Základní škola Slezská Ostrava, Bohumínská 72, příspěvková organizace

Školní vzdělávací program

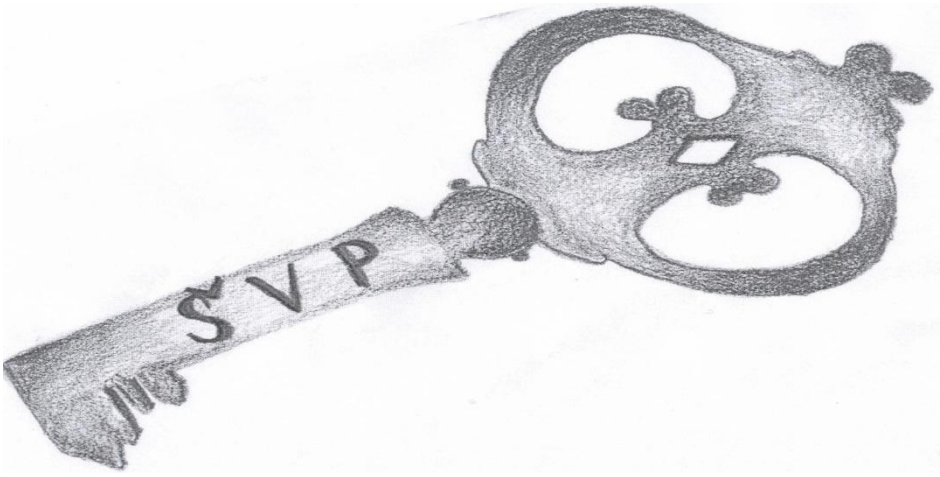

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

1 KLÍČ KE VZDĚLÁNÍ – ŠANCE PRO KAŽDÉHO

Předkladatel: Základní škola Slezská Ostrava, Bohumínská 72, příspěvková organizace

Adresa: Bohumínská 72/1082, Ostrava - Slezská Ostrava 710 00
Tel. 596241739
Fax. 596247948

Kontakty: http//:zsbohuminska.ostrava.indos.cz
e-mail: zsbohuminska@seznam.cz

Ředitel školy: Mgr. Lenka Matušková

Koordinátor ŠVP: Mgr. Dominik Mazurek

IČO: 70995362
IZO: 600145158
REDIZO: 102508313

Zřizovatel: Statutární město Ostrava
Městský obvod Slezská Ostrava, Těšínská 35, Ostrava – Slezská Ostrava 710 16
Tel. 599410011

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2021

ŠVP zpracován dle RVP ZV

Mgr. Lenka Matušková
ředitelka školy

2 Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy

Základní škola Bohumínská 72 ve Slezské Ostravě je úplnou školou s 9 postupnými ročníky. Na 1. stupni jsou v každém ročníku zpravidla dvě až tři paralelní třídy, 2. stupeň má většinou dvě paralelní třídy. Od školního roku 2019/20 plní na naší škole povinnou školní docházku žáci, kteří působí v Regionální fotbalové akademii Moravskoslezského kraje (RFA MSK). V dlouhodobém plánu se jedná o třídy 8. a 9. ročníku. Z tohoto důvodu dochází k úpravě Školního vzdělávacího programu, který bude zahrnovat vzdělávací program pro běžné žáky „Klíč ke vzdělání – šance pro každého“ a nově také vzdělávací program pro žáky sportovce, členy RFA MSK „Klíč ke vzdělání – šance pro každého“ – SPORT“.

Kapacita školní budovy je 600 žáků. Součástí školy je také školní družina a školní jídelna. Školní družina je připravena pojmout 140 žáků, pracuje 5 oddělení s maximální naplněností žáky 1. stupně. Školní jídelna poskytuje stravu nejen žákům ZŠ Bohumínská, ale také ostatním žákům (dětem) ze základních a mateřských škol na území Slezské Ostravy. Celková kapacita školní jídelny je 1 250 strávníků.

V objektu školy působí výtvarný a hudební obor základní umělecké školy. V obvodu Slezské Ostravy je naše škola největší jak rozlohou, tak počtem žáků.

Umístění školy:
Škola má z hlediska dostupnosti velmi výhodnou polohu. Trolejbusové a autobusové zastávky jsou umístěny přímo před budovou školy, v protisměru žáci používají bezpečný podchod pod ulicí Bohumínská. Do školy dojíždí žáci převážně ze Slezské Ostravy, Michálkovic, Heřmanic, Muglinova, Koblova, Radvanic, Kunčiček, ale také z Moravské Ostravy. V těsné blízkosti školy je mateřská školka. V dosahu působí také dvě ZUŠ.
Blízké Komenského sady jsou cílem častých vycházek žáků a optimálním místem pro některé hodiny tělesné výchovy. Lehce dostupné jsou i historické památky města – Slezskoostravský hrad, Hornické muzeum Landek Park, Ostravské muzeum a často navštěvovaná zoologická zahrada.

Vybavení školy:
Materiální, prostorové a technické podmínky:
Kmenové i odborné učebny jsou vybavené kvalitním školním nábytkem a audiovizuální technikou (dataprojektory, počítač atd.). V budově školy se nachází počítačová učebna s 30 počítači, odborná učebna jazyků, pak učebny zaměřené na jednotlivé předměty (zeměpis, přírodopis, fyzika, chemie, hudební výchova). Také se v budově školy nachází nově vybudovaná učebna dílen. Sportovní aktivity, ať už v rámci tělesné výchovy nebo volnočasových aktivit, jsou realizovány v tělocvičně a na školním hřišti. Také s žáky využíváme školní knihovnu s velkou sbírkou knih, kterou neustále aktualizujeme a obnovujeme. Velmi oblíbená je také školní zahrada s různými prolézačkami, které hojně využívá školní družina v odpoledních hodinách.

Na ukládání svršků žáků jsou určeny šatní skříňky.

2.2 Charakteristika pedagogického sboru

Ve škole působí velice vyrovnaný, profesionálně zdatný kolektiv pedagogů, schopný týmové práce, vzájemné komunikace a spolupráce. Svými profesními dovednostmi působí rovněž směrem k žákům, jejich rodičům. Pracovníci dovedou diagnostikovat a motivovat žáky k dalším činnostem, udržet neformální kázeň.

Velký důraz je kladen na další průběžné vzdělávání pedagogů v oblasti školských zákonů, školního vzdělávacího programu, didaktiky jednotlivých předmětů, pedagogiky a práce s výpočetní a komunikační technikou.

Spolupráce s rodiči a jinými subjekty:
Při škole pracuje Spolek rodičů a příznivců školy, který se schází s vedením školy 4x ročně a projednává záležitosti školy. Spolek spravuje rodičovské, popř. sponzorské dary a hradí odměny pro žáky za různé soutěže, umístění na olympiádách, přispívají na některé činnosti školy..

Samozřejmostí jsou pravidelné třídní schůzky a konzultace, dle potřeby se rodiče schází s vyučujícími i častěji. Komunikace se zákonnými zástupci probíhá osobně, prostřednictvím elektronické žákovské knížky a aplikace Bakaláři.

Na vysoké úrovni je spolupráce se zřizovatelem, jedná se o pravidelné porady, konzultace o činnosti školy i podpora v oblasti grantové politiky (MAP, prevence, sportovní zařízení, spolupráce s veřejností). Škola spolupracuje i s dalšími subjekty – Pedagogicko-psychologickou poradnou, Domem dětí a mládeže, agenturou Kroužky a mnohými dalšími.

3 Charakteristika ŠVP

3.1 Zaměření školy

Náš ŠVP klade velký důraz

- na to, že nezáleží na množství poznatků, ale na jejich trvalosti a propojenosti s praktickým životem
- na mezilidské vztahy (= partnerský vztah mezi všemi aktéry procesu vzdělávání)
- na prostor pro vlastní iniciativu
- na realizaci a seberealizaci jednotlivce

V souladu s tímto přesvědčením a po důkladné analýze dosavadní činnosti školy jsme formulovali **dva hlavní cíle našeho ŠVP:**

1. vytvořit u každého žáka pozitivní vztah ke vzdělávání a motivovat ho k celoživotnímu učení
2. rozvíjet jeho osobnost a individualitu s cílem vychovat z něho odpovědného občana demokratické společnosti

Hlavní důraz při naplňování těchto dvou cílů klademe na to, aby:

- žáci chodili do školy rádi
- mohli vyjadřovat otevřeně své názory
- měli prostor pro otázky a svou argumentaci
- byli vedeni k vzájemnému hodnocení a sebehodnocení
- byli hrdi na svoji školu

Z hlediska pedagogů je pak důležité:

- vytvářet pozitivní klima ve škole
- věnovat se každému dítěti a podle jeho potřeb individualizovat a diferencovat jeho výuku
- snažit se o vstřícné a podnětné zázemí pro každého žáka i v jeho volném čase
- dělat vše i pro pozitivní a podnětné prostředí pro pedagogy

Má–li se žák ve škole dobře cítit a má-li být proces učení kvalitní a motivující, musí se uskutečňovat v prostředí, kde jsou zajištěny podmínky pro:

a) bezpečné klima

Naše škola se snaží vytvářet příjemné a podněcující prostředí pro žáky, jejich rodiče, ale i učitele, kde existuje vzájemná důvěra a vzájemný respekt, kde vládnou demokratická pravidla a vnitřní kázeň. K tomu je třeba, aby všichni zúčastnění respektovali (přijali za své) cíle a hodnotový systém školy. Veškerá komunikace probíhá na bázi partnerského vztahu všech zúčastněných aktérů vzdělávání. Žáci a v neposlední řadě i rodiče, dostávají možnost vyjádřit se k obsahu výuky, ale i k dění ve škole. Jejich podněty jsou brány s veškerou vážností, diskutuje se o nich nejen s dětmi, s rodiči na třídních schůzkách, ale i ve sboru. Velký důraz klademe jak na vytváření příležitostí, při kterých mohou žáci otevřeně hovořit s jistotou, že jim bude naslouchán, tak na nastavení rovnocenných podmínek pro všechny žáky. Naší velkou snahou je tvorba takových podmínek, aby se žáci nebáli klást otázky a sami požádat o pomoc učitele v případě potřeby, aby v něho měli důvěru. Dále děláme vše pro to, aby naše škola byla otevřena dětem, rodičům i všem ostatním, kteří mají o nás a o naši práci zájem.

b) vzdělávání (metody + formy práce)

Používáme takové metody a formy výuky, které podporují učení žáků (samostatné myšlení, výběr a třídění informací a schopnost využití získaných poznatků při řešení problémů). Věříme, že se žáci mohou naučit a cítíme zodpovědnost za jejich dosažené výsledky. Snažíme se být otevření k žákovu očekávání, uspokojovat jeho potřeby, adaptovat výuku pro potřeby žáků, používat různé vyučovací strategie, pravidelně sledovat výkony a usilovat o dosažení úspěchu. Všichni učitelé naší školy si uvědomují, jak je důležité uvažovat o učivu nikoli z pohledu CO učím, ale PROČ to učím a PROČ se tomu má učit žák. Celý vyučovací proces se odehrává na základě osobních předpokladů, vlastních zkušeností žáků a jejich prožitků. Ve vyučování učitel nesděluje hotové poznatky, ale vytváří situace, v nichž žáci samostatně či ve skupinách hledají a pracují s informacemi, zkoumají je a vlastním přičiněním se dobírají výsledku. Pro zlepšení komunikace v anglickém jazyce se do výuky zařazuje metoda CLIL.

c) mimoškolní činnost

Naše škola je i místem pro další aktivity žáků po ukončení výuky. Mají možnost se přihlásit do cca 15 zájmových kroužků. Jsme toho názoru, že je mnohokrát lepší nabídnout jim jako prevenci patologických jevů mládeže širokou škálu zájmových činností, než jen „statickou" přednášku o drogách.

I školní družina se snaží žákům odpolední pobyt ve škole zpříjemnit tím, že pro ně organizuje zájmovou činnost sportovní, výtvarnou a hudební.

Snažíme se naplňovat potřeby dětí mladšího i staršího školního věku, působit na celou osobnost dítěte, nejen na rozumovou stránku, ale i stránku citovou a sociální.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Cíle základního vzdělávání

1. **Umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení**

   - Postupně si osvojovat jazyk = prostředek k získávání a předávání informací
   - Objevovat a poznávat souvislosti a vztahy mezi jevy a ději, učit se je chápat a hodnotit
   - Samostatně získávat informace z různých zdrojů, třídit je, srovnávat a prakticky je používat
   - Rozvíjet schopnost posuzovat důležitost, spolehlivost a správnost získaných informací
   - Vést k rozvíjení paměti, logického a kombinatorického, abstraktního myšlení
   - Vést k utváření pracovních návyků v samostatné i týmové práci
   - Poznávat různé učební metody, pracovní postupy a techniky a tvořivě je využívat při individuálním učení
   - Získat povědomí o nutnosti celoživotního učení

2. **Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů**

   - Učit se a uplatňovat základní myšlenkové operace – srovnávání, třídění, analýzu, syntézu, abstrakci a zobecňování
   - Rozvíjet schopnost logického myšlení
   - Učit se kriticky hodnotit význam jednotlivých poznatků z hlediska lidské existence
   - Volit vhodné způsoby řešení problémů z různých oblastí na základě zhodnocení získaných informací
   - Efektivně pracovat s informacemi, hledat netradiční způsoby řešení problémů a aplikovat postupy do praxe

3. **Vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci**

- Seznámit se s prostředky účinné komunikace
- Zkvalitňovat mluvený projev žáků / v ústním i písemném projevu přesně formulovat myšlenky /
- Učit se naslouchat slovům druhých
- Učit se vést věcnou diskusi / dramatizace problému, uvědomění si problému, následné vyvození závěru a jeho dodržování /
- Nebát se projevit svůj názor a akceptovat názor jiných
- Rozvíjet schopnost vystoupit na veřejnosti a zapojit se do diskuse
- Získat schopnost komunikace v cizím jazyce, zejména v běžných situacích každodenního života

4. Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých

- Učit se pracovat ve skupině – přijmout úlohu, plnit povinnosti, dodržovat dohodnutá pravidla, uplatňovat vlastní schopnosti a respektovat schopnosti druhých
- Rozvíjet schopnost radit se, rozhodovat, organizovat práci, vést ji, kontrolovat a hodnotit z hlediska dosažení společných cílů
- Umět požádat o pomoc a umět poskytnout pomoc v případě potřeby
- Naučit se tolerovat odlišné zájmy a názory, umět vyjednávat a umět přistoupit na kompromis bez popření svého přesvědčení

5. Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti

- Vést k samostatnému rozhodování a nést zodpovědnost za důsledky svého rozhodnutí
- Zúčastnit se při tvorbě závazných pravidel chování / školní řád, připomínky prostřednictvím školního parlamentu /
- Rozvíjet individuální a sociální dovednosti pro etické zvládání situací
- Osvojit si zdvořilé a kultivované jednání a vystupování, umět se omluvit
- Sebehodnocení a schopnost uplatnit zpětnou vazbu
- Podporovat rozvoj pozitivního pohledu na sebe a okolní svět

6. Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě

- Učit se ohleduplnému, citlivému vztahu k lidem, přírodě a ke kulturním hodnotám / environmentální výchova v jednotlivých předmětech /
- Učit se vnímat, posuzovat a přijmout jednotlivé stránky a projevy lidského života
- Podporovat projevy pozitivních citů
- Kultivovat citové projevy, umět vyjádřit svůj prožitek
- Usměrňovat projevy citové nevyzrálosti žáků
- Sledovat a podporovat vztahy mezi žáky v třídních kolektivech a mezi žáky a učiteli

7. Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný

- Uvědomovat si hodnotu fyzického i duševního zdraví a hodnotu života

- Pochopit význam zdravého životního stylu / zdravá výživa, pohybové aktivity, hygiena práce a odpočinku / a naučit se aktivně ho využívat
- Snažit se vytvářet si vhodné životní a pracovní prostředí a podmínky
- Naučit se předcházet poškozování zdraví / dodržování bezpečnosti, protidrogová prevence a prevence dalších patologických jevů, chování osob za mimořádných událostí atd. /

8. Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi

- Naučit se otevřenosti, ohleduplnosti a citlivosti k lidem
- Využívat své představy a zkušenosti k pochopení druhých, umět se vcítit do situace druhého
- Osvojit si principy fungování demokracie ve škole i ve společnosti
- Poznávat a porozumět odlišnému způsobu života jiných kultur a národnostních menšin
- Respektovat víru, náboženství, vyznání
- Vést k ohleduplnosti ke starým, nemocným a postiženým lidem a malým dětem
- Rozvíjet vytváření kritických postojů k negativním projevům chování ve škole a společnosti

9. Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci

- Rozvíjet schopnost sebepoznání a sebehodnocení, zpracovat systém sebehodnocení
- Hodnotit schopnosti druhých
- Rozvíjet individuální zájmy žáků a jejich specifické schopnosti také v mimoškolní zájmové činnosti
- Naučit se plánovat pracovní činnost, organizovat a řídit
- Využívat znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech pro profesní orientaci
- Naučit se vhodně reagovat na změny podmínek při práci a pochopit vliv a požadavky technického pokroku na pracovní dovednosti
- Získat informace o situaci na trhu práce

10. Pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života

- Učit se porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy
- Vést ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi vede k lepším výsledkům
- Rozvíjet informatické myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími
- Porozumět různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- Volit vhodné způsoby činnostního učení s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, diskutuje, řeší problémy, spolupracuje
- Vést k otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze o postupné zlepšování se

Klíčové kompetence

1. Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- Poznává smysl a cíl učení
- Plánuje a organizuje si učení
- Volí vhodné metody práce a efektivní způsoby učení
- Je ochoten, má potřebu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu vzdělávání
- Dovede samostatně pracovat a experimentovat
- Dovede používat obecné termíny z různých vzdělávacích oblastí
- Vyhledává, třídí, zpracovává informace
- Používá získané vědomosti v praxi
- Dává poznatky do vzájemných vztahů a souvislostí
- Dokáže posoudit výsledek své práce

2. Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- Rozumí textům i jiným materiálům, gestům a intermediální produkci
- Formuluje a vyjadřuje se srozumitelně v logickém sledu, kultivovaně, a to v písemném, i ústním projevu
- Takto získané dovednosti využívá k vytváření plnohodnotných společenských vztahů
- Je schopen vybrat z textu, nebo ústního projevu – obrazu – grafu – foto - hlavní údaje – myšlenky, umí vytvořit osnovu, pominout nepodstatné
- Zapojuje se do diskuse, naslouchá druhým, obhajuje svůj názor a věcně argumentuje
- Dokáže porozumět základům mluveného i písemného projevu v cizím jazyce
- Používá běžně komunikativní techniku (telefon, PC, pošta)
- Dbá na zlepšování svého mluvního projevu (obsah, forma, kvantita slovní zásoby, výslovnost)
- Čte s porozuměním

3. Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- Dokáže rozpoznat problém, problémové vyučování
- Vyhledává, třídí a zpracovává informace vhodné k řešení problémů (encyklopedie, internet, PC programy)
- Je schopen ověřit si své řešení praktickým příkladem – pokusem, názorem
- K řešení problémů přistupuje samostatně
- Umí řešit problémy v týmu
- Dovede kriticky myslet
- Umí se rozhodovat a svoje názory zdůvodnit a obhájit
- Umí zdolávat překážky
- Ví, na koho se obrátit v případě potíží
- Učí se vybrat nejvhodnější způsob řešení
- Vnímá nejrůznější problémové situace i mimo školu, přemýšlí o nesrovnalostech a jejích příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení

4. Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- Spolupracuje ve skupině, dovede se podílet na společném úkolu
- Podílí se na vytváření pravidel a pak je respektuje
- Umí přijmout přidělenou roli
- Respektuje odlišná hlediska
- Oceňuje zkušenosti jiných
- Dovede však argumentovat a obhájit svůj názor
- Je schopen nabídnout pomoc
- Nebojí se o pomoc požádat
- Učí se vytvářet reálný náhled na svou osobu
- Na základě úspěchu získává pocit sebedůvěry a sebeúcty
- Je schopen vcítit se do problémů jiných lidí
- Postupně zvládá techniku asertivního chování
- Udržuje příjemnou atmosféru v kolektivu
- Je schopen zvládnout své emoce
- Dovede se přiměřeně vyrovnat se svým neúspěchem a úspěchem
- Neubližuje a neponižuje

5. Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:
- Zná svá práva a povinnosti a dodržuje je
- Má kladný vztah k historii a tradicím své země
- Respektuje odlišnost druhých lidí
- Je schopný se vcítit do problému jiných lidí
- Je ochotný a schopný poskytnout potřebnou pomoc
- Nebojí se formulovat a vyjádřit svůj názor na společnost
- Partnerství, láska, rodina, rodičovství – chápe tyto vztahy a vazby, jejich význam
- Zvládne jednoduché (základní) úkony na úřadech (pošta, lékař, škola)
- Je tolerantní k hodnotám a mentalitě jiných národů
- Dokáže rozeznat nebezpečí návykových látek a nemorálního chování
- Odmítá útlak a hrubé zacházení, chápe nutnost čelit fyzickému a psychickému násilí
- Chápe důležitost zákonů a společenských norem, uvědomuje si svá práva a povinnosti ve škole i mimo ni

6. Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:
- Umí bezpečně používat nástroje, materiály ochranné prostředky
- Umí dodržet daný pracovní postup, orientuje se v návodu, nákresu
- Umí adaptovat pracovní postup při změně pracovních podmínek
- Využívá již získaných teoretických znalostí v praktické činnosti
- Využívá již získaných praktických znalostí v praktické činnosti
- Umí se poučit z chyb
- Je schopen dokončit svou činnost a vyhodnotit výsledek
- Má představu o náplni své vyvolené profese
- Dokáže cíleně použít učební pomůcky
- Své získané znalosti a zkušenosti využívá v zájmu vlastního rozvoje, poučeně se rozhoduje o dalším vzdělávání a profesním zaměření

- Dodržuje předpisy a chrání zdraví své i ostatních
- Při práci dbá na ochranu životního prostředí
- Chrání životní prostředí

7. Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- Ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- Získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- Vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- Využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- Předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

3.3 Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Škola je otevřená žákům s podpůrnými opatřeními prvního až pátého stupně.

Způsob zabezpečení:

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu (IVP) žáka se SVP.

1. Poskytování podpůrných opatření prvního stupně zajišťuje škola dle pedagogické diagnostiky žáka. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření škola vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Není-li tomu tak a obtíže žáka přetrvávají nebo se ještě zhoršují, pak doporučí škola zletilému žákovi nebo zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení. Do doby zahájení poskytování podpůrných opatření druhého až pátého stupně na základě doporučení školského poradenského zařízení poskytuje škola podpůrná opatření prvního stupně.

2. Individuální vzdělávací plán (IVP) zpracovává škola pro žáka od druhého stupně podpůrných opatření, a to na základě doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce. IVP vychází ze školního vzdělávacího programu (ŠVP). Při tvorbě IVP bude využíváno metodické podpory školního poradenského pracoviště (ŠPP). Obsahuje mj. údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem. IVP vyhodnocuje ŠPZ jedenkrát ročně.

3. **Pravidla pro zapojení dalších subjektů:** Škola spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou a speciálním pedagogickým centrem, jedná se hlavně o poradenskou službu obou institucí, kdy nám pomáhají hledat nejlepší způsoby k začlenění žáků se SVP.

4. **Zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami:** Za organizaci péče o žáky se SVP zodpovídá vedoucí ŠPP.

5. **Specifikace provádění podpůrných opatření**:
   Podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:
   a) v oblasti metod výuky:
      - respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
      - metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
      - důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
      - respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů
   b) v oblasti organizace výuky:
      - střídání forem a činností během výuky
      - u mladších žáků využívání skupinové výuky
      - postupný přechod k systému kooperativní výuky
      - v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka
      - prodloužení základního vzdělávání na 10 let
   c) zařazení předmětu speciálně pedagogické péče
      - v případě potřeby bude možné zařazení předmětu speciálně pedagogické péče z disponibilní časové dotace
   d) v oblasti hodnocení
      - hodnocení je uskutečňováno známkou nebo slovně

6. **Zabezpečení výuky žáků s lehkým mentálním postižením (LMP)**
   V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.
   Škola bude spolupracovat se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupracovat s odborníky mimo oblast školství (zejména při tvorbě IVP).

Přehled předmětů speciálně pedagogické péče:
rozvoj grafomotorických dovedností, rozumění mluvené i psané řeči a její produkci, rozvíjení sluchového vnímání, prostorová orientace, rozvoj vizuálně percepčních dovedností

3.4 Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Popis pravidel a průběhu tvorby, realizace a vyhodnocení IVP mimořádně nadaného žáka

1. Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci se speciálním pedagogem a s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel také s rodiči mimořádně nadaného žáka, kteří podepisují informovaný souhlas zákonného zástupce, bez něj nemůže být IVP prováděn.
   Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Speciální pedagog po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření zástupci ředitele školy, který je zodpovědný za zaznamenání do školní matriky.

2. Specifikace provádění podpůrných opatření**:**

   a) předčasný nástup dítěte ke školní docházce
   b) účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole;
   c) obohacování vzdělávacího obsahu;
   d) zadávání specifických úkolů, projektů;
   e) příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol;
   f) nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit.

Práce s talentovanými i nadanými na naší škole je zaměřena na vyhledávání a rozvoj talentovaných žáků. Školní psycholog ve spolupráci s pedagogy identifikuje oblasti, ve kterých žáci vynikají, a vytváří podmínky pro jejich další růst. Cílem je podporovat nadané žáky tak, aby měli možnost uplatnit svůj potenciál a rozvíjet schopnosti, které je motivují a mohou ovlivnit jejich budoucí vzdělávací i profesní směřování.

Pro nadané žáky nabízíme širokou škálu podpůrných aktivit. K dispozici je bohatě vybavená knihovna a encyklopedie, které žákům umožňují rozšířit znalosti v oblastech jejich zájmu. Žáci mají možnost nahlížet do výuky vyšších ročníků, kde se setkávají s náročnějšími tématy, a organizujeme také návštěvy univerzit, které jim otevírají cestu k hlubšímu porozumění akademickému prostředí. Tím vytváříme podnětné a motivující prostředí, v němž mohou talentovaní žáci získat inspiraci a zkušenosti nad rámec běžné výuky.

Součástí práce s nadanými je také nabídka pestrých kroužků, které podporují různé oblasti nadání a zájmů našich žáků.

3.5 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata a jejich jednotlivé tematické okruhy jsou integrovány do vzdělávacího obsahu vyučovacích předmětů.

Osobnostní a sociální výchova									
Tematické okruhy	**I.stupeň**					**II.stupeň**			
	1.ročník	**2.ročník**	**3.ročník**	**4.ročník**	**5.ročník**	**6.ročník**	**7.ročník**	**8.ročník**	**9.ročník**
Rozvoj schopností poznávání	ČJ, M, PRV, PČ, TV, VV, HV	ČJ, M, PRV, AJ, PČ, TV, VV, HV	ČJ, M, PRV, PČ, TV, VV, HV	VL, ČJ, TV, VV, HV	VL, ČJ, M, TV, VV, HV	ČJ, Pří, Z, VV, M, HV	Pří, Fy, Z, VV, M, HV	ČJ, Pří, Z, VV, M, VV, HV	ČJ, Pří, Che, M, VV, TV, HV
Sebepoznání a sebepojetí	ČJ, PRV, TV, VV	ČJ, PRV, TV	PRV, AJ, TV	ČJ, TV, VV	TV, VV	VV, TV, OV, PČ, HV	ČJ, VV, TV, PČ, HV, VKZ	ČJ, TV, OV, PČ	AJ, TV, OV, PČ, VKZ
Seberegulace a sebeorganizace	M, TV, VV	TV	ČJ, M, TV	VL, M, PČ	VL, Pří, ČJ, IT, PČ	M, TV, OV, PČ	NJ, ČJ, VV, TV, M, PČ, VKZ	Che, M, TV	Che, M, TV, VKZ
Psychohygiena	M, PRV, PČ, TV, HV	ČJ, PRV, PČ, TV, HV	PČ, TV, VV, HV	VL, Pří, HV	VL, Pří, HV	Fy, TV, OV, PČ	M, TV, PČ,	NJ, Pří, Fy, M, TV, OV, PČ	TV, PČ, VKZ
Kreativita	M, PČ, VV, HV	ČJ, M, PČ, VV, HV	ČJ, PČ, HV	VL, ČJ, M, IT, PČ, VV, HV	VL, M, PČ, VV, HV	Z, Dě, VV, M, IT, HV	Z, VV, M, HV	Z, M, IT, VV, PČ, HV	M, IT, VV, HV
Poznávání lidí	M, PRV		PRV		Pří	AJ, ČJ, OV	ČJ, VV, VKZ	ČJ, OV	ČJ, M, PČ, VKZ

Mezilidské vztahy	M, PRV, PĆ, TV	ČJ, PRV,PČ, TV, HV	ČJ, PRV,PĆ, TV, HV	HV	VL, HV	AJ, ČJ, M, OV	AJ, ČJ, Z, VKZ	ČJ, Pří, Z, OV	AJ, NJ, ČJ, Z, IT, VKZ
Komunikace	ČJ, PRV, AJ, PČ	M, PRV, AJ,8 PČ, HV	ČJ, PRV, AJ, PČ, HV	VL, Pří, ČJ, AJ, HV	VL, ČJ, AJ, HV	ČJ, Z, Dě, VV, M, TV, OV	AJ, ČJ, M, IT, TV, VKZ	ČJ, M, IT, TV, OV	NJ, Z, M, IT, TV, VKZ
Kooperace a kompetice	AJ, TV	ČJ, M, AJ, TV, VV	PRV, AJ, TV, VV, HV	Pří	ČJ, M	Fy, Dě, M, TV, PČ	AJ, M, IT, TV, PČ	Che, VV, M, IT, TV	AJ, Z, M, IT, TV, OV
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		PRV	ČJ, M, PRV	Pří, ČJ, IT, VV	VL, M, IT, VV	Z, M, IT, TV	M, IT, TV, PČ, VKZ	Pří, Fy, VV, M, IT, TV, OV	M, TV, OV, VKZ
Hodnoty, postoje, praktická etika	TV	ČJ, PRV, TV	ČJ, PRV, TV	ČJ		ČJ, IT, OV	ČJ, Dě, TV, VKZ	ČJ, Z, Dě, M, VV, OV, HV	ČJ, Che, Dě, M, IT, TV, OV, VKZ

Výchova demokratického občana

Tematické okruhy	I.stupeň					II.stupeň			
	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Občanská společnost a škola	ČJ, PRV, PČ	M, PRV, PČ	PČ	VL, M,	ČJ, M, IT	ČJ, Pří, M, OV	Pří	ČJ, Pří	Pří
Občan, občanská společnost a stát			PRV	VL	VL, AJ	Dě, OV, PČ	Z, Dě, PČ	Z, Dě, M, OV	Dě, M
Formy participace občanů v politickém životě			PRV		VL		ČJ	Dě, OV	ČJ, Che
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování					VL,ČJ	Dě, VV		Z, Dě, OV	Dě

Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech

Tematické okruhy	I.stupeň					II.stupeň			
	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Evropa a svět nás zajímá		ČJ	ČJ, PRV, VV	ČJ, TV	VL, TV	AJ, ČJ, Z, Dě, VV, HV	NJ, ČJ, Dě, VV, PČ, HV	ČJ, Pří, VV, M, IT	ČJ, Fy, Che, Z, Dě, OV
Objevujeme Evropu a svět	AJ, TV	AJ, TV	AJ, TV	AJ, PČ, VV	VL, Pří, M, AJ, PČ, VV	Pří, Fy, Dě, VV, OV, HV	AJ, ČJ, Pří, Z, M	Che, Z, Dě, VV, HV	NJ, ČJ, Fy
Jsme Evropané	HV	M, HV	M	AJ	VL, ČJ	VV, OV, HV	ČJ, Pří, VV	AJ, NJ, ČJ, Z, VV	Pří, M, IT, VV, OV, HV

Multikulturní výchova

Tematické okruhy	I.stupeň					II.stupeň			
	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Kulturní diference	AJ	ČJ, AJ	ČJ, PRV, AJ	VL, M, PČ, VV	PČ, VV	AJ, ČJ, OV, HV	NJ, ČJ, Z, Dě, VV, HV	ČJ, Z	NJ, ČJ, Z, OV
Lidské vztahy	ČJ, M, PRV	PRV, VV	ČJ, PRV	VL, ČJ, PČ, VV	VL, Pří, PČ, VV	ČJ, VV, TV, OV, HV	Dě, M, VV, TV, HV, VKZ	NJ, ČJ, M, VV, TV, OV, HV	AJ, Z, M, IT, VV, TV, HV, VKZ
Etnický původ				VL	VL, Pří	Dě, VV, HV	ČJ, Z, VV, HV	AJ, ČJ, Dě	ČJ, Z, OV
Multikulturalita		PRV	PRV	AJ, TV, VV	VL, ČJ, AJ, TV, VV	AJ, ČJ, Dě, VV, HV	AJ, ČJ, Dě, VV, HV, VKZ	AJ, ČJ, Z, VV, HV	AJ, ČJ, Dě, VV, OV, HV
Princip sociálního smíru a solidarity			ČJ	ČJ, AJ	VL				AJ, OV

Environmentální výchova

Tematické okruhy	I.stupeň					II.stupeň			
	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Ekosystémy		VV	VV	VL, Pří		Pří, Z, VV, PČ	Pří	Che	Pří, Che
Základní podmínky života	PĆ	PĆ	PRV,PĆ	VL, Pří, VV	VV	Pří, Fy, Z, Dě, OV	Pří, Fy, PČ	NJ, Che	Che, VKZ
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	ČJ, PRV	ČJ, M, PRV	PRV, VV	VL, Pří, M, PĆ, VV	VL, Pří, M, PČ, VV	VV, OV, PČ	AJ, ČJ, Pří, VV, IT	AJ, Pří, Fy, Z, Dě, M, PČ	Fy, Che, Z, Dě, M, PČ
Vztah člověka k prostředí	ČJ, M, PRV, PČ, TV	ČJ, PRV, PČ, TV, VV	ČJ, M, PRV, PČ,TV	Pří, ČJ, AJ, PĆ, VV	VL, Pří, ČJ, PČ, VV	ČJ, Z, Dě, M, TV, OV, PČ	NJ, ČJ, Z, Dě, VV, M, TV, PČ, VKZ	AJ, ČJ, Pří, Z, TV	NJ, ČJ, Pří, Fy, Z, TV, OV, VKZ

Mediální výchova

Tematické okruhy	I.stupeň					II.stupeň			
	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		ČJ, PRV	M	AJ, TV	Pří, M, AJ,TV	M, OV, PČ	Fy, Z, M, PČ, VKZ	NJ, ČJ, Che, Dě, M	ČJ, Fy, Z, Dě, M, VV, OV, HV, VKZ
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	ČJ		VV		VI, IT	Pří	AJ, IT, VKZ	Z	NJ, Z, VKZ
Stavba mediálních sdělení				IT	ČJ		AJ, ČJ, VKZ		ČJ
Vnímání autora mediálních sdělení		AJ		ČJ	ČJ	Z	Dě	M	ČJ, Dě, M, IT
Fungování a vliv médií ve společnosti	TV	PRV,TV	PRV, TV	ČJ, M, AJ	Pří, ČJ	ČJ, VV, M, IT	NJ, M	Pří, VV, PČ, HV	Pří, Che, Dě, VV, OV, PČ, HV
Tvorba mediálního sdělení			VV	IT	IT	VV	ČJ, VV	AJ	ČJ
Práce v realizačním týmu					VI, ČJ		ČJ	IT	ČJ

4 Učební plán

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	1. stupeň					Minimální časová dotace	Disponibilní	Celkem
		1.r	2.r	3.r	4.r	5.r			
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	8+1	8+1	7+2	5+1	5+1	33	6	39
	Cizí jazyk AJ	0+1	0+2	3+0	3+0	3+0	9	3	12
Matematika a její aplikace	Matematika	4+0	4+0	4+1	4+1	4+1	20	3	23
Informatika	Informační technologie				1+0	1+0	2	0	2
Člověk a jeho svět	Prvouka	2+0	1+1	2+1	0	0	11	2	7
	Přírodověda				1+1	1+1		2	4
	Vlastivěda				2+0	2+0		0	4
Umění a kultura	Hudební výchova	1+0	1+0	1+0	1+0	1+0	12	0	5
	Výtvarná výchova	1+0	1+0	1+0	2+0	2+0		0	7
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2+0	2+0	2+0	2+0	2+0	10	0	10
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1+0	1+0	1+0	1+0	1+0	5	0	5
	Celkem:	**21**	**22**	**25**	**25**	**25**	102	16	**118**

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	2. stupeň				Minimální časová dotace	Disponibilní	Celkem
		6.r	7.r	8.r	9.r			
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	4+1	3+2	4+1	4+1	15	5	20
	Cizí jazyk AJ	3+1	3+0	3+0	3+0	12	1	13
	Další cizí jazyk NJ/ŠJ	0	2+0	2+0	2+0	6	0	6
Matematika a její aplikace	Matematika	4+1	3+1	4+1	4+1	15	4	19
Informatika	Informační technologie	1+0	1+0	1+0	1+0	4	0	4
Člověk a společnost	Dějepis	2+0	2+0	2+0	2+0	10	0	8
	Občanská výchova	0+1	0	1+0	1+0		1	3
Člověk a příroda	Fyzika	1+1	2+0	2+0	1+0	20	1	7
	Chemie	0	0	2+0	2+0		0	4
	Přírodopis	2+0	2+0	1+1	1+1		2	8
	Zeměpis	2+0	1+1	1+1	0+1		3	7
Umění a kultura	Hudební výchova	1+0	1+0	0	1+0	9	0	3
	Výtvarná výchova	2+0	2+0	1+0	1+0		0	6
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	0	1+0	0	1+0	10	0	2
	Tělesná výchova	2+0	2+0	2+0	2+0		0	8
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	0+1	1+0	1+0	1+0	3	1	4
	Celkem:	**30**	**30**	**31**	**31**	104	18	**122**

5 Učební osnovy - I. stupeň

5.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

5.1.1 Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět český jazyk a literatura je vyučován ve všech ročnících 1. stupně v 1., 2. a 3. ročníku devět hodin týdně, ve 4. a 5. ročníku šest hodin týdně.

Má stěžejní postavení, neboť dobrá úroveň jazykové kultury patří ke znakům všeobecné vyspělosti absolventa základní školy a je důležitá i pro úspěšné osvojování poznatků ve všech dalších oborech.

Má komplexní charakter. Pro přehlednost je vzdělávací obsah rozdělen do tří složek, avšak ty se ve výuce prolínají.

Vzdělávání v předmětu český jazyk a literatura:

Komunikační a slohová výchova:
- učí žáky vnímat a chápat různá jazyková sdělení
- učí číst s porozuměním
- vede k rozvíjení a upevňování dovedností kultivovaně psát
- podporuje rozhodování se na základě přečteného nebo slyšeného textu
- směřuje k analýze textů a kritickému posuzování jeho obsahu

Jazyková výchova:
- vede k získávání vědomostí a dovedností potřebných k osvojování spisovné podoby českého jazyka
- učí poznávat a rozlišovat jeho další formy
- vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování
- klade důraz na rozvoj komunikačních dovedností

Literární výchova:
- učí poznávat prostřednictvím četby základní literární druhy, vnímat jejich specifické znaky
- vede k pochopení uměleckých záměrů autora
- podporuje vytváření vlastních názorů o přečteném díle
- učí rozlišovat literární fikci od skutečnosti
- směřuje k postupnému získávání a rozvíjení základních čtenářských návyků a schopností tvořivé interpretace a produkce literárního textu

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- manipulace s písmeny a slabikami
- sluchová analýza a syntéza
- rozhovor, vyprávění
- frontální výuka s pomůckami
- individuální přístup
- skupinová a týmová práce
- samostatná práce – porovnávání
- hodnocení a oprava práce vlastní i spolužáka, práce s chybou
- krátkodobý projekt, zejména z oblasti literatury
- předčítání a práce s ukázkami knih, časopisů apod.
- zařazování prvků dramatické výchovy
- pamětné osvojování textů
- vyhledávání informací o probíraném učivu, autorech, jejich dílech
- tiché i hlasité čtení s ověřením porozumění textu
- návštěvy knihoven, divadelních i filmových představení
- práce s knihou a texty na internetu

Předmět český jazyk a literatura úzce souvisí s ostatními předměty, neboť vychází z komunikace, analýzy přečteného nebo slyšeného textu, jeho pochopení a schopnosti interpretace.

Předmětem prolínají tato průřezová témata:

- rozvíjení kritického myšlení, způsobů řešení problémů, hodnot, postojů a ochoty pomoci a spolupráce. Vede k pochopení významu pravidel a zákonů pro fungování společnosti (VDO)
- rozvíjení slovní zásoby jako klíčového nástroje jednání v různých životních situacích, vede k porozumění, k utváření mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni a k řešení složitých situací a konfliktů (OSV)
- hodnocení objektivnosti a závažnosti informací týkajících se ekologických problémů, komunikace o problémech životního prostředí, přispívání k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí, racionální obhajování a zdůvodňování svých názorů a stanovisek týkajících se vztahů k životnímu prostředí (EV)
- přispívání k využívání vlastních schopností v týmové práci, k využívání médií jako zdrojů informací, rozvíjení schopnosti analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich, osvojování základních pravidel veřejné komunikace, dialogu a argumentace (MDV)
- nástroj učení, zpracování informací a prezentace postojů a názorů, osvojování dalších jazyků umožňujících bezprostřední dorozumění a poznávání kultury jiných národů, evropské a světové kultury (EGS)
- vzájemné respektování, komunikace v multikulturní skupině, uplatňování svých práv a respektování práv druhých, poskytování znalostí některých základních pojmů multikulturní terminologie – diskriminace, rasismus, netolerance aj. (MKV)

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel vede žáky:

- k rozvíjení dovedností potřebných k osvojování učiva
- k možnosti používání osvojených dovedností z jazykového vzdělávání v jiných oblastech
- k systematickému vedení a ukládání informací
- k aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich vzájemnému propojování

- k seznamování s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem

Kompetence k řešení problémů
- k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy
- k tomu, aby uměli nalézat chyby v textu a odůvodnit správné řešení

Kompetence komunikativní
- ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných žánrů
- k porozumění probíraných literárních textů
- k rozšiřování slovní zásoby pomocí literárního i gramatického učiva
- vést žáky ke správné, srozumitelné stavbě větných celků, k vyprávění

Kompetence sociální a personální
- vytvářet příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy
- k tomu, aby dokázali požádat o pomoc

Kompetence občanské
- k seznamování s naším slovesným dědictvím a jeho významem
- k vytváření potřeb literárního projevu, recitace, četby

Kompetence pracovní
- k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní
- k přípravě a udržování jejich učebního prostoru

Kompetence digitální

Učitel:
- vede k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatnému rozhodování, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- vede k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volení vhodných postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vede k využívání digitálních technologií k usnadnění práce, zautomatizování rutinní činnosti, zefektivnění či zjednodušení svých pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce
- vede k chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, k seznamování se s novými technologiemi, ke kritickému hodnocení jejich přínosů a reflektování rizika jejich využívání
- vede k předcházení situacím ohrožujících bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí vede k etickému jednání

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
Vyučovací předmět: **Český jazyk a literatura**
Ročník: **1.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK:	**KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA**		
• Zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním	- správné sezení - držení psacího náčiní - hygiena zraku	OSV: sebepoznání a sebepojetí	PRV: hygienické návyky VV: výtvarné náměty s motivem uvolňovacích cviků
• Rozumí mluveným pokynům přiměřené složitosti	- pozdrav, oslovení, omluva, prosba, poděkování, blahopřání	OSV: rozvoj schopností poznávání, komunikace	PRV: škola, rodina – komunikace
• V krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	- rozvíjení znělého hlasu, nácvik přiměřeného tempa řeči a správného dýchání, správná tvorba hlásek, artikulování a srozumitelné mluvení	MKV: lidské vztahy	PČ / VV: blahopřání
• Umí tvořit smysluplné věty	- dramatizování jednoduchého textu - vyprávění pohádky a příběhu podle obrázkové osnovy		TV: správné dýchání
• Píše jednotlivé prvky písmen a číslic • Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky	- psaní čar, oblouků, zátrhů, oválů, kliček, vlnovek - psaní písmen velké i malé abecedy - psaní slabik, jednoduchých slov a vět - přepisování tiskacího písma do psané podoby - psaní diktátů a autodiktátů - vytváření základů rukopisu – čitelnost, úhlednost	VDO: občanská společnost a škola	VV: doplnění textu obrázkem
	JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
ŽÁK: • Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova	- poznávání jednotlivých písmen abecedy – hláskosloví - poznávání vyšších celků – slabika, slovo, věta - poznávání dalších mluvnických pojmů - písmeno malé, velké – vlastní jména, začátek věty - tištěné, psané - tečka, čárka, otazník, vykřičník, pomlčka	OSV: rozvoj schopností poznávání	HV / PRV: zpěv jednoduchých písní na různé otevřené slabiky, zvířecí slabiky

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • Orientuje se v učebnici • Čte, přednáší zpaměti literární texty přiměřené věku • Rozumí pojmům a výrazům při praktických činnostech	**LITERÁRNÍ VÝCHOVA** - orientace v učebnici na stránce – řádky, sloupce, článek, nadpis, odstavec - čtení jednoduchých vět se správnou intonací - rozumí přečtené větě, dokáže ji opakovat - přednášení básně, porozumění jednoduchému přečtenému textu, hlasité a tiché čtení - poznávání postav pohádek a povídek ze života dětí - hodnocení vlastností postav - vyjadřování svých pocitů z četby - rozlišování mezi říkadlem, rozpočitadlem, hádankou, pohádkou, básní, loutkovým divadlem, maňáskovým divadlem	OSV: komunikace EV: lidské aktivity a vztah člověka k životnímu prostředí MDV: interpretace vztahu mediálních sdělení a reality výběr kvalitních pořadů	HV: zpěv písní k článkům s podobným tématem PRV: hádanky a říkadla s přírodovědnou tématikou

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
Vyučovací předmět: **Český jazyk a literatura**
Ročník: **2.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK:	**KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA**		
• Porozumí písemným a mluveným pokynům přiměřené složitosti	- pozdrav, oslovení, poděkování, omluva, blahopřání	OSV: sebepoznání a sebepojetí	VV / PČ: výroba blahopřání PRV: mezilidské vztahy
• Respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru	- výběr vhodných komunikačních prostředků a výrazů – zdvořilostní obraty	OSV: kooperace, kompetice	HV: nácvik správného tempa řeči deklamováním jednoduchých říkadel, hra na ozvěnu
• Volí vhodné tempo řeči	- nácvik přiměřeného tempa řeči, srozumitelný projev	OSV: psychohygiena, rozvoj schopnosti soustředit se a pozornosti	
• Píše správně velká tiskací písmena	- plynulý a úhledný písemný projev, upevňování hygienických návyků při psaní, nácvik psaní adres, dopisu - nácvik velkých tiskacích písmen	EV: vztah k přírodě a životnímu prostředí	VV: uvolňovací cviky jako výtvarný doplněk – vzory látek, velikonoční vejce MA: geometrie
• Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	- vyprávění pohádky, povídky, nebo příběhu, spojování obsahu textu s ilustrací	MDV: kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	PRV: vnější popis domácích zvířat
ŽÁK:	**JAZYKOVÁ VÝCHOVA**		
• Člení slova na hlásky, odlišuje krátké a dlouhé samohlásky	- nácvik hláskosloví – samohlásky, souhlásky, dvojhlásky, slabikotvorné r, l, souhlásky znělé i neznělé na konci i uvnitř slov, výslovnost a psaní slov se skupinou dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě - slovo – slabika – hláska – písmeno - nácvik dělení slov na konci řádku	OSV: rozvoj schopností poznávání	HV: zpěv krátkých a dlouhých samohlásek PRV: hlasy zvířat PRV: vybírá a řadí předměty, slova i obrázky do skupin – ovoce, zelenina
• Porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená, podřazená	- procvičování nauky o slově – slova nadřazená, podřazená, slova významem podobná, protikladná - určování pořádku slov ve větě jednoduché		VV: kresba na téma černá – bílá
• Rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	- rozlišování české věty od jiných jazyků		

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• Odůvodňuje a správně píše i, í / y, ý po tvrdých a měkkých souhláskách, velká písmena na začátku slov a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat, měst a vesnic	- seznámení s názvy slovních druhů - určování - podstatná jména, slovesa, předložky, jednoduché spojky - spojování dvou nebo více vět, spojky a jejich funkce, spojovací výrazy - rozlišování vět oznamovacích, tázacích, rozkazovacích, přacích, pořádek vět v textu - používání a znalost pravopisu i/í, y/ý po tvrdých a měkkých souhláskách, velká písmena na začátku věty, vlastní jména osob, zvířat, měst a vesnic	EGS: jsme Evropané- osvojování cizích jazyků OSV: rozvoj schopnosti vidět odlišnosti a zvláštnosti	AJ: porovnávání, text, píseň, říkadlo, apod.
ŽÁK: • Čte a přednáší zpaměti literární texty přiměřené věku	**LITERÁRNÍ VÝCHOVA**		
• Vyjadřuje své pocity z přečteného textu	- nácvik přednesu básně, dramatizace pohádky - plynulé čtení jednoduchých vět - užívání správného slovního přízvuku - uplatnění přirozené intonace	MKV: kulturní diference OSV: kreativita, rozvoj paměti a zapamatování si	HV: hra na odpověď a otázku PRV: psaní velkých písmen - rodina, kamarádi ve třídě, město a krajina, ve které žiji
• Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	- nácvik čtení porozuměním - líčení atmosféry příběhu - seznámení se základy poezie – báseň, verš, rým, přednes - seznámení se základy prózy – vyprávění, vypravěč, příběh, děj - poslouchání četby poezie a prózy - spojování obsahu textu s ilustrací - vyprávění pohádek a povídek o dětech - řešení hádanek a slovních hříček	OSV: rozvoj schopnosti rozhodovat se, mezilidské vztahy – kladný, záporný hrdina EGS: Evropa a svět nás zajímá - seznámení se s cizími autory čtených textů EV: lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV: vytváření postojů a hodnot prostřednictvím čteného	HV: rytmus, tempo, dýchání PČ: kulisy k pohádce, výroba maňásků VV: ztvárnění atmosféry příběhu VV: ilustrace pohádky

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
Vyučovací předmět: **Český jazyk a literatura**
Ročník: **3.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti** • **porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti** • **respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru** • **pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost** • **v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči** • **volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích** • **na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev** • **zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním** • **píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev** • **píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení** • **seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh** • Upraví vlastnosti písma a odstavce v textovém procesoru **ŽÁK:**	**KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA** **čtení** - praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu) - věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova) **naslouchání** - praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem) - věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) **mluvený projev** - základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci - komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu - základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta) **písemný projev** - základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem) - technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu) - žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka	OSV: rozvoj schopnosti poznávání a komunikace MKV: princip sociálního smíru a solidarity MKV: lidské vztahy OSV: rozvoj kreativity, originality myšlení OSV: seberegulace, sebeorganizace OSV: mezilidské vztahy	PRV /MA: čtení s porozuměním PRV: pravidla slušného chování VV: nácvik ztvárnění postavy, oblečení MA: psaní správných tvarů číslic AJ: správný přízvuk HV: správná intonace

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• **rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky** • **porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná** • **porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost** • **rozlišuje slovní druhy v základním tvaru** • **užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves** • **spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy** • **rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky** • **odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování** **ŽÁK:** • **čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku** • **vyjadřuje své pocity z přečteného textu** • **rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění** • **pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností**	- zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (přihláška, dotazník), vypravování **JAZYKOVÁ VÝCHOVA** **zvuková stránka jazyka** - sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk) **slovní zásoba a tvoření slov** - slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma - stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka) **tvarosloví** - slovní druhy, tvary slov **skladba** - věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice **pravopis** - lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých) a syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem) **LITERÁRNÍ VÝCHOVA** **poslech literárních textů** - zážitkové čtení a naslouchání **tvořivé činnosti s literárním textem** - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod **základní literární pojmy** - literární druhy a žánry: rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka - spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým	MKV: kulturní diference OSV: řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV: vztah člověka k životnímu prostředí EGS: Evropa a svět nás zajímá OSV: hodnoty, postoje, praktická etika	AJ: přiřazování slov, slova opačného významu, významové okruhy AJ: časování slovesa být v přítomném čase PRV: čtení z mapy, vycházka do okolí školy, místní názvy PRV: čtení článků, procvičování tichého čtení s porozuměním M: čtení zadání slovních úloh s porozuměním AJ: čtení jednoduchých článků o přírodě a životě v anglicky mluvících zemích VV: výtvarný doprovod přečtených textů PČ: výroba obalu na oblíbenou knihu, výroba záložky

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
Vyučovací předmět: **Český jazyk a literatura**
Ročník: **4.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK:	**KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA**		
• **reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta**	- osnova, nadpis, členění projevu		
• **vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku**	- popis pracovního postupu - telefonický rozhovor		
• **volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru**			HV: nácvik správného tempa řeči
• **čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas**	- porozumění textu – přihláška	OSV: řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
• **rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává**	- charakteristika postavy		VLA: osobnost charakterové vlastnosti
• **sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti**	- osnova - vyprávění příběhu podle obrázkové osnovy		
• **rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace**	- vyprávění		
• upraví vlastnosti písma a odstavce v textovém procesoru	- blahopřání		
• dokáže spustit poštovní program, napsat, přečíst a smazat zprávu	- pozvánka - dopis		
• orientuje se na klávesnici, zná funkce nejdůležitějších kláves (Enter, Backspace, Delete, Shift)			
ŽÁK:			
• **porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová**	**JAZYKOVÁ VÝCHOVA** **Nauka o slově** - význam slova a jeho hlásková podoba - slova – jednoznačná, mnohoznačná, protikladná, souznačná, nadřazená, podřazená, souřadná, citově zabarvená	OSV: kreativita	VLA: osobnost charakterové vlastnosti
• **rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary**	- slova spisovná a nespisovná		

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• **rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku**	- stavba slova (kořen, předpona, přípona) - tvarosloví - tvary slov - skupiny slov bě/bje, pě, vě/vje - zdvojené souhlásky	MKV: lidské vztahy, princip sociálního smíru a solidarity empatie, schopnosti aktivního	
• **píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách**	- vyjmenovaná slova - odvozování slov		
• **určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu**	**Tvarosloví - slovní druhy** - podstatná jména – rod, číslo, pád - skloňování podstatných jmen rodu středního, ženského, mužského – vzory - tvary koncovek sloves	OSV: komunikace	VV: uvolňovací cviky
• **vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty** • **zvládá základní příklady syntaktického pravopisu** • **odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou** • užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje • zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	**Skladba** - věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice - podmět, přísudek - věta jednoduchá, souvětí - větné vzorce - spojovací výrazy - shoda přísudku s podmětem - psaní koncovek v přísudku - podmět a přísudek		AJ: porovnávání českého a anglického pravopisu, mluvnice
ŽÁK: • čte s porozuměním přiměřeně náročné texty nahlas i potichu • posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení • reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta • **vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je** • **volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma**	**LITERÁRNÍ VÝCHOVA** - rozvoj techniky čtení - tvořivé čtení a naslouchání - čtení textů – uměleckých a populárně naučných - práce s dětskou knihou - individuální četba dle vlastního výběru - divadelní a filmová představení - poezie: epika x lyrika - próza: pověst, pohádka, balada	OSV: hodnoty, postoje, praktická etika MV: vnímání autora mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti OSV: sebepoznání, sebepojetí EV: vztah člověka k prostředí EGS: Evropa a svět nás zajímá	PČ: výroba papíru VV: ilustrace přečteného textu Dě: kronika, knihtisk nástěnné malby

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
Vyučovací předmět: **Český jazyk a literatura**
Ročník: **5.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas** • **rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává** • **posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení** • **reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta** • **vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku** • **rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě** • **volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru** • **rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace** • **píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry** • **sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti** • upraví vlastnosti písma a odstavce v textovém procesoru • dokáže spustit poštovní program, napsat, přečíst a smazat zprávu • orientuje se na klávesnici, zná funkce nejdůležitějších kláves (Enter, Backspace, Delete, Shift...)	**KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA** - plynulé, pozorné, výrazné čtení textů uměleckých a populárně – naučných - vyhledávání informací v učebnicích, časopisech, slovnících a encyklopediích zapisování důležitých údajů probíraného učiva - pozorné soustředěné a aktivní naslouchání, jednoduché sdělení - zkvalitňování mluveného projevu - střídání rolí mluvčího a posluchače, základní komunikační pravidla – oslovení, zahájení a ukončení dialogu, mimojazykové prostředky řeči - diskuse o funkci reklamy v našem životě, porovná informace ze dvou zdrojů - přiměřená hlasitost, artikulování, srozumitelné mluvení, pečlivé vyslovování - rozlišování spisovného a nespisovného vyjadřování - čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu - psaní zprávy, oznámení, pozvánky, blahopřání, dopisu, vyplňování jednoduchých tiskopisů – dotazník, přihláška, poštovní poukázka - vyprávění a psaní příběhu, popis předmětu, děje, pracovního postupu	VDO: občanská společnost a škola, Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování OSV: rozvoj schopnosti poznávání MV: fungování a vliv médií ve společnosti MKV: multikulturalita EGS: jsme Evropané MV: stavba mediálního sdělení MV: práce v realizačním týmu	MA: zápisy slovních úloh, odpovědí HV: hudebnost řeči MA: zápis čísel na poštovních poukázkách PČ: popis pracovního postupu VV: ilustrace divadelního představení, výtvarný doprovod k literárním textům

ŽÁK: • **porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová** • **rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku** • **určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu** • **rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary** • **vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty** • **odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí** • **užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje** • **píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách** • **zvládá základní příklady syntaktického pravopisu** • umí ovládat výukové programy **ŽÁK:** • **vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je** • **volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma** • **rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů** • **při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy**	**JAZYKOVÁ VÝCHOVA** - významy slov (synonyma, antonyma, homonyma, slova jednoznačná a mnohoznačná) - stavba slova – kořen, předponová a příponová část, koncovka - tvarosloví - slovní druhy – podstatná jména, přídavná jména, zájmena, číslovky, slovesa, příslovce - koncovky podstatných a přídavných jmen tvrdých a měkkých - texty s nespisovnými výrazy a jejich označování - věta, základní větné členy - podmět vyjádřený a nevyjádřený, několikanásobný, rozvitý, přísudek slovesný, několikanásobný a rozvitý - věta jednoduchá a souvětí, větné vzorce souvětí - spojovací výrazy – spojky, zájmena, příslovce a s nimi spojené psaní čárek - vyjmenovaná slova a slova příbuzná - shoda přísudku s podmětem – s několikanásobným podmětem stejného a různého rodu **LITERÁRNÍ VÝCHOVA** - zážitkové čtení a naslouchání - čtenářský deník - reprodukce obsahu textu z čítanky, z vlastní četby, recitování - literární text na dané téma, verše, rýmy - literatura umělecká a literatura faktu - porozumění literárním pojmům při praktické činnosti	OSV: seberegulace a sebeorganizace OSV: komunikace MV: vnímání autora mediálních sdělení OSV: kooperace, kompetice EV: vztah člověka k prostředí	VLA: region, regionální tvorba VV: ilustrace přečteného textu

5.1.2 Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět anglický jazyk je vyučován v prvním až devátém ročníku.

Na prvním stupni v 1. ročníku je dotován jednou hodinou týdně a ve 2. ročníku dvěma hodinami týdně. Tato hodina je věnována zejména konverzačním dovednostem žáků. V 3. až 5. ročníku probíhá výuka tři hodiny týdně a je zaměřena na probuzení zájmu o anglický jazyk přiměřeně náročnými a zábavnými úkoly. Výuka vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět je obohacována zařazováním metody CLIL.

Vzdělávání v předmětu anglický jazyk:

- poskytuje žákům základ slovní zásoby a běžných konverzačních frází
- buduje na jednoduchých textech čtenářské dovednosti a na nich pak schopnost psát
- zejména v počátcích upřednostňuje induktivní způsob výuky před deduktivním
- směřuje žáky k osvojení slovíček pomocí říkadel a básniček

Formy a metody práce se používají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- **frontální výuka** – práce s textem, poslech, video
- **skupinová práce s využitím pomůcek** - pracovní listy, slovníky, předměty, internet
- **krátkodobé projekty** – individuální či skupinové
- **dramatická výuka** – dramatizace anglických pohádek, povídek či textů

Předmět anglický jazyk souvisí s ostatními předměty

- český jazyk – tematické celky: rodina, přátele, tradice, svátky
- prvouka – tematické celky: zvířata, příroda, enviromentální výchova, ČR
- hudební výchova – anglické písně a říkadla
- tělesná výchova – tematické celky: sport, zdravá výživa

Předmětem se prolínají průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální rozvoj:** rozvoj schopnosti poznávání (dovednosti pro učení a studium), komunikace, kooperace a kompetice, hodnoty, postoje, praktická etika.
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:** rodinné příběhy, lidová slovesnost a zvyky, tradice národů Evropy.
- **Multimediální výchova:** specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost, naslouchání druhým, komunikace s příslušníky jiných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků:

Kompetence k učení

Učitel vede žáka:

- k pochopení důležitosti schopnosti komunikovat anglicky pro další studium i praktický život
- k vyhledávání a třídění a informací v cizím jazyce
- k propojení probraných témat s jazykovými jevy

Kompetence k řešení problémů
Učitel zadává takové úkoly:

- při kterých se žák učí řešit jednotlivé problémové situace v cizojazyčném prostředí
- nebojí se mluvit anglicky s cizincem
- naučí se opsat obsah myšlenky, chybí-li mu slovní zásoba

Kompetence komunikativní
Učitel vede žáka tak, že

- žák rozumí jednoduchému sdělení v anglickém jazyce
- umí zformulovat jednoduché myšlenky anglicky
- rozumí přiměřenému textu v anglickém jazyce
- využívá dovednosti osvojené v anglickém jazyce k navázání kontaktu či vztahu

Kompetence sociální a personální
Učitel vede žáka tak, že

- v jednoduchých situacích si umí vyžádat a poskytnout pomoc či radu
- dodržuje v anglicky mluvícím prostředí zásady slušného chování
- spolupracuje v anglicky mluvící skupině na jednoduchém úkolu

Kompetence občanské
Učitel vede žáka tak, že

- žák získává představu o zvycích v anglicky mluvících zemích
- umí srovnat ekologické a enviromentální otázky týkající se v anglicky mluvícím zemí a ČR

Kompetence pracovní
Učitel vede žáka tak, že

- žák samostatně pracuje s dvojjazyčným výkladovým slovníkem
- využívá anglického jazyka k získávání informací z různých oblastí

Kompetence digitální
Učitel:

- vede k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatnému rozhodování, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- vede k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volení vhodných postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vede k využívání digitálních technologií k usnadnění práce, zautomatizování rutinní činnosti, zefektivnění či zjednodušení svých pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce
- vede k chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, k seznamování se s novými technologiemi, ke kritickému hodnocení jejich přínosů a reflektování rizika jejich využívání
- vede k předcházení situacím ohrožujících bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí vede k etickému jednání

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
Vyučovací předmět: **Anglický jazyk**
Ročník: **1.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI - ŽÁK: • **rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně** • **zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal** • s podporou učitele a didaktické techniky vysloví anglické výrazy podle svých dispozic foneticky správně • upevňuje si získané znalosti prostřednictvím jednoduchých písniček a říkanek • s dopomocí učitele a názorných nonverbálních komunikačních prostředků správně reaguje na jednoduché pokyny v rozkazovacím způsobu v běžné výuce i při hře • s dopomocí učitele a podle svých možností vysloví a přiřadí k obrázku číslovky 0 -10 • pozdraví jednoduchým způsobem	**ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA** - základní výslovnostní návyky **SLOVNÍ ZÁSOBA** - základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů **TEMATICKÉ OKRUHY** - základní jednoduché pozdravy - rodina - škola, školní pomůcky - barvy - svátky (Vánoce) - ovoce - čísla - narozeniny - zvířata **MLUVNICE** - základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	OSV: komunikace MKV: kulturní diference EGS: objevujeme Evropu a svět OSV: kooperace, kompetice - práce ve dvojicích, nácvik rozhovorů	ČJ: správná artikulace, tvoření hlásek HV – tempo řeči, rytmizace říkanek ČJ – větný přízvuk, intonace ve větě, pořádek slov ve větě PRV: prohloubení prolínajících se témat – zvířata, barvy, apod. MA - čísla PRV - prohloubení prolínajících se témat – zvířata, barvy, apod.

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
Vyučovací předmět: **Anglický jazyk**
Ročník: **2.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI - ŽÁK: • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, reaguje na ně verbálně i neverbálně • zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal • rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu • přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení • s podporou učitele a didaktické techniky vysloví anglické výrazy dle svých dispozic foneticky správně • upevňuje si získané znalosti prostřednictvím jednoduchých písniček a říkanek • s dopomocí učitele a názorných nonverbálních komunikačních prostředků správně reaguje na jednoduché pokyny v rozkazovacím způsobu v běžné výuce i při hře **POSLECHOVÉ DOVEDNOSTI - ŽÁK:** • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností • rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí jednoduchému poslechovému textu	**ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA** - základní výslovnostní návyky - vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slova **SLOVNÍ ZÁSOBA** - základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů **TEMATICKÉ OKRUHY** - zvířata - škola - stravování - části těla, obličej - domov - oblečení - sport **MLUVNICE** - základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - rozšíření slovní zásoby	OSV: rozvoj schopnosti poznávání MKV: kulturní diference - poznávání anglických reálií EGS: objevujeme Evropu a svět OSV: komunikace, kooperace, práce ve dvojicích MV: vnímání autora mediálních sdělení - tvorba slovních bublin do kreslených příběhů	ČJ: větný přízvuk, intonace ve větě, pořádek slov ve větě HV: tempo řeči, rytmizace říkanek PRV: prohloubení prolínajících se témat – zvířata, škola, apod. TV - pohyb VV: kreslení příběhu

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
Vyučovací předmět: **Anglický jazyk**
Ročník: **3.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI - ŽÁK: • **Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně** • **Zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal** • **Rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální podporu** • **Rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální podporu** • **Přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení** • **Píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy** **ŽÁK:** • Umí korektně zapnout a vypnout PC • Umí se přihlásit a odhlásit ze sítě	**ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA** - základní výslovnostní návyky - vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slova **SLOVNÍ ZÁSOBA** - základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů **TEMATICKÉ OKRUHY** - škola - nábytek - zvířata - rodina - lidské tělo - oblékání - jídlo - volný čas - kalendářní rok (svátky) **MLUVNICE** - základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - rozšíření slovní zásoby	OSV: komunikace, sebepoznání, sebepojetí MKV: kulturní diference EGS: objevujeme Evropu a svět OSV: kooperace, práce ve dvojicích, nácvik rozhovorů	ČJ: správná artikulace, tvoření hlásek HV: tempo řeči, rytmizace říkanek ČJ: větný přízvuk, intonace ve větě, pořádek slov ve větě, časování sloves ČJ: porovnání české a anglické abecedy

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
Vyučovací předmět: **Anglický jazyk**
Ročník: **4.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
POSLECH S POROZUMĚNÍM - ŽÁK: • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností • rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu **MLUVENÍ - ŽÁK:** • zapojí se do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	**SLOVNÍ ZÁSOBA** - žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích **TEMATICKÉ OKRUHY** - sporty, místnosti v domě a nábytek - zdraví a nemoci - obchody a místa ve městě - činnosti o dovolené, počasí, - škola, televizní programy - koníčky, zvířata, minulost **MLUVNICE** - základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - Rozhovory o dovednostech - sloveso moci/umět ve 3. osobě j. č. - Jak mluvit o umístění věci - vazba „Tady je/Tady jsou“ - Rozhovory o nemocech - Otázky na zjištění polohy míst ve městě a jejich popis - Rozhovory o tom, co děláte vy a čím se zabývají ostatní - přítomný průběhový čas - Rozhovory o počasí - Otázky a odpovědi týkající se času - Rozhovory o tom, které televizní pořady máme nebo nemáme rádi	EV: vztah člověka k prostředí OSV: sociální rozvoj - komunikace EGS: jsme Evropané MV: kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	VL: čerpání informací o životě v anglicky mluvících zemích, jejich porovnání HV: intonace v anglické a české větě kladné i v otázce ČJ: pořádek slov ve větě ČJ: slovní zásoba, pořádek slov v české a anglické větě

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
	- Rozhovory o zálibách - přítomný čas - Rozhovory o zvířatech - sloveso mít - Mluvení o minulosti - minulý čas prostý	EGS: objevujeme Evropu a svět	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - ŽÁK: • vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	- Získání určitě informace z četby - porozumění příběhu a jeho dramatizace	MV: fungování a vliv médií ve společnosti	VLA: z pravěku do novověku
• rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- Četba a psaní pohlednice, dopisu - Četba básně a její pochopení	MKV: multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity	VV: kresba domu s místnostmi – půdorys
PSANÍ - ŽÁK: • napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života • vyplní osobní údaje do formuláře	- Popis domu/bytu		ČJ: slohová cvičení dopis a jeho části

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
Vyučovací předmět: **Anglický jazyk**
Ročník: **5.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
POSLECH S POROZUMĚNÍM - ŽÁK: • Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností • Rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu **MLUVENÍ - ŽÁK:** • Zapojí se do jednoduchých rozhovorů • Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá **ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - ŽÁK:** • Vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům • Rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu **PSANÍ - ŽÁK:** • Napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života • Vyplní osobní údaje do formuláře **ŽÁK:** • Umí korektně zapnout a vypnout PC • Umí se přihlásit a odhlásit ze sítě • Na webu dokáže vyhledat stránku o určitém tématu • Používá jednoduché metody a nástroje vyhledávání	**ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA** - fonetické znaky, základní výslovnostní návyky - vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov **SLOVNÍ ZÁSOBA** - žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích **TEMATICKÉ OKRUHY** - představování, pozdravy, neurčitý člen A/AN, pokyny, čísla 1-100 - abeceda, jednotné a množné číslo, vazba There is - There are - matematické operace (+, -, x, :) - země, rodina, sloveso BÝT, přivlastňovací zájmena, dny v týdnu - sloveso MÍT, domácí mazlíčci, Vánoce - barvy, přídavná jména, školní věci - čas, předložka ON/AT, přítomný čas prostý, volný čas, sport, hudba - domov, bydliště, způsobové sloveso CAN – CAN NOT, předložky místa - lidské tělo, přídavná jména, nepočitatelná podstatná jména, oblečení **MLUVNICE** - základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	OSV: sociální rozvoj - komunikace MV: kritické čtení a vnímáni mediálního sdělení, hledání informací v anglicky psaných/mluvených médiích MKV: multikultura jako prostředek vzájemného obohacování EGS: objevujeme Evropu a svět VDO: občan, občanská společnost a stát - učíme žáky přijímat zodpovědnost za své postoje i činy	ČJ: slovní zásoba, pořádek slov v české a anglické větě ČJ: abeceda VL: čerpání informací o životě v anglicky mluvících zemích, jejich porovnání se životem v naší zemi HV: intonace v anglické a české větě kladné i v otázce ČJ: pořádek slov ve větě ČJ: abeceda

5.2 Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

5.2.1 Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu pro 1. stupeň

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět matematika je osou vzdělávacího působení na ZŠ. Je vyučována jako samostatný předmět v 1. a 2. ročníku čtyři hodiny týdně, ve 3., 4. a 5. ročníku pět hodin týdně.

Vzdělávání v předmětu matematika:

- učí žáky vyjadřovat se pomocí čísel, porozumět základním pojmům a jejich vzájemným vztahům, osvojit si základní pojmy
- rozvíjí paměť, logické myšlení, pozornost, vytrvalost, pracovitost, kritičnost, přesnost
- pěstuje rozlišovací schopnosti, schopnost uvažovat, kombinovat, srovnávat
- směřuje k aplikaci vzorců a početních výkonů při řešení slovních úloh v praktickém životě
- učí orientovat se v rovině, řešit jednoduché geometrické úlohy, měřit, poznávat geometrická tělesa

Formy a metody práce:

- frontální výuka, také s demonstračními pomůckami
- samostatné práce
- skupinové práce
- krátkodobý projekt

Souvislost předmětu matematika s ostatními předměty: matematika prolíná všemi vzdělávacími oblastmi

- český jazyk: řešení slovních úloh, třídění, číslovky
- prvouka, přírodověda, vlastivěda: třídění, měření, porovnávání, orientace
- výtvarná výchova: modelování, uspořádání, znázorňování
- hudební výchova: číselná řada, linky a mezery v notové osnově, rytmus - počítání
- pracovní činnosti: manipulace s pravítkem, kružítkem, třídění
- tělesná výchova: porovnávání, orientace

Průřezová témata:

- rozvíjení dovedností, schopností, poznávání, kreativita, seberegulace, sebeorganizace, kooperace, komunikace (OSV)
- ochota ke spolupráci, ochota pomáhat (VDO)
- vzájemné respektování (MKV)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení
Učitel vede žáky:
- k vyhledávání, třídění a propojování informací
- k používání odborné terminologie
- k nalézání souvislostí mezi získanými daty
- k operování s obecně využívanými termíny, znaky a symboly, k uvádění věcí do souvislostí a k propojování do širších celků

Kompetence k řešení problémů
Učitel vede žáky:
- k samostatnému řešení problémů, ke zvolení vhodných způsobů řešení, k užívání při řešení problémů logických, matematických a empirických postupů
- k vyhledávání informací vhodných k řešení problémů
- k využívání vlastního úsudku a zkušeností pro řešení problémů

Kompetence komunikativní
Učitel vede žáky:
- k využívání informačních a komunikačních prostředků a technologií pro kvalitní a účinnou komunikaci
- k porozumění různým typům textů, záznamů, tabulek a grafů, k porozumění běžně užívaným znázorněním matematických i geometrických zápisů
- k přesnému formulování a vyjadřování svých myšlenek a názorů logicky, k výstižnému vyjadřování se
- k naslouchání názorů druhých se zamyšlením se nad jiným názorem

Kompetence sociální a personální
Učitel vede žáky:
- ke spolupráci ve skupině, k podílení se na vytváření pravidel práce
- ke spolupráci s druhými při řešení daného problému
- k posílení sebedůvěry a pocitu zodpovědnosti
- k respektování a oceňování práce druhých

Kompetence občanské
Učitel vede žáky:
- k respektování přesvědčení druhých lidí
- k šetrnému zacházení s učebními pomůckami, k tomu, aby si žáci vážili hodnot vytvářených jinými

Kompetence pracovní
Učitel vede žáky:
- k využívání znalostí a zkušeností získaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje
- k bezpečnému zacházení s psacími nástroji, pravítky a kružítky

Kompetence digitální

Učitel:

- vede k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatnému rozhodování, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- vede k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volení vhodných postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vede k využívání digitálních technologií k usnadnění práce, zautomatizování rutinní činnosti, zefektivnění či zjednodušení svých pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce
- vede k chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, k seznamování se s novými technologiemi, ke kritickému hodnocení jejich přínosů a reflektování rizika jejich využívání
- vede k předcházení situacím ohrožujících bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí vede k etickému jednání

Vzdělávací oblast: **Matematika a její aplikace**
Vyučovací předmět: **Matematika**
Ročník: **1.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • používá přirozená čísla k modelování reálných situací • počítá předměty v daném oboru, vytváří soubory s daným počtem prvků • čte, zapisuje, porovnává přirozená čísla do 20 • zobrazí číslo na číselné ose • užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti • provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly v oboru do 20 • řeší jednoduché slovní úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	**ČÍSLA A POČETNÍ OPERACE** - číselná řada-vytváření představ o číslech na základě názoru - přirozená čísla 0-10,10-20, čtení a psaní číslic - modelování reálných situací (tečky, číslice) - počítání předmětů v souboru, manipulace s předměty, vytváření souborů s daným počtem prvků - lineární uspořádání čísel, posloupnost čísel, orientace na číselné ose - pojmy před, hned před, za, hned za, mezi, vpravo, vlevo, pod, nad - vztahy menší, větší, rovno; znaménka <, >, =, +, - - porovnávání, čtení a zápis čísel, slovní úlohy na - porovnávání (řešení a vytváření) - sčítání a odčítání v oboru do 10 - slovní úlohy na sčítání a odčítání do 10 (řešení, vytváření) - sčítání a odčítání v oboru do 20 bez přechodu přes desítku - slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 (řešení, vytváření) - slovní úlohy typu: o *n* více, o *n* méně	OSV: rozvoj schopností poznávání OSV: seberegulace, sebeorganizace OSV: psychohygiena OSV: kreativita EV: vztah člověka k prostředí MKV: lidské vztahy	HV VV Člověk a svět práce ČJ Člověk a jeho svět TV
ŽÁK: • orientuje se a čte matematické zápisy	**ZÁVISLOSTI, VZTAHY, PRÁCE S DATY** - popis jednoduchých závislostí ze života - matematické značky a zápisy - orientace a čtení matematických zápisů - posloupnost čísel, zápis čísel do tabulky,	OSV: poznávání lidí OSV: mezilidské vztahy	Člověk a jeho svět

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
	- doplňování chybějících čísel v řadě, na číselné ose		
ŽÁK	**GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU**		Člověk a svět práce
• rozezná a pojmenuje základní rovinné útvary	- rozeznávání rovinných útvarů: čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh - pojmenování základních rovinných útvarů - třídění předmětů na základě tvaru - vyhledávání určitých tvarů v okolí		VV

Vzdělávací oblast: **Matematika a její aplikace**
Vyučovací předmět: **Matematika**
Ročník: **2.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK:	**ČÍSLA A POČETNÍ OPERACE**		
• používá přirozená čísla k modelování reálných situací	- sčítání a odčítání v oboru do 20 s přechodem přes desítku	OSV: rozvoj schopnosti poznávání	VV PČ
• počítá předměty v daném souboru	- počítání prvků daného konkrétního souboru do 100	OSV: kreativita	
• vytváří soubory s daným počtem prvků	- vytváření konkrétních souborů s daným počtem prvků do 100		
• provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	- pamětné sčítání a odčítání v oboru do sta - rozvoj čísla v desítkové soustavě - sčítání a odčítání v oboru do 100 s přechodem přes desítku	EV: lidské aktivity a problémy životního prostředí	
• čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do sta	- písemné sčítání a odčítání bez přechodu přes desítku		
• užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	- provádění zkoušky - čtení, zápis a porovnávání přirozených čísel do sta		
	- zápis vztahu mezi čísly pomocí symbolů	OSV: komunikace	
• zobrazí číslo na číselné ose	- odhad reálnosti výsledku - vyznačení čísla na číselné ose - orientace na číselné ose		PRV
	- násobení a dělení v oboru násobilek 2, 3, 4, 5 - používání symbolů násobení a dělení - násobení a dělení v praktických situacích		ČJ-čtení
• řeší a tvoří slovní úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	- používání závorek - řešení slovních úloh ze života dětí s užitím osvojených početních operací	OSV: kooperace, kompetice	
	- slovní úlohy s užitím vztahů o n-více (méně), n-krát více (méně)		PRV, PČ
	- tvoření slovních úloh podobného typu	VDO: občanská společnost a škola	

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • zná některé základní jednotky **ŽÁK:** • rozezná, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary • rozezná, pojmenuje a vymodeluje jednoduchá tělesa • nachází v realitě jejich reprezentaci	**ZÁVISLOSTI, VZTAHY, PRÁCE S DATY** - jednotky času (hodina, minuta, sekunda), poznávání času - představa o velikosti základních jednotek délky, hmotnosti, objemu - převody jednotek délky (m, cm, mm) - součty cm, kg - porovnávání hmotnosti předmětu - měření různými metry **GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU** - kreslení křivé, lomené a přímé čáry - modelování a značení bodu (křížkem) - rýsování a označení úsečky dané velikosti - měření úsečky na cm, odhad délky úsečky - rýsování a označení přímky - vyznačení bodu na přímce - doplnění vrcholu a popis stran trojúhelníku, obdélníku, čtverce - pojem krajní body - modelování a pojmenování některých těles	OSV: rozvoj schopnosti poznávání EGS: jsme Evropané	PČ VV PRV

Vzdělávací oblast: **Matematika a její aplikace**
Vyučovací předmět: **Matematika**
Ročník: **3.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků** • **čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti** • **užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose** • **provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly** • **řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace**	**ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE** - přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky, číselná řada do 1 000, pamětné sčítání a odčítání v oboru do 1 000 - zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model) - násobení a dělení v oboru násobilek 6, 7, 8, 9 - násobení a dělení v praktických situacích - pamětné násobení dvojciferného a trojciferného čísla jednociferným činitelem - dělení dvojciferného čísla jednociferným mimo obor násobilek, určení neúplného podílu a zbytku v jednoduchých případech - vlastnosti početních operací s čísly - řešení slovních úloh na porovnávání čísel, na vztahy o n-více (méně), n-krát více (méně) - písemné algoritmy početních operací - zaokrouhlování čísel na desítky a stovky	OSV: rozvoj schopnosti poznávání MV: kritické čtení a vnímání mediálních sdělení EGS: jsme Evropané, finanční gramotnost, Kč, € EV: vztah člověka k prostředí	VV PRV
ŽÁK: • **orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času** • **popisuje jednoduché závislosti z praktického života** • **doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel**	**ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY** - jednotky času - převody jednotek času - jednotky délky, hmotnosti a objemu-užití, převody - jednoduchý sloupkový graf (vyhledání požadovaných údajů - tabulky a doplňování údajů do ní	OSV: rozvoj schopnosti poznávání OSV: seberegulace a sebeorganizace	

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci** • **porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky** • **rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině**	**GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU** - základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník - základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec - délka úsečky; jednotky délky a jejich převody - obvod a obsah obrazce - vzájemná poloha dvou přímek v rovině - osově souměrné útvary	OSV: řešení problémů a rozhodovací dovednosti	VV PČ

Vzdělávací oblast: **Matematika a její aplikace**
Vyučovací předmět: **Matematika**
Ročník: **4.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení • provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel • zaokrouhluje přirozená čísla • řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel • modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku • porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel • pozná desetinné a záporné číslo	**ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE** - přirozená čísla od 0 do 1 000 000 - posloupnost přirozených čísel - číselná osa - čtení a zápis čísla v oboru do 1 000 000 - početní operace s přirozenými čísly do 1 000 000, jejich vlastnosti - písemné algoritmy - zaokrouhlování na desítky, stovky, tisíce, desetitisíce, statisíce - slovní úlohy na aplikaci početních operací zadané obrázkem a textem, s náměty z reálných životních situací a ze zkušeností dětí - zlomek (čitatel, jmenovatel, zlomková čára) - určování částí celku, řešení a tvorba slovních úloh k určování dané části z celku - sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel - desetinná čísla - základní seznámení se zápornými čísly	OSV: řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV: rozvoj schopností poznávání MKV: kulturní diference MV: fungování a vliv medií ve společnosti OSV: kreativita	ČJ: rozvíjení slovní zásoby vyjadřování ve větách správné řazení vět a slova ve větách v jednoduchém textu čtení a psaní vícecifferných čísel TV: řada, zástup měření tepu v závislosti na výkonech
ŽÁK: • vyhledává, sbírá a třídí data • čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	**ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY** - práce s diagramy a grafy - čteme z diagramu	VDO: občanská společnost a škola VDO: občan, občanská společnost a stát	
ŽÁK: • narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce • sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran • sestrojí rovnoběžky a kolmice	**GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU** - základní útvary v rovině a jejich vzájemná poloha a konstrukce - obvod a obsah obrazce - jednotky obsahu - konstrukce kolmice a rovnoběžek	OSV: seberegulace a sebeorganizace	VV: orientace na ploše čtvercová síť tematické práce – znázornění reálných situací AJ: názvy geometrických tvarů

• určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu • rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru **ŽÁK:** • rozřeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	- obsah čtverce, obdélníku - obsah trojúhelníku – výpočet pomocí tečkovaného papíru - osa souměrnosti, osově souměrné útvary - geometrická tělesa **NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY** - slovní úlohy - číselné a obrázkové řady - magické čtverce - prostorová představivost	EV: lidské aktivity a problémy životního prostředí	PČ: origami, skládání papíru

Vzdělávací oblast: **Matematika a její aplikace**
Vyučovací předmět: **Matematika**
Ročník: **5.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK:	**ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE**		
• **využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení**	- přirozená čísla do a přes 1 000 000 - posloupnost přirozených čísel - číselná osa - čtení a zápis čísla v oboru přes 1 000 000	OSV: rozvoj schopností poznávání	ČJ: rozvíjení slovní zásoby, vyjadřování ve větách, správné řazení vět a slova ve větách v jednoduchém textu, čtení a psaní víceciferných čísel
• **provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel**	- početní operace s přirozenými čísly do a přes 1 000 000, jejich vlastnosti - písemné algoritmy		
• **zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel**	- odhad výsledku a kontrola správnosti		TV: řada, zástup, měření tepu v závislosti na výkonech
• **řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel**	- slovní úlohy na aplikaci početních operací zadané obrázkem a textem, s náměty z reálných životních situací a ze zkušeností dětí	OSV: řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
• **modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku**	- zlomek (čitatel, jmenovatel, zlomková čára) - určování částí celku, řešení a tvorba slovních úloh k určování dané části z celku		VL: Z Českých dějin, letopočty
• **porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel**	- sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel		
• **přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty**	- desetinná čísla - celek a jeho část vyjádřená desetinným číslem - čtení, zápis a znázornění desetinného čísla na číselné ose nebo čtvercové síti	VDO: občanská společnost a škola	
• **porozumí významu znaku „−“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose**	- celé číslo - zápis celého záporného čísla a jeho znázornění na číselné ose	OSV: kreativita, cvičení pro rozvoj myšlení, správné rýsování	
	- příklady z běžného života - měření teploty, vyjádření dlužné částky	EGS: objevujeme Evropu a svět	
ŽÁK:	**ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY**		
• **vyhledává, sbírá a třídí data**	- závislosti a jejich vlastnosti - diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády, schémata		

• **čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy**	- proměnná, nezávisle proměnná, závisle proměnná - soustava souřadnic - řešení jednoduchých slovních úloh se vztahy „o n více – méně“, „n krát více – méně“ - finanční produkty - úspory	EV: lidské aktivity a problémy lidského životního prostředí	
ŽÁK: • **narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce** • **sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran** • **sestrojí rovnoběžky a kolmice** • **určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu** • **rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru**	**GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU** - konstrukce rovinných útvarů - obvod a obsah obrazce - další jednotky obsahu – a, ha, km² - konstrukce kolmice a rovnoběžek - obsah čtverce, obdélníku a trojúhelníku - osa souměrnosti, osově souměrné útvary - jednoduchá tělesa: kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec	OSV: kooperace a kompetice	VV: orientace na ploše, čtvercová síť, tematické práce – znázornění reálných situací Vla: Evropa, unikátní stavby a památky
ŽÁK: • **rozřeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky**	**NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY** - slovní úlohy - číselné a obrázkové řady - magické čtverce - prostorová představivost	MV: kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	

5.3 Vzdělávací oblast: Informatika

5.3.1 Informační technologie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět je realizován ve 4. a 5. ročníku po jedné hodině týdně (všichni žáci v 5. ročníku získají základy práce na počítači pro vstup na 2. stupeň nebo pro výstup na víceleté gymnázium).
Vzdělávání v předmětu Informační technologie:

- vede k poznání úlohy informací a informačních a komunikačních technologií
- k porozumění vzniku, zpracování a přenosu informací
- vede k chápání a správnému užívání digitálních technologií
- vede k praktickému zvládnutí práce s grafikou, daty a informacemi
- vede k rozvoji v oblasti modelování, informačních technologií a systémů, algoritmizace a programování
- vede k využívání logických postupů v rámci informatického myšlení k řešení problémů
- vede žáky ke zvýšení efektivnosti práce
- vede žáky k analyzování a hledání vhodných postupů řešení
- vede k zaujetí odpovědného a etického přístupu k nevhodným informacím, datům a postupům

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- diskuze
- práce ve dvojicích či skupinách
- samostatná práce
- praktické činnosti
- objevování
- experiment
- badatelské aktivity
- heuristický rozhovor
- problémová výuka

Předmětem prolínají tato průřezová témata:

- rozvíjení kritického myšlení, způsobů řešení problémů, hodnot, postojů a ochoty pomoci a spolupráce (OSV).
- Vede k pochopení významu pravidel a zákonů pro fungování společnosti (VDO)
- přispívání k využívání vlastních schopností v týmové práci, k využívání médií jako zdrojů informací, rozvíjení schopnosti analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich (MV)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků
Kompetence k učení
Učitel:

- zadávanými úkoly vede žáky k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, literaturu apod.

- tím, že žáci mohou využívat svých poznámek při praktických úkolech, učí žáky pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci

Kompetence k řešení problémů

- vede zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí žáky chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen 1 správné řešení, ale že způsobů řešení je víc
- v roli konzultanta - žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce

Kompetence komunikativní

- učí pro komunikaci využívat vhodné technologie
- při komunikaci vede žáky k dodržování vžité konvence a pravidel (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

Kompetence sociální a personální

- při práci vede žáky ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech se učí žáci pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- společně se žáky hodnotí práce - žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný

Kompetence občanské

- seznamuje žáky s vazbami na legislativu a obecné morální zákony tím, že je musí dodržovat
- vede žáky při zpracovávání informací ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení

Kompetence pracovní

- vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel pro práci s výpočetní technikou
- umožní žákům využívat digitální technologie pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

Kompetence digitální

Učitel:

- vede k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatnému rozhodování, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- vede k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volení vhodných postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vede k využívání digitálních technologií k usnadnění práce, zautomatizování rutinní činnosti, zefektivnění či zjednodušení svých pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce
- vede k chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, k seznamování se s novými technologiemi, ke kritickému hodnocení jejich přínosů a reflektování rizika jejich využívání
- vede k předcházení situacím ohrožujících bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí vede k etickému jednání

Vzdělávací oblast: **Informatika**
Vyučovací předmět: **Informační technologie**
Ročník: **4.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů • najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci • vytvoří obrázek • rozpozná způsob propojení digitálních zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí • propojí digitální zařízení • při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace • rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého	**DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE** - Využití digitálních technologií v různých oborech - Kreslení čar, vybarvování - Kreslení bitmapových obrázků - Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele - Práce se soubory - Propojení technologií, internet - Sdílení dat, cloud - Technické problémy a přístupy k jejich řešení	OSV: kreativita OSV: řešení problémů a rozhodovací dovednosti MV: Stavba mediálních sdělení MV: tvorba mediálních sdělení	PČ: hygiena a pořádek na pracovním místě DoV: dopravní značení ČJ: psaní SMS
ŽÁK: • sestaví robota podle návodu • sestaví program pro robota • oživí robota, otestuje jeho chování • najde chybu v programu a opraví ji • upraví program pro příbuznou úlohu • pomocí programu ovládá světelný výstup a motor • pomocí programu ovládá senzor • používá opakování, události ke spouštění programu	**ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ** - Sestavení programu a oživení robota - Ovládání světelného výstupu - Ovládání motoru - Opakování příkazů - Ovládání klávesnicí – události - Ovládání pomocí senzoru	OSV: kreativita OSV: řešení problémů a rozhodovací dovednosti	MA: římské číslice, geometrie VV: koláž
ŽÁK: • sdělí informaci obrázkem • předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel • zakóduje/zašifruje a dekóduje/dešifruje text • zakóduje a dekóduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky • obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček	**DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ** - Piktogramy, emoji - Kód - Přenos na dálku, šifra - Pixel, rastr, rozlišení - Tvary, skládání obrazce		

Vzdělávací oblast: **Informatika**
Vyučovací předmět: **Informační technologie**
Ročník: **5.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech • doplní posloupnost prvků • umístí data správně do tabulky • doplní prvky v tabulce • v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný	**INFORMAČNÍ SYSTÉMY** - Data, druhy dat - Doplňování tabulky a datových řad - Kritéria kontroly dat - Řazení dat v tabulce - Vizualizace dat v grafu	OSV: řešení problémů a rozhodovací dovednosti	ČJ: komunikační výchova VV: grafický procesor, práce s obrázkem
ŽÁK: • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy • v programu najde a opraví chyby • rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát • vytvoří a použije nový blok • upraví program pro obdobný problém	**ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ** - Příkazy a jejich spojování - Opakování příkazů - Pohyb a razítkování - Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy - Vlastní bloky a jejich vytváření - Kombinace procedur	VDO: občanská společnost a škola	MA: postupy řešení, geometrie, práce s daty, tělesa pořadí početních operací
ŽÁK: • nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky • určí, jak spolu prvky souvisí	**INFORMAČNÍ SYSTÉMY** - Systém, struktura, prvky, vztahy	MV: tvorba mediálních sdělení	PŘ: životní styl, denní režim, základy rodinně výchovy
ŽÁK: • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídící chování postavy • v programu najde a opraví chyby • rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát • rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj • vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky • přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky	**ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ** - Kreslení čar - Pevný počet opakování - Ladění, hledání chyb - Vlastní bloky a jejich vytváření - Změna vlastností postavy pomocí příkazu - Náhodné hodnoty - Čtení programů - Programovací projekt	OSV: seberegulace a sebeorganizace	PČ: pracovní postup konstrukční činnosti (předloha, návrh)

• rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit • cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů **ŽÁK:** • pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty • pomocí obrázku znázorní jev • pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy **ŽÁK:** • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav • v programu najde a opraví chyby • používá události ke spuštění činnosti postav • přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky • upraví program pro obdobný problém • používá podmínku k ukončení opakování, rozpozná, kdy je podmínka splněna • ovládá více postav pomocí zpráv	**DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ** - Graf, hledání cesty - Schémata, obrázkové modely - Model **ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ** - Ovládání pohybu postav - Násobné postavy a souběžné reakce - Modifikace programu - Animace střídáním obrázků - Spouštění pomocí událostí - Podmínky a jejich splnění - Vysílání zpráv mezi postavami - Čtení programů - Programovací projekt	MV: interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	

5.4 Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

5.4.1 Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět Prvouka je vyučován jako samostatný povinný předmět v 1. – 3. ročníku. V 1. a 2. ročníku dvě vyučovací hodiny týdně, ve 3. ročníku tři vyučovací hodiny týdně, z toho jedna vyučovací hodina je z disponibilní časové dotace se zaměřením na ekologickou tématiku.
Obsah předmětu je členěn do 5 tematických okruhů a tvoří tak ucelenou vzdělávací oblast Člověk a jeho svět: Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody, Člověk a jeho zdraví.

Vzdělávání v předmětu Prvouka:

- uvádí žáky do prostředí školy a řádu školního života
- vytváří předpoklady pro získávání základních pracovních i režimových návyků
- předkládá žákům nové poznatky z různých oblastí života
- vytváří a posiluje u žáků vnímavý vztah k jejich okolí
- vytváří základní vědomí odpovědnosti žáků za vlastní zdraví, bezpečnost, za své chování a jednání
- vede žáky k tomu, aby objevování nového bylo pro ně přirozené a ve všech činnostech, které při tom vykonávají, aby nalézali radost a uspokojení

Formy a metody práce:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce s využíváním pomůcek, pracovních listů, přístrojů, odborné literatury
- rozhovor, vyprávění
- pozorování a porovnávání
- provádění jednoduchých pokusů
- samostatné činnosti a aktivity žáka s vlastními písemnými nebo výtvarnými výtvory
- hodnocení a oprava vlastní práce i prací spolužáků
- napodobování životních situací a jejich rozvíjení v modelových hrách
- vycházky, ukázky a exkurze s využíváním možností, které nabízí okolní prostředí a spolupráce školy s jinými organizacemi (ZOO, OZO, městská policie, hasiči, atd.)
- krátkodobé projekty
- využití možností, které nabízí ozdravný pobyt žáků v jiném prostředí

Mezipředmětové vztahy:
Osvojování učiva prvouky je založeno především na různých praktických činnostech a aktivitách žáků, z toho vyplývá propojenost s předměty, jako jsou: pracovní činnosti, výtvarná výchova, hudební výchova a tělesná výchova.
Rozvoj komunikačních dovedností a rozvoj slovní zásoby úzce souvisí s výukou v předmětu
český jazyk.
Dovednost třídění prvků, vyhodnocování a řešení úloh (problémů) prolíná s předmětem matematika.

Předmětem prolínají průřezová témata:

- rozvíjení dovedností a schopností, sebepoznání, kreativita, kooperace, komunikace (OSV)
- občanská společnost a škola, výchova demokratického občana v rámci třídního kolektivu
- výchova k samostatnosti, ke smyslu pro odpovědnost, ke smyslu pro spravedlnost a ohleduplnost (VDO)
- poznání a pochopení existujících rozdílností a odlišností v lidské společnosti, rovnocennost všech etnických skupin, vzájemné respektování (MKV)
- svět nás zajímá, život dětí v jiných zemích, nacházení společného a rozdílného, překonávání stereotypů a předsudků (EGS)
- lidské aktivity a problémy životního prostředí, ochrana životního prostředí (EV)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence, ke kterým směřuje výuka v předmětu Prvouka na konci 3. ročníku. Žáci se jim přibližují v souladu se svými individuálními předpoklady a možnostmi.

Kompetence k učení

Učitel vede žáky:

- k co největší samostatnosti při aktivním vyhledávání, třídění a zpracování informací
- k samostatnému pozorování a vnímání svého okolí
- k osvojení dovednosti pracovat s pomůckami
- k samostatné práci podle návodu a pokynu
- k umění hodnotit vlastní učení a pracovní činnost
- k umění hodnotit výsledky práce svých spolužáků

Kompetence k řešení problémů

- k rozpoznávání problémových situací v mezilidských vztazích, uvědomovat si je, a pokud to lze, předcházet jim
- ke znalosti umět řešit přiměřené poznávací problémy, umět používat a vyhledávat potřebné informace k řešení problému
- ke schopnosti umět klást otázky, požádat o radu a pomoc při řešení problémů
- naučit se ověřovat si správnost řešení problému

Kompetence komunikativní

- k osvojení základních pravidel a forem komunikace a k jejich používání v běžném životě
- k umění vést rozhovor a přiměřeně se vyjadřovat
- uvědomit si vlastní řeč těla a význam slov
- k umění naslouchat a v diskusi si vyměňovat názory a informace
- k toleranci k individuálním odlišnostem

Kompetence sociální a pracovní

- učitel vede žáky ve skupinovém vyučování ke spolupráci a schopnosti umět přijmout rozličnou roli ve skupině
- objevovat v sobě (i u spolužáků) dobré stránky, vlastnosti a hodnoty
- vytvářet pozitivní klima a vztahy ve třídě
- zvládat přiměřeně své emoce

Kompetence občanské

- učitel vede žáky k dodržování základních pravidel (školní řád, práva a povinnosti žáka z hlediska práv dítěte), která jsou nutná pro zdárný chod společnosti (třídy, rodiny)
- k osvojení základních vědomostí o sobě, jiných lidech, živočiších a rostlinách, o škole, rodině a životě v nejbližším okolí, o činnostech a výtvorech lidí, o vztazích mezi lidmi, o vztazích člověka k přírodě, a aby tyto vědomosti samostatně nebo s dospělými využívali v každodenním životě
- k uvědomění si potřeby postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- odmítat útlak a kruté zacházení
- pomáhat druhým
- k aktivnímu zapojování do kulturních a sportovních aktivit
- k vytvoření pocitu zodpovědnosti za životní prostředí a projevovat úctu k výsledkům lidské práce

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k bezpečnému používání pracovních nástrojů a pomůcek, k bezpečné práci s materiály
- k dodržování stanovených pravidel
- k plnění závazků a povinností
- umět přiměřeně adaptovat své pracovní tempo a nasazení změněným nebo novým pracovním podmínkám

Kompetence digitální

Učitel:

- vede k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatnému rozhodování, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- vede k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volení vhodných postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vede k využívání digitálních technologií k usnadnění práce, zautomatizování rutinní činnosti, zefektivnění či zjednodušení svých pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce
- vede k chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, k seznamování se s novými technologiemi, ke kritickému hodnocení jejich přínosů a reflektování rizika jejich využívání
- vede k předcházení situacím ohrožujících bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí vede k etickému jednání

Vzdělávací oblast: **Člověk a jeho svět**
Vyučovací předmět: **Prvouka**
Ročník: **1.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • zná nejkratší a bezpečnou cestu do školy (byť v doprovodu rodičů) • dodržuje základní režimové návyky • umí se vhodně chovat ke spolužákům i učiteli, umí • se obrátit k učiteli o pomoc a radu. • umí udržovat pořádek, neničí vybavení školy • zná jména svých spolužáků • rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času • rozlišuje základní příbuzenské vztahy v rodině • zná své jméno, příjmení, adresu školy, adresu svého bydliště, popřípadě telefon • zná jména a příjmení nejbližších členů rodiny **ŽÁK:** • umí pozdravit, poděkovat, požádat, představit se • s pomocí učitele se umí vhodně chovat v různých situacích • umí poukázat na nevhodné chování	**MÍSTO, KDE ŽIJI** **Škola** - poznávání prostorů školy - orientace v blízkém okolí školy - bezpečná cesta do školy a ze školy - školní režim, školní řád - organizace školních činností - (vyučování, přestávky apod.) - upevňování základních návyků - stravování, pitný režim, osobní hygiena - učení, dovednosti, spolupráce, učební pomůcky a potřeby - upevňování správných pracovních návyků, správných pracovních poloh, odpočinek, relaxace - vztahy ve třídě, komunikace, spolupráce, jednání s vyučujícími **Domov, moje rodina** - základní příbuzenské vztahy - postavení dítěte v rodině - život rodiny - domov – místo, kde žiji, moje pracovní místo, bezpečí, adresa, telefon, jména a příjmení rodičů - místo, kde si hraji a trávím volný čas **LIDÉ KOLEM NÁS** - poznávání a seznamování se s lidmi kolem nás - základní společenská pravidla chování – ve škole, doma, na veřejnosti - vztahy mezi lidmi. - pohádky	OSV: rozvoj schopností poznávání OSV: psychohygiena VDO: občanská společnost a škola OSV: sebepoznání a sebepojetí MKV: lidské vztahy	ČJ: rozvoj slovní zásoby poznávání a utváření kolektivu třídy PČ: rozvoj jemné motoriky a grafomotoriky VV: hry s barvami, výtvarné ztvárnění dětského pokoje TV: vycházka s poznáváním blízkého okolí, uvolňovací pohybové chvilky, správné držení těla ČJ: rozvoj slovní zásoby, vztahy v kolektivu, osvojování si zásad diskuse AJ: seznámení se s existencí jiných jazyků, motivace k jeho učení

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • orientuje se v časových pojmech: části dne, dny v týdnu • zná roční období a stručně je charakterizuje • zná a umí stručně popsat důležité svátky (Vánoce, Velikonoce)	**LIDÉ A ČAS** - orientace v čase – rok, měsíc, týden, den. Hodina, dny – v týdnu, části dne - denní režim - roční období - sledování proměn života kolem sebe v čase - významné dny a svátky (Vánoce, Velikonoce) - významné dny v životě žáka (narozeniny, svátek, vysvědčení) - práce – nejznámější povolání, výrobky - volný čas – smysluplné využívání volného času - předměty kolem nás	OSV: mezilidské vztahy, komunikace	PČ: rozvoj jemné motoriky a grafomotoriky, práce s přírodninami VV: výtvarné práce k Vánocům, Velikonocům MA: rozvoj matematických představ
ŽÁK: • umí stručně popsat základní změny v přírodě během střídání ročních období • umí poznat základní domácí zvířata a jejich mláďata • umí zařadit ovoce a zeleninu	**ROZMANITOST PŘÍRODY** - sledování proměn krajiny, přírody a lidské činnosti v návaznosti na změny v přírodě - (jarní a podzimní práce na zahradě a na poli) - živočichové žijící kolem nás: volně žijící - domácí zvířata a jejich mláďata, péče o ně a ochrana zvířat - základní rozdělení a třídění ovoce a zeleniny - (přínos pro zdravou výživu člověka)	EV: lidské aktivity a jejich vliv na životní prostředí, vztah člověka k životnímu prostředí	PČ: práce s přírodninami, zpracování kalendáře přírody VV: výtvarné ztvárnění motivů z přírody HV: písně a říkanky s danou tématikou
ŽÁK: • umí popsat a pojmenovat základní části lidského těla • zná rozdíl mezi úrazem a nemocí • umí přivolat pomoc	**ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ** - stavba lidského těla a jeho části – základní pojmy - zdraví, nemoc, ochrana proti nemocem - úrazy, nemoci, první pomoc, přivolání pomoci, ošetření - návštěva lékaře, lékárny, jednání s lékařem - zdravý denní režim – práce, odpočinek, pohyb, zdravá výživa - základní hygienické návyky - jednání v krizových situacích ohrožujících zdraví a život (nácvik přivolání první pomoci,	EV: vztah člověka k prostředí	PČ: vyhledávání a třídění informací, prvků ČJ: vyprávění, popis VV

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• dodržuje zásady bezpečného chování (s pomocí učitele tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných • je si vědom vlivu stravování na zdraví **ŽÁK:** • umí bezpečně přecházet vozovku, pohybovat se po chodníku, komunikaci • zná základní pravidla chování v dopravních prostředcích, modelové situace správného chování	hasičů, policie, krizové linky, jednání s neznámými osobami) - zdravý životní styl- stravování, preference určitých potravin, vliv stravy na zdraví - nebezpečí požívání návykových látek (kouření, alkohol) - nebezpečí manipulace ohněm **DOPRAVNÍ VÝCHOVA** - základní dopravní prostředky - bezpečná cesta do školy a ze školy - bezpečný pohyb po chodníku, na přechodech a komunikacích - chování v dopravních prostředcích - bezpečný pohyb na vycházce, výletě - bezpečné chování při jízdě autem	OSV: poznávání lidí	TV: pohybové aktivity jako součást zdravého životního stylu VV: výtvarné práce s danou tématikou PČ TV: dopravní soutěže, didaktické dopravní hry

Vzdělávací oblast: **Člověk a jeho svět**
Vyučovací předmět: **Prvouka**
Ročník: **2.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • zná adresu školy, pohybuje se bezpečně v prostorách školy • zná bezpečnou cestu do školy a ze školy a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí školy • chová se vhodným způsobem ke svým spolužákům a k vyučujícím • dodržuje s pomocí učitele správné pracovní návyky, umí si udržet pořádek na svém pracovním místě • pozoruje a popíše změny ve svém nejbližším okolí • rozlišuje možná nebezpečí v místě svého bydliště • zná bezpečně svou adresu a kontakt na rodiče • rozlišuje a používá bezpečná místa pro hr **ŽÁK:** • projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem a nedostatkům • s pomocí učitele dodržuje zásady společenského chování ve škole, na veřejnosti	**MÍSTO, KDE ŽIJI** **Škola a školní prostředí** - prostory školy a jejich funkce - adresa školy, nejbližší okolí školy - činnosti ve škole, školní režim a řád, rozvrh hodin, rozvržení školního roku - osvojování a upevňování vhodného chování ke spolužákům (chlapcům, dívkám) a učitelům - upevňování základních pracovních a režimových návyků, nejvhodnější pracovní a odpočinkové polohy a aktivity - bezpečné zacházení s pracovními pomůckami a potřebami **Domov** - orientace v místě bydliště, okolí a prostředí v místě bydliště - bezpečný pohyb v místě bydliště (pro chodce, cyklisty a dětské hry) - adresa, telefonní čísla, znalost hlavních orientačních bodů, označení ulic, číslování domů **LIDÉ KOLEM NÁS** **Moji kamarádi a já** - jednání a chování ke spolužákům, kamarádům - dětská práva a povinnosti - zásady společenského chování - ve škole, doma, na veřejnosti, pozdravy, přání, pomoc slabším a potřebným - zásady správného stolování	OSV: rozvoj schopností poznávání OSV: mezilidské vztahy OSV: komunikace OSV: psychohygiena VDO: občanská společnost a škola OSV: řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV: lidské aktivity a problémy životního prostředí	PČ: rozvoj jemné motoriky VV: výtvarné ztvárnění třídy podle přání, rozvoj fantazie TV: uvolňovací tělovýchovné aktivity ČJ: rozvoj komunikačních dovedností na základě běžných životních situací PČ: stolování, příprava jednoduchého pokrmu VV: výtvarné ztvárnění kamaráda TV: drobné sportovní hry

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• rozliší různá povolání a pracovních činností	**Děti a dospělí kolem** - lidská práce, řemesla, povolání, výroba, technika - bezpečná práce s pracovními pomůckami a potřebami, poskytnutí ošetření při drobném poranění	MV: kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	ČJ: rozvoj slovní zásoby pomocí přímých kontaktů se spolužáky
• rozlišuje nevhodné a správné způsoby životního stylu	- negativní jevy, nevhodné způsoby života - lži, krádeže, šikana, ubližování, zneužívání, - závislosti - vhodné a kladné vzory životního stylu	EV: vztah člověka k prostředí	
• rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině	**Domov a moje rodina** - život a funkce rodiny - příbuzenské vztahy	MKV: multikulturalita	
• projevuje radost ze společných rodinných akcí, umí o nich vyprávět, znázornit je kresbou nebo dramatickou scénkou	- náš byt, dům, vlastní a společný majetek - vztahy s nejbližším širším okolím domova - domov, vlast	MKV: lidské vztahy	
• sleduje a hodnotí své nejbližší životní prostředí, dovede rozlišit ekologické a šetrné chování k přírodě, zvířatům	- základy sexuální výchovy - biologická a sociální funkce rodiny		
ŽÁK:	**LIDÉ A ČAS**		
• využívá a poznává časové údaje při řešení různých situací v denním životě (hodiny, datum, měsíce, letopočet)	- lidský život – průběh lidského života - vznik a vývoj jedince		
• má elementární znalosti o vzniku a vývoji lidského jedince	- pokrok v lidském životě technika, služby, doprava, telefonování	OSV: hodnoty, postoje a praktická etika	ČJ: práce s textem, vyhledávání informací
• s pomocí učitele sleduje významná výročí a dny ve společnosti	- hodiny, letopočet, datum, kalendář - státní svátky, významné dny		PČ: společná práce - tabule narozenin všech dětí ve třídě
• s pomocí učitele rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	**rozšiřující učivo:** - seznámení se se základními a nejdůležitějšími událostmi a osobnostmi naší historie - Cyril a Metoděj, Karel IV., J. A. Komenský, T. G. Masaryk, vznik ČR. V. Havel - časový sled těchto událostí	MV: fungování a vliv médií ve společnosti	HV: hymna ČR i jiných národů
ŽÁK:	**ROZMANITOST PŘÍRODY**		VV: Výtvarné práce s danou tematikou
• rozlišuje známé a snadno dostupné druhy rostlin (bylin, stromů, keřů), zná elementární stavbu a funkci těla rostlin)	- proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích - sledování proměn počasí, vedení kalendáře		

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• zná význam rostlin pro člověka (ochranný, užitkový) • zná pravidla pro bezpečné zacházení s neznámými rostlinami • rozlišuje známé skupiny živočichů volně žijících a domácích, zná elementární stavbu a • funkce těla živočichů • zná pravidla pro bezpečné zacházení s neznámými živočichy • vhodně zachází s domácími zvířaty • má kladný vztah k ochraně přírody (rostlin i živočichů)	- základní poznatky o živočiších volně žijících v lese, na poli, louce, rybníku - domácí živočichové, domácí mazlíčci - základní stavba těla, životní podmínky živočichů (čtyřnohých, dvounohých) - základní poznatky o rostlinách - stromy ovocné a jejich plody, stromy listnaté, stromy jehličnaté, - stromy a keře, stavba těla stromů, životní podmínky - základní užitkové plodiny, jejich využití a zpracování - ovoce a zelenina, pěstování, využití - péče o pokojové rostliny - stavba těla bylin, životní podmínky - rodina ve světě zvířat - základní biologické a sociální funkce	OSV: rozvoj poznání, rozvoj dovedností a schopností EV: vztah člověka k prostředí	VV: vytváření společných prací s danou tématikou ČJ: rozvoj samostatného písemného projevu se zadanou tématikou PČ: práce s přírodninami HV: písně, říkanky s přírodní tématikou
ŽÁK: • rozlišuje základní lidské smysly a jejich funkce • s pomocí učitele rozlišuje situace ohrožující jeho zdravý vývoj • chápe význam dodržování zdravých stravovacích návyků • chápe význam dodržování základních hygienických návyků a snaží se je dodržovat	**ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ** - lidské tělo, stavba těla, smysly, základní pojmy - sexuální výchova, elementární rozdíly mezi mužem a ženou - návykové látky a zdraví, zdravý životný styl - výživa a zdraví - osobní bezpečí, nemoci, úrazy, ošetření, první pomoc, týrání, brutalita, šikana… - situace hromadného ohrožení - osobní hygiena, hygienické návyky - rizikové a mimořádné situace	OSV: psychohygiena	ČJ: vyprávění, popis, samostatné získávání informací TV: zdravotnická soutěž 1. pomoci PČ: rozvoj motorických dovedností, smyslového vnímání
ŽÁK: • chápe základní pravidla a pokyny v silničním provozu (pro chodce) • rozeznává základní dopravní značky pro chodce • bezpečně překonává silnici se světelnými signály	**DOPRAVNÍ VÝCHOVA** - základní dopravní značky pro chodce, dopravní situace - chování chodců, cyklistů v dopravních situacích - dopravní prostředky, chování, bezpečnost - světelné signály pro chodce		VV: výtvarné práce s dopravní tématikou

Vzdělávací oblast: **Člověk a jeho svět**
Vyučovací předmět: **Prvouka**
Ročník: **3.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí** • **Začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)** • Umí ovládat výukové programy	**MÍSTO, KDE ŽIJEME** **Město Ostrava, obvod Slezská Ostrava** - základní orientace v obvodu Slezská Ostrava - významné osobnosti, rodáci Ostravska - začlenění města Ostravy v rámci ČR - zajímavé historické události, **Země, v níž žijeme** - krajina v okolí domova - světové strany - základní seznámení s mapou a orientace na mapě **Naše vlast** - základní údaje o ČR - poloha ČR v rámci Evropy - státní symboly - významné historické události, státní svátky a významné osobnosti **Evropa a svět** - kontinenty, evropské státy, EU, cestování	OSV: mezilidské vztahy VDO: občan, občanská společnost a stát EV: lidské aktivity a problémy životního prostředí MKV: kulturní diference, multikulturalita EGS: Evropa a svět nás zajímá	VV: společné výtvarné práce s danou tématikou ČJ: vyhledávání, třídění a práce s informacemi AJ: konverzační témata související s danou tématikou
ŽÁK: • **rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům** • **odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností** :	**LIDÉ KOLEM NÁS** **Soužití lidí** - mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie - jak se lidé baví, tráví volný čas - vztahy mezi lidmi, osvojování vhodného chování a vystupování - ohleduplnost, etické rozdíly, zvládání vlastní emocionality - rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům	OSV: sebepoznání a sebepojetí OSV: poznávání lidí, komunikace, Kooperace a kompetice OSV: hodnoty, postoje, praktická etika MV: fungování a vliv médií ve společnosti	

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
	Rodina - postavení jedince v rodině, role členů - rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, - život a funkce rodiny - fyzická a duševní práce, zaměstnání - významné rodinné události - vhodné a nevhodné vzory k napodobování	MKV: lidské vztahy OSV: rozvoj schopností poznávání	VV: výtvarné zpracování témat narozeniny, dárky pro nejbližší, hračky ČJ: rozvoj jazykové komunikace jako nástroje jednání v různých situacích
ŽÁK: • **využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti** • **pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu** • **uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost**	**LIDÉ A ČAS** **Orientace v čase a časový řád** - časové jednotky - orientace v časovém řádu – současnost, minulost **Současnost a minulost v našem životě** - proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny - lidská činnost - regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost - báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků,	OSV: rozvoj poznání, pozorování a poznávání, vyvozování závěrů globální oteplování	MA: slovní úlohy ČJ: rozvoj slovní zásoby vyprávění s tématikou cestování ČJ: rozvoj písemného projevu popis
ŽÁK: • **pozoruje, popíše a porovná viditelné změny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích** • **roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě**	**Svět v pohybu** - vliv techniky a vědy na život, rozvoj **ROZMANITOST PŘÍRODY** **Neživá příroda** - látky a jejich vlastnosti - vzduch - voda, koloběh vody v přírodě, výskyt, ochrana vodních zdrojů - vesmír a Země, Slunce - měření (délka, čas, teplota, hmotnost) **Živá příroda** - poznávání a zkoumání přírody - rovnováha přírody - ochrana přírody **Rostliny** - základní podmínky a znaky života rostlin	EV: vztah člověka k přírodě EV: základní podmínky života	MA: slovní úlohy TV: vycházky VV: výtvarné ztvárnění témat z přírody PČ: jednoduché pokusy a experimenty, práce s přírodninami

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• **provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů**	- stavba a funkce těla rostlin - byliny, keře, stromy, houby - základní členění rostlin - ochrana rostlin, ohrožené druhy - základní zástupci **Živočichové** - základní podmínky a znaky života živočichů - základní členění druhů živočichů (obratlovci, bezobratlí) - základní vnitřní a vnější stavba těla živočichů (obratlovců, bezobratlých) - základní zástupci jednotlivých živočišných druhů		
ŽÁK:	**Rozmanitosti života v přírodě** - vztah člověka k živočichům (volně žijícím, hospodářským, domácím)	OSV: řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
• **uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví**	**ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ** **Lidské tělo** - stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince		ČJ: konverzační témata zdraví, jídlo
• **rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných**	**Péče o zdraví** - zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; přenosné a nepřenosné nemoci, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena	OSV: sebepoznání a sebepojetí	PČ: výroba jednoduchého pokrmu a jeho prezentace VV TV
• **chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek**	**Návykové látky**, závislosti a zdraví - návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií osobní bezpečí	OSV: hodnoty, postoje, praktická etika	

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• **reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech** **ŽÁK:** • umí korektně zapnout a vypnout stanici • umí se přihlásit a odhlásit ze sítě • zná zásady hygieny práce s počítačem • zná zásady bezpečnosti práce s výpočetní technikou • pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží • používá pro svou práci doporučené prostředí • edituje digitální text • přehraje zvuk či video • uloží svoji práci do souboru, otevře soubor • používá schránku, krok zpět, zoom • řeší úkol použitím schránky • dodržuje pravidla práce v počítačové učebně nebo pokyny při práci s digitálním zařízením	**Osobní bezpečí, krizové situace** - vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích **Při volání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví** - služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku **Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená** - postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém **DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE** - digitální zařízení - zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace - ovládání myši - používání ovladačů - ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) - psaní slov na klávesnici - editace textu - ukládání práce do souboru - otevírání souborů - přehrávání zvuku	VDO: formy participace občanů v politickém životě	

5.4.2 **Přírodověda**

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět přírodověda je vyučován jako samostatný předmět ve 4. a 5. ročníku 2 hodiny týdně.

Vzdělávání v předmětu přírodověda:

- směřuje k poznávání přírodních zákonitostí při aktivních a tvůrčích činnostech
- k získávání konkrétní a jasné představy o přírodních jevech, o živých a neživých přírodninách
- učí žáky zjišťovat základní vlastnosti zkoumaných přírodnin
- vede žáky uvědomovat si sebe jako člověka – živou bytost, která má své fyziologické a biologické funkce
- upozorňuje žáky na situace, kdyby mohli ohrozit zdraví své nebo svých spolužáků
- vede žáky k uvědomění si, že Země je jednou z planet, oběžnic Slunce, které jsou součástí vesmíru
- dopravní výchova – praktické poznávání místních a regionálních skutečností
- seznamuje se světem financí, základními právy a povinnostmi
- orientace v problematice peněz a cen, umění hospodařit
- bezpečná komunikace prostřednictvím elektronických médií
- chování při mimořádných událostech

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (využití pomůcek, přístrojů, odborné literatury)
- provádění žákovských pokusů
- samostatné pozorování a řešení problémů

Předmět přírodověda ve velké míře souvisí také s ostatními předměty, s výukou českého jazyka, matematiky, výtvarné a hudební výchovy, praktických činností. Těchto možností využíváme při realizací krátkodobých projektů. Žáci si mohou při svých pozorováních a pokusech vést jednoduché záznamy, tj. nákresy, zápisy do tabulek, krátké popisy provedení, zápisy závěrů, popřípadě i grafické záznamy a jednoduché výpočty.

Předmětem prolínají průřezová témata

- sebepoznávání a sebepojetí – moje tělo, moje psychika, pozitivní ladění mysli (OSV)
- mezilidské vztahy, zdraví a pomoc (OSV)
- člověk a jeho zdraví, porozumění a přátelství (EGS)
- rozvíjení schopností a dovedností (OSV)
- člověk a jeho svět, člověk a příroda, člověk a zdraví (EV)
- vzájemné respektování (MKV)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků
Kompetence k učení
Učitel vede žáky:

- k vyhledávání a třídění informací
- využívání informací v procesu učení a v praktickém životě
- využívání odborných termínů
- posouzení vlastního pokroku

Kompetence k řešení problémů
Učitel vede žáky:

- k samostatnému řešení problémů
- k ověřování si správnosti řešení
- k vyhledávání informací k řešení problémů

Kompetence komunikativní
Učitel vede žáky:

- k vhodnému vyjadřování a formulování své myšlenky
- k naslouchání promluvám druhých lidí
- k práci ve skupinách, která je založena na komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální
Učitel vede žáky:

- ke spolupráci ve skupině
- k respektování názorů druhých, v případě potřeby k poskytnutí pomoci

Kompetence občanské
Učitel vede žáky:

- k poskytování dle svých možností účinné pomoci a k zodpovědnému chování se v krizových situacích a v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- k chápání základních ekologických souvislostí, k respektování požadavků na kvalitní životní prostředí

Kompetence pracovní
Učitel vede žáky

- k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci, dodržování vymezených pravidel

Kompetence digitální
Učitel:

- vede k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatnému rozhodování, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- vede k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volení vhodných postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vede k využívání digitálních technologií k usnadnění práce, zautomatizování rutinní činnosti, zefektivnění či zjednodušení svých pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce
- vede k chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, k seznamování se s novými technologiemi, ke kritickému hodnocení jejich přínosů a reflektování rizika jejich využívání
- vede k předcházení situacím ohrožujících bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí vede k etickému jednání

Vzdělávací oblast: **Člověk a jeho svět**
Vyučovací předmět: **Přírodověda**
Ročník: **4.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka** • **porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy** • **zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy** • **zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat** **ŽÁK:** • **založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu** • Zná způsoby vzniku, přenosu, zpracování a distribuce informací • Nezaměňuje pojmy internet a web, na webu dokáže najít stránku o určitém tématu • Pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • Používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji, ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost • Používá jednoduché metody a nástroje k vyhledávání • Zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v multimediální formě	**ROZMANITOST přírody** **Příroda a lidé** - Příroda živá a neživá **Živá příroda** - Rozdělení organizmů - Houby - Rostliny - Živočichové - Potravní vztahy organizmů **EKOSYSTÉMY** - Les - Louka - Pole - Parky a městská zeleň - Okolí lidských obydlí - Tekoucí vody - Stojaté vody - Vliv činnosti člověka v ekosystémech - Ochrana přírody v ČR - Mimořádné události v přírodě **POKUSY A MĚŘENÍ** - Délka, hmotnost, objem, čas, teplota	EV: ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí, význam živé přírody, zajišťování ochrany životního prostředí OSV: psychohygiena, komunikace, Kooperace, péče o zdraví, ošetření drobného úrazu či poranění, řešení problémů a rozhodovací dovednosti - ochrana obyvatelstva za mimořádných událostí	ČJ: četba naučných textů, vypravování VV: kresba – podzim HV: poslech zvuků přírody VL: pravěké osídlování, první zemědělci PČ: modelování MA: zapisování pokusů, převod jednotek

Vzdělávací oblast: **Člověk a jeho svět**
Vyučovací předmět: **Přírodověda**
Ročník: **5.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK:	**ROZMANITOST PŘÍRODY**		
• **objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka**	**Člověk a neživá příroda** - Podmínky života na Zemi - Gravitace - Teplo a světlo - Vzduch - Voda - Nerosty, horniny - Půda	EV: vztah člověka k prostředí - ochrana ovzduší, šetření energiemi, recyklace, čistota oceánů EV: vztah člověka k prostředí propojenost živé a neživé přírody zajišťování ochrany životního prostředí	PČ: práce s horninami
	Člověk a živá příroda - Rozmanitost života na Zemi - podnebné pásy - život v různých podnebných pásech - tropický - subtropický - mírný - polární	EV: lidské aktivity a problémy životního prostředí - globální problémy konzumní společnosti EGS: objevujeme Evropu a svět	VL: podnebí mírného pásu
• **vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období**	**Člověk a Vesmír** - Měsíc - Slunce a sluneční soustava, - Hvězdy, galaxie, Vesmír - Návštěva hvězdárny a planetária		VV/PČ: malba, kresba, modelování Sluneční soustavy
• **založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu**	- Využití gravitace při měření času - Přítomnost půdního vzduchu v půdě - Určení severu podle Polárky	MKV: lidské vztahy, etnický původ, soužití lidí - vstřícný postoj k odlišnostem	
ŽÁK:	**ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ**		
• **využívá poznatky o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života**	**Člověk je součástí přírody**		
• **rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození**	- Lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy - Etapy lidského života - Zdravý životní styl, denní režim, správná výživa	OSV: seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, poznávání lidí	VV: kresba postavy

• **účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob** • **uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista** • **předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek** • **uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou** • **rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc** **ŽÁK Průběžně:** • Zná způsoby vzniku, přenosu, zpracování a distribuce informací • Pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • Používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji, ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost • Nezaměňuje pojmy internet a web, na webu dokáže najít stránku o určitém tématu • Používá jednoduché metody a nástroje k vyhledávání • Zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v multimediální formě	- Osobní bezpečí - Vnímání dopravní situace, její správné vyhodnocení a odpovídající závěry pro své chování jako chodce a cyklisty - Prevence zneužívání návykových látek, hrací automaty a počítače, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií - Rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi - Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví - První pomoc	MV: fungování a vliv médií ve společnosti, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Ochrana člověka za mimořádných okolností

5.4.3 **Vlastivěda**

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět vlastivěda je vyučován jako samostatný předmět ve 4. a 5. ročníku 2 hodiny týdně.

Vzdělávání v předmětu vlastivěda:

- vede žáka k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- k orientaci ve světě informací a časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- k rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- k poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- k utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům
- k přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnosti mohl uspět
- k vnímání věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů
- k chápání současnosti jako výsledku minulosti a východiska k budoucnosti
- evropská integrace, finanční gramotnost v rámci Evropy
- NATO, EU a ČR – orientace v aktuálním dění

Formy a metody práce vyplývají z charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová a týmová práce
- dopravní výchova
- praktické poznávání místních a regionálních skutečností – rodina, obec, region
- krátkodobý projekt
- orientace v dějích a čase
- vyvolání zájmu o minulost, o kulturní bohatství regionu
- získávání a zkoumání informací z dostupných zdrojů
- společná návštěva památek, muzejních sbírek, veřejné knihovny

Předmět vlastivěda ve značné míře souvisí s ostatními předměty: s přírodovědou, s českým jazykem a literaturou, matematikou, výtvarnou a hudební výchovou. Tyto vazby také mohou napomáhat při vytváření krátkodobých projektů. Při práci si žáci vedou záznamy, které doplňují nákresy a různými grafickými prvky.

Předmětem prolínají průřezová témata

- moje psychika, co o sobě vím a co ne (OSV)
- odpovědnost, spravedlnost, spolehlivost, sociální cítění (OSV)
- pozitivní ladění dobré mysli (OSV)
- vzájemné poznávání ve skupině, ve třídě (OSV)
- lidská práva, dětská práva (OSV)
- rozvoj individuálních dovedností pro rozvoj spolupráce (OSV)
- podřízení se, vedení a organizování skupiny, vstřícnost a ochota (OSV)

- demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole (VDO)
- výchova k úctě k zákonu (VDO)
- volební systémy a demokratické volby a politika (VDO)
- obec jako základní jednotka samosprávy (VDO)
- základní kategorie fungování demokracie VDO)
- využití zkušeností a poznatků žáků z běžného života i mimořádných událostí v rodině, v obci a nejbližším okolí (EGS)
- poznání a pochopení života a díla významných Evropanů (EGS)
- zájem žáků o osobnostní vzory (EGS)
- zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství (EV)
- doprava a životní prostředí, průmysl a životní prostředí (EV)
- ochrana přírody a kulturních památek (EV)
- změny v krajině (EV)
- náš životní styl (EV)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení
Učitel vede žáky:
- k vyhledávání a třídění informací
- k jejich efektivnímu využívání v procesu učení a praktickém životě
- k aplikaci obecně užívaných termínů a uvádění věcí do souvislostí
- k propojování informací do větších celků
- k porovnávání získaných výsledků a jejich kritickému posouzení

Kompetence k řešení problémů
- k rozpoznání a pochopení problémů, přemýšlení o nesrovnalostech a jejich příčinách
- k využívání získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení
- k tomu, aby se nenechali odradit případným nezdarem

Kompetence komunikativní
- k naslouchání promluvám druhých lidí
- k tomu, aby jim porozuměli a vhodně na ně reagovali
- k tomu, aby získané komunikativní dovednosti užívali ve své práci

Kompetence sociální a personální
- k účinné spolupráci ve skupině
- k poznání nebo přijetí nové role, což pozitivně ovlivňuje společnou práci
- k tomu, aby v případě potřeby dokázali poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- k budování sebedůvěry a ovlivňování vlastního rozvoje

Kompetence občanské
- k uvědomování si svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- k poskytování účinné pomoci dle svých možností
- k aktivnímu zapojení do kulturního dění a sportovních aktivit
- k chápání základních ekologických souvislostí a enviromentálních problémů

Kompetence pracovní

- k ochraně svého zdraví i zdraví druhých
- k ochraně životního prostředí i ochraně kulturních a společenských hodnot

Kompetence digitální

Učitel:

- vede k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatnému rozhodování, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- vede k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volení vhodných postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vede k využívání digitálních technologií k usnadnění práce, zautomatizování rutinní činnosti, zefektivnění či zjednodušení svých pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce
- vede k chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, k seznamování se s novými technologiemi, ke kritickému hodnocení jejich přínosů a reflektování rizika jejich využívání
- vede k předcházení situacím ohrožujících bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí vede k etickému jednání

Vzdělávací oblast: **Člověk a jeho svět**
Vyučovací předmět: **Vlastivěda**
Ročník: **4.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu** • **určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě** • **rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy** • **porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích** • **rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam**	**MÍSTO, KDE ŽIJEME** **ŽIJEME NA ZEMI** **Jak to na zemi vypadá** - Podmínky - Podnebí - Počasí - Povrch Země - Světadíly - Ostrovy a poloostrovy **Krajina kolem nás a její zobrazení** - Typy krajin - Vodní tok - Mapa, turistická mapa - Plán, náčrt - Světové strany **Žijeme v Evropě** - Umístění Evropy - Ostrovy a poloostrovy Evropy - Přírodní podmínky - Pohoří - Vodstvo - Podnebí, počasí - Státy **ŽIJEME V ČESKÉ REPUBLICE** **Jaký je náš stát** - Základní informace - Státní symboly - Typy krajin v ČR - Vodstvo ČR	OSV: rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena, komunikace, využívání dovedností, vědomostí a zkušeností při praktických činnostech (cestování, orientace na mapě, plánku) VDO: občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost a stát, demokratická atmosféra ve škole, práva a povinnosti občanů	HV: státní hymna

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• **vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam** **ŽÁK:** • **vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)**	- Povodí a úmoří - Vodní nádrže - Podnebí ČR **Dědictví a bohatství České republiky** - Občané ČR - Národnostní menšiny v ČR - Cizinci v ČR - Státní svátky - Kulturní dědictví - Národní lidová tradice - Křesťanská tradice - Umění a kulturní památky - Jak chránit naše přírodní bohatství **Hospodářství České republiky** - Co patří k našemu hospodářství - Suroviny - Zemědělství - Lesnictví - Co se u nás vyrábí = průmyslová výroba - Které služby se u nás nabízejí **Ve kterém kraji žijeme** - Členění ČR - Obce, města, kraje **LIDÉ KOLEM NÁS** **Jací vlastně jsme** - Kdo jsme? - Vzhled - Duševní vlastnosti - Temperament - Emoce - Schopnosti - Charakter - Hodnoty - Organizace času na úkoly - Jak dosáhnout cíle	EV: ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí, význam neživé přírody pro život na Zemi, zajišťování ochrany životního prostředí v obci MKV: kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ, uplatňování principu slušného chování, tolerance k přirozeným odlišnostem spolužáků	ČJ: regionální pověsti VV: můj domov ČJ: vypravování, popis PČ: výroba plánku

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• **rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat** • **orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy** **ŽÁK:** • **pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy minulosti** • **využívá knihovny, sbírky muzeí a galerií jako informační zdroje pro pochopení minulosti** • **srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik**	**Jak žijeme mezi lidmi** - Jakými pravidly se mezi lidmi řídíme - Právní normy - Etiketa - Mezislovní komunikace, slovní komunikace - Pozornost, ohleduplnost a pomoc - Šikana **Základy finanční gramotnosti** - Co znamená vlastnictví - Příjmy a výdaje - Osobní rozpočet - Spoření - Půjčka a dluh - Bankovní účet, platební karta - Nakupování **LIDÉ A ČAS** **Lidé a dějiny** - Lidské dějiny - Čas a dějiny **Pravěk na našem území** - Starší doba kamenná – doba lovců a sběračů - Mladší doba kamenná – doba zemědělců - Doba bronzová - Doba železná - Kontakt s vyspělejšími civilizacemi **První známé národy na našem území** - Keltové - Germáni **Raný středověk na našem území** - Slované - Sámův kmenový svaz - Velká Morava - Vláda přemyslovských knížat **Vrcholný středověk na našem území** - Vláda Přemyslovských králů - Vláda Lucemburků	OSV(Psychohygiena, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, vyhledávání informací v encyklopediích, na internetu	MA: práce s daty LV: četba s tematikou pravěkých lidí GEO: časová přímka HV: poslech písní VV: přírodní a kulturní památky

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK průběžně: • Umí ovládat výukové programy • Zná způsoby vzniku, přenosu, zpracování a distribuce informací • Pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • Používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji, ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost • Nezaměňuje pojmy internet a web, na webu dokáže najít stránku o určitém tématu • Používá jednoduché metody a nástroje k vyhledávání • Zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v multimediální formě	**Pozdní středověk na našem území** - Husitské hnutí a husitské války - České země po husitských válkách **Raný novověk na našem území** - Počátky vlády Habsburků		VV: kresba renesančního města

Vzdělávací oblast: **Člověk a jeho svět**
Vyučovací předmět: **Vlastivěda**
Ročník: **5.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí** • **vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického** • **rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam** • **porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích**	**MÍSTO, KDE ŽIJEME** **Česká republika** - Severní Morava a Slezsko – Kraj, - ve kterém žijeme - Česká republika – demokratický stát - Praha – hlavní město ČR - ČR – součást společenstva hospodářsky vyspělých států **Evropa – sjednocující se světadíl** - Sousední státy České republiky - Evropa, její poloha, povrch, vodstvo, podnebí, hospodářství, obyvatelstvo - Cestujeme po Evropě – kulturní památky, hory, moře	OSV: rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena, komunikace, využívání dovedností, vědomostí a zkušeností při praktických činnostech (cestování, orientace na mapě, plánku) VDO: občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování, práva a povinnosti občanů, volební systémy, principy demokracie EGS: Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu, Jsme Evropané, naše vlast a Evropa, začlenění ČR do Evropy, do EU	ČJ: četba naučných a odborných HV: státní hymna PŘ: hledání styčných bodů VV: kresba, malba ČJ: vypravování ČJ: vyhledávání informací, referát
ŽÁK: • **vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)** • **rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou**	**LIDÉ KOLEM NÁS** **kultura, soužití lidí, mezilidské vztahy, komunikace** - chování lidí, vlastnosti lidí, pravidla slušného chování **právo a spravedlnost** - základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce **základní globální problémy** - sociální problémy, problémy konzumní společnosti, problémy životního prostředí **pojmy** - skutečné hodnoty, citová mravní zralost, pomoc, přátelství, diskriminace, šikana, kyberšikana, psychické a fyzické násilí, týrání,	OSV: Mezilidské vztahy, komunikace, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - péče o dobré vztahy, pravidla slušného chování, problémy v mezilidských vztazích MKV: lidské vztahy, etnický původ, Multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity, soužití lidí (vstřícný postoj k odlišnostem)	ČJ: pravidla slušného chování

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• **orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčit a jak vracet dluhy** **ŽÁK:** • **pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy** • **využívá knihovny, sbírky muzeí a galerií jako informační zdroje pro pochopení minulosti** • **srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik** **ŽÁK průběžně:** • Zná způsoby vzniku, přenosu, zpracování a distribuce informací • Pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • Používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji, ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost • Nezaměňuje pojmy internet a web, na webu dokáže najít stránku o určitém tématu • Používá jednoduché metody a nástroje k vyhledávání • Zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v multimediální formě	sexuální a jiné zneužívání, brutalita, nebezpečí internetu, a jiné formy násilí v médiích **nákup zboží** - možnost reklamace **vlastnictví** - soukromé, veřejné, osobní, společné, hmotný a nehmotný majetek, rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení, banka jako správce peněz, úspory, půjčky - peníze – měna v ČR, v EU **LIDÉ A ČAS** **Novověk na našem území** - Upevnění vlády Habsburků - Osvícenská vláda Habsburků - Tereziánské a josefínské reformy - Národní obrození - Rozmach národního sebevědomí - rozvoj vědy a techniky, revoluční rok 1848 - První světová válka a cesta k samostatnosti **Moderní dějiny na našem území** - Československá republika - Protektorát Čechy a Morava - Druhá světová válka - Nástup komunistické totality - Pražské jaro a normalizace - Obnovení demokracie a vznik ČR	MV: interpretace vztahu mediálních sdělení a reality EV: lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí - globální problémy konzumní společnosti OSV: psychohygiena, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, vyhledávání informací v encyklopediích, na internetu MV: práce v realizačním týmu	MA: směnárna ČJ: práce s odborným textem MA: práce s daty

5.5 Vzdělávací oblast: Umění a kultura

5.5.1 Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu pro 1. stupeň

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět výtvarná výchova je vyučován jako samostatný předmět v 1., 2. a 3. ročníku jednu hodinu týdně, ve 4. a 5. ročníku dvě hodiny týdně.

Vzdělávání v předmětu výtvarná výchova:

- umožňuje žákům nalézat a vnímat krásu a estetické hodnoty v okolním světě i ve svém vnitřním světě
- učí rozumět výtvarnému umění, chápat výtvarnou kulturu, hodnotit výtvarná díla, výtvory spolužáků i své vlastní
- rozvíjí estetické cítění, objevování, prožívání, představivost
- vede k vlastnímu výtvarnému vyjádření, k tvořivosti a seberealizaci
- podporuje určitou volnost v tvarovém, barevném i kompozičním vyjádření
- učí žáky používat různé techniky a materiály (kresba, malba, kombinované techniky, materiálové techniky, tisk, modelování a keramika, plastika z papíru, práce z rozličného materiálu)

Formy a metody práce:

- samostatná práce
- skupinová práce
- frontální výuka
- projekty

Výtvarná výchova prolíná všemi předměty především jako jejich estetická součást:

český jazyk: ilustrace a ilustrátoři, písma
prvouka, přírodověda, vlastivěda: zachycení obrazu pozorovaného předmětu, nákresy
matematika: estetické vedení písemností, znázorňování, rýsování
hudební výchova, pracovní činnosti:

Průřezová témata:

- rozvoj schopnosti vnímání, sebepoznání a sebepojetí, kreativita, kooperace (OSV)
- lidské vztahy, etnický původ-lidová tvorba, umění jiných národů, etnik (MKV)
- Evropa a svět nás zajímají - umění v historických souvislostech (EGS)
- lidské aktivity, vztah člověka k prostředí výtvarné objekty v nejbližším okolí, příroda (EV)
- vnímání mediálních sdělení (MDV)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků
Kompetence k učení
Učitel vede žáky:

- k porozumění používaným termínům a zacházení s nimi
- k používání odborné terminologie

Kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky:

- k porozumění na dostatečném množství estetických vjemů toho, že různí lidé vnímají tutéž věc odlišně
- k posuzování a hodnocení umění

Kompetence komunikativní

Učitel vede žáky:

- ke schopnosti vnímat i mimojazykové vyjadřování a rovněž ho užívat
- k vyslechnutí i sdělení názoru na estetický prožitek
- k naslouchání názorů druhých a zamyšlením se nad jiným názorem

Kompetence sociální a personální

Učitel vede žáky:

- k vlastní sebedůvěře a respektováním svých názoru
- k přebíráním zkušeností a jejich zdokonalování
- k posílení sebedůvěry a pocitu zodpovědnosti

Kompetence občanské

Učitel vede žáky:

- k uvědomění si nutnosti ochrany našeho kulturního dědictví
- k pozitivnímu postoji k uměleckým dílům

Kompetence pracovní

Učitel vede žáky:

- ke správnému zacházení s výtvarnými potřebami a péči o ně
- k uvědomování si možných bezpečnostních rizik při výtvarných činnostech

Kompetence digitální

Učitel:

- vede k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatnému rozhodování, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- vede k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volení vhodných postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vede k využívání digitálních technologií k usnadnění práce, zautomatizování rutinní činnosti, zefektivnění či zjednodušení svých pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce
- vede k chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, k seznamování se s novými technologiemi, ke kritickému hodnocení jejich přínosů a reflektování rizika jejich využívání
- vede k předcházení situacím ohrožujících bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí vede k etickému jednání

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**
Vyučovací předmět: **Výtvarná výchova**
Ročník: **1.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
	ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI		
ŽÁK: • rozpoznává linie, tvary, barvy, objekty • dokáže správně pojmenovat základní barvy • manipuluje s barvou, tvarem, linií • porovnává je podle zkušeností, vjemu a zážitků a představ • řadí přírodní i umělé prvky otiskování • rytmicky řadí dekorativní prvky do pásu	- prvky vizuálně obrazného vyjádření: pojmy kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník - poznávání barev základních a doplňkových, teplých a studených i jejich výrazových vlastností - malba vodovými barvami, temperami, suchým pastelem, voskovkami - kresba, modelování, práce s měkkým materiálem, rudkou, tužkou, dřívkem - vnímání odlišné velikosti a tvarů objektů - uspořádání objektů do celků: posilování sebevědomí žáků při vlastní tvorbě - technika otiskování - rytmické řazení prvků	OSV: rozvoj schopnosti poznávání, kreativita OSV: sebepojetí, sebepoznávání,	MA: geometrie PRV MA PČ
• uplatňuje různé výtvarné techniky a postupy podle pokynů učitele • dokáže graficky zaznamenat pohyb při mletí, strouhání a žehlení, tvar a funkci předmětu, případně jeho zobrazení • umí se výtvarně vyjádřit podle vyprávění, četby, filmu v tematické práci • rozvíjí dětskou představivost a fantazii ve výtvarném vyjádření	- výtvarné dotváření přírodního materiálu - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly: míchání barev, světlé – tmavé, teplé – studené - kresba, malba, modelování, hra s barvou - grafický záznam pohybu při různých činnostech - vnímání událostí různými smysly a vizuálně je vyjadřuje		PRV ČJ
	TEMATICKÉ VÝTVARNÉ PRÁCE		
	UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY		PRV
ŽÁK: • uplatňuje různé výtvarné techniky a postupy	- prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností: užívání různých druhů štětců podle potřeby, technika rozfoukávání barev, rozpíjení barev, - správné držení tužky a použití tužky - typy vizuálně obrazných vyjádření: ukázky charakteristických ilustrací	OSV: sebeorganizace a seberegulace	PČ ČJ: psaní ČJ: literární výchova, čtení

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**
Vyučovací předmět: **Výtvarná výchova**
Ročník: **2.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK:	**ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI**		
• pozná vlastnosti základních tvarů prostorových i plošných (kulatý, hranatý, oblý, rovný, přímý, křivý)	- prvky vizuálně obrazného vyjádření: zapojení fantazie do tvůrčího procesu, - rozvoj citu pro prostor	OSV: kreativita, cvičení smyslového vnímání	ČJ – čtení, literární výchova PRV
• zvládá kresbu měkkým materiálem • modeluje z plastelíny, tvaruje papír	- práce s voskovým či suchým pastelem, - poznávání základních vlastností plastických materiálů	EV: ekosystémy	
• rozpoznává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)	- míchání barev, rozpíjení, zapouštění do mokrého podkladu, hra s linií, barvou, využívání světlostního a teplotního kontrastu - výrazové vlastnosti barvy	OSV: rozvoj schopnosti poznávání, kreativita OSV: kreativita, cvičení smyslového vnímání	
• rytmicky řadí různé přírodní prvky, otisky, frotáž • řadí různé vystřihované tvary – dekorativní práce • dokáže dekorativně řešit kruh, obdélník • umí řadit vytrhávané i vystřihované prvky a umístit je do plochy, rytmicky řeší plochu s využitím různých prvků v tmavých a světlých barvách	- výrazové možnosti linie – přítlak, odlehčení, křížení, zhušťování a zřeďování čar, - rozvoj smyslu pro výtvarný rytmus - práce s papírem, přírodním materiálem - uspořádání objektů do celků: - rozvoj citu pro prostor - rozvoj smyslu pro výtvarný rytmus - vytrhávání, vystřihování prvků - dekorativní práce s papírem - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly: - práce s plastelínou a hlínou	OSV: kooperace a kompetice EV: vztah člověka k prostředí	
• modeluje z plastelíny, tvaruje papír – hmatové podněty • ilustruje pohádku, hádanku, říkadlo • vyjadřuje své zážitky ve výtvarném vyprávění kresbou • zhlédne divadelní představení, kreslený film či animovaný televizní pořad a vytvoří k tomu ilustraci	- výrazové vlastnosti barvy a využití kontrastu světlých a tmavých barevných ploch - tematické práce, motivační četba pohádky, hádanky, říkadla - výtvarné vyprávění, hra s barvou - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření: - beseda o výstavě - typické znaky prací dětských ilustrátorů - beseda o hračkách v minulosti i v současnosti	MKV: lidské vztahy OSV: kreativita, cvičení smyslového vnímání	ČJ – čtení, literární výchova, PRV PČ

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
	- různé druhy výtvarného umění – divadlo, film, TV pořad		
	UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY		
ŽÁK:		OSV: rozvoj schopnosti poznávání, kreativita	
• používá výtvarné techniky	- prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností:		ČJ – literární výchova, čtení
• rozvíjí svou představivost a fantazii ve výtvarném vyjádření	- užití různých výtvarných technik – koláž, frotáž aj.		PRV
• využívá zkušenosti z pozorování přírody a práce lidí	- motivační rozhovor		PČ
• výtvarně vyjadřuje vjemy a postoje ke skutečnosti na základě vlastního prožitku, vyprávění, čtení či filmu	- rozmisťování kreslených objektů na ploše výkresu	OSV: rozvoj schopnosti poznávání, kreativita	
	- akčnost malby a kresby		
	- individuální a tematické práce		
	- typy vizuálně obrazných vyjádření:		
• dokáže besedovat o hračkách současných i minulých	- beseda o hračkách – výtvarná hodnota, materiál, tvar		
• zná ilustrace z dětských knih	- aktivní práce s ilustrací a jejími výrazovými prostředky (barva, linie, prostor)		
	- přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením:		ČJ – sloh, literární výchova, čtení, PRV
	- poznávání různých druhů výtvarného umění – malířství, grafika, sochařství, architektura, práce s ilustrací, beseda, výstava)		
	OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ		
ŽÁK:			
• kreslí i maluje spontánně, bezprostředně a uvolněně	- osobní postoj v komunikaci:		
	- povzbuzování výtvarného projevu (výtvarné vyprávění)		
• vyjadřuje se emocionálně		OSV – rozvoj schopnosti poznávání, kreativita, cvičení smyslového vnímání	
	- motivace (tematické práce)		
	- uplatnění poznatků z práce s barvou, linií aj. (práce s ilustrací)		
• respektuje názory druhých přiměřeně věku	- beseda o výtvarné práci		
	- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření:		
• dokáže sdělit svůj prožitek ve výtvarném vyprávění	- vyjádření vlastních pocitů, dějů, činností,… (motivační rozhovor)		
• umí popsat děj, který nakreslil či namaloval			MA: geometrie
			ČJ: sloh

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• prezentuje výsledky své práce před spolužáky • vyjadřuje svůj názor	- podněcování k výtvarné činnosti návodnými otázkami k popisu děje (beseda) - proměny komunikačního obsahu: - výtvarné vyjádření vybraných témat (skupinová práce) - individuální práce a respektování názoru jiných - vyjádření vlastního názoru – beseda nad výtvarným dílem (diskuse)		

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**
Vyučovací předmět: **Výtvarná výchova**
Ročník: **3.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK:	**ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI**		
	prvky vizuálně obrazného vyjádření		PČ
• **rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ**	- linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru	OSV: rozvoj schopností poznávání, OSV: Psychohygiena OSV: kooperace a kompetice	MA: geometrie
	uspořádání objektů do celků	OSV: kreativita, rozvoj smyslového vnímání	PRV PČ
• **v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace**	- uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření	EV: ekosystémy: město - vesnice, pole - les	M: geometrie HV
	reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly	EV: lidské aktivity a problémy životního prostředí, průmysl-ŽP-doprava	
• **události vizuálně vyjadřuje různými smysly**	- vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly	MKV: lidské vztahy	PRV PČ
	smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření		
	- umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama	OSV: rozvoj schopnosti poznávání EGS: Evropa a svět nás zajímá	M: geometrie PČ
ŽÁK:	**UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY**		
	prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností		
• **interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností**	- manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby	OSV: rozvoj schopnosti poznávání, kreativita, cvičení smyslového vnímání	ČJ: čtení, literární výchova PRV
	typy vizuálně obrazných vyjádření		
	- jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama		

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil** **ŽÁK průběžně:** • umí korektně zapnout a vypnout stanici • umí se přihlásit a odhlásit ze sítě • zná zásady hygieny práce s počítačem • zná zásady bezpečnosti práce s výpočetní technikou • S myší ovládá základní operace: klik - výběr, tažení se stisknutým levým tlačítkem, dvojklik, klik pravým tlačítkem - místní menu • orientuje se na ploše počítače a v nabídkách • umí pracovat s okny • dokáže vytvořit složku nebo soubor, umí ukládat soubory do složek, pracuje se složkami a soubory, otevře existující soubor • používá k malování jednoduchý grafický procesor • S použitím nástrojů dokáže nakreslit obrázek a uložit jej, případně otevřít pro změny a změněný znovu uložit	**přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání) **OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ** **osobní postoj v komunikaci** - jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** - v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); **proměny komunikačního obsahu** - záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	MV: interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – reklama, koláž (receptivní činnosti) MV: tvorba mediálního sdělení (produktivní činnost)	ČJ: literární výchova PRV PČ ČJ – sloh, literární výchova, čtení PRV M – geometrie ČJ - sloh

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**
Vyučovací předmět: **Výtvarná výchova**
Ročník: **4. - 5.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK:	**ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI**		
• **při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů**	- linie (kultivace, výrazové možnosti, umístění v ploše) - Oswaldův barevný kruh (světlé, tmavé, teplé, studené, kontrast, míchání), objemy, tvary, tvary, textury, malba - jejich vzájemné vztahy - jejich kombinace a proměny - uspořádání objektů do celku na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém i dynamickém vyjádření	OSV: rozvoj schopnosti poznávání a OSV: řešení problému a rozhodovací dovednosti OSV: výtvarné aktivity probouzející kreativitu	ČJ: ukázky z literatury pro děti, poezie, zvyky, ukázky ilustrací MA: geometrie
• **při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností**	- pozorování objektů a jejich projevů – domalovaná koláž (roční období) - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly (vizuálně obrazná vyjádření podnětů vnímaných ostatními smysly, vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými jinými smysly) - umělecká výtvarná tvorba, ilustrátoři dětských knih, film	EGS: Objevujeme Evropu a svět OSV: sebepoznání a sebepojetí, co vím o sobě MKV: kulturní diference MKV: lidské vztahy MKV: multikulturalita, poznávání vlastních kulturních kořenů, vzájemný respekt, rovnost a tolerance mezi etniky, rozmanitost různých kulturních tradic	PŘÍ: 4. – 5. roč. ČJ: literatura – encyklopedie dětských ilustrátorů
ŽÁK:	**UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY**		
• **nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě**	- výtvarné vyjadřování proporcí lidské postavy a hlavy, pohyb těla a jeho umístění v prostoru – postavy v pohybu, pohádkové bytosti - práce ve skupinách – pozorování pohybu těla – postavy z karnevalu (kresba)		
• **osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro**			PŘÍ: 4. – 5. roč.

vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky **ŽÁK:** • **porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace** • **nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil** **ŽÁK průběžně:** • umí korektně zapnout a vypnout stanici • umí se přihlásit a odhlásit ze sítě • zná zásady hygieny práce s počítačem • zná zásady bezpečnosti práce s výpočetní technikou • S myší ovládá základní operace: klik - výběr, tažení se stisknutým levým tlačítkem, dvojklik, klik pravým tlačítkem - místní menu • orientuje se na ploše počítače a v nabídkách • umí pracovat s okny • dokáže vytvořit složku nebo soubor, umí ukládat soubory do složek, pracuje se složkami a soubory, otevře existující soubor • používá k malování jednoduchý grafický procesor • S použitím nástrojů dokáže nakreslit obrázek a uložit jej, případně otevřít pro změny a změněný znovu uložit	- výtvarné vyjadřování osobních pocitů vyvolané zrakovým vjemem – ilustrace, obraz, comics, fotografie, kombinovaná technika - pozorování krajiny a kresba v plenéru **OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ** - výstava vlastních děl a reflexe se spolužáky - záměry tvorby a proměny obsahu vlastních obrazových vyjádření	EV: základní podmínky života, EV: lidské aktivity a problémy životního prostředí, výchova vztahu k životnímu prostředí	PŘÍ: 4. – 5. roč.

5.5.2 Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět hudební výchova je vyučován 1 hodinu týdně jako samostatný předmět ve všech ročnících 1. stupně.
Vzdělávání v předmětu hudební výchova:

- směřuje k hudebnímu rozvíjení celkové osobnosti žáka
- vede ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu
- vede k rozvoji jeho hudebnosti, jeho hudebních schopností
- rozvíjí individuální hudební dovednosti - sluchové, rytmické, pěvecké, intonační, instrumentální, hudebně pohybové, hudebně tvořivé a poslechové
- učí vnímat rozdíly mezi hudební kulturou českou a jiných národů

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka při nácviku písní a poslechu
- sólový, skupinový a sborový zpěv
- nácvik individuálních instrumentálních dovedností
- osvojování pohybových dovedností prostřednictvím tanečního ztvárnění hudby
- návštěvy koncertů, divadelních představení
- mimoškolní hudební aktivity

Předmět hudební výchova úzce souvisí s ostatními předměty:

- měl by se stát přirozenou potřebou pro vyjádření pohody a radosti
- každodenní zpěv napomáhá k dobrému rozvíjení pěveckých dovedností zařazovaných v průběhu celého vyučování jako motivace, doplněk učiva nebo jako příjemná relaxační chvilka

Předmětem hudební výchova, prolínají průřezová témata:

- hudba jako prostředek pěstování pozitivních vztahů k sobě samému i k ostatním lidem, k jiným národům (VDO)
- rozvíjení smyslového vnímání a utváření mimouměleckého estetického cítění, chování a mezilidských vztahů (OSV)
- učení se estetickému vnímání přírody a prostředí, vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě, přírodnímu a kulturnímu dědictví (EV)
- přispívání ke schopnosti vnímat, interpretovat a kriticky hodnotit umělecké i běžné mediální produkce (MDV)
- rozvíjení vztahu k evropské a světové kultuře, prohlubování porozumění evropským kulturním kořenům, kulturnímu a historickému dědictví (EGS)
- seznámení žáků s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami (MKV)

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení
Učitel vede žáky:

- k tomu, aby se naučili rozumět obecně používaným termínům v hudební oblasti a dovednosti s nimi zacházet

- ukáže žákům, že přehled v oblasti umění jim umožní prožitky z tohoto oboru intenzivněji prožívat

Kompetence k řešení problémů

- k tomu, aby při svém hodnocení umění postupovali uvážlivě, tak aby svůj názor byli schopni obhájit
- k tomu, aby si uvědomili, že různí lidé vnímají stejnou věc různě

Kompetence komunikativní

- k tomu, aby vnímali i mimojazykové vyjadřování a aby sami tuto komunikaci využívali
- k vyslechnutí názoru druhých lidí na společně prožitý estetický prožitek
- učitel poskytuje dětem dostatečný prostor k jejich vlastnímu kulturnímu, uměleckému projevu

Kompetence sociální a personální

- k dodržování zásad slušného chování na kulturních akcích
- ke schopnosti přebírat zkušenosti z oblasti kultury a umění druhých lidí pro vlastní zdokonalování
- k respektování názorů každého žáka a k posilování sebedůvěry

Kompetence občanské

- k potřebě respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní a historické dědictví
- k pozitivním postojům k uměleckým dílům
- k tomu, aby se aktivně zapojovali do kulturního dění

Kompetence pracovní

- ke znalostem základních pravidel pro grafický záznam hudby
- k zodpovědnému přístupu k výsledkům práce jiných a hodnotit ji nejen z hlediska kvality a funkčnosti, ale i z hlediska svého zdraví, ochrany kulturních i společenských hodnot

Kompetence digitální

Učitel:

- vede k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatnému rozhodování, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- vede k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volení vhodných postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vede k využívání digitálních technologií k usnadnění práce, zautomatizování rutinní činnosti, zefektivnění či zjednodušení svých pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce
- vede k chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, k seznamování se s novými technologiemi, ke kritickému hodnocení jejich přínosů a reflektování rizika jejich využívání
- vede k předcházení situacím ohrožujících bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí vede k etickému jednání

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**
Vyučovací předmět: **Hudební výchova**
Ročník: **1.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • zná texty 10 písní • s pomocí učitele zazpívá v jednohlase alespoň 10 písní	**VOKÁLNÍ ČINNOST** - hospodárně dýchá dýchání – v pauze a mezi frázemi - správná výslovnost a otevírání úst při zpěvu - správný postoj a posazení při zpěvu - vyvozování hlavového tónu - sjednocování hlasového rozsahu c1 – a1 - zpívání písní v jednohlasu	OSV: rozvoj schopností poznávání	TV: nácvik správného držení těla, dýchání
ŽÁK: • osvojí si alespoň dvě hudební hry • deklamuje za pomocí učitele a spolužáků ve správném rytmu • k vyjádření rytmu vhodných písní využívá hry na tělo • k doprovodné hře vybraných písní využívá jednoduchých hudebních nástrojů Orffovy školy	**INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOST** - hudební hry - hraní na ozvěnu - deklamování říkadel - hraní na tělo (tleskání, luskání, pleskání, dupání) - hraní nejjednodušších doprovodů na Orffovy nástroje		ČJ, AJ: procvičování správné artikulace, výslovnosti – jednoduchá říkadla
ŽÁK: • ztvárňuje pohybem nejméně 2 pohybové hry	**HUDEBNĚ POHYBOVÁ ČINNOST** - pohyb podle hudby na místě, vpřed i vzad - hra na tělo (tleskání, luskání, pleskání, dupání) - pohybové vyjádření vlastností tónu, tempa a emocionálních zážitků z hudby	OSV: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, Kreativita	TV: procvičování tanečních kroků s hudebním doprovodem, vlastní ztvárnění VV: výtvarné ztvárnění hudby, melodie veselá, smutná, vysoká, hluboká
ŽÁK: • dovede rozlišit mluvenou řeč od zpěvu • dovede s pomocí učitele zazpívat pomalou nebo rychlou píseň, veselou i smutnou • rozlišuje při poslechu hlas mužský, ženský a dětský • pozná ukolébavku, pochod	**POSLECHOVÁ ČINNOST** - rozlišování: zvuk – tón / řeč – zpěv / tón dlouhý – krátký / tón hluboký – vysoký / silně – slabě / melodie pomalá – rychlá / melodie veselá – smutná / hlas mužský – ženský - dětský - rozpoznání některých hudebních nástrojů v sólové hře: housle, flétna, klavír, kytara - poslech české státní hymny - ukolébavka, pochod	OSV: psychohygiena EGS: Jsme Evropané	ČJ, AJ: deklamace říkadel s různou intenzitou hlasu PRV: Člověk a jeho svět

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**
Vyučovací předmět: **Hudební výchova**
Ročník: **2.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • zná texty 12 písní • alespoň 10 písní zazpívá v jednohlase, těžší s dopomocí učitele • intonuje s dopomocí učitele nebo hudebního nástroje na základě svých dispozic **ŽÁK:** • při hře na ozvěnu opakuje ve správném rytmu • deklamuje za pomocí učitele a spolužáků ve správném rytmu • k vyjádření rytmu vhodných písní využívá hry na tělo • k doprovodné hře vybraných písní využívá jednoduchých hudebních nástrojů Orffovy školy **ŽÁK:** • ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, vytváří pohybové improvizace • dokáže pohybem vyjádřit klesavou i stoupavou melodii, délku, sílu, výšku a barvu tónu **ŽÁK:** • dovede rozlišit zvuk od tónu, mluvenou řeč od zpěvu • diferencuje sluchově při poslechu jednoduchých dětských skladeb tón krátký, dlouhý, hluboký a vysoký • rozlišuje při poslechu melodii stoupavou a klesavou, zeslabování a zesilování	**VOKÁLNÍ ČINNOST** - správný postoj a posazení při zpěvu - hospodárné dýchání – v pauze a mezi frázemi - správné vyslovování samohlásek na konci slov - rozvíjení hlavového tónu - rozšiřování hlasového rozsahu c1 – h1 - otvírání úst na a, o - zpívání písní v jednohlasu **INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOST** - hudební hry, deklamování říkadel - hra na ozvěnu - hra na tělo (tleskání, luskání, pleskání a dupání) - hraní nejjednodušších doprovodů na Orffovy nástroje **HUDEBNĚ POHYBOVÁ ČINNOST** - pohybový doprovod znějící hudby - poskočný krok, držení rukou při tanečním pohybu (v bok, vedle sebe, proti sobě) - pohybové vyjádření, stoupání a klesání melodie a její ukončení - hra na tělo (tleskání, luskání, pleskání, dupání) **POSLECHOVÁ ČINNOST** - rozlišování jednotlivých kvalit tónů (tón vysoký, hluboký) - poznávání melodie stoupavé, klesavé, zeslabování, zesilování, zrychlování, zpomalování - rozpoznání některých hudebních nástrojů (buben, trubka, kontrabas) - odlišování pěveckého sboru á capella od dětského pěveckého sboru s doprovodem	OSV: rozvoj schopností poznávání, psychohygiena OSV: mezilidské vztahy, komunikace OSV: kreativita EGS: Jsme Evropané	TV: nácvik správného držení těla, dýchání ČJ, AJ: nácvik správné výslovnosti, říkadla ČJ, AJ: deklamace jednoduchých rytmických říkadel TV: pohybové ztvárnění jednoduché písně VV: výtvarné ztvárnění hudebního doprovodu

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**
Vyučovací předmět: **Hudební výchova**
Ročník: **3.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK:	**VOKÁLNÍ ČINNOSTI**		
• **zpívá v jednohlasu**	- správný nádech, dechová výdrž, dýchání v pauze a mezi frázemi		TV: nácvik správného držení těla
	- správné držení těla vstoje i vsedě	OSV: rozvoj schopností poznávání, psychohygiena	
	- správné vyslovování hlásek		
	- rozvíjení hlavového tónu hravou formou		
	- rozšiřování hlasového rozsahu c1 – c2	OSV: mezilidské vztahy, komunikace	ČJ, AJ: procvičování správné artikulace, říkadla
	- zpívání písní v jednohlase, jednoduchý kánon		
	INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI		
• **rytmizuje a melodizuje jednoduché texty**	- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty prostřednictvím hudebních her a deklamováním říkadel	OSV: kreativita	TV: pohybové ztvárnění hudby
• **využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře**	- hraní na tělo (tleskání, luskání, pleskání, dupání)		ČJ, AJ: nácvik správné výslovnosti prostřednictvím jednoduchých říkadel
	- hra nejjednodušších doprovodů na Orffovy nástroje		
	HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI		
• **reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie**	- pohybový doprovod znějící hudby, chůze v dvoudobém taktu, přísuvný krok, pohyb podle hudby na místě vpřed i vzad ve ¾ taktu		TV: pohybové ztvárnění hudby v ¾ taktu, improvizace
	- pohybové vyjádření melodie, jejího charakteru, tempa, dynamiky a emocionálního zážitku z hudby	OSV: Kooperace a kompetice	
	- hra na tělo (tleskání, luskání, pleskání, dupání)		
	- příprava na taktování ve 2/4 taktu		
	POSLECHOVÉ ČINNOSTI		
• **rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby**	- rozlišování jednotlivých kvalit tónů: vysoký – hluboký / dlouhý – krátký		
	- poznávání melodie: stoupavá – klesavá / zesilování – zeslabování / zrychlování - zpomalování		
• **rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální**	- akordeon, lesní roh, činely – sólová hudba		VV: výtvarné ztvárnění hudby – vlastní fantazie
	- rozlišení hudebních stylů a žánrů, hudba vážná, lidová, umělá		

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**
Vyučovací předmět: **Hudební výchova**
Ročník: **4.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK:	**VOKÁLNÍ ČINNOSTI**		
• zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	- správný nádech, dechová výdrž, dýchání v pauze a mezi frázemi - správné držení těla vstoje i vsedě - správné vyslovování hlásek - rozvíjení hlavového tónu hravou formou - rozšiřování hlasového rozsahu c1 – c2 - zpívání písní v jednohlase a dvojhlase, jednoduchý kánon - zpívání dle notového zápisu (rozpoznání stoupající a klesající melodii)	OSV: rozvoj schopností poznávání, psychohygiena	TV: nácvik správného držení těla ČJ, AJ: procvičování správné artikulace, říkadla
• využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní • vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	**INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI** - rytmizuje a melodizuje jednoduché texty prostřednictvím hudebních her a deklamováním říkadel - rytmizuje a melodizuje jednoduché skladby - hraní na tělo (tleskání, luskání, pleskání, dupání) - hra nejjednodušších doprovodů či melodie na Orffovy nástroje a Bobotubes dle notového zápisu - improvizovaná hra na rytmické nástroje	OSV: mezilidské vztahy, komunikace	ČJ, AJ: nácvik správné výslovnosti prostřednictvím jednoduchých říkadel
• ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	**HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI** - pohybový doprovod znějící hudby, chůze v dvoudobém taktu, přísuvný krok, pohyb podle hudby na místě vpřed i vzad ve ¾ taktu - pohybové vyjádření melodie, jejího charakteru, tempa, dynamiky a emocionálního zážitku z hudby - příprava na taktování ve 2/4 taktu	OSV: psychohygiena, kreativita	TV: pohybové ztvárnění hudby Improvizace

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků • rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby • realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	**POSLECHOVÉ ČINNOSTI** - rozpoznávání hudebních výrazových prostředků - rozlišování jednotlivých kvalit tónů: vysoký – hluboký / dlouhý – krátký - poznávání melodie: stoupavá – klesavá / zesilování – zeslabování / zrychlování – zpomalování - akordeon, lesní roh, činely – sólová hudba - rozlišování hudebních stylů, žánrů a forem (hudba vážná, lidová, umělá)		VV: výtvarné ztvárnění hudby – vlastní fantazie

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**
Vyučovací předmět: **Hudební výchova**
Ročník: **5.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK:	**VOKÁLNÍ ČINNOSTI**		
• **zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti**	- správný nádech, dechová výdrž, dýchání v pauze a mezi frázemi		TV: nácvik správného držení těla
	- správné držení těla vstoje i vsedě	OSV: rozvoj schopností poznávání, psychohygiena	
	- správné vyslovování hlásek		
	- rozvíjení hlavového tónu hravou formou		
	- rozšiřování hlasového rozsahu c1 – c2		
	- zpívání písní v jednohlase a dvojhlase, jednoduchý kánon		ČJ, AJ: procvičování správné artikulace, říkadla
	- zpívání dle notového zápisu (rozpoznání stoupající a klesající melodii)	OSV: mezilidské vztahy, komunikace	
	INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI		ČJ, AJ: nácvik správné výslovnosti prostřednictvím jednoduchých říkadel
• **využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní**	- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty prostřednictvím hudebních her a deklamováním říkadel		
• **vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace**	- rytmizuje a melodizuje jednoduché skladby		
	- hraní na tělo (tleskání, luskání, pleskání, dupání)		
	- hra nejjednodušších doprovodů či melodie na Orffovy nástroje a Bobotubes dle notového zápisu	OSV: psychohygiena, kreativita	
	- improvizovaná hra na rytmické nástroje		
	HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI		
• **ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace**	- pohybový doprovod znějící hudby, chůze v dvoudobém taktu, přísuvný krok, pohyb podle hudby na místě vpřed i vzad ve ¾ taktu		TV: pohybové ztvárnění hudby, Improvizace
	- pohybové vyjádření melodie, jejího charakteru, tempa, dynamiky a emocionálního zážitku z hudby		
	- příprava na taktování ve 2/4 taktu		

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• **rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků** • **rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby** • **realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not**	**POSLECHOVÉ ČINNOSTI** - rozpoznávání hudebních výrazových prostředků - rozlišování jednotlivých kvalit tónů: vysoký – hluboký / dlouhý – krátký - poznávání melodie: stoupavá – klesavá / zesilování – zeslabování / zrychlování – zpomalování - akordeon, lesní roh, činely – sólová hudba - rozlišování hudebních stylů, žánrů a forem (hudba vážná, lidová, umělá)		VV: výtvarné ztvárnění hudby – vlastní fantazie

5.6 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

5.6.1 Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět tělesná výchova je v 1. – 5. ročníku vyučován jako samostatný povinný předmět s dotací 2 vyučovacích hodin týdně. Povinná výuka plavání je zařazena ve 2. a 3. ročníku v rozsahu 20 hodin v každém ročníku a je vyučována vždy v jednom pololetí.

Tělesná výchova je důležitá forma pohybového učení a pohybové kultivace žáků. V tělesné výchově žáci nacházejí prostor k osvojování nových pohybových dovedností, k osvojování a využívání různého sportovního náčiní a nářadí, k rozvoji tělesné zdatnosti a výkonnosti.
Spontánní zájem dětí o pohybovou aktivitu se postupně mění a směřuje k řízené pohybové činnosti a zpět k vlastní seberealizaci v oblíbeném sportu nebo jiné pohybové aktivitě.

Vzdělávání v předmětu tělesná výchova

- Učí žáky získávat co nejvíce pohybových podnětů
- Rozvíjí u žáků vytrvalost, rychlost, obratnost, sílu a koordinaci pohybu
- Podílí se na upevňování celkové kondice žáka
- Rozvíjí u žáka morálně volní vlastnosti
- Učí žáka uvědomovat si zdravotní význam pohybu v péči o své zdraví
- Rozvíjí u žáka jeho estetické vnímání pohybu

Formy a metody práce

- opakování učiva
- názorná ukázka pohybových činností
- seznámení s pravidly kolektivních her
- přímá konkrétní pohybová činnost žáka
- práce ve dvojicích a ve skupinách
- práce v diferencovaných skupinách
- uvolňovací a relaxační cvičení v hodinách jiných předmětů
- spontánní pohybovou činností o přestávkách, před a po vyučování
- cvičením v přírodě
- zájmové kroužky
- kurzy, výlety, ozdravné pobyty, vycházky

Předmětem prolínají průřezová témata

- OSV - sebepoznání a sebepojetí, sebekontrola, sebeovládání, psychohygiena – relaxace, uvolnění
- EGS – význam sportu a zájem o něj, pochopení olympijských myšlenek
- MKV – smysl pro fair play
- EV – sportování v přírodě s ohledem na minimalizaci zásahů do přírody
- MV – prezentace sportovních výsledků ve sportovních soutěžích

Mezipředmětové vztahy

- Výchova ke zdraví – učí žáky aktivně chránit a rozvíjet své zdraví a být za ně zodpovědný.
- Prvouka, Přírodověda – učí žáky poskytnout první pomoci při úraze
- Matematika – učí žáky porovnávání, orientaci
- Vlastivěda – učí žáky orientaci v terénu, práci s kompasem
- Hudební výchova – žáci získávají základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, učí se jednoduché tance.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel vede žáky:

- k sebepoznání a uvědomění si svých vlastních tělesných a pohybových dovednosti
- k touze po vlastním zdokonalování, získávání a upevňování nových pohybových, ale i morálně volních návyků
- k poznání smyslu a cíle sportu ve vztahu k ostatním a ke svému okolí

Kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky:

- k vnímání problémové situace ve svém okolí, kterou se snaží řešit ve smyslu fair play
- k využívání řešení z obdobných situací, které aplikuje při vlastním rozhodování
- ke sledování vlastního pokroku při zdolávání těžkostí a problémů
- k uvědomování si zodpovědnosti za své jednání

Kompetence komunikativní

Učitel vede žáky:

- k využívání získaných komunikativních dovedností k vytváření vztahů při svých sportovních aktivitách v rámci vlastního kolektivu, ale i ve vztahu ke svému sportovnímu soupeři a celému okolí
- k formulování a vyjadřování své myšlenky a názoru logicky, k výstižnému a přesnému vyjadřování

Kompetence sociální a personální

Učitel vede žáky:

- ke spolupráci ve skupině, k podílení se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- k ovládání a řízení svého jednání a chování k dosažení pocitu sebeúcty a sebeuspokojení
- k ocenění a využití zkušeností druhých lidí, k respektování různých hledisek a k čerpání z toho poučení

Kompetence občanské

Učitel vede žáky:

- k zodpovědnému rozhodování podle dané situace, dle svých možností k poskytnutí účinné pomoci
- k zodpovědnému chování v situacích ohrožujících zdraví či život jeho nebo ostatních lidí

- k vnímání jakékoliv porušování pravidel a uvědomování si povinnosti se proti tomu postavit
- k vnímání, respektování a oceňování národních sportovních tradic a úspěchů našich sportovců
- k respektování přesvědčení druhých lidí

Kompetence pracovní

Učitel vede žáky:

- k využívání znalostí a zkušeností získaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje
- k dodržování vymezených pravidel
- k správnému používat tělovýchovné nářadí a náčiní
- k tomu, aby při každé činnosti dbali na bezpečnost vlastní i ostatních účastníků při dané činnosti

Kompetence digitální

Učitel:

- vede k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatnému rozhodování, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- vede k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volení vhodných postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vede k využívání digitálních technologií k usnadnění práce, zautomatizování rutinní činnosti, zefektivnění či zjednodušení svých pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce
- vede k chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, k seznamování se s novými technologiemi, ke kritickému hodnocení jejich přínosů a reflektování rizika jejich využívání
- vede k předcházení situacím ohrožujících bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí vede k etickému jednání

Vzdělávací oblast: **Člověk a zdraví**
Vyučovací předmět: **Tělesná výchova**
Ročník: **1. - 3.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK:	**ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ**		PRV
• **spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti**	**význam pohybu pro zdraví a zdravý vývoj** - příprava organismu - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení - vhodné množství, vhodné prostředí pro - sportování, vhodné zatížení	OSV: rozvoj schopnosti poznávání OSV: hodnoty, postoje, praktická etika	
• **zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení**	**hygiena při TV a sportu** - příprava na pohybové činnosti - vhodné oblečení, obutí - osobní hygiena při různých pohybových aktivitách		
• **spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích**	- zdravotně zaměřené činnosti správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití - rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu		ČJ
• **uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy**	**bezpečnost v TV a sportu** - organizace cvičebního prostoru při samostatném cvičení i při pohybu v TV, při manipulaci s cvičebním nářadím a náčiním		
	první pomoc v podmínkách TV - ošetření drobných poranění, přivolání pomoci		
• **reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci**	**ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ** **pohybové hry** - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost	EGS: objevujeme Evropu a svět - význam sportu pro vzájemné porozumění a přátelství různých národů a národností	Všechny vyučovací předměty

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
	základy gymnastiky - průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti	OSV: seberegulace a sebeorganizace	HV
	rytmické a kondiční formy cvičení pro děti - kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance	OSV: komunikace OSV: psychohygiena	VV: kresba postavy PRV: dopravní výchova
	průpravné úpoly - přetahy a přetlaky	OSV: mezilidské vztahy OSV: kooperace a kompetice	
	základy atletiky - rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem		PČ: stavba ohniště VV: výtvarné práce s přírodní tématikou, zážitky z pobytu v přírodě
	základy sportovních her - manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů	OSV: sebepoznání a sebepojetí	
	turistika a pobyt v přírodě - přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody	EV: vztah člověka k přírodě MV: fungování a vliv médií ve společnosti	
• **adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti** • **zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti**	**PLAVÁNÍ** **plavání** (základní plavecká výuka) - hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti **lyžování, bruslení** (podle podmínek školy) - hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích - další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků		

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
	ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ **komunikace v TV** - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály **organizace při TV** - základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí **zásady jednání a chování** - fair play, olympijské ideály a symboly **pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností** - her, závodů, soutěží **měření a posuzování pohybových dovedností** - měření výkonů, základní pohybové testy **zdroje informací o pohybových činnostech**		

Vzdělávací oblast: **Člověk a zdraví**
Vyučovací předmět: **Tělesná výchova**
Ročník: **4. - 5.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti** • **zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením** • **zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her** • **jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti**	**ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ** **význam pohybu pro zdraví** - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu - různé funkce pohybu ve zdravém životním stylu, rozvoj zdatnosti, dovedností, regenerace, kompenzace jednostranného zatížení **zdravotně zaměřené činnosti** - správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití **rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu** **ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ** - pohybové hry (netradiční pohybové hry, využití netradičního náčiní, pohybová tvořivost - základy gymnastiky (průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí) - akrobacie – kotoul vpřed, vzad, stoj na rukou s dopomocí, různé kombinace - přeskok – nácvik gymnastického odrazu z můstku, přeskok přes bednu 2-4 dílů, roznožka přes kozu našíř - hrazda – kombinace cviků na hrazdě - tyč – šplh na tyči - rytmické a kondiční formy cvičení pro děti - průpravné úpoly – přetahy a přetlaky - základy atletiky - rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem - pohybové hry a netradiční činnosti	OSV: sebepoznání a sebepojetí - moje tělo, moje psychika OSV: rozvoj schopností poznávání MKV: multikulturalita - respektování jinakosti kultur, národní tance a rytmy	PŘÍ:.5.roč. stavba těla HV: zpěv písní spojený s pohybem VV: kresba postavy

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• **uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka** • **jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví** • **užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení** • **zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy** • **změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky** • **orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace**	- základy sportovních her – basketbal, házená, přehazovaná, fotbal, florbal, korfbal - turistika a pobyt v přírodě **hygiena při TV** - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity **bezpečnost při pohybových činnostech** - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV - příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV **ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ** **komunikace v TV** - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály **organizace při TV** - základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí **zásady jednání a chování** - fair play, olympijské ideály a symboly **pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností** - her, závodů, soutěží **měření a posuzování pohybových dovedností** - měření výkonů, základní pohybové testy **zdroje informací o pohybových činnostech**	EGS: Evropa a svět nás zajímá MV: kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	MA: porovnávání výsledků

5.7 Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

5.7.1 Pracovní činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět pracovní činnosti je vyučován jako samostatný předmět v 1. až 5. ročníku 1 hodina týdně.

Vzdělávání v předmětu pracovní činnosti:
- rozvíjení manuální dovednosti žáků
- vytváření správných pracovních návyků při práci s nástroji
- umění rozlišovat jednoduché pracovní nástroje, poznat k čemu slouží a bezpečně s nimi zacházet
- poznání vybraných materiálů a jejich vlastností, uvažování o různých možnostech opracování materiálu
- učit žáky při práci uvažovat o tom, co je třeba si k práci připravit a jak postupovat
- osvojit si zásady bezpečnosti a ochrany zdraví
- vytvářet si pozitivní vztah k práci, získat orientaci v různých oborech lidské práce
- získané prvotní poznatky a dovednosti využít pro další životní a profesní orientaci

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:
- vyučovací hodina s frontální výukou a demonstraci postupu práce
- skupinová práce
- využití multimediálních technologií s ukázkou postupu práce
- projektové vyučování

Předmět pracovní činnosti úzce souvisí také s ostatními předměty, s výukou výtvarné výchovy, vlastivědou, přírodovědou, matematikou a jazykem. Žáci mohou připravovat pomůcky pro individuální činnosti při vyučování, výrobu modelů, obalů na soubory, příprava kartiček a her.

Předmětem prolínají průřezová témata:
- kreativita, originalita nápadů a jejich provedení (OSV)
- člověk a svět práce (EV)
- člověk a příroda (EV)
- umění a kultura (OSV)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel vede žáky:
- k využívání tvůrčích činností v praktickém životě
- k využívání odborných termínů
- k posouzení vlastního pokroku

Kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky:

- k samostatnému řešení problémů
- k využívání získaných vědomostí a dovedností
- k praktickému ověřování si správnosti řešení problémů a k aplikování osvědčených postupů při řešení obdobných nebo nových problémových situací

Kompetence komunikativní
Učitel vede žáky:
- k formulování a vyjadřování své myšlenky v logickém sledu, k výstižnému vyjadřování se v písemném i ústním projevu
- k porozumění různým typům textů a záznamů a obrazových materiálů
- k tomu, aby práce ve skupinách byla založena na komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální
Učitel vede žáky:
- k práci ve skupině, k tomu, aby při projektech se žák učil pracovat v týmu, plánoval si práci
- k umění hodnotit svou práci i práci svých spolužáků, ke vzájemnému chápání se a k tomu, že každý žák je jinak zručný
- k respektování názoru druhého

Kompetence občanská
Učitel vede žáky:
- k respektování, chránění našich tradic, kulturního a historického dědictví
- k projevení pozitivního vztahu k uměleckým dílům, smyslu pro kulturu a tvořivost, k aktivnímu se zapojení do kulturního dění

Kompetence pracovní
Učitel vede žáky:
- k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení
- k dodržování vymezených pravidel
- k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci

Kompetence digitální
Učitel:
- vede k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatnému rozhodování, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- vede k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volení vhodných postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vede k využívání digitálních technologií k usnadnění práce, zautomatizování rutinní činnosti, zefektivnění či zjednodušení svých pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce
- vede k chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, k seznamování se s novými technologiemi, ke kritickému hodnocení jejich přínosů a reflektování rizika jejich využívání
- vede k předcházení situacím ohrožujících bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí vede k etickému jednání

Vzdělávací oblast: **Člověk a svět práce**
Vyučovací předmět: **Pracovní činnosti**
Ročník: **1. - 3.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů** • **pracuje podle slovního návodu a předlohy**	**PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM** - vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) - pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití - jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce - lidové zvyky, tradice, řemesla	EV: vztah člověka k prostředí VDO: občanská společnost a škola	VV PRV ČJ
ŽÁK: • **zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi**	**KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI** - stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů - práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	OSV: mezilidské vztahy OSV: kreativita	
ŽÁK: • **provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování** • **pečuje o nenáročné rostliny**	**PĚSTITELSKÉ PRÁCE** - základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo - pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) - pěstování pokojových rostlin - rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	EV: základní podmínky života, vztah člověka k životnímu prostředí	PRV
ŽÁK: • **připraví tabuli pro jednoduché stolování** • **chová se vhodně při stolování**	**PŘÍPRAVA POKRMŮ** - základní vybavení kuchyně - výběr, nákup a skladování potravin - jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování - technika v kuchyni – historie a význam	OSV: rozvoj schopnosti poznávání	

Vzdělávací oblast: **Člověk a svět práce**
Vyučovací předmět: **Pracovní činnosti**
Ročník: **4. - 5.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu** • **volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu** • **využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic** • **udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu**	**PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM** - Práce s papírem – skládání, trhání, lepení, ohýbání, origami - Různé druhy papíru - Práce s textilními materiály – koláž, rub a líc látky - Práce s textilem – navlékání gumy, šití knoflíků, přišívání háčků, stehy - Práce s papírem, papír barevný a ozdobný, vánoční přání a ozdoby, technika balení dárků - Práce s modelovací hmotou - Práce s drobným přírodním materiálem – napichování, provlékání - Lidové zvyky a tradice – velikonoční kraslice, přání a ozdoby - poučení o bezpečnosti - bezpečnost a hygiena při práci s drobným materiálem, správný postup při zacházení s pracovními nástroji	MKV: lidské vztahy, kulturní diference, výstavky výrobků z různých zemí EGS: objevujeme Evropu a svět - prostorové vyjádření zajímavých staveb v Evropě	VV: pozorování tvarů a funkcí předmětů kolem nás, jejich ztvárnění MA: geometrické tvary, numerace, prostorové vztahy, řešení úloh z praktického života ČJ: mezilidské vztahy, komunikace, dárečky pro své blízké PŘ: význam lesa
ŽÁK: • **provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž** • **pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu** • **dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu**	**KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI** - plánování a vlastní organizace práce - sestavování jednoduchých modelů konstrukčních stavebnic se spojovacími prvky a díly - vytváření vlastních prostorových a plošných kompozic - sestavování jednotlivých pohyblivých modelů podle slovního návodu a předlohy - údržba a úklid stavebních dílků	OSV: kreativita	ČJ: jednoduchý popis pracovního postupu VV: výtvarná technika-mozaika

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
	- zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytnutí první pomoci při úrazu		
ŽÁK:	**PĚSTITELSKÉ PRÁCE**		
• **provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování** • **ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny**	- jarní úklid v okolí školy - péče o pokojové rostliny (přesazování, kypření zeminy, rosení, hnojení, rozmnožování) - zakládání pokusů – klíčení, sázení, pozorování, ověřování podmínek života rostlin - pozorování klíčivosti - seznámení se zahradnickým náčiním	EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí, vlastní zodpovědnost za stav prostředí	VI 4. roč. – Naše obydlí
• **volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní**			
• **dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu**	- zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytnutí první pomoci při úrazu		
	PŘÍPRAVA POKRMŮ		
ŽÁK:			
• **orientuje se v základním vybavení kuchyně** • **připraví samostatně jednoduchý pokrm** • **dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování** • **udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni**	- U nás doma – zařízení kuchyně, základní vybavení - U nás doma – stolování - Vazba a úprava květin - Ozdobné prvky při stolování - poučení o bezpečnosti - bezpečnost a hygiena při práci s kuchyňským náčiním, potravinami - první pomoc – ošetření drobných zranění	OSV: seberegulace a sebeorganizace	

6 Učební osnovy – II. stupeň

Organizační vymezení
Výuka probíhá většinou v kmenových učebnách, v některých předmětech žáci s učiteli využívají odborné učebny – počítačovou učebnu, učebnu přírodních věd (přírodopis a zeměpis), fyzikálně-chemickou učebnu, učebnu na výuku jazyků a školní knihovnu. Také mají k dispozici vybavené dílny a cvičnou kuchyňku na výuku pracovních činností. Některá témata se realizují formou projektů. Výuka je doplněna i návštěvami knihoven, divadelních představení, výstav, světa techniky, atd… Pro některé vyučovací hodiny tělesné výchovy využíváme kromě naší tělocvičny a školního hřiště i jiná sportoviště – sportovně-rekreační areál Sareza v Moravské Ostravě a další sportoviště v blízkosti sídla školy.

- Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:
  - skupinové vyučování
  - samostatná práce / pracovní listy, slovníky, odborné literatury, výukové programy,…/
  - kolektivní práce
  - krátkodobé projekty
  - frontální výuka
- Je zajištěna pomoc talentovaným a méně talentovaným žákům.
- Je zajištěna výuka pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Se žáky se SPU se pracuje individuálně, dle potřeby i podle individuálního vzdělávacího plánu.

Předmětem prolínají průřezová témata:

- každodenní komunikace ve škole, v rodině, ve společnosti; mluvní cvičení, verbální a neverbální sdělení, poznávání lidí dle příběhů, dovednost zapamatovat si, soc. dovednosti, mezilidské vztahy, řešení problémů /OSV/
- demokratické zásady v dílech spisovatelů, formování volních a charakterových rysů (sebekontrola, rozvíjení vynalézavosti, nápaditosti, tvořivosti …), každodenní atmosféra ve škole, rozvíjení kritického myšlení, vlastní tvorba žáků /VDO/
- zvládnutí českého jazyka je spojovacím mostem pro osvojení cizích jazyků, pro poznání kultur jiných národů, poznávání života v jiných zemích (deníky, cestopisy …), klíčové mezníky evropské historie /EGS/
- lidová slovesnost a příroda, člověk a příroda, příroda a dobrodružství …/EV/
- propojení mluveného a psaného projevu, výběr literatury, mediální sdělení a jeho hodnocení, reklama, zpravodajství, média v každodenním životě, role filmu a televize, spolupráce se školním časopisem /MDV/
- multikulturalita- specifické rysy jazyků, význam užívání cizího jazyka pro celoživotní vzdělávání, rovnocennost našeho jazyka s ostatními, život v multikulturní společnosti bez diskriminace a násilí /MKV/

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k vyhledávání a třídění informací, k práci s různými zdroji informací
- vede žáky k užívání správné terminologie
- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků a žáků s SPU
- sleduje a podoporuje pokrok jednotlivých žáků
- vede žáky k využívání výpočetní techniky

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- vede žáky k plánování postupů a propojení teoretických poznatků s praxí
- vede žáky ke správné argumentaci, ke schopnosti vyslovit názor vhodným způsobem
- vede žáky k samostatné práci, k samostatnému rozhodování
- žáci jsou vedeni k sebehodnocení a sebekritice
- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení

Kompetence komunikativní

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vede žáky k výstižné argumentaci
- vede žáky k správné výslovnosti, ke kultuře řeči,
- vede žáky k zaznamenání myšlenky písemnou formou, myšlenky seřadit a logicky uspořádat a prezentovat
- rozvíjí slovní zásobu žáků

Kompetence sociální a personální

Učitel

- podporuje v žácích sebedůvěru
- vede žáky ke vzájemné spolupráci a zodpovědnosti za svoji práci
- rozvíjí základní společenské návyky a mezilidské vztahy
- vede žáka k vzájemné spolupráci a zodpovědnosti za svoji práci
- vede žáky k respektování a vyslovení různých názorů

Kompetence občanské

Učitel

- zadává skupině úkoly způsobem, který vylučuje, aby jeden žák pracoval za ostatní
- motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- motivuje žáky k zájmu o kulturní dědictví, pomáhá pochopit naše kořeny a tradice
- seznamuje žáky s různými uměleckými směry a díly
- vede žáky k aktivnímu zapojení do kulturního dění

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví
- vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi
- vede k správné organizaci práce
- vede k dodržování bezpečnostních pravidel pro práci s výpočetní technikou

Kompetence digitální

Učitel:

- vede k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatnému rozhodování, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- vede k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volení vhodných postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vede k využívání digitálních technologií k usnadnění práce, zautomatizování rutinní činnosti, zefektivnění či zjednodušení svých pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce
- vede k chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, k seznamování se s novými technologiemi, ke kritickému hodnocení jejich přínosů a reflektování rizika jejich využívání
- vede k předcházení situacím ohrožujících bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí vede k etickému jednání

6.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

6.1.1 Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět **český jazyk a literatura** se vyučuje jako samostatný předmět

- v 6. až 9. ročníku - 5 hodin týdně

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu český jazyk a literatura:

- vede žáky k osvojování spisovného jazyka, který je předpokladem pro pochopení, sdílení a sdělování informací
- vede k rozvíjení kultivovaného písemného i ústního projevu
- rozvíjí komunikačních dovednosti v praktickém životě
- podporuje vyjádření reakcí a pocitů žáků
- učí pochopení role v různých komunikačních situacích
- vede k porozumění různým druhům psaných i mluvených jazykových projevů, poznání záměru autora, hlavní myšlenky
- vede k vnímání literatury jako specifického zdroje poznání a prožitků
- seznamuje s využitím různých zdrojů informací (slovníky, encyklopedie, katalogy, bibliografie, internet) pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání

Vzdělávací obsah oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale je členěn do tří složek / ve výuce se obsahy jednotlivých složek vzájemně prolínají:

- Jazyková výchova
- Literární výchova
- Komunikační a slohová výchova

Předmět **český jazyk a literatura** je úzce spjat s ostatními předměty

- dějepis - např. odraz společenských jevů v historických dobách, kroniky, literatura faktu, období Velké Moravy, činnost Konstantina a Metoděje, husitství, veleslavínské období, období národního obrození
- zeměpis – např. pravopis vlastních jmen
- přírodopis – např. syntax, environmentální výchova
- fyzika a chemie – odborné názvy, výklad, výtah apod.
- informatika - komunikace prostřednictvím elektronické pošty, dodržování vžitých konvencí a pravidel – forma vhodná pro danou technologii, náležitostí apod., užití internetu a výukových programů
- občanská výchova – tematické celky: rodina, přátele, životní styl, sociální problémy
- hudební výchova - lidová slovesnost, melodrama, písničkáři atd.
- výtvarná výchova - umělecké směry – renesance, baroko, klasicismus atd.

Formy a metody práce se používají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- Výuka předmětu se realizuje primárně v kmenových učebnách a ve školní knihovně, příp. v učebně informatiky. Frontální výuka je doplňována metodami aktivizujícími utváření vlastních hodnot a postojů, sociálních vztahů a komunikačních dovedností.
- K naplňování cílů předmětu slouží knihovnické lekce, práce ve školní knihovně, s knihou, encyklopediemi a jazykovými příručkami, návštěvy divadelních a dalších kulturních představení, účasti v jazykových, literárních a recitačních soutěžích, podíl na aktuálních školních projektech, na tvorbě školního časopisu, přípravě školních kulturních vystoupeních.
- Některá témata z oblasti slohu a literatury se realizují formou projektů.
- Výuka je doplněna i návštěvami knihoven a divadelních představení.
- Uplatňuje se rovněž práce s moderními technologiemi, především využívání elektronických zdrojů informací a jejich kritické zhodnocení, vzdělávacích projekcí, prezentací a výukových programů.

- **frontální výuka** – práce s textem, pracovními sešity, četba literárních děl
- **skupinová práce s využitím pomůcek** - pracovní listy, jazykové příručky, denní tisk, odborná literatura, internet
- **krátkodobé i dlouhodobé projekty** – individuální či skupinové
- **dramatická výuka** – dramatizace literárních textů, reprodukce poezie
- samostatné pozorování, řešení problémů, vlastní tvořivá činnost
- práce s interaktivní tabulí, počítači
- diskuse, beseda, rozhovor

Předmětem prolínají průřezová témata:

- každodenní komunikace ve škole, v rodině, ve společnosti; mluvní cvičení, verbální a neverbální sdělení, poznávání lidí dle příběhů, dovednost zapamatovat si, sociální dovednosti, mezilidské vztahy, řešení problémů /OSV/
- zásady v dílech spisovatelů, formování volních a charakterových rysů (sebekontrola, rozvíjení vynalézavosti, nápaditosti, tvořivosti), každodenní atmosféra ve škole, rozvíjení kritického myšlení, vlastní tvorba žáků /VDO/
- zvládnutí českého jazyka je spojovacím mostem pro osvojení cizích jazyků, pro poznání kultur jiných národů, poznávání života v jiných zemích (deníky, cestopisy), klíčové mezníky evropské historie /EGS/
- lidová slovesnost a příroda, člověk a příroda, příroda a dobrodružství/EV/
- propojení mluveného a psaného projevu, výběr literatury, mediální sdělení a jeho hodnocení, reklama, zpravodajství, média v každodenním životě, role filmu a televize, spolupráce se školním časopisem /MDV/
- multikulturalita- specifické rysy jazyků, význam užívání cizího jazyka pro celoživotní vzdělávání, rovnocennost našeho jazyka s ostatními, život v multikulturní společnosti bez diskriminace a násilí /MKV/

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací, k práci s různými zdroji informací
- vede žáky ke správnému používání terminologie
- vede žáky k nalézání souvislostí a k využívání učiva v praxi
- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků a žáků s SPU
- sleduje a podporuje pokrok jednotlivých žáků
- vede žáky k využívání výpočetní techniky

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- vede žáky k plánování postupů a propojení teoretických poznatků s praxí
- vede žáky ke správné argumentaci, ke schopnosti vyslovit názor vhodným způsobem
- vede žáky k samostatné práci, k samostatnému rozhodování
- vede žáky k sebehodnocení a sebekritice
- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení

Kompetence komunikativní

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vede žáky k výstižné argumentaci
- vede žáky k správné výslovnosti, ke kultuře řeči
- vede žáky k formulování myšlenek v písemné i mluvené formě
- umožňuje prezentaci práce žáků, argumentaci
- rozvíjí slovní zásobu žáků

Kompetence sociální a personální

Učitel

- podporuje v žácích sebedůvěru
- vede žáky ke vzájemné spolupráci a zodpovědnosti za svoji práci
- rozvíjí základní společenské návyky a mezilidské vztahy
- navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, zodpovědnosti
- vede žáky k respektování a vyslovení různých názorů

Kompetence občanské

Učitel

- zadává skupině úkoly způsobem, který vylučuje, aby jeden žák pracoval za ostatní
- motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- motivuje žáky k zájmu o kulturní dědictví, pomáhá pochopit naše kořeny a tradice
- seznamuje žáky s různými uměleckými směry a díly
- vede žáky k aktivnímu zapojení do kulturního dění

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví
- vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi
- vede k správné organizaci práce
- vede k dodržování bezpečnostních pravidel pro práci s výpočetní technikou

Kompetence digitální

Učitel:

- vede k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatnému rozhodování, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- vede k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volení vhodných postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vede k využívání digitálních technologií k usnadnění práce, zautomatizování rutinní činnosti, zefektivnění či zjednodušení svých pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce
- vede k chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, k seznamování se s novými technologiemi, ke kritickému hodnocení jejich přínosů a reflektování rizika jejich využívání
- vede k předcházení situacím ohrožujících bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí vede k etickému jednání

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
Vyučovací předmět: **Český jazyk a literatura**
Ročník: **6.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • Pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	**ÚVOD DO UČIVA**		
• **správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě je používá ve vhodné komunikační situaci** • vyjmenuje slovní druhy, rozdělí je na ohebné a neohebné • orientuje se v textu a určí slovní druhy v dané větě	**Tvarosloví** - Slovní druhy		
• vyhledá v textu podstatná jména • určí mluvnické kategorie u podstatných jmen • rozliší jména konkrétní a abstraktní • rozliší jména hromadná, pomnožná, látková • rozliší a správně napíše podstatná jména obecná a vlastní	**Podstatná jména** - mluvnické kategorie - konkrétní/abstraktní - hromadná/pomnožná/látková - obecná, vlastní - procvičování podstatných jmen podle vzorů - odchylky ve skloňování podstatných jmen - Pravidla českého pravopisu	EGS: Evropa a svět nás zajímá	Zeměpis
• vyhledá v textu přídavná jména • určí mluvnické kategorie u příd. jmen • rozpozná přídavná jména měkká a tvrdá • koncovky odůvodňuje pomocí vzorů • převede př. jména z č. jednotného do množného • rozliší příd. jména přivlastňovací od tvarů podstatných jmen • vysvětlí pojem stupňování, rozlišuje přípony, koncovky a předpony jednotlivých stupňů	**Přídavná jména** - druhy přídavných jmen - pravopis koncovek přídavných jmen - tvoření tvarů přídavných jmen - stupňování přídavných jmen - skloňování přídavných jmen - jmenné tvary přídavných jmen		
• vyjmenuje druhy zájmen a jejich charakteristické znaky • správně skloňuje a píše tvary zájmen	**Zájmena** - opakování - druhy zájmen - skloňování zájmen		
• rozliší druhy číslovek, rozpozná určité a neurčité • skloňuje číslovky a uvádí jejich vzory	**Číslovky** - opakování – druhy		

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• čte letopočty různým způsobem	- skloňování základních číslovek - pravopis číslovek **Slovesa** - opakování (mluvnické kategorie) - podmiňovací způsob - slovesný čas		Dějepis
• uvede charakteristické znaky sloves • vyhledá v textu slovesa a určí mluvnické kategorie • tvoří infinitivy a určité tvary podle zadaných kritérií			
ŽÁK: • **využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace** • **rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí** • **v písemném projevu zvládá pravopis slovotvorný ve větě jednoduché i v souvětí**	**SKLADBA**	MKV: Lidské vztahy	Dějepis Hudební výchova Zeměpis
• ve větě vyhledá podmět a přísudek • uvede charakteristické znaky základních větných členů • rozpozná větu s nevyjádřeným podmětem • rozliší přísudek slovesný, jmenný se sponou a jmenný bez spony	**Základové větné členy** - přísudek - podmět - shoda přísudku s podmětem **Rozvíjející větné členy** - přívlastek - předmět - příslovečné určení		
• rozezná větu jednoduchou od souvětí • určí počet vět v souvětí • rozliší větu hlavní a vedlejší	**Věta jednoduchá** - opakování – grafické znázornění **Souvětí** - opakování - určování vět hlavních a vedlejších - grafické znázornění souvětí		
• spojuje věty nejobvyklejšími spojovacími výrazy	**Spojovací výrazy** - interpunkce v souvětí		
• dle intonace rozliší věty oznamovací, rozkazovací, tázací	**ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA** - opakování o hláskách - spisovná a nespisovná výslovnost - zvuková stránka slova a věty		

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• **rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití** • vymezí pojem jazyk, vysvětlí jeho vznik a vývoj • rozpozná jazyk spisovný a nespisovný • rozliší, co je nářečí a obecná čeština **ŽÁK:** • **při tvorbě vlastního jazykového projevu aplikuje zásady českého pravopisu a spisovné výslovnosti** • **Pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a dalšími slovníky a příručkami.** • **odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru** • **v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních prostředků řeči** • **využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů** • zvládne vyplňování jednoduchých tiskopisů • využívá v rámci svých možností současnou komunikační techniku • uvede rozdíly mezi soukromým a úředním dopisem • napíše osobní dopis se všemi náležitostmi • z ukázek vyvodí charakteristické rysy popisu • vyjmenuje různé postupy při popisu • pracuje s textem, používá synonyma, obohacuje slovní zásobu • sestaví osnovu popisu • vybírá výstižná i odborná slova • **využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát**	**ROZVRSTVENÍ NÁRODNÍHO JAZYKA** - jazykověda a její složky **Pravopis** **Jazykové příručky** - Pravidla českého pravopisu - Slovník spisovné češtiny - Stručná mluvnice česká **KOMUNIKACE A SLOH** **Vyplňování jednoduchých tiskopisů** - poštovní poukázky, podací lístek **Jednoduché komunikační žánry** - vzkaz, inzerát, objednávka - zpráva, oznámení - SMS zpráva **Dopis** - osobní - úřední - e-mail **Popis** - popis a jeho funkce - popis: budovy, místnosti, krajiny, postavy, pracovního postupu **Výpisky a výtah** **Vypravování** - dějová posloupnost při vypravování	MKV: Kulturní diference OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Komunikace VDO: Občanská společnost a škola MV: Fungování a vliv médií ve společnosti EV: Vztah člověka k prostředí	Výtvarná výchova Přírodopis

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• vyjadřuje se v souvětích • používá přirovnání a rčení • práci rozčlení do odstavců, dbá na návaznost • vysvětlí rozdíl mezi vypravováním a popisem děje • používá výstižná a rozmanitá slovesa • vymezí pojem vypravování, v ukázkách vyhledá charakteristické rysy • využívá prostředky k oživení děje • stupňuje napětí a používá přímou řeč • reprodukuje přečtený příběh • podle své fantazie dokončí načaté vypravování • zpracuje osnovu daného textu / věty, hesla/	- osnova - jazykové prostředky vypravování - vyprávění podle obrázků - dokončení příběhu		
ŽÁK: • uceleně reprodukuje přečtený text • seznamuje se s rysy stylu vybraných autorů • formuluje dojmy z četby • rozlišuje vybrané žánry a druhy	**LITERATURA** - charakteristika literárních druhů /lyrika, epika, drama/ - rozlišení poezie a prózy - lidová slovesnost - hádanky, přísloví, pořekadla, pranostiky - přednes, reprodukce, dramatizace, interpretace přiměřených literárních textů - tvorba vlastních literárních textů podle schopností jednotlivých žáků - metafora, personifikace, alegorie, ironie, nonsensová poezie, píseň, obrazné vyjádření - vybraná díla české a světové literatury typická pro probírané druhy a žánry - čtení s porozuměním	OSV: Rozvoj schopností poznávání, hodnoty, postoje, praktická etika, poznávání lidí, mezilidské vztahy EGS: Evropa a svět nás zajímá MKV: Kulturní diference, multikulturalita	
ŽÁK: • V textovém procesoru dokáže napsat krátký text včetně základních typografických pravidel • Orientuje se na klávesnici, zná funkce nejdůležitějších kláves (Enter, Delete, Backspace, Shift) • Používá jednoduché metody a nástroje vyhledávání • Na webu dokáže vyhledat stránku o určitém tématu • Používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji • Zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové formě			Napříč všemi předměty

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
Vyučovací předmět: **Český jazyk**
Ročník: **7.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • Pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • **rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování** • definuje, co je slovo • vysvětlí věcný a mluvnický význam slova • vysvětlí význam sousloví, vyhledá je v textu • vysvětlí význam některých rčení • uvádí příklady slov jednoznačných a mnohoznačných - určí metaforu, objasní pojem, uvádí příklady • nahradí slova přejatá slovy domácími • vysvětlí odlišnost synonym podle stylu, vysvětlí pojem, uvede příklady • vyhledává v textu, vysvětlí pojem terminologie	**NAUKA O VÝZNAMU SLOV** - slovo, věcný význam slova, sousloví, rčení - slova jednoznačná a mnohoznačná - synonyma - homonyma - odborné názvy - slova citově zabarvená - slova s časovým příznakem	MKV: Kulturní diference	Anglický jazyk Občanská výchova
• uvede způsoby obohacování • vysvětlí pojem na příkladech, odvozuje podstatná jména, přídavná jména, slovesa • rozpozná předpony, nahrazuje je • vysvětlí pojem složenina, tvoří složeniny • vysvětlí zkratky v textu, určí slova zkratková	**NAUKA O TVOŘENÍ SLOV** - slovní zásoba a její obohacování - slovotvorba - způsoby tvoření slov (odvozování, skládání, zkracování)	OSV: Komunikace	Dějepis
• **správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci** • vyjmenuje druhy zájmen • vytvoří požadovaný tvar slovesa • určí mluvnické kategorie sloves • vysvětlí podstatu činného a trpného rodu • uvede druhy vyjádření trpného rodu	**Tvarosloví** - zájmena - slovesa - slovesný rod		

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• vytvoří tvary příčestí trpného • převede věty se slovesy v trpném rodě do rodu činného • rozliší příslovce místa, času, způsobu, příčiny • nahrazuje příslovce s opačným významem • využívá příslovečné spřežky • používá stupňované tvary příslovcí • rozlišuje neohebná slova • vyhledává je v textu • prohloubí si pravidlo psaní předložky s/z • nahrazuje spojky v souvětí jinými spojkami • spojuje věty v souvětí	- příslovce, příslovečné spřežky, stupňování příslovcí - další neohebná slova: předložky spojky částice citoslovce	MKV: Multikulturalita	
Skladba		MV: Stavba mediálních sdělení	
• **využívá znalosti o jazykové normě při tvorbě jazykových projevů podle komunikační situace** • **rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí**			Zeměpis
• určuje druhy vět • určuje prostředky charakteristické pro jednotlivé věty • v textu vyhledá jednočlennou a dvojčlennou větu	- druhy vět podle postoje mluvčího		
• nahradí věty jednočlenné dvojčlennými a naopak • určí podmět a slovní druh, kterým je vyjádřen • určí přísudek a slovní druh, kterým je vyjádřen • určí sponová slovesa • vymezí charakteristické znaky, s čím tvoří skladební dvojici, čím bývá nejčastěji vyjádřen • správně se ptá na předmět • vyjmenuje druhy příslovečného určení, rozpozná je v textu, správně se na ně zeptá • vymezí charakteristické znaky přívlastku, čím bývá vyjádřen, rozliší přívlastek shodný a neshodný • vymezí charakteristické znaky doplňku • píše správně koncovky doplňků a přísudků • vyhledá a doplní přístavky • rozliší nejčastější spojky podřadicí • určí druhy vět vedlejších podle vedlejších znaků • převede vedlejší větu na větný člen a naopak	- věty jednočlenné, dvojčlenné a větné ekvivalenty - základní větné členy - rozvíjející větné členy – předmět, příslovečné určení, přívlastek, doplněk, přístavek - druhy vedlejších vět	MV: Tvorba mediálních sdělení MKV: Etnický původ	Zeměpis Přírodopis Hudební výchova Výtvarná výchova Dějepis Výtvarná výchova

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• orientuje se v pravopise vyjmenovaných a příbuzných slov • odůvodní pravopis i/y v koncovkách podstatných jmen • odůvodní pravopis i/y v koncovkách přídavných jmen • odůvodní pravopis i/y v koncovkách příčestí • odůvodní pravopis psaní velkých písmen • v písemném projevu zvládá pravopis lexikální a slovotvorný ve větě jednoduché i v souvětí	- pravopis i/y	EGS: Jsme Evropané	Zeměpis Přírodopis Občanská výchova
ŽÁK: • **dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci** • **odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně používá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru** • **v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních i nonverbálních prostředků řeči** • **zapojuje se do diskuze, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu** • **využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů**	**KOMUNIKACE A SLOH**		
• uvede prostředky, sloužící k vytvoření popisu • vysvětlí postup při statickém popisu • osvojí si postup při popisu obrazu • využívá rozmanitá slovesa při popisu pracovního postupu • využívá odborné názvy	Popis - popis předmětu - popis uměleckého díla - popis pracovního postupu	EGS: Objevujeme Evropu a svět MV: Práce v realizačním týmu	Výtvarná výchova Pracovní činnosti
• rozlišuje charakteristiku přímou a nepřímou • využívá přirovnání, rčení, pořekadla, přísloví • vystihne povahové rysy člověka, schopnosti, zájmy, zvláštnosti • výstižně formuluje a sděluje své pocity a prožitky • vhodně užívá spisovné jazykové prostředky	Charakteristika Líčení		Dějepis Přírodopis
• **využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát**	Výtah	EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV: Sebepoznání a sebepojetí	Občanská výchova Zeměpis Dějepis
• sestaví požadované základní údaje	Žádost		

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• uvědomuje si jazykové prostředky, charakteristické pro administrativní styl • sestaví si strukturovaný životopis • výstižně uvede základní údaje • aplikuje formální úpravu • dohledává vzory životopisů • **v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních prostředků řeči** • **uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování** • sděluje zážitky • používá prostředky k oživení děje • používá přímou řeč • dbá na návaznost textu	Životopis Vypravování	EV: Vztah člověka k prostředí OSV: Seberegulace a sebeorganizace VDO: Formy participace občanů na politickém životě OSV: Sebepoznání a sebepojetí MV: Forma mediálních sdělení	Občanská výchova Občanská výchova Hudební výchova Tělesná výchova Občanská výchova
ŽÁK: • seznamuje se s rysy stylu vybraných autorů • formuluje dojmy z četby a div. představení • rozlišuje základní druhy a žánry • zná obsah pojmu kronika, pověst, legenda • dokáže v ukázkách najít hlavní myšlenku • reprodukuje text **ŽÁK:** • V textovém procesoru dokáže napsat krátký text včetně dodržení základních typografických pravidel • Používá jednoduché metody a nástroje vyhledávání • Na webu dokáže vyhledat stránku o určitém tématu • Používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji • Zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové formě • Ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	**LITERATURA** - přednes, reprodukce, dramatizace, - interpretace přiměřených literárních textů - drama (jednání, výstup, dialog, monolog, - komedie, tragédie, scénář, režisér) - tvorba vlastních textů podle schopností - námět díla, literární hrdina, literatura - umělecká, věcná - balada, romance, epigram, kronika, libreto, román, vědeckofantastická literatura - vybraná díla české a světové literatury v - souvislosti s probíraným učivem - čtení s porozuměním	OSV: Hodnoty, postoje, praktická etika, Poznávání lidí, mezilidské vztahy EGS: Evropa a svět nás zajímá MV: Kulturní diference, multikulturalita	Napříč všemi předměty

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
Vyučovací předmět: **Český jazyk a literatura**
Ročník: **8.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • **rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech** • **samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami** • **spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova** • vysvětlí způsoby obohacování slovní zásoby • tvoří nová slova pomocí předpon a přípon • využívá synonyma podle typu textu • vysvětlí významy obvykle používaných cizích slov a dovede je nahrazovat výrazy českými • spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	**NAUKA O SLOVNÍ ZÁSOBĚ** - nauka o tvoření slov - slova přejatá, význam, výslovnost a pravopis	MKV: Multikulturalita	Dějepis Chemie Přírodopis Zeměpis Fyzika Hudební výchova Tělesná výchova Pracovní činnosti Matematika Anglický jazyk Německý jazyk Občanská výchova
• **správně třídí slovní druhy a tvoří spisovné tvary slov a vědomě je používá ve vhodné komunikační situaci** • vyhledá obecná i vlastní jména přejatá a uvádí je v požadovaném tvaru • uvede příklady jmen, která se neskloňují • vytvoří vidové dvojice, využívá slovesný rod k přesnému vyjádření děje	**Tvarosloví** - skloňování obecných jmen přejatých - skloňování cizích vlastních jmen - vzory pro skloňování - slovesný vid	EGS: Jsme Evropané	Zeměpis Anglický jazyk
• **využívá znalosti o jazykové normě při tvorbě jazykových projevů podle komunikační situace** • **rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí** • rozpozná větu jednoduchou a souvětí • chápe místo jednočlenných vět v jazykovém projevu	**Skladba** - věta jednoduchá a souvětí - opakování: věta jednočlenná, dvojčlenná, základní větné členy, rozvíjející větné členy, několikanásobné větné členy - druhy vedlejších vět - souvětí souřadné	OSV: Sebepoznání a sebepojetí OSV: Komunikace	

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• rozpozná vztahy mezi větnými členy • nahradí větný člen vedlejší větou • uvědomuje si a rozlišuje všechny významové poměry • použije souřadné souvětí v logickém projevu • rozšiřuje si schopnost vyjádřit složitější myšlenky • graficky znázorňuje složitá souvětí • upevňuje si znalost větné interpunkce • spojuje věty v souvětí s pomocí vhodných spojovacích výrazů	- poměry mezi hlavními větami - souvětí podřadné - grafické znázornění souvětí - interpunkce v souvětí - spojovací výrazy v souvětí - složitá souvětí – jazykový rozbor – grafický rozbor		
• **rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití** • **v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí**	**Obecné výklady o jazyce** - Slovanské jazyky - Útvary českého jazyka a jazyková kultura **Pravopis** - Pravopis i/y v koncovkách - Psaní předpon s/z, v/z; předložek s/z a psaní skupin bje/pje/vje/mě/mně - Velká/malá písmena - Pravopis v koncovkách příčestí	EGS: Jsme Evropané MKV: Multikulturalita MKV: Etnický původ OSV: Poznávání lidí	Zeměpis Dějepis Fyzika Chemie Přírodopis Zeměpis Dějepis
ŽÁK: • **využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě vlastních dispozic a osobních zájmů** • **využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát** • **v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči** • **odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru** • **rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru** • **rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj**	**KOMUNIKACE A SLOH**		

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• rozliší přímou a nepřímou charakteristiku • odstraňuje kompoziční nedostatky, opakování sloves • používá přirovnání a rčení • vypracuje charakteristiku svého literárního hrdiny • najde příklady líčení v krásné literatuře • používá personifikaci, metaforu • pracuje podle osnovy • vypracuje subjektivně zabarvený popis	**Charakteristika literární postavy** - vnější a vnitřní charakteristika - přímá a nepřímá charakteristika - jazykové prostředky charakteristiky **Subjektivně zabarvený popis – líčení** - rozlišení subjektivního a objektivního sdělení - umělecký popis - kompozice líčení	MKV: Lidské vztahy OSV: Sebepoznání a sebepojetí EV: Vztah člověka k prostředí	Občanská výchova Přírodopis Občanská výchova
• formuluje myšlenky v logickém sledu • umí používat odborných termínů a rozumí jim • používá Slovník cizích slov • odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	**Výklad** - výklad mluvený a psaný - jazykové prostředky výkladu - osnova výkladu, citace pramenů	MV: Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení	
• zpracuje výtah z odborného textu, uvede citace • zpracuje osnovu a podle ní postupuje • uvědomuje si povinnost uvádět autora, dílo, místo a rok vydání, nakladatelství a stránku, ze které citát použil	**Výtah** - práce s odborným textem - souvislý výtah – citace - osnova - výpisky		
• vytvoří otázku k danému problému • učí se obhajovat svůj názor • napíše kratší úvahu • rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	**Úvaha** - druhy úvahy, odborná, publicistická, umělecká - jazykové prostředky úvahy - kompozice	OSV: Hodnoty, postoje, praktická etika VDO: Občanská společnost a škola	Literatura Občanská výchova
• rozpozná základní styly podle funkce • kriticky hodnotí text • vybavuje si funkci sdělovacích prostředků, informace třídí a vnímá mediální sdělení	**Souhrnné poučení o slohu** - styly prostě sdělovací, administrativní, odborný, novinářský, umělecký - slohové postupy - slohové útvary	MV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSV: Komunikace	

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla • seznamuje se s rysy stylu vybraných autorů • formuluje dojmy z četby a různých představení • rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní • uvádí vybrané literární směry a jejich představitele **ŽÁK:** • V textovém procesoru dokáže napsat krátký text včetně dodržení základních typografických pravidel • Používá jednoduché metody a nástroje vyhledávání • Na webu dokáže vyhledat stránku o určitém tématu • Používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji • Ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost • Zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové a grafické formě	**LITERÁRNÍ VÝCHOVA** - přednes, reprodukce, dramatizace, interpretace, hlavní myšlenky probíraných literárních textů - epos, rým, rytmus, kompozice literárního příběhu, satira, fejeton, archaismus, autobiografie, beletrie - hlavní vývojová období národní a světové literatury ve starověku, středověku, novověku do konce 19. století, různé žánry, jejich představitelé - čtení s porozuměním	OSV: Rozvoj schopností poznávání, hodnoty, postoje, praktická etika, poznávání lidí, mezilidské vztahy EGS: Evropa a svět nás zajímá MKV: Kulturní diference, multikulturalita	Napříč všemi předměty

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
Vyučovací předmět: **Český jazyk a literatura**
Ročník: **9.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • Pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	**SLOVNÍ ZÁSOBA A VÝZNAM SLOVA**		
ŽÁK: • **rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech** • **spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova** • **samostatně pracuje s Pravidly české pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami**	- Slovo, sousloví, věcné významy slov - Rozvoj slovní zásoby, jádro slovní zásoby - Významové vztahy mezi slovy: synonyma, homonyma, antonyma - Rozvrstvení slovní zásoby **Nauka o tvoření slov** - Stavba slova - Odvozování, skládání, zkracování	EGS: Objevujeme Evropu a svět EV: Vztah člověka k prostředí	Zeměpis Dějepis Občanská výchova Přírodopis Cizí jazyk Dějepis
• **správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci** • popíše jednotlivé slovní druhy, jejich význam a funkce v textu • určí jednotlivé mluvnické významy a vyjádří je tvarem slova ve spisovné češtině ¨	**Tvarosloví** - Slovní druhy – slova ohebná a neohebná - Podstatná jména - Přídavná jména – druhy, stupňování, mluvnické významy - Zájmena a číslovky druhy, skloňování - Slovesa - stavba a jejich mluvnické významy, tvary slovesa být, přechodníky - Slovesné třídy - Příslovce - Předložky a spojky	OSV: Hodnoty, postoje, praktická etika MKV: Multikulturalita	Cizí jazyk Občanská výchova Výchova ke zdraví
• **využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikačních situací**	**Skladba** - Stavba věty a souvětí - Věty podle postoje mluvčího - Věty dvojčlenné, jednočlenné, větné ekvivalenty	EV: Vztah člověka k prostředí	Fyzika Přírodopis Zeměpis Tělesná výchova

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• **rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí** • **v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí** • orientuje se ve složitých souvětích	- Věta jednoduchá a souvětí - Tvoření věty a souvětí - Mluvnický zápor - Skladební dvojice - Přívlastek, doplněk - Věta hlavní a vedlejší, řídící a závislá - Souvětí souřadné, podřadné, druhy vedlejších vět - Významové poměry mezi souřadně spojenými větnými členy a vedlejšími větami - Složitá souvětí - Řeč přímá a nepřímá - Samostatný větný člen, oslovení, vsuvka, věta neúplná - Pořádek slov v české větě		Fyzika Pracovní činnosti Dějepis Občanská výchova Průřez všemi předměty
• při tvorbě vlastního jazykového projevu aplikuje zásady českého pravopisu a spisovné výslovnosti	**Pravopis** - Pravopis lexikální, tvaroslovný, vlastní jména	VDO: Formy participace občanů v politickém životě MV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MKV: Etnický původ	
• **rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití** • orientuje se v jazykovědných disciplínách a jazykových jevech • uvědomuje si důležitost jazykové kultury a význam studia cizího jazyka • rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj • základním způsobem popíše jazykový systém • orientuje se ve slovanských jazycích • zdůvodní použití hovorové češtiny v určitých situacích	**Zvuková stránka jazyka** - Hlásky a hláskové skupiny - Větný přízvuk, větná melodie **Obecné výklady o jazyce** - Projev mluvený a psaný, řeč, jazyk - Slovanské jazyky, vývoj jazyka, útvary českého jazyka - Jazykověda a její disciplíny - Jazyková kultura		

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru** • **v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči** • **uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování** • **využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát** • **využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a tvořivé práci s textem nebo i vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů** • **rozpoznává manipulativní komunikace v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj** • **zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu** • **dorozumívá se kultivovaně, výstižně jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci** • **rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru**	**KOMUNIKACE A SLOH** - Úvod do učiva slohu - Vypravování - Výklad - Popis - Popis pracovního postupu - Popis uměleckého díla - Subjektivně zabarvený popis - Charakteristika - Úvaha - Fejeton **Funkční styly** - Slohové útvary dle výběru žáků, životopis, dopis - Proslov - Diskuze	EV: Vztah člověka k přírodě OSV – postoje, hodnoty, praktická etika OSV: Rozvoj schopností poznávání, poznávání lidí, postoje, hodnoty, praktická etika EGS: Evropa a svět nás zajímá MV: Stavba mediálních sdělení, tvorba mediálních sdělení, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Přírodopis Občanská výchova Výchova ke zdraví Průřez všemi předměty Výtvarná výchova Pracovní činnosti Občanská výchova Dějepis Průřez všemi předměty

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • vlastními slovy interpretuje smysl díla • rozpoznává základní rysy výrazného stylu autora • formuluje názory na umělecké dílo • svůj názor na hodnotnou a konzumní literaturu doloží argumenty • rozlišuje základní druhy a žánry, porovnává jejich funkci, uvádí představitele • porovnává různá ztvárnění téhož námětu • vyhledává informace v různých informačních zdrojích • uvádí základní literární směry, jejich představitele v české a světové literatuře • na základě znalostí teorie a podle svých schopností tvoří vlastní literární text **ŽÁK:** • V textovém procesoru dokáže napsat text včetně dodržení základních typografických pravidel • Používá jednoduché metody a nástroje vyhledávání • Na webu dokáže vyhledat stránku o určitém tématu • Používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji • Ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost • Zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové a multimediální formě • Uplatňuje základní estetická pravidla pro práci s textovým procesorem při tvorbě prezentace	**LITERATURA** - přednes, reprodukce, interpretace, adaptace, dramatizace probíraných literárních textů - pokus o tvorbu vlastního literárního textu - národní a světová literatura ve 20. století, literární směry a jejich představitelé - absurdní drama, apostrofa, básnické figury, enumerace, kaligram, kontrast, leitmotiv, literární brak, literatura faktu, literatura vědeckofantastická, lyrický mluvčí, motto, muzikál, neologismus, nonsensová poezie, novela, oxymóron, pásmo, poenta, replika, romaneto, sága, satira, scénář, utopie - čtení s porozuměním	OSV: Hodnoty, postoje, mezilidské vztahy EGS: Evropa a svět nás zajímá MKV: Kulturní diference, multikulturalita MV: kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Vnímání autora mediálních sdělení, Práce v realizačním týmu	Napříč všemi předměty

6.1.2 **Anglický jazyk**

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Na druhém stupni výuka probíhá v 6. ročníku čtyři hodiny týdně, v 7., 8. a 9. ročníku 3 hodiny týdně. Podpůrně k těmto stálým hodinám působí na škole rodilý mluvčí, který metodou CLIL vstupuje do výuky vybraných odborných předmětů.

Vzdělávání v předmětu anglický jazyk **2. stupeň:**

- vede žáky k rozvíjení konverzace ve větších celcích
- učí žáky pracovat s autentickými texty
- seznamuje žáky se základními gramatickými výrazy
- podporuje vytváření otevřeného myšlení v souvislosti s reáliemi z občanské výchovy, zeměpisu, dějepisu, přírodopisu.
- vede k práci s internetem v jiných předmětech

Formy a metody práce se používají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:
Výuka probíhá vždy v celém ročníku najednou. Žáci jsou rozděleni do skupin, na druhém stupni podle dosažené úrovně. Skupiny jsou postupové. To znamená, že žák, jehož dovednosti se zlepší, přestoupí do jiné skupiny. Stejně tak ten, kdo začne z nějakého důvodu zaostávat. Skupina, v níž jsou žáci, kterým dělá zvládnutí angličtiny velké problémy, se věnují pouze základnímu učivu. Další skupiny si osvojují postupně širší slovní zásobu.

- **frontální výuka** – práce s textem, poslech, video
- **skupinová práce s využitím pomůcek** - pracovní listy, slovníky, anglické noviny, internet
- **krátkodobé projekty** – individuální či skupinové
- **dramatická výuka** – dramatizace anglických pohádek, povídek či textů

Předmět anglický jazyk souvisí s ostatními předměty

- dějepis - historie anglicky mluvících zemí minulý čas
- zeměpis - reálie anglicky mluvících zemí, projekt o ČR
- občanská výchova – tematické celky: rodina, přátele, životní styl, sociální problémy (šikana, drogy, kriminalita)
- tělesná výchova – tematický celky: sport, zdraví
- fyzika – astronomie – budoucí čas
- informatika – práce s anglickými webovými stránkami
- přírodopis – tematické celky: zvířata, příroda, enviromentální výchova
- hudební výchova – anglické písně – pop music

Předmětem se prolínají průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální rozvoj:** rozvoj schopnosti poznávání (dovednosti pro učení a studium), komunikace, kooperace a kompetice, hodnoty, postoje, praktická etika.
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:** rodinné příběhy, lidová slovesnost a zvyky tradice národů Evropy
- **Multimediální výchova:** specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost, naslouchání druhým, komunikace s příslušníky jiných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem
- **Mediální výchova:** kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, tvorba mediálního sdělení

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků:

Kompetence k učení

Učitel vede žáka:

- k pochopení důležitosti schopnosti komunikovat anglicky pro další studium i praktický život
- k vyhledávání a třídění a informací v cizím jazyce
- k propojení probraných témat s jazykovými jevy

Kompetence k řešení problémů

Učitel zadává takové úkoly:

- při kterých se žák učí řešit jednotlivé problémové situace v cizojazyčném prostředí
- nebojí se mluvit anglicky s cizincem
- naučí se opsat obsah myšlenky, chybí-li mu slovní zásoba

Kompetence komunikativní

Učitel vede žáka tak, že

- žák rozumí jednoduchému sdělení v anglickém jazyce
- umí zformulovat jednoduché myšlenky anglicky
- rozumí přiměřenému textu v anglickém jazyce
- využívá dovednosti osvojené v anglickém jazyce k navázání kontaktu či vztahu

Kompetence sociální a personální

Učitel vede žáka tak, že

- v jednoduchých situacích si umí vyžádat a poskytnout pomoc či radu
- dodržuje v anglicky mluvícím prostředí zásady slušného chování
- spolupracuje v anglicky mluvící skupině na jednoduchém úkolu

Kompetence občanské

Učitel vede žáka tak, že

- žák získává představu o zvycích v anglicky mluvících zemích
- umí srovnat enviromentální otázky týkající se v anglicky mluvících zemích a ČR

Kompetence pracovní

Učitel vede žáka tak, že

- žák samostatně pracuje s dvojjazyčným výkladovým slovníkem
- využívá anglického jazyka k získávání informací z různých oblastí

Kompetence digitální

Učitel: vede k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatnému rozhodování, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít

- vede k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volení vhodných postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vede k využívání digitálních technologií k usnadnění práce, zautomatizování rutinní činnosti, zefektivnění či zjednodušení svých pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce
- vede k chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, k seznamování se s novými technologiemi, ke kritickému hodnocení jejich přínosů a reflektování rizika jejich využívání

- vede k předcházení situacím ohrožujících bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí vede k etickému jednání

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
Vyučovací předmět: **Anglický jazyk**
Ročník: **6.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
POSLECH S POROZUMĚNÍM - ŽÁK: • rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně • rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat **MLUVENÍ - ŽÁK:** • zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích • mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech • vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života **ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - ŽÁK:** • vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech • rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace **PSANÍ - ŽÁK:** • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • reaguje na jednoduché písemné sdělení **ŽÁK:** • na webu vyhledá stránku o určitém tématu • používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji • v textovém procesoru dokáže napsat text včetně dodržení základních typografických pravidel	**ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA** - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka - slovní a větný přízvuk, intonace - ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby **SLOVNÍ ZÁSOBA** - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím - práce se slovníkem **TEMATICKÉ OKRUHY** - domácí práce - dovolená a svátky - měsíce v roce a dny v týdnu - zvířata - Vánoce a jiné svátky - cestování, jídlo a pití - zeměpisné názvy, počasí - TV programy, film **MLUVNICE** - rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	**OSV** (Mezilidské vztahy, Poznávání lidí) - vzájemné poznávání se, empatie, respektování **EGS** (Evropa a svět nás zajímá) - zvyky a tradice angl. mluvících zemí **MKV** (Multikulturalita, Kulturní diference) – respektování zvláštností cizinců, multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování, význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání	**ČJ** – dopis a jeho součásti **Pří** – zoologie obratlovců

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
Vyučovací předmět: **Anglický jazyk**
Ročník: **7.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
POSLECH S POROZUMĚNÍM - ŽÁK: • rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně • rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat **MLUVENÍ - ŽÁK:** • zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích • mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech • vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života **ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - ŽÁK:** • vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech • rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace **PSANÍ - ŽÁK:** • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • reaguje na jednoduché písemné sdělení **ŽÁK:** • na webu vyhledá stránku o určitém tématu • používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji • v textovém procesoru dokáže napsat text včetně dodržení základních typografických pravidel	**ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA** - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka - slovní a větný přízvuk, intonace - ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby **SLOVNÍ ZÁSOBA** - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím - práce se slovníkem **TEMATICKÉ OKRUHY** - rodina, mám/nemám rád - vesmír, přírodní katastrofy - bydlení, město - plánování budoucnosti - zážitky, zkušenosti - problémy - frázová slovesa **MLUVNICE** - rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	**EGS** (Objevujeme Evropu a svět) – styl života v britských rodinách **MKV** Multikultura – význam užívání cizího jazyka **EV** (Lidské aktivity a problémy životního prostředí) – změny v krajině dříve a dnes, vliv lidských aktivit na přírodu, možnosti ochrany přírody **OSV** (Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice) – empatie a pohled na svět očima druhého, vztahy mezi lidmi, komunikace v různých situacích, rozvoj individuálních dovedností pro vzájemnou spolupráci **MV** (interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, stavba mediálního sdělení) – různé typy sdělení, jejich rozlišování a funkce	**Pří, Ze** – ekologie, globální problémy planety Země

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
Vyučovací předmět: **Anglický jazyk**
Ročník: **8.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
POSLECH S POROZUMĚNÍM - ŽÁK: • rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně • rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat **MLUVENÍ - ŽÁK:** • zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích • mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech • vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života **ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - ŽÁK:** • vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech • rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace **PSANÍ - ŽÁK:** • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • reaguje na jednoduché písemné sdělení **ŽÁK:** • na webu vyhledá stránku o určitém tématu • používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji • v textovém procesoru dokáže napsat text včetně dodržení základních typografických pravidel	**ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA** - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka - slovní a větný přízvuk, intonace - ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby **SLOVNÍ ZÁSOBA** - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím - práce se slovníkem **TEMATICKÉ OKRUHY** - materiály, přídavná jména - popis oblečení - slovesa s předložkami - dovětky - části těla, úrazy a léčba - fráze v restauraci, - životní prostředí - frázová slovesa - slovotvorba **MLUVNICE** - rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	**EGS** (Jsme Evropané) – kořeny britské civilizace, klíčové mezníky britské historie **MKV** (Etnický původ, Multikulturalita) – rovnocennost všech etnických skupin a kultur, multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování **MV** (tvorba mediálního sdělení - inzerát) – výběr správných výrazových prostředků **EV** (Vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí)	**ČJ** - formální dopis **Pří** - lidské tělo, způsoby léčby, vhodný x nevhodný životní styl **Ze** - Velká Británie **VkZ** – hygiena, zdraví, péče o tělo **Dě** - historie Velké Británie

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
Vyučovací předmět: **Anglický jazyk**
Ročník: **9.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
POSLECH S POROZUMĚNÍM - ŽÁK: • rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně • rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat **MLUVENÍ - ŽÁK:** • zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích • mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech • vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života **ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - ŽÁK:** • vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech • rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace **PSANÍ - ŽÁK:** • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • reaguje na jednoduché písemné sdělení **ŽÁK:** • na webu vyhledá stránku o určitém tématu • používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji • v textovém procesoru dokáže napsat text včetně dodržení základních typografických pravidel	**ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA** - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka - slovní a větný přízvuk, intonace - ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby **SLOVNÍ ZÁSOBA** - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím - práce se slovníkem **TEMATICKÉ OKRUHY** - sport a vybavení - popis osob, téma šikana - něco se porouchalo - části města - předložky spojené s časovými výrazy - zvratná a zdůrazňovací zájmena - výstražné značky, média, zaměstnání - zločin, peníze, cestován - frázová slovesa, zdvořilostní fráze **MLUVNICE** - rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	**MKV** Multikultura – význam užívání cizího jazyka **OSV** (Sebepoznání a sebepojetí, Mezilidské vztahy, Kooperace a kompetice) – co o sobě vím, můj vztah k jiným lidem, respektování, podpora, pomoc, rozvoj individuálních dovedností pro spolupráci **MKV** (Lidské vztahy, Principy sociálního smíru a solidarity, Multikulturalita) – podílení se na spolupráci s jinými lidmi, význam mezilidských vztahů pro rozvoj osobnosti, cizí jazyk jako nástroj dorozumění	**ČJ** – popis osoby

6.1.3 Německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět německý jazyk je vyučován jako volitelný cizí jazyk, a to v 7. – 9. ročníku s časovou dotací dvě hodiny týdně.

Vzdělávání v předmětu německý jazyk:

- vede žáky k rozvíjení konverzace – jednoduchá sdělení a odpovědi na ně
- učí žáky pracovat s autentickými texty
- seznamuje žáky se základními gramatickými výrazy
- podporuje vytváření otevřeného myšlení v souvislosti s reáliemi z občanské výchovy, zeměpisu, dějepisu, přírodopisu.
- vede k práci s internetem v jiných předmětech

Formy a metody práce se používají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- **frontální výuka** – práce s textem, poslech, video
- **skupinová práce s využitím pomůcek** - pracovní listy, slovníky, internet
- **krátkodobé projekty** – individuální či skupinové
- **dramatická výuka** – dramatizace německých pohádek, povídek či textů

Předmět německý jazyk souvisí s ostatními předměty

- dějepis - historie německy mluvících zemí, minulý čas
- zeměpis - reálie německy mluvících zemí, projekt o ČR
- občanská výchova – tematické celky: rodina, přátele, životní styl, sociální problémy (šikana, drogy, kriminalita)
- tělesná výchova – tematické celky: sport, zdraví
- fyzika – astronomie – budoucí čas
- informatika – práce s německými webovými stránkami
- přírodopis – tematické celky: zvířata, příroda, enviromentální výchova
- hudební výchova – německé písně, popmusic

Předmětem se prolínají průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální rozvoj:** rozvoj schopnosti poznávání (dovednosti pro učení a studium), komunikace, kooperace, hodnoty, postoje, praktická etika.
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:** rodinné příběhy, lidová slovesnost a zvyky tradice národů Evropy
- **Multimediální výchova:** specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost, naslouchání druhým, komunikace s příslušníky jiných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem
- **Mediální výchova:** kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, tvorba mediálního sdělení

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků:

Kompetence k učení

Učitel vede žáka:

- k pochopení důležitosti schopnosti komunikovat německy pro další studium i praktický život
- k vyhledávání a třídění a informací v cizím jazyce
- k propojení probraných témat s jazykovými jevy

Kompetence k řešení problémů
Učitel zadává takové úkoly:

- při kterých se žák učí řešit jednotlivé problémové situace v cizojazyčném prostředí
- nebojí se mluvit německy s cizincem
- naučí se opsat obsah myšlenky, chybí-li mu slovní zásoba

Kompetence komunikativní
Učitel vede žáka tak, že

- žák rozumí jednoduchému sdělení v německém jazyce
- umí zformulovat jednoduché myšlenky německy
- rozumí přiměřenému textu v německém jazyce
- využívá dovednosti osvojené v německém jazyce k navázání kontaktu či vztahu

Kompetence sociální a personální
Učitel vede žáka tak, že

- v jednoduchých situacích si umí vyžádat a poskytnout pomoc či radu
- dodržuje v německy mluvícím prostředí zásady slušného chování
- spolupracuje v německy mluvící skupině na jednoduchém úkolu

Kompetence občanské
Učitel vede žáka tak, že

- žák získává představu o zvycích v německy mluvících zemích
- umí srovnat ekologické a enviromentální otázky týkající se německy mluvících zemí a ČR

Kompetence pracovní
Učitel vede žáka tak, že

- žák samostatně pracuje s dvojjazyčným výkladovým slovníkem
- využívá německého jazyka k získávání informací z různých oblastí

Kompetence digitální
Učitel:

- vede k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatnému rozhodování, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- vede k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volení vhodných postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vede k využívání digitálních technologií k usnadnění práce, zautomatizování rutinní činnosti, zefektivnění či zjednodušení svých pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce
- vede k chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, k seznamování se s novými technologiemi, ke kritickému hodnocení jejich přínosů a reflektování rizika jejich využívání
- vede k předcházení situacím ohrožujících bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí vede k etickému jednání

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
Vyučovací předmět: **Německý jazyk**
Ročník: **7.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
POSLECH S POROZUMĚNÍM - ŽÁK: - **rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně** - **rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu** - **rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat** **MLUVENÍ - ŽÁK:** - **zapojí se do jednoduchých rozhovorů** - **sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny** - **odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny** **ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - ŽÁK:** - **rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům** - **rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům** - **rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci** - získává základní poznatky o německy mluvících zemích - používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník **PSANÍ - ŽÁK:** - **vyplní základní údaje o sobě ve formuláři** - **napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny** - **stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení**	**ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA** - fonetické znaky (pasivně) - základní výslovnostní návyky - vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov **SLOVNÍ ZÁSOBA** - slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů - práce se slovníkem **TEMATICKÉ OKRUHY** - domov - rodina - volný čas - kalendářní rok (dny v týdnu, svátky) - zvířata - příroda - jídlo - reálie zemí příslušných jazykových oblastí **MLUVNICE** - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - slovní zásoba a jazykové prostředky vyplývají z obsahu použité učebnice	**EGS** (Evropa a svět nás zajímá) **MV** (Fungování a vliv médií ve společnosti) **OSV** (Seberegulace a sebeorganizace) **MKV** (Kulturní diference) **EV** (Vztah člověka k prostředí)	Český jazyk Matematika Občanská výchova Přírodopis Zeměpis Dějepis

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
Vyučovací předmět: **Německý jazyk**
Ročník: **8.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
POSLECH S POROZUMĚNÍM - ŽÁK: • **rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně** • **rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu** • **rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat** **MLUVENÍ - ŽÁK:** - **zapojí se do jednoduchých rozhovorů** - **sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, volného času** - **odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, volného času a podobné otázky pokládá** **ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - ŽÁK:** - **rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům** - **rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům** - **rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci** - rozšiřuje si základní poznatky o německy mluvících zemích - používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník **PSANÍ - ŽÁK:** - **vyplní základní údaje o sobě ve formuláři** - **napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času** - **stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení**	**ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA** - fonetické znaky (pasivně) - základní výslovnostní návyky - vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov **SLOVNÍ ZÁSOBA** - slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů - práce se slovníkem **TEMATICKÉ OKRUHY** - domov - rodina - volný čas - kalendářní rok (dny v týdnu, svátky) - zvířata - příroda - jídlo - reálie zemí příslušných jazykových oblastí **MLUVNICE** - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - slovní zásoba a jazykové prostředky vyplývají z obsahu použité učebnice	**EGS** (Jsme Evropané) **MV** (Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení) **OSV** (Psychohygiena) **MKV** (Lidské vztahy) **EV** (Základní podmínky života)	Český jazyk Matematika Občanská výchova Přírodopis Zeměpis Dějepis

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
Vyučovací předmět: **Německý jazyk**
Ročník: **9.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
POSLECH S POROZUMĚNÍM - ŽÁK: - **rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně** - **rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu** - **rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat** **MLUVENÍ - ŽÁK:** - **zapojí se do jednoduchých rozhovorů** - **sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, volného času a dalších osvojovaných témat** - **odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, volného času a podobné otázky pokládá** **ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - ŽÁK:** - **rozumí informačním nápisům a orientačním pokynům** - **rozumí slovům a větám, které se vztahují k běžným tématům** - **rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci** - rozšiřuje si základní poznatky o německy mluvících zemích - používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník **PSANÍ - ŽÁK:** - **napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat** - **reaguje na jednoduché písemné sdělení** - **uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem**	**ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA** - fonetické znaky (pasivně) - základní výslovnostní návyky - vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov **SLOVNÍ ZÁSOBA** - slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů - práce se slovníkem **TEMATICKÉ OKRUHY** - domov - rodina - volný čas - kalendářní rok (dny v týdnu, svátky) - zvířata - příroda - jídlo - reálie zemí příslušných jazykových oblastí **MLUVNICE** - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - slovní zásoba a jazykové prostředky vyplývají z obsahu použité učebnice	**EGS** (Objevujeme Evropu a svět) **MV** (Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality) **OSV** (Mezilidské vztahy, komunikace) **MKV** (Kulturní diference) **EV** (Vztah člověka k prostředí)	Český jazyk Matematika Občanská výchova Přírodopis Zeměpis Dějepis

6.1.4 Španělský jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět španělský jazyk je vyučován jako volitelný cizí jazyk, a to v 7. – 9. ročníku s časovou dotací dvě hodiny týdně.

Vzdělávání v předmětu španělský jazyk:

- vede žáky k rozvíjení konverzace – jednoduchá sdělení a odpovědi na ně
- učí žáky pracovat s texty v cizím jazyce
- seznamuje žáky se základními gramatickými výrazy
- podporuje vytváření otevřeného myšlení v souvislosti s reáliemi z občanské výchovy, zeměpisu, dějepisu a přírodopisu.
- vede k práci s internetem a textovými editory

Formy a metody práce se používají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- **frontální výuka** – práce s textem, poslech, video
- **skupinová práce s využitím pomůcek** - pracovní listy, slovníky, internet
- **krátkodobé projekty** – individuální či skupinové
- **dramatická výuka** – dramatizace španělských pohádek, povídek či textů

Předmět španělský jazyk souvisí s ostatními předměty

- dějepis - historie španělsky mluvících zemí, minulý čas
- zeměpis - reálie hispanofonních zemí
- občanská výchova – tematické celky: rodina, přátele, životní styl
- tělesná výchova – tematické celky: sport, zdraví
- fyzika – astronomie – budoucí čas
- informatika – práce se španělskými webovými stránkami, práce s textovými editory
- přírodopis – tematické celky: zvířata, příroda, environmentální výchova
- hudební výchova – španělské písně, popmusic

Předmětem se prolínají průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální rozvoj:** rozvoj schopnosti poznávání (dovednosti pro učení a studium), sebepoznání a sebepojetí, komunikace, kooperace, hodnoty, postoje, praktická etika.
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:** rodinné příběhy, lidová slovesnost a zvyky tradice národů Evropy
- **Multikulturní výchova:** specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost, naslouchání druhým, komunikace s příslušníky jiných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem
- **Mediální výchova:** kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, tvorba mediálního sdělení

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků:

Kompetence k učení

Učitel vede žáka:

- k pochopení důležitosti schopnosti komunikovat španělsky pro další studium i praktický život
- různými způsoby přístupů k aktivnímu využívání jazyka
- k vyhledávání a třídění a informací v cizím jazyce
- k propojení probraných témat s jazykovými jevy
- k práci se slovníky a internetem
- k četbě v cizím jazyce, která posiluje jeho důvěru ve své jazykové schopnosti

Kompetence k řešení problémů

Učitel zadává takové úkoly:

- při kterých se žák učí řešit jednotlivé problémové situace v cizojazyčném prostředí
- ve kterých má žák dostatečný prostor k samostatnému řešení jazykových problémů i k jejich různým řešením
- které přináší modelové situace, se kterými se může setkat v praktickém životě
- naučí se opsat obsah myšlenky, chybí-li mu slovní zásoba
- u kterých se postupně zvyšuje jejich náročnost a které získávají komplexnější charakter

Kompetence komunikativní

Učitel vede žáka tak, že

- žák rozumí jednoduchému sdělení ve španělském jazyce
- umí zformulovat jednoduché myšlenky španělsky
- rozumí přiměřenému textu ve španělském jazyce
- využívá dovednosti osvojené ve španělském jazyce k navázání kontaktu či vztahu
- v rámci konverzace má žák možnost vyjádřit vlastní názor, stejně tak umění naslouchat druhým

Kompetence sociální a personální

Učitel vede žáka tak, že

- v jednoduchých situacích si umí vyžádat a poskytnout pomoc či radu
- dodržuje ve španělsky mluvícím prostředí zásady slušného chování
- spolupracuje ve španělsky mluvící skupině na jednoduchém úkolu

Kompetence občanské

Učitel vede žáka tak, že

- žák získává představu o zvycích v hispanofonních zemích
- umí srovnat ekologické a environmentální otázky týkající se španělsky mluvících zemí a ČR
- mu jsou umožněny diskuse na aktuální téma

Kompetence pracovní

Učitel vede žáka tak, že

- žák samostatně pracuje s dvojjazyčným překladovým slovníkem
- využívá španělského jazyka k získávání informací z různých oblastí
- zodpovědně přistupuje při plnění svých povinností a dodržuje stanovená pravidla a závazky

Kompetence digitální

Učitel:

- vede k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatnému rozhodování, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- vede k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volení vhodných postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vede k využívání digitálních technologií k usnadnění práce, zautomatizování rutinní činnosti, zefektivnění či zjednodušení svých pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce
- vede k chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, k seznamování se s novými technologiemi, ke kritickému hodnocení jejich přínosů a reflektování rizika jejich využívání
- vede k předcházení situacím ohrožujících bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí vede k etickému jednání

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
Vyučovací předmět: **Španělský jazyk**
Ročník: **7.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
POSLECH S POROZUMĚNÍM - ŽÁK: - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat **MLUVENÍ - ŽÁK:** - se zapojí do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny i dalších osob - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny i dalších osob **ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - ŽÁK:** - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci - získává základní poznatky o španělsky mluvících zemích - používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník **PSANÍ - ŽÁK:** - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	**ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA** - základní výslovnostní návyky - vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov **SLOVNÍ ZÁSOBA** - slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů - práce se slovníkem **TEMATICKÉ OKRUHY** - osobní údaje - rodina - zvířata - profese - kalendářní rok (dny v týdnu, svátky) - třída - jídlo - reálie zemí příslušných jazykových oblastí **MLUVNICE** - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - slovní zásoba a jazykové prostředky vyplývají z obsahu použité učebnice a cvičebnice	**EGS** (Evropa a svět nás zajímá) **EGS** (Jsme Evropané) **OSV** (Poznávání lidí) **OSV** (Seberegulace a sebeorganizace) **MKV** (Lidské vztahy) **MV** (Kritické čtení a vnímání)) **EV** (Vztah člověka k prostředí) **MKV** (Kulturní diference)	Český jazyk Občanská výchova Matematika Přírodopis Zeměpis Dějepis

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
Vyučovací předmět: **Španělský jazyk**
Ročník: **8.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
POSLECH S POROZUMĚNÍM - ŽÁK: • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat **MLUVENÍ - ŽÁK:** - se zapojí do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, dalších osob a volného času - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, dalších osob, volného času a podobné otázky pokládá **ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - ŽÁK:** - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci - rozšiřuje si základní poznatky o španělsky mluvících zemích - používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník **PSANÍ - ŽÁK:** - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	**ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA** - základní výslovnostní návyky - vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov **SLOVNÍ ZÁSOBA** - slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů - práce se slovníkem **TEMATICKÉ OKRUHY** - domov - lidské tělo - zdraví a zdravotní stav - zvířata - kalendářní rok (dny v týdnu, svátky) - čas (hodiny, části dne) - volný čas - sport - reálie zemí příslušných jazykových oblastí **MLUVNICE** - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - slovní zásoba a jazykové prostředky vyplývají z obsahu použité učebnice a cvičebnice	**MV** (Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení) **EV** (Základní podmínky života) **OSV** (Psychohygiena) **MKV** (Lidské vztahy) **EGS** (Jsme Evropané)	Český jazyk Občanská výchova Přírodopis Výchova ke zdraví Matematika Tělesná výchova Zeměpis Dějepis

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
Vyučovací předmět: **Španělský jazyk**
Ročník: **9.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
POSLECH S POROZUMĚNÍM - ŽÁK: - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat **MLUVENÍ - ŽÁK:** - se zapojí do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, volného času a probíraných témat a podobné otázky pokládá **ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - ŽÁK:** - rozumí informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí slovům a větám, které se vztahují k běžným tématům - rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci - rozšiřuje si základní poznatky o španělsky mluvících zemích - používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník **PSANÍ - ŽÁK:** - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení - uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	**ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA** - fonetické znaky aktivně - základní výslovnostní návyky - vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov **SLOVNÍ ZÁSOBA** - slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů - práce se slovníkem **TEMATICKÉ OKRUHY** - charakterové vlastnosti - preference - oblečení - kalendářní rok (roční období, svátky) - dopravní prostředky - cestování - reálie zemí příslušných jazykových oblastí **MLUVNICE** - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - slovní zásoba a jazykové prostředky vyplývají z obsahu použité učebnice a cvičebnice	**MV** (Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality) **EV** (Vztah člověka k prostředí) **OSV** (Mezilidské vztahy, komunikace) **MKV** (Kulturní diference) **EGS** (Objevujeme Evropu a svět)	Český jazyk Občanská výchova Přírodopis Zeměpis Dějepis Matematika

6.2 Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

6.2.1 Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět matematika se vyučuje jako samostatný předmět v 6. - 9. ročníku. V 6., 8. a 9. ročníku 5 hodin týdně, v 7. ročníku 4 hodiny týdně.

V rámci zkvalitnění výuky a využití individuálního přístupu k žákovi a možnosti diferenciace je možno vyučovat předmět ve třech skupinách vytvořených ze žáků jednoho ročníku.

Vzdělávání v matematice je zaměřeno na:

- užití matematiky v reálných situacích, logické a kritické usuzování
- osvojení pojmů, matematických postupů, zařazování do systému, třídění
- rozvíjení schopnosti žáků, jejich paměti, představivosti, tvořivosti, schopnosti logického úsudku, abstraktního matematického myšlení, přechod od konkrétního k abstraktnímu, od speciálního k obecnému
- schopnost samostatného studia, přípravu na další studium, pěstování důvěry ve vlastní schopnosti

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- obhajování výsledků své práce, komunikace s lidmi, hledání cesty ke správnému řešení, spolupráce se spolužáky, žáci jsou vedeni k jasnému, zřetelnému a srozumitelnému vyjadřování svých vědomostí
- frontální výuka s demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem, portfolio žáka
- výkladové hodiny propojené diskusemi a debatami, hodiny s problémově pojatou výukou, skupinová práce, práce ve dvojicích, individuální formy výuky
- vytváření základů pro úspěšné řešení úloh – počítání zpaměti, odhady, práce se vzorci, rozvíjení představivosti, měření, črtání, rýsování, práce s grafy a diagramy, práce s kalkulačkou a počítači, užívání termínů a symbolů

Předmět matematika se realizuje rovněž v úzké koordinaci s dalšími vyučovacími předměty:

- fyzika - převody jednotek, řešení rovnic, rovinné útvary a prostorová tělesa
- zeměpis - měřítko mapy, rovinný úhel, práce s grafy a diagramy
- chemie - řešení rovnic, převody jednotek
- výtvarná výchova - přehlednost, přesnost, úhlednost rýsování, technické písmo
- úlohy z praxe - desetinná čísla, procenta, promile, úroky, statistika, finanční matematika
- dějepis – historie matematiky, slavní matematici
- informatika – užití internetu, výukových programů

Předmětem prolínají průřezová témata:

- OSV - klade důraz na formování volních a charakterových rysů – rozvíjí důslednost, vytrvalost, schopnost sebekontroly, vynalézavost, tvořivost, spoluvytváří dovednosti týkající se spolupráce a komunikace ve třídě a v pracovních skupinách
- VDO - podporuje aktivity vedoucí k respektování zásad slušnosti, tolerance,
- odpovědnosti, rozvíjí komunikační a formulační schopnosti – vede k ohleduplnosti a ochotě pomáhat slabším, zodpovědnosti za svou práci
- EGS - vede k chápání globalizačních procesů v současném světě, seznamuje s jejich důsledky ve slovních úlohách - finanční matematika, grafy a diagramy, srovnávání států
- MKV - podporuje utváření pozitivních mezilidských vztahů, zásady solidarity
- EV - vede k ochraně životního prostředí, vztahu člověka k přírodě, vhodné slovní úlohy, exkurze v OZO
- MV - rozvíjí dovednosti při práci s počítačem, výukovými programy, internetem, vede ke kritickému vnímání a přebírání všech získaných informací

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel vede žáky k:

- osvojování základních matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů, k rozvíjení představivosti
- vytváření zásoby matematických nástrojů (pojmů a vztahů, algoritmů, metod řešení úloh), k plánování postupů a úkolů
- zařazuje metody, při kterých docházejí k řešení a závěrům sami žáci, samostatně pozorují, experimentují, vyhledávají a třídí informace
- využívání informačních a komunikačních technologií
- aplikaci znalostí v ostatních vyučovacích předmětech a v reálném životě

Kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky k:

- samostatnému řešení problémů, učí je kriticky myslet a hájit svá rozhodnutí
- učí je zvolit správný postup při řešení slovních úloh a reálných problémů, odhadovat výsledky
- využívání metod, při kterých docházejí k postupům řešení a závěrům sami žáci
- vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů
- ověřování výsledků, ti sledují a hodnotí vlastní pokrok při řešení problémů

Kompetence komunikativní

Učitel vede žáky k:

- přesnému formulování a vyjadřování svých myšlenek a názorů v logickém sledu, vyjadřování se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchání promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagovat
- zdůvodňování matematických postupů, vytváření hypotéz
- ke komunikaci mezi sebou a učitelem a k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace, vede je ke vhodné argumentaci
- k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemné i mluvené podobě, k využívání informačních prostředků

Kompetence sociální a personální
Učitel vede žáky k:

- spolupráci ve skupině na základě vytvořených pravidel, k přijímání úkolů a odpovědnosti za práci svou i své skupiny, vytváření příjemné atmosféry v týmu
- učí je věcně argumentovat, schopnosti sebekontroly
- spoluúčasti na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků
- dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů

Kompetence občanské
Učitel vede žáky k:

- respektování názorů ostatních, aby brali ohled na druhé
- umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky, vede žáky k evaluaci
- zajímá se, jaký způsob výuky žákům vyhovuje

Kompetence pracovní
Učitel vede žáky k:

- přesnému a úhlednému grafickému a estetickému písemnému projevu
- efektivitě při organizování vlastní práce, k hospodárnosti
- dohlíží na bezpečnou manipulaci žáků s pomůckami, nástroji, přístroji při jejich používání v učebnách i v přírodě, na stanovených bezpečnostních pravidlech pracovních činností
- požaduje dodržování dohodnuté kvality, termínů
- vede žáky k ověřování výsledků

Kompetence digitální
Učitel:

- vede k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatnému rozhodování, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- vede k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volení vhodných postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vede k využívání digitálních technologií k usnadnění práce, zautomatizování rutinní činnosti, zefektivnění či zjednodušení svých pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce
- vede k chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, k seznamování se s novými technologiemi, ke kritickému hodnocení jejich přínosů a reflektování rizika jejich využívání
- vede k předcházení situacím ohrožujících bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí vede k etickému jednání

Vzdělávací oblast: **Matematika a její aplikace**
Vyučovací předmět: **Matematika**
Ročník: **6.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel** • **zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor** • **užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)** • čte a zapisuje desetinná čísla od desetin až po miliontiny • porovnává desetinná čísla na číselné ose • umí sčítat, odčítat desetinná čísla zpaměti i písemně • umí násobit a dělit desetinná čísla deseti, stem a tisícem, toho využívá k převádění jednotek délky, hmotnosti a obsahu • násobí a dělí desetinná čísla zpaměti i písemně • užívá předcházející znalosti k řešení úloh z praxe • **modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel** • zná použití znaků dělitelnosti deseti, pěti, dvěma, třemi, devíti, čtyřmi • rozlišuje sudé a liché číslo, prvočíslo a složené číslo, rozloží číslo na součin prvočísel • určuje a užívá pojmy násobky a dělitele **ŽÁK:** • **zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá** • **potřebnou matematickou symboliku** • **určuje velikost úhlu měřením a výpočtem**	**ČÍSLO A PROMĚNNÁ** Desetinná čísla - Čtení a zápis desetinných čísel - Porovnávání a zaokrouhlování - Početní operace s desetinnými čísly Dělitelnost přirozených čísel - Dělitel, násobek - Znaky dělitelnost - Prvočísla a složená čísla - Společní dělitelé, společné násobky, čísla soudělná a nesoudělná **GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU** Úhel a jeho velikost - Pojem úhlu, přenášení úhlu a jeho osa - Velikost úhlu, stupeň, minuta - Početní operace s úhly	OSV: rozvoj schopností poznávání OSV: seberegulace a sebeorganizace, kreativita, komunikace OSV: kooperace a kompetice OSV: řešení problémů a rozhodovací dovednosti MV: kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MV: fungování a vliv médií ve společnosti EV: vztah člověka k prostředí VDO: občanská společnost a škola OSV: mezilidské vztahy OSV: kreativita	PČ: popis technických výkresů FY: měření délky úsečky, převody jednotek ZE: měřítko mapy, délka úsečky FY/CH/ZE: technické a přírodovědné obory, ekonomika – užití desetinných čísel INF: slovní úlohy s využitím jízdních řádů ZE: určování zeměpisné polohy, časová pásma na Zemi PČ: příprava a výroba součástek FY: astronomie

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• poznává úhel jako část roviny, graficky přenáší úhel a sestrojí jeho osu • sestrojí úhel dané velikosti, rozlišuje a pojmenuje druhy úhlu podle velikosti, vrcholové a vedlejší úhly • sčítá a odčítá úhly a jejich velikosti ve stupních a minutách			vyměřování pozemků výstavba silnic a tratí
• **načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti,** • **určí osově a středově souměrný útvar** • sestrojí obraz bodu a jednoduchého rovinného útvaru v osové souměrnosti, rozlišuje pojmy vzor, obraz, osa souměrnosti, samodružný bod • rozhoduje, zda je daný útvar osově souměrný, umí doplnit osu souměrnosti • umí sestrojit pravidelný šestiúhelník a pravidelný osmiúhelník	Osová souměrnost - Shodné útvary - Osová souměrnost - Osově souměrné útvary - Pravidelný šestiúhelník, pravidelný osmiúhelník		DĚ: architektura, lidové stavby, ornamenty PŘ: listy rostlin, stavby květů, křídla motýlů
• **charakterizuje a třídí základní rovinné útvary** • vypočítá ze známé velikosti dvou vnitřních úhlů trojúhelníku velikost třetího úhlu • pozná ostroúhlý, pravoúhlý, tupoúhlý, rovnostranný a rovnoramenný trojúhelník • umí sestrojit výšky trojúhelníku • umí sestrojit těžnice a těžiště trojúhelníku • umí sestrojit kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku, umí pracovat s pojmy osa strany, osa úhlu, poloměr kružnice	Trojúhelník - Vnitřní a vnější úhly trojúhelníku - Třídění trojúhelníků podle velikostí vnitřních úhlů a podle délek stran - Výšky trojúhelníku - Těžnice a těžiště trojúhelníku - Kružnice opsaná a vepsaná trojúhelníku		FY: využití pojmu těžnice a těžiště, trojúhelník Technické předměty: zaměřování letadel, stavebnictví
• **určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti** • **odhaduje a vypočítá objem a povrch těles** • **načrtne a sestrojí sítě základních těles** • charakterizuje daná tělesa, načrtne a narýsuje obraz krychle a kvádru ve volném rovnoběžném promítání, načrtne jejich sítě • vypočítá povrch krychle a kvádru, jednotky obsahu • vypočítá objem kvádru a krychle, převádí jednotky objemu včetně jednotek odvozených od litru	**Krychle a kvádr** - Zobrazení krychle a kvádru, síť krychle a kvádru - Povrch krychle a kvádru - Objem kvádru a krychle, převody jednotek objemu		Fy, technické a přírodovědné předměty: prostorová představivost, nákupy, platby za vodu, plyn, benzín

Vzdělávací oblast: **Matematika a její aplikace**
Vyučovací předmět: **Matematika**
Ročník: **7.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel** • zapisuje zlomek jako část celku, zobrazuje na číselné ose • umí rozšiřovat, krátit a porovnávat dva a více zlomků • dovede převádět zlomky na desetinná čísla, smíšená čísla a naopak • provádí sčítání, odčítání, násobení a dělení zlomků, případně s desetinnými čísly a smíšenými čísly • rozlišuje kladná a záporná čísla, zobrazuje celé číslo na číselné ose • porovnává celá čísla na číselné ose i početně • provádí sčítání, odčítání, násobení, dělení s celými čísly • chápe pojem racionální číslo, umí znázornit záporné desetinné číslo a záporný zlomek na číselné ose • umí porovnat racionální čísla podle velikosti • provádí sčítání, odčítání, násobení, dělení rac. čísel	**ČÍSLO A PROMĚNNÁ** Racionální čísla - Nezáporné zlomky - Čtení a zápis zlomku, zlomek na číselné ose - Rozšiřování, krácení a porovnávání zlomků - Zlomky, desetinná čísla a smíšená čísla - Početní operace se zlomky, smíšenými čísly Celá čísla - Celá čísla a jejich znázornění - Absolutní hodnota celého čísla, opačné číslo - Porovnávání celých čísel - Početní výkony s celými čísly Racionální čísla (záporné zlomky a záporná desetinná čísla) - Záporná desetinná čísla a záporné zlomky, číselná osa - Porovnávání racionálních čísel - Početní operace s racionálními čísly	OSV: rozvoj schopností poznávání OSV: seberegulace a sebeorganizace, kreativita, komunikace OSV: kooperace a kompetice OSV: řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV: psychohygiena MV: kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MV: fungování a vliv médií ve společnosti EV: vztah člověka k prostředí	Užití zlomků ve slovních úlohách z praxe – obchod, délka trasy ZE/FY: porovnávání údajů ve zlomcích a desetinných číslech FY: teplota a záporná čísla ZE: měření proláklin, nadmořská výška DĚ: historie obchodování, dluhy
• řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů • vysvětlí co je poměr, umí vyjádřit poměr mezi danými hodnotami, dovede zkrátit a rozšířit daný poměr • rozdělí celek, v daném poměru • používá poměr a postupný poměr k řešení úloh z praxe • používá měřítko při čtení map, výpočtů délek úseček na mapě a ve skutečnosti	Poměr - Poměr, úprava poměru, převrácený poměr - Počítání s poměry - Postupný poměr - Měřítko plánu a mapy		ZE: měřítko plánu, mapy
• **určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti**	**ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY** Přímá a nepřímá úměrnost		Úlohy z praxe:

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• **vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem** • sestaví tabulku přímé a nepřímé úměrnosti, umí rozhodnout, zda je daná závislost přímo úměrná, nepřímo úměrná • k řešení slovních úloh z praxe užívá trojčlenku	- Přímá úměrnost a trojčlenka, nepřímá úměrnost - Pravoúhlá soustava souřadnic v rovině, grafy přímé a nepřímé úměrnosti	VDO: občanská společnost a škola OSV: kreativita	přímá, nepřímá úměrnost, obchod, stavebnictví, spotřeba materiálu Úlohy z praxe: obchod,
• **užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)** • **-řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek** • chápe pojem 1 %, umí vypočíst velikost části odpovídající danému počtu procent • úlohy řeší trojčlenkou • seznámí se základními pojmy finanční matematiky a umí vypočíst vklad, jednoduchý úrok, daň z úroku, úrokovou míru	**ČÍSLO A PROMĚNNÁ** Procenta, úroky - Procento, základ, procentová část, počet procent - Úroková míra a úrok - Promile	MKV: lidské vztahy EGS: objevujeme Evropu a svět	finanční matematika – úroky
ŽÁK: • **užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků** • použije věty sss, sus, usu při rozhodování o shodnosti trojúhelníků • načrtne a sestrojí trojúhelníky s využitím vět sss, sus, usu	**GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU** Shodnost trojúhelníků - Shodnost geometrických útvarů - Shodnost trojúhelníků - Věta sss, sus, usu		
• **načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar** • sestrojí obraz daného útvaru v osové souměrnosti, útvary osově souměrné • načrtne a sestrojí obraz daného útvaru ve středové souměrnosti, pozná středově souměrné útvary, určí střed souměrnosti	Středová souměrnost - Připomenutí osové souměrnosti - Středová souměrnost, středově souměrné útvary		VV: osově souměrné útvary DV: souměrné dopravní značky 2
• **odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů** • umí charakterizovat druhy čtyřúhelníků a rovnoběžníků a zná jejich vlastnosti • zná vlastnosti kosodélníku a kosočtverce • načrtne a sestrojí rovnoběžníky, zapíše jejich konstrukci	Čtyřúhelníky - Rovnoběžník - Čtyřúhelníky a rovnoběžníky, výšky a úhlopříčky rovnoběžníku - Kosodélník a kosočtverec - Konstrukce rovnoběžníku - Obvod a obsah rovnoběžníku		Technické a přírodovědné předměty: prostorová představivost, vyměřování pozemků

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• vypočte obvod a obsah rovnoběžníku • **načrtne a sestrojí rovinné útvary** • vypočítá obsah trojúhelníku • pojmenuje druhy lichoběžníků a jejich vlastnosti, umí sestrojit lichoběžník • vypočítá obvod a obsah lichoběžníku • **určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti** • **odhaduje a vypočítá objem a povrch těles** • **načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině** • pozná druhy hranolů, určí podstavu, plášť • vypočítá povrch hranolu • vypočítá objem hranolu	Trojúhelník a lichoběžník - Obsah trojúhelníku - Lichoběžník a jeho konstrukce - Obvod a obsah lichoběžníku **Hranol** - Hranoly a jejich části - Síť a povrch hranolu - Objem hranolu		PČ: volné rovnoběžné promítání a síť hranolů

Vzdělávací oblast: **Matematika a její aplikace**
Vyučovací předmět: **Matematika**
Ročník: **8.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu** • určí druhou mocninu a odmocninu výpočtem, pomocí tabulek, pomocí kalkulačky • užívá druhou mocninu a odmocninu ve výpočtech • chápe pojem reálné číslo • **matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním** • rozumí pojmu výraz • matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných • určí hodnotu číselného výrazu • zapíše pomocí výrazu s proměnnou slovní text • umí dosadit do výrazu s proměnnou • provádí početní operace s výrazy • **formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic** • **analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel** • užívá a zapisuje vztah rovnosti • řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav • provádí zkoušku řešení • matematizuje jednoduché reálné situace • vyřeší daný problém aplikací získaných matematických poznatků a dovedností • řeší slovní úlohy (pomocí lineárních rovnic, úvahou)	**ČÍSLO A PROMĚNNÁ** Druhá mocnina a odmocnina - pojem - čtení a zápis druhých mocnin a odmocnin - určení druhých mocnin a odmocnin - pojem reálného čísla Výraz - číselný výraz a jeho hodnota; - proměnná, výrazy s proměnnými - mnohočleny Mocniny s přirozeným mocnitelem - čtení a zápis mocnin s přirozeným mocnitelem - zápis čísla pomocí mocnin deseti - početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem Lineární rovnice, slovní úlohy - rovnost - lineární rovnice - slovní úlohy - výpočet neznámé ze vzorce	OSV: rozvoj schopností poznávání OSV: seberegulace a sebeorganizace, kreativita, komunikace OSV: kooperace a kompetice OSV: řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV: psychohygiena MV: kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MV: vnímání autora mediálních sdělení EV: lidské aktivity a problémy životního prostředí	FY: zápis jednotek fyz. veličiny

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• zdůvodní zvolený postup řešení • ověří výsledek řešení • užívá logickou úvahu a kombinační úsudek, nalézá různá řešení • po dosazení do vzorce vypočítá zbývající neznámou		VDO: občan, občanská společnost a stát	
ŽÁK: • **užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací** • rozliší odvěsny a přepony • rozumí odvození vzorce Pythagorovy věty • využívá poznatků při výpočtu délek stran pravoúhlého trojúhelníku • umí využít poznatky ve slovních úlohách • zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností	**NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY** Pythagorova věta - pojem - výpočet délek stran v pravoúhlém trojúhelníku - užití Pythagorovy věty	OSV: kreativita MKV: lidské vztahy EGS: Evropa a svět nás zajímá OSV: hodnoty, postoje, praktická etika	FY: vztahy mezi veličinami, řešení fyz. úloh
ŽÁK: • **odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů** • určí vzájemnou polohu přímky a kružnice • určí vzájemnou polohu dvou kružnic • vypočítává obvod a obsah kruhu	**GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU** Kruh, kružnice - vzájemná poloha přímky a kružnice - vzájemná poloha dvou kružnic - délka kružnice - obsah kruhu		
• **odhaduje a vypočítá objem a povrch těles** • **načrtne a sestrojí sítě základních těles** • **analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu** • charakterizuje válec, načrtne a narýsuje jeho síť • vypočítá povrch a objem válce	Válec - Pojem - Síť válce - povrch válce - objem válce		
• **využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh** • umí sestrojit jednoduché konstrukce • rozumí pojmu množiny všech bodů dané vlastnosti	Konstrukční úlohy - jednoduché konstrukce - množiny všech bodů dané vlastnosti - Thaletova kružnice - konstrukční úlohy		

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• využívá poznatků (výška, těžnice, Thaletova kružnice) v konstrukčních úlohách **ŽÁK:** • **vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data** • čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy • zaznamená výsledky jednoduchých statistických šetření do tabulek • vyhledá a vyhodnotí jednoduchá statistická data v grafech a tabulkách • vypočítá aritmetický průměr • ovládá práci s tabulkovým procesorem	**ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY** Shromažďování, třídění a vyhodnocování statistických údajů - základní statistické pojmy - základní charakteristiky statistického souboru		ZE: třídění údajů

Vzdělávací oblast: **Matematika a její aplikace**
Vyučovací předmět: **Matematika**
Ročník: **9.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav** • **analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel** • rozkládá výraz na součin (vytýkáním, pomocí vzorců) • řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli s využitím znalostí o lomených výrazech • řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými (metoda sčítací a dosazovací) • řeší slovní úlohy pomocí soustav lineárních rovnic • **řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí** • **vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data** • **vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem** • **matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů** • rozhodne, zda závislost daná grafem nebo tabulkou je funkcí • urči definiční obor a obor hodnot funkce • rozpozná rostoucí, klesající funkci • rozlišuje lineární, nelineární a kvadratickou funkci • sestaví tabulku a zakreslí graf dané funkce • řeší graficky soustavu dvou rovnic se dvěma neznámými • užívá funkční vztahy při řešení úloh	**ČÍSLO A PROMĚNNÁ** Soustavy rovnic - soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými - slovní úlohy řešené pomocí soustav lineárních rovnic **NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY** - logické a netradiční geometrické úlohy **ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY** Funkce - pojem funkce - definiční obor a obor hodnot funkce - vlastnosti funkce - lineární funkce (přímá úměrnost) - grafické řešení soustavy dvou rovnic se dvěma neznámými - nelineární funkce (nepřímá úměrnost) - kvadratická funkce	OSV: rozvoj schopností poznávání OSV: seberegulace a sebeorganizace, kreativita, komunikace OSV: kooperace a kompetice OSV: řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV: poznávání lidí MV: kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MV: vnímání autora mediálních sdělení EV: lidské aktivity a problémy životního prostředí	M: procenta

• řeší úlohy z praxe na jednoduché úrokování • používá jednoduché metody a nástroje k vyhledávání • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji • ovládá práci s tabulkovým procesorem	Finanční matematika - základní pojmy finanční matematiky	VDO: občan, občanská společnost a stát OSV: kreativita MKV: lidské vztahy	FY: zákon odrazu MA: poměr, měřítko mapy, shodnost
ŽÁK: • **užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků** • pozná podobné obrazce a určí poměr podobnosti • sestrojí obrazec podobný danému obrazci při zvoleném poměru podobnosti • rozdělí úsečku, v daném poměru • využívá podobnosti v jednoduchých úlohách z praxe	**GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU** Podobnost - podobnost - poměr podobnosti - věty o podobnosti trojúhelníků - užití podobnosti	EGS: jsme Evropané OSV: hodnoty, postoje, praktická etika	M: Pythagorova věta
• **odhaduje a vypočítá objem a povrch těles** • **analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu** • pozná jehlan a sestrojí jeho síť • pozná a popíše kužel • vypočítá v jednoduchých případech povrch a objem jehlanu a kužele, a to i s užitím goniometrických funkcí • vypočítá povrch a objem koule	Tělesa - kužel - jehlan - koule - povrch a objem těles		

6.3 Vzdělávací oblast: Informatika

6.3.1 Informační technologie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět je realizován v 6. až 9. ročníku po jedné hodině týdně.
Vzdělávání v předmětu Informační technologie:

- vede k poznání úlohy informací a informačních a komunikačních technologií
- vede k porozumění vzniku, zpracování a přenosu informací
- vede k chápání, správnému užívání a fungování digitálních technologií (počítač, hardware, software, operační systém)
- vede k řešení typických závad a chybových stavů digitálních zařízení
- vede k praktickému zvládnutí práce s grafikou, tabulkami, daty a informacemi
- vede k pochopení fungování počítačových sítí, jejich struktuře, principům a jejich bezpečnému užívání a pojmu digitální identita
- vede k rozvoji v oblasti modelování, informačních technologií a systémů, algoritmizace a programování
- vede k využívání logických postupů v rámci informatického myšlení k řešení problémů
- vede žáky ke zvýšení efektivnosti práce
- vede žáky k analyzování a hledání vhodných postupů řešení
- vede k zaujetí odpovědného a etického přístupu k nevhodným informacím, datům a postupům

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- diskuse
- práce ve dvojicích či skupinách
- samostatná práce
- praktické činnosti
- objevování
- experiment
- badatelské aktivity
- heuristický rozhovor
- problémová výuka

Předmětem prolínají tato průřezová témata:

- rozvíjení kritického myšlení, způsobů řešení problémů, hodnot, postojů a ochoty pomoci a spolupráce. Vede k pochopení významu pravidel a zákonů pro fungování společnosti (VDO)
- rozvíjení slovní zásoby jako klíčového nástroje jednání v různých životních situacích, vede k porozumění, k utváření mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni a k řešení složitých situací a konfliktů (OSV)
- hodnocení objektivnosti a závažnosti informací týkajících se ekologických problémů, komunikace o problémech životního prostředí (EV)

- přispívání k využívání vlastních schopností v týmové práci, k využívání médií jako zdrojů informací, rozvíjení schopnosti analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich, osvojování základních pravidel veřejné komunikace, dialogu a argumentace (MV)
- nástroj učení, zpracování informací a prezentace postojů a názorů, osvojování dalších jazyků umožňujících bezprostřední dorozumění a poznávání kultury jiných národů, evropské a světové kultury (EGS)
- vzájemné respektování, komunikace v multikulturní skupině, uplatňování svých práv a respektování práv druhých, poskytování znalosti některých základních pojmů multikulturní terminologie – diskriminace, rasismus, netolerance aj. (MKV)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel:

- zadávanými úkoly vede žáky k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, literaturu apod.
- tím, že žáci mohou využívat svých poznámek při praktických úkolech, učí žáky pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci

Kompetence k řešení problémů

- vede zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí žáky chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen 1 správné řešení, ale že způsobů řešení je víc
- v roli konzultanta - žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce

Kompetence komunikativní

- učí pro komunikaci využívat vhodné technologie
- při komunikaci vede žáky k dodržování vžité konvence a pravidel (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

Kompetence sociální a personální

- při práci vede žáky ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech se učí žáci pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- společně se žáky hodnotí práce - žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný

Kompetence občanské

- seznamuje žáky s vazbami na legislativu a obecné morální zákony tím, že je musí dodržovat
- vede žáky při zpracovávání informací ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení

Kompetence pracovní

- vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel pro práci s výpočetní technikou
- umožní žákům využívat digitální technologie pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

Kompetence digitální

Učitel:

- vede k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatnému rozhodování, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- vede k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volení vhodných postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vede k využívání digitálních technologií k usnadnění práce, zautomatizování rutinní činnosti, zefektivnění či zjednodušení svých pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce
- vede k chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, k seznamování se s novými technologiemi, ke kritickému hodnocení jejich přínosů a reflektování rizika jejich využívání
- vede k předcházení situacím ohrožujících bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí vede k etickému jednání

Vzdělávací oblast: **Informatika**
Vyučovací předmět: **Informační technologie**
Ročník: **6.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • rozpozná zakódované informace kolem sebe • zakóduje a dekóduje znaky pomocí znakové sady • zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer • zakóduje v obrázku barvy více způsoby • zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů • zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu • ke kódování využívá i binární čísla	**DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ** - Přenos informací, standardizované kódy - Znakové sady - Přenos dat, symetrická šifra - Identifikace barev, barevný model - Vektorová grafika - Zjednodušení zápisu, kontrolní součet - Binární kód, logické A a NEBO	OSV: kreativita	Dopravní výchova: dopravní značení MA: římské číslice VV: barvy MA: geometrie
ŽÁK • najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) • odpoví na otázky na základě dat v tabulce • popíše pravidla uspořádání v existující tabulce • doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy • navrhne tabulku pro záznam dat • propojí data z více tabulek či grafů • popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují • pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva	**INFORMAČNÍ SYSTÉMY** - Data v grafu a tabulce - Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce - Kontrola hodnot v tabulce - Filtrování, řazení a třídění dat - Porovnání dat v tabulce a grafu - Řešení problémů s daty - Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace	OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	MA: práce s daty, tabulkami a grafy OV: život v rodině
ŽÁK: • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování • vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech	**ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ** - Vytvoření programu - Opakování - Podprogramy	OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

• diskutuje různé programy pro řešení problému • vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní			

Vzdělávací oblast: **Informatika**
Vyučovací předmět: **Informační technologie**
Ročník: **7.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování • vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech • diskutuje různé programy pro řešení problému • vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní • hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	**ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ** - Vytvoření programu - Opakování - Podprogramy	OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	PČ: pracovní postup
ŽÁK: • vysvětlí známé modely jevů, situací, činností • v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku • pomocí ohodnocených grafů řeší problémy • pomocí orientovaných grafů řeší problémy • vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností	**DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ** - Standardizovaná schémata a modely - Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu - Orientované grafy, automaty - Modely, paralelní činnost	OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV: Lidské aktivity a problémy lidského prostředí	MA, FY: práce s grafy OV: komunikace
ŽÁK: • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna • spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav • vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech • diskutuje různé programy pro řešení problému • vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní	**ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ** - Větvení programu, rozhodování - Grafický výstup, souřadnice - Podprogramy s parametry - Proměnné	MV: Interpretace vztahů mediálních sdělení OSV: Kooperace, kompetice, OSV: komunikace	PČ: pracovní postup OV: komunikace MA: postup řešení

• hotový program upraví pro řešení příbuzného problému **ŽÁK:** • nainstaluje a odinstaluje aplikaci, aktualizuje • uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory • vybere vhodný formát pro uložení dat • vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě • porovná různé metody zabezpečení účtů • spravuje sdílení souborů • pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy • zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy	**DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE** - Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému - Správa souborů, struktura složek - Instalace aplikací, aktualizace - Domácí a školní počítačová síť - Fungování a služby internetu - Princip e-mailu - Přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva), digitální stopa - Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)		

Vzdělávací oblast: **Informatika**
Vyučovací předmět: **Informační technologie**
Ročník: **8.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • podle návodu nebo vlastní tvořivostí sestaví robota • upraví konstrukci robota tak, aby plnil modifikovaný úkol • vytvoří program pro robota a otestuje jeho funkčnost • přečte program pro robota a najde v něm případné chyby • ovládá výstupní zařízení a senzory robota • vyřeší problém tím, že sestaví a naprogramuje robota	**ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ** - Sestavení a oživení robota - Sestavení programu s opakováním, s rozhodováním - Používání výstupních zařízení robota (motory, displej, zvuk) - Používání senzorů (tlačítka, vzdálenost, světlo/barva) - Čtení programu - Projekt Můj robot	OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV: kreativita	MA: pravoúhlá soustava souřadnic práce s proměnnými
ŽÁK: • sestaví program pro desku Micro:bit a otestuje jej • přečte program, najde v něm chybu a odstraní ji • používá opakování, rozhodování, proměnné • ovládá výstupní zařízení desky • používá vstupy ke spouštění a řízení běhu programu • připojí k desce další zařízení, které z desky ovládá • vyřeší problém naprogramováním desky Micro:bit	**ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ** - Sestavení programu a oživení Micro: bitu - Ovládání LED displeje - Tlačítka a senzory náklonu - Připojení sluchátek, tvorba hudby - Orientace a pohyb Micro: bitu v prostoru - Propojení dvou Micro: bitů pomocí kabelu a bezdrátově - Připojení a ovládání externích zařízení z Micro: bitu	OSV: kreativita OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	MA: statistika porovnávání čísel ČJ: abeceda VKZ: sebereflexe
ŽÁK: • při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky • používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) • řeší problémy výpočtem s daty • připíše do tabulky dat nový záznam • seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) • používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy	**INFORMAČNÍ SYSTÉMY** - Relativní a absolutní adresy buněk - Použití vzorců u různých typů dat - Funkce s číselnými vstupy - Funkce s textovými vstupy - Vkládání záznamu do databázové tabulky - Řazení dat v tabulce - Filtrování dat v tabulce - Zpracování výstupů z velkých souborů dat	OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV: kooperace a kompetice OSV: komunikace	

• ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat		MV: Práce v realizačním týmu OSV: kreativita OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti EGS: Evropa a svět nás zajímá	

Vzdělávací oblast: **Informatika**
Vyučovací předmět: **Informační technologie**
Ročník: **9.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • řeší problémy sestavením algoritmu • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • diskutuje různé programy pro řešení problému • vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní • řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků • hotový program upraví pro řešení příbuzného problému • zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně	**ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ** - Programovací projekt - Popsání problému - Plán realizace programovacího projektu - Testování, odladění, odstranění chyb - Pohyb v souřadnicích - Ovládání myší, posílání zpráv - Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu - Nástroje zvuku, úpravy seznamu - Import a editace kostýmů, podmínky - Návrh postupu, klonování - Animace kostýmů postav, události - Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné - Výrazy s proměnnou - Tvorba hry s ovládáním, více seznamů - Tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy	OSV: kooperace a kompetice OSV: komunikace MKV: lidské vztahy OSV: kreativita MV: Vnímání autora mediálních sdělení	MA: pravoúhlá soustava souřadnic práce s proměnnou VV: současné výtvarné umění - počítačová grafika
ŽÁK: • pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí • diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich • na příkladu ukáže, jaké důsledky má komprese dat • popíše, jak fungují vybrané technologie z jejího/jeho okolí, které považuje za inovativní	**DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE** **Hardware a software** - Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí - Operační systémy: funkce, typy, typické využití - Komprese a formáty souborů - Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence)	OV: já a okolní svět OSV: kooperace a kompetice OSV: komunikace	
ŽÁK:	**Sítě** - Typy, služby a význam počítačových sítí	OSV: komunikace	

• na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti • vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu	- Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa - Struktura a principy Internetu, datacentra, cloud - Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL - Princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování)		
ŽÁK: • diskutuje o cílech a metodách hackerů • vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat	**Bezpečnost** - Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy - Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat	OSV: hodnoty, postoje, praktická etika	VKZ: osobní bezpečí
ŽÁK: • diskutuje, co všechno vytváří její/jeho digitální stopu	**Digitální identita** - Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat - Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies	OSV: mezilidské vztahy EGS: jsme Evropané	

6.4 Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

6.4.1 Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět dějepis je spolu s výchovou k občanství součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Dějepis je vyučován dvě hodiny týdně jako samostatný předmět v 6. - 9. ročníku.

Vzdělávání v předmětu dějepis:

- Rozvíjí zájem o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváří vědomí k příslušnosti Evropy a její kultury
- Utváří pozitivní hodnotový systém opřený o historickou zkušenost
- Pomáhá orientaci v současném globalizačním procesu
- Vede k rozpoznávání mýtů a skutečnosti, ke kritickému myšlení
- Učí rozpoznávat názory a postoje ohrožující lidskou důstojnost nebo odporující základním principům demokratického soužití, učí odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- Vytváří schopnosti využívat jako zdroje informací verbální i neverbální texty společenského a společenskovědního charakteru
- Vede k úctě k vlastnímu národu i jiným národům a etnikům, k rozvíjení respektu ke kulturním odlišnostem lidí, skupin i různých společenství
- Umožňuje orientaci v historickém čase a prostoru

Formy a metody práce jsou užívány podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- Frontální výuka – čtení historických map, rozbor textu, historických dokumentů
- Skupinová práce – řešení dílčích úkolů, práce s odbornou literaturou, pracovními listy, zpracovávání krátkodobých projektů
- Pocitové vyučování – ukázky krásné literatury, dokumentárních filmů, uměleckých děl
- Problémové vyučování – rozbor historických pramenů
- Historické exkurze, návštěvy muzeí, výstav

Předmět dějepis je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

- Zeměpis – orientace na mapě, rozsah států, změny hranic, přírodní podmínky, nerostné bohatství
- Výchova k občanství – vývoj státu, postavení rodiny, lidská práva, volební systém, demokracie, totalita, Evropská unie
- Matematika, chemie, fyzika, přírodověda – úloha vědy a techniky v dějinách, podíl člověka na změnách životního prostředí
- Výtvarná a hudební výchova – umění jako odraz chápání světa
- Tělesná výchova – odkaz řecké kultury, Olympijské hry a jejich význam pro dnešek, tělesná kultura jako součást kvalitního života
- Literární výchova – odraz společenských jevů v historických dobách, kroniky, literatury faktu

Předmětem dějepis prolínají průřezová témata:

- Výchova demokratického občana – VDO: znaky občanské společnosti, společenská angažovanost, lidská práva v dějinách, politické systémy, formy vlády, ideologie, fundamentalismu, rasismus, náboženská snášenlivost, lidská solidarita, hospodářský a politický život

- Osobnostní a sociální výchova – OSV: rozvíjení dovedností a schopností, vztahy a soužití ve společnosti, kolektivní činnosti, sebepoznávání, kooperace, seberegulace
- Environmentální výchova - EV: lidské aktivity a globální problémy planety, příroda a první civilizace, dopady průmyslové revoluce na životní prostředí, necitlivé zásahy do přírody, spotřební společnost, zánik starých civilizací, ochrana zdraví, vod a ovzduší
- Mediální výchova – MDV: ověřování informací – nezávislé zdroje, kritické čtení, etický kodex, relevantnost informací, analýza textů, schopnost vlastní prezentace
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – EGS: vývoj evropské civilizace, její rysy, hodnoty; význam EU – cíle; světové organizace – OSN, jejich úloha v globálním světě, znalost jazyků jako předpoklad dorozumění napříč zeměmi
- Multikulturní výchova – MKV: sbližování a prolínání kulturních vlivů v období helénismu, etnický původ, kořeny civilizací, postavení menšin, předsudky ve společnosti, diskriminace a rasismus v průběhu dějin a jejich důsledky, národní identita versus nacionalismus

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel vede žáky k:

- znalosti a aktivnímu používání odborné terminologie
- třídění a zpracování získaných informací
- zájmu o další studium a rozšiřování vědomostí
- dovednosti volby efektivní metody práce
- využívání poznatků z různých předmětů a k jejich propojování do širších celků
- posouzení vlastního pokroku a kritickému hodnocení v rámci autoevaluace v předmětu

Kompetence k řešení problémů

- rozpoznání problému, jeho formulaci, hledání cesty k řešení
- schopnosti svůj postup a výsledek obhájit
- využívání dostupných pramenů, vyloučení irelevantních informací

Kompetence komunikativní

- formulování svých myšlenek ústní i písemnou formou
- zlepšování ústního projevu – obsah, forma, slovní zásoba, výslovnost
- dovednosti vybrat z textu nebo ústního projevu podstatné, utvořit osnovu, pominout nepodstatné
- respektování názoru druhých
- poznávání a interpretaci různých typů textů – mapy, grafy, diagramy
- komunikaci ve skupině

Kompetence sociální a personální

- spolupráci při skupinové práci
- vytváření vstřícné a příjemné atmosféry při výuce
- získání pocitu sebedůvěry a sebeúcty
- schopnosti požádat o pomoc nebo ji sám poskytnout
- zvládnutí techniky asertivního chování
- ocenění úspěchu druhého

Kompetence občanské

- chápání a uvědomělému dodržování základních principů zákonů a společenských norem
- pochopení základních ekologických souvislostí vyvozených z historie
- respektování a kladnému vztahu k tradicím a kulturním hodnotám lidstva
- rozpoznání jakékoliv manipulace a schopnosti odmítnout ji
- toleranci vůči odlišným kulturám, k pochopení různosti etnik
- odporu proti násilí, nesvobodě, rasismu, antisemitismu a nacionalismu
- aktivnímu občanskému životu

Kompetence pracovní

- dodržování dohodnuté kvality práce – zápisy, referáty, náčrty, mapy
- využívání znalostí v běžném životě
- cílenému využívání pracovních pomůcek

Kompetence digitální

Učitel:

- vede k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatnému rozhodování, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- vede k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volení vhodných postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vede k využívání digitálních technologií k usnadnění práce, zautomatizování rutinní činnosti, zefektivnění či zjednodušení svých pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce
- vede k chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, k seznamování se s novými technologiemi, ke kritickému hodnocení jejich přínosů a reflektování rizika jejich využívání
- vede k předcházení situacím ohrožujících bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí vede k etickému jednání

Vzdělávací oblast: **Člověk a společnost**
Vyučovací předmět: **Dějepis**
Ročník: **6.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků** • **uvede příklady zdrojů informací o minulosti** • **pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány** • **orientuje se na časové ose a historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu**	ÚVOD DO VYUČOVÁNÍ DĚJEPISU - úkoly a význam historické vědy - práce historika a archeologa - hmotné a písemné prameny - muzea, archivy, galerie - vnímání a orientace v historickém čase - periodizace dějin	MKV: etnický původ	VL: region. M: číselná osa
• rozpozná vývojová stadia člověka • **charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu** • **objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost** • rozumí významu oddělení řemesel pro rozvoj obchodu • rozezná etapy doby kovů, časově je zařadí	PRAVĚK Starší doba kamenná - způsob života jednotlivých typů předchůdců člověka Mladší doba kamenná - způsob života a obživy, pěstitelství, chovatelství - počátky řemesel Doba kovů - rozvoj řemesel a obchodu - zánik rodové společnosti - naše země v období pravěku	OSV: Komunikace, kooperace, sociální dovednosti člověka EV: vztah člověka k prostředí OSV: kreativita výroba keramiky	ZE: světové strany, světadíly VV: pravěké malby ZE: zemědělské oblasti PŘ: kulturní rostliny PČ: vlastnosti kovů
ŽÁK: • **rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací** • pochopí přínos starověkých států pro rozvoj světové civilizace • **uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví**	STAROVĚK Oblasti starověkého východu - charakteristické rysy Egypta, Mezopotámie, Indie, Číny - vývoj společnosti - náboženské představy - počátek písma a kultury - přínos starověkých civilizací	MKV: etnický původ EV: základní podmínky života	ZE: orientace na mapě

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• **demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury** • **porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech** • **vysvětlí podstatu antické demokracie** • charakterizuje dobu královskou, období republiky a císařství • popíše s pomocí mapy rozsah říše • uvědomí si rozdíly barbarské civilizace se světem antiky • **chápe význam křesťanství pro evropskou kulturu** **Žák průběžně:** • zná zásady bezpečnosti práce s výpočetní technikou • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • používá jednoduché metody a nástroje vyhledávání • na webu dokáže vyhledat stránku o určitém tématu • umí otevřít existující soubor • umí ovládat výukové programy	Řecko - minojská a mykénská kultura - archaické a klasické období - antické Řecko - Makedonie Řím - etruská kultura - boj o ovládnutí Apeninského poloostrova - republika - principát a císařství - postavení provincií, boj s barbary - vznik a podstata křesťanství - krize římské říše	VDO: Občanská společnost občan a společnost MKV: multikulturalita EGS: objevujeme Evropu a svět VDO: principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování EGS: Evropa a svět nás zajímá	ZE: orientace na mapě ČJ: báje, mýty, pověsti, divadlo VV:řecké umění, malířství, sochařství VV: stavitelství, sochařství ČJ: řečnictví, římské báje

Vzdělávací oblast: **Člověk a společnost**
Vyučovací předmět: **Dějepis**
Ročník: **7.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států** • **objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech** • **vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí** • popíše hlavní události českého státu • **uvede základní informace z období počátku českého státu** • umí charakterizovat významná období vývoje českého státu • **ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti** • charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí • **uvede příklady románské a gotické kultury**	STŘEDOVĚK Raný středověk - byzantská, arabská a franská říše - první státní útvary na našem území - Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě - křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy - struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev - románská kultura Vrcholný a pozdní středověk - rozvoj řemesel, obchodu, měst a jejich význam - český stát v době posledních Přemyslovců - Lucemburkové, Karel IV. - Mocenské konflikty v Evropě - reformátoři církve, Mistr Jan Hus - husitství - kultura středověké společnosti-románské a gotické umění a vzdělanost	MKV: kulturní diference VDO: občan občanská společnost a stát MKV: lidské vztahy EV: vztah člověka k prostředí EGS: Evropa a svět nás zajímá MV: vnímání autora mediálních sdělení	OV: národ, vlast VV: románský sloh byzantské, arabské umění ČJ: kroniky, legendy ČJ: kroniky, rozvoj češtiny - Mistr Jan Hus VV: gotické umění – malířství, sochařství HV: chorál
ŽÁK: • **popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky** • **vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve**	NOVOVĚK - hospodářské změny v Evropě - zámořské objevy a počátky dobývání světa - renesance a humanismus - reformace a jejich šíření Evropou - vznik habsburské monarchie	MKV: multikulturalita	ZE: orientace na mapě VV: malířství, sochařství, architektura

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• seznámí se s příčinami a cíli reformního hnutí • **vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život** • **objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie** • **objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí jejich důsledky** • **rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek** • pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku **Žák průběžně:** • zná zásady bezpečnosti práce s výpočetní technikou • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • používá jednoduché metody a nástroje vyhledávání • na webu dokáže vyhledat stránku o určitém tématu • umí otevřít existující soubor • umí ovládat výukové programy • dokáže se složkami a soubory pracovat • umí vložit obrázek, změnit jeho vlastnosti a umístit jej v textu • zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě • používá informace z různých zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji	- počátky absolutních monarchií - český stát v předbělohorském období - české stavovské povstání - třicetiletá válka - barokní kultura - osvícenství	OSV: hodnoty, postoje, praktická etika	ČJ: humanistická česká literatura, J. A. Komenský OV: typ států, složky státní moci VV, HV: malířství, sochařství, architektura, hudba

Vzdělávací oblast: **Člověk a společnost**
Vyučovací předmět: **Dějepis**
Ročník: **8.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti** • pochopí význam osvícenství, jeho vliv na politický a kulturní vývoj v Evropě a na americkém kontinentu • proniká do sporu mezi absolutní mocí a snahami a zájmy nastupující buržoazie • chápe pojem kolonialismus a rozumí významu boje za svobodu	NOVOVĚK od 2. pol. 17. stol. do konce 18. stol. - upevňování vlády Habsburků, rekatolizace - osvícenský absolutismus - vnitřní proměna habsburské monarchie, reformy - vzestup Pruska - situace v Rusku, Francii - mocenský vzestup Velké Británie - vznik Spojených států amerických	VDO: formy participace občanů v politickém životě EGS: objevujeme Evropu a svět VDO: občan občanská společnost a stát MKV: etnický původ	ČJ: historické romány ZE: orientace na mapě světa
• **objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě** • seznámí se s principy občanské společnosti • rozliší dobyvačné a obranné války • uvědomí si úlohu průmyslu jako katalyzátoru společenských změn a dopadu na životní prostředí • **porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů** • uvědomí si význam národního obrození, zná jeho cíle	NOVOVĚK od konce 18. stol. do roku 1914 - velká francouzská revoluce - republika - císařství - napoleonské války - ponapoleonská Evropa - průmyslová revoluce, modernizace společnosti, změna struktury společnosti - národní a osvobozenecké hnutí v Evropě - národní obrození - česká společnost v období metternichovského absolutismu	VDO: principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování EV: lidské aktivity a problémy životního prostředí MV: kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSV: hodnoty, postoje, praktická etika	VV/HV: klasicismus, romantismus ČJ: zrod moderní české literatury
ŽÁK: • zná cíle evropských revolucí roku 1848 • seznámí se s procesy vzniku národních států	- rok 1848 v Evropě a Čechách - porevoluční Evropa - procesy sjednocování Itálie a Německa		

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• **vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnosti vývoje jednotlivých části Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnost vedla** • **charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií** • proniká do problematiky rasismu a kolonialismu • popíše příčiny, průběh a výsledky 1. světové války • seznamuje se s rysy totalitního systému • chápe okolnosti vzniku Československa **Žák průběžně:** • zná zásady bezpečnosti práce s výpočetní technikou • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • používá jednoduché metody a nástroje vyhledávání • na webu dokáže vyhledat stránku o určitém tématu • umí otevřít existující soubor • umí ovládat výukové programy • dokáže se složkami a soubory pracovat • umí vložit obrázek, změnit jeho vlastnosti a umístit jej v textu • zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě • používá informace z různých zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji • ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost • ovládá práci s textovými, grafickými a tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací	- české země v Rakousko-uherské monarchii - občanská válka v USA - imperiální doba - kapitalistická společnost před 1. světovou válkou - první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky	VDO: forma participace občanů v politickém životě	VV, HV, ČJ - umění ve 2. pol. 19. stol. ZE: mapa světa

Vzdělávací oblast: **Člověk a společnost**
Vyučovací předmět: **Dějepis**
Ročník: **9.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • uvědomuje si změnu mezinárodněpolitických vztahů • charakterizuje vývoj v Československu a Evropě • rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů • proniká do podstaty totalitních systémů • uvědomuje si souvislost mezi nepříznivým stavem ekonomiky a tendencí řešit problémy extrémními způsoby • vnímá rozmanitost projevů kultury a její význam • chápe pojmy nacionalismus, extremismus a agrese • odmítá politiku appeasementu • seznámí se s vnitřní a zahraniční politikou Československa v období druhé republiky a s příčinami vzniku protektorátu	MODERNÍ DOBA - první světová válka a její politické, sociální kulturní důsledky - ruské revoluce - československý odboj MODERNÍ DOBA 1918-1993 Svět mezi světovými válkami - nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě - vznik Československa, jeho hospodářskopolitický vývoj, sociální a národnostní problémy - mezinárodněpolitická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech - totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět - vývoj v SSSR - světová hospodářská krize, její důsledky - projevy fašistické agrese, vznik válečných ohnisek - kultura, věda a technika před 2. světovou válkou - obrana demokracie a republiky - rozpad versailleského systému - Mnichovská dohoda a její důsledky - Protektorát Čechy a Morava	VDO: občan, občanská společnost a stát VDO: principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MV: vnímání autora mediálních sdělení MKV: multikulturalita	OV: státní symboly OV: problémy lidské nesnášenlivosti ČJ: literatura 1. pol. 20. století ČJ: literatura faktu

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• popíše příčiny, průběh a důsledky válečného konfliktu • na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv • váží si odbojářů a československých zahraničních vojáků • chápe politické, mocenské a ekonomické důsledky 2. světové války • **na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky**	**Druhá světová válka** - vypuknutí války a její úvodní fáze - obrat ve vývoji 2. světové války - život v protektorátu - holokaust - domácí a zahraniční odboj - českoslovenští vojáci na frontách 2. světové války - závěrečná etapa 2. světové války - politické, mocenské a ekonomické důsledky války	OSV: hodnoty, postoje a praktická etika MV: fungování a vliv medií EV: lidské aktivity a problémy životního prostředí	FY: jaderná energie ZE: mapa světa ČJ: literatura s válečnou tématikou - svědectví
• učí se chápat poválečný vývoj Československa, který vyústil v únorový převrat a nástup totality • zamýšlí se nad principem kolektivní viny • proniká do problematiky dezinterpretace historických faktů a uvědomuje si nutnost kritického přístupu k publikovaným informacím	Evropa a svět po roce 1945 - poválečné uspořádání světa - vývoj Československa v letech 1945 – 1948 - únorový převrat	VDO: Občan občanská společnost a stát	OV: mezinárodní organizace, OSN
• **zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí** • chápe a rozpozná rysy totalitní společnosti • **charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu** • rozumí procesu dekolonizace • **vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků** • **vysvětlí, na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce**	Rozdělené světy – 2. polovina 20. století - studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi - politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření - rozpad koloniálního systému - vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí) - vývoj Československa v letech 1948 – 1989 - období normalizace, Charta 77 - obnova demokracie ve východní Evropě - rok 1989 - rozdělení Československa, vznik České republiky	EGS: Evropa a svět nás zajímá MV: kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	ČJ: literatura jako obraz doby VV/HV: umění 20. století FY/CH/PŘ: věda a technika

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• odmítá řešení politických zájmů silou, okupací • váží si postoje demokratů v totalitě • seznámí se s postupným ekonomickým a mravním rozkladem sovětského bloku • **posoudí postavení rozvojových zemí** • **prokáže základní orientaci v problémech současného světa** • pochopí průběh „sametové revoluce“ • ujasní si význam začlenění České republiky do integračního procesu v Evropě – NATO, EU • uvědomuje si hrozbu terorismu • s využitím poznatku z jiných předmětů charakterizuje základní globální problémy lidstva **Žák průběžně:** • zná zásady bezpečnosti práce s výpočetní technikou • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • používá jednoduché metody a nástroje vyhledávání • na webu dokáže vyhledat stránku o určitém tématu • umí otevřít existující soubor • umí ovládat výukové programy • dokáže se složkami a soubory pracovat • umí vložit obrázek, změnit jeho vlastnosti a umístit jej v textu • zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě • používá informace z různých zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji • ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost • ovládá práci s textovými, grafickými a tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací • uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	- věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava ve 2. polovině 20. století - evropská integrace, globalizace - problémy současnosti		

6.4.2 Občanská výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět občanská výchova je spolu s dějepisem součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Občanská výchova je vyučována 1 hodinu týdně nebo také jako blok dvou vyučovacích jednotek jednou za 14 dnů, a to jako samostatný předmět v 6., 8. a 9. ročníku. V 7. ročníku tento předmět není vyučován.

Vzdělávání v předmětu občanská výchova

- Zaměřuje se na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v životě, na sebepoznávání a poznávání osobnosti
- Seznamuje žáky se vztahy v rodině, s životem členů rodiny
- Učí respektovat mravní principy a hodnoty, pravidla společenského chování a soužití
- Učí respektovat názory druhých, přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání
- Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, motivuje je k aktivnímu životu ve společnosti
- Zaměřuje se na kvalitu lidského života a mezilidské vztahy
- Učí žáky vážit si kladných lidských vlastností, rozvíjet a dodržovat zásady hospodárnosti, orientovat se na trhu práce v souvislosti s volbou povolání
- Zabývá se státními a právními otázkami v naší zemi
- Objasňuje žákům politické dění, funkce státních orgánů a institucí
- Vysvětluje výhody demokratického způsobu řízení státu, smysl voleb, uplatňování svých práv a svobod, provádění jednoduchých právních úkonů
- Vychovává žáky v duchu tolerance, úcty k jiným národům a odlišným rasám
- Vede žáky k porozumění základním lidským právům a jejich uplatňování v životě
- Přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti
- Rozvíjí orientaci žáků ve světě financí
- Pomáhá k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech
- Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života

Formy a metody práce jsou užívány podle charakteru učiva a cílů vzdělávání

- Frontální výuka – rozbor textů, dokumentů
- Skupinová práce – řešení úkolů z pracovních listů, jednoduché projekty
- Pocitové vyučování – využití uměleckých děl, návštěva kulturních akcí, využití vlastních prožitků
- Problémové vyučování – besedy s odborníky, rozbor současných politických a sociálních problémů

Předmět občanská výchova je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty

- Dějepis – vztah mezi historií a současností národa, pomáhá k orientaci v současném globalizačním procesu
- Literární výchova, výtvarná výchova, hudební výchova – vliv umění na formování osobnosti člověka
- Zeměpis – orientace na mapě, hranice států, přírodní podmínky, nerostné bohatství
- Fyzika, chemie, přírodopis – rozvoj vědy, pokrok, zvyšování výroby x ekologické zájmy
- Tělesná výchova – tělesná kultura – trend současného života, morální kvality sportovce, umění fair play

Předmětem občanská výchova prolínají průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova – OSV: získávání praktických sociálních dovedností – vztahy mezi lidmi, lidské soužití, dovednost dobré komunikace, rozvíjení spolupráce mezi sebou navzájem, cvičení sebeovládání, budování dobrého vztahu k sobě samému
- Výchova demokratického občana – VDO: seznámení se s principy demokracie a demokratického rozhodování, pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti, přispívání k utváření základních hodnot-spravedlnost, tolerance, svoboda, solidarita, odpovědnost
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – EGS: objasnění vztahů a souvislostí naší země a její začlenění do Evropy, pochopení institucí politiky a strategie Evropské unie
- Multikulturní výchova- MKV: seznamování s různými etniky a lidskými kulturami v naší společnosti, přijímání druhého člověka jako jedince se stejnými právy, znalost základních pojmů – kultura, etnika, diskriminace, xenofobie, rasismus, uvědomování si sama sebe, své vlastní identity a příslušnosti k určité národnosti a kultuře
- Environmentální výchova – EV: diskuse o aktuálních problémech životního prostředí, utváření zdravého životního stylu a vnímání estetických hodnot prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
Učitel vede žáky k:
- Vyhledávání, třídění a zpracování informací
- Plánovité plnění zadaných úkolů
- Plánování a řízení vlastního učení, hledání efektivního způsobu učení
- Využití poznatků z jiných předmětů a k jejich propojování
- Vlastnímu hodnocení v rámci autoevaluace v daném předmětu

Kompetence k řešení problémů
Učitel vede žáky k:
- Samostatnému a zodpovědnému plnění úkolů
- Prezentování a obhajování svého názoru
- Plánování úkolů, spolupráci a vhodné argumentaci

Kompetence komunikativní
Učitel vede žáky k:
- Motivuje k vytvoření vlastního názoru
- Práci ve skupinách, při které žáci spolupracují
- Vytváření zdravého prostředí k zapojení se do diskuse
- Ke kultivovanému vyjadřování
- K využití informačních a komunikativních prostředků

Kompetence sociální a personální
Učitel vede žáky k:
- K uvědomění si vlastní hodnoty a vážení si lidského života
- Uplatňování pravidel slušného a ohleduplného chování
- Navozování situací, v nichž se žáci mohou prosadit jako aktivní občané
- Zvolení vhodných postupů při řešení problémů

Kompetence občanské
Učitel vede žáky k:
- Zapojení žáků do skupinové práce tak, aby se každý mohl svobodně vyjádřit

- K toleranci k odlišnosti a různosti kultur, etnik
- K aktivní účasti na akcích třídy a školy, k aktivnímu občanskému životu
- K odpovědnému rozhodnutí podle dané situace – odpor proti násilí, rasismu, nacionalismu

Kompetence pracovní

Učitel vede žáky k:

- Zařazování projektů a skupinových prací, na kterých žáci samostatně pracují a odpovídají za ně
- Pozitivnímu vztahu k učení, práci, vytváření zkušeností pro volbu povolání
- Systematičnosti a odpovědnosti za plnění úkolů v dohodnutém termínu a kvalitě

Kompetence digitální

Učitel:

- vede k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatnému rozhodování, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- vede k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volení vhodných postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vede k využívání digitálních technologií k usnadnění práce, zautomatizování rutinní činnosti, zefektivnění či zjednodušení svých pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce
- vede k chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, k seznamování se s novými technologiemi, ke kritickému hodnocení jejich přínosů a reflektování rizika jejich využívání
- vede k předcházení situacím ohrožujících bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí vede k etickému jednání

Vzdělávací oblast: **Člověk a společnost**
Vyučovací předmět: **Občanská výchova**
Ročník: 6.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • vysvětlí vnímání času v naší kultuře • prokáže znalost měření času pomocí časových jednotek • uvede, k čemu slouží kalendář • jmenuje a vyhledává v kalendáři významné dny, spojí je se zvyky a s tradicemi	**ŽIVOT V ČASE** - Čas - Měření času - Kalendář - Čas svátků		Přírodopis Dějepis Fyzika
ŽÁK: • **vhodně koriguje své chování a jednání** • **uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích** • **objasní potřebu tolerance ve společnosti** • pojmenuje a charakterizuje jednotlivá období lidského života • rozpoznává a rozlišuje projevy schopností svých i druhých lidí • vysvětlí nutnost podřídit své chování školnímu řádu a z něj vyplývajícím pravidlům • chápe význam a činnost žákovské samosprávy • objasní vliv školy na formování osobnosti • rozliší agresivní a asertivní komunikaci • uvědomuje si důsledky porušování pravidel pro sebe i své okolí	**KAM PATŘÍM** - Já a dospívání - Žijeme ve společenství lidí - Ve školních lavicích - Komunikace, tolerance - Pravidla chování	OSV: Sebepoznání a sebepojetí OSV: Poznávání lidí OSV: Mezilidské vztahy VDO: Občanská společnost a škola OSV: Komunikace OSV: Seberegulace a sebeorganizace	Přírodopis Český jazyk
ŽÁK: • **uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích** • vyjmenuje příklady sociálních skupin, stručně je charakterizuje • vyjmenuje základní lidská práva a základní dětská práva • vyjmenuje důležité dokumenty upravující lidská a dětská práva • rozpozná projevy porušování dětských práv, projevy šikany a násilného chování • kritický hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	**ŽIVOT MEZI LIDMI** - Sociální skupiny- rodina, kamarádi, školní třída - Pravidla společenského života - Lidská práva - Porušování práv	VDO: Občanská společnost a škola MKV: Lidské vztahy	Dějepis Výchova ke zdraví

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání** • **rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu** • **objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám** • objasní pojem „domov“ • uvede příklady prvků, které mu pomáhají vytvořit vztah k domovu • uvede, jaká je náplň činnosti obecního zastupitelstva • vyjmenuje důležité instituce, památná a zajímavá místa • uvede, co je typické pro region, ve kterém žije • na příkladech vysvětlí, čím se od sebe mohou odlišovat jednotlivé regiony • uvede, kde sídlí krajský úřad a kdo stojí v jeho čele • objasní pojmy „vlast“ a „vlastenectví“ • stručně popíše, jak vznikl stát • stručně charakterizuje české státní symboly • vysvětlí rozdíl mezi národností a státním občanstvím • vyjmenuje státní svátky a významné dny • uvede příklady významných osobností našeho národa a vysvětlí jejich přínos pro rozvoj naší země • orientuje se v kulturním životě • uvědomuje si ČR jako součást EU a OSN • přiměřeně svému věku uvede výhody začlenění České republiky do Evropské unie • objasní konzumní a ekologický způsob života • objasní význam třídění odpadů a ekologického chování domácností • vyjmenuje důsledky ničení přirodního prostředí pro život člověka	**MÍSTO, KDE ŽIJI** - Domov - Obec - Region, kraj, vlast - Stát, Česká republika - Osobnosti - Evropa a svět	EV: Vztah člověka k přírodě VDO: Občan, občanská společnost a stát EGS: Objevujeme Evropu a svět EGS: Jsme Evropané EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí ,	Zeměpis Přírodopis Dějepis Výtvarná výchova Hudební výchova Zeměpis Dějepis Český jazyk Hudební výchova Výtvarná výchova Dějepis Zeměpis Přírodopis Výchova ke zdraví

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí** • **uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích** • **objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názor, zájmy a způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám** • **uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor**	**JÁ A OKOLNÍ SVĚT**	OSV: Hodnoty, postoje a praktická etika, Psychohygiena	Český jazyk Dějepis Výtvarná výchova Hudební výchova Přírodopis Zeměpis
• vyjmenuje historické osobnosti naší země • vysvětlí rozdíl mezi hmotnou a duchovní kulturou • popíše kulturní život ve svém městě	- Historická tradice	MKV: Kulturní diference	Zeměpis
• respektuje kulturní zvláštnosti • rozliší základní druhy umění • charakterizuje významné kulturní instituce a zhodnotí přínos jejich programů a expozic	- Kultura umění	MV: Kritické čtení a vnímán mediálního sdělení	Výtvarná výchova
• objasní nebezpečí působení masmédií a masové kultury na člověka	- Kulturní instituce, masová kultura - Kulturní bohatství		Dějepis
• vyjmenuje typy významných výtvorů lidské činnosti • orientuje se v kulturním bohatství naší země • vyjmenuje kulturní tradice	- Rozmanitost kulturních projevů	MKV: Kulturní diference	
• rozpozná vhodné a nevhodné společenské chování • objasní pojem „globální“ • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	- Problémy „modré“ planety	EV: Základní podmínky života EV: Vztah člověka k přírodě	Přírodopis
• používá informace z různých zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji • ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů • zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	**PRŮBĚŽNĚ** - práce s počítačem, tabletem - práce s různými informačními zdroji - tvorba prezentací a referátů		

Vzdělávací oblast: **Člověk a společnost**
Vyučovací předmět: **Občanská výchova**
Ročník: **8.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů** • **kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání** • **popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru**	**OSOBNOST**	OSV: Sebepoznání a sebepojetí OSV: Psychohygiena OSV: Poznávání lidí	Výchova ke zdraví Přírodopis
• vysvětlí rozdíl mezi duševními a tělesnými vlastnostmi jedince • vysvětlí, co vytváří rozdílnost osobností • objasní pojmy temperament, schopnosti, charakter, vůle, potřeby, zájmy a hodnoty • objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek • vysvětlí rozdíl mezi materiálními a duchovními hodnotami	- Já jsem já		
• sestaví svůj hodnotový žebříček • vyjmenuje kladné a záporné city • objasní pojem fobie a vyjmenuje příklady • rozdělí city dle intenzity a délky trvání • navrhne, jak zvládat náročné životní situace	- Já, moje pocity a emoce		
• vyjmenuje základní lidské smysly a smyslové orgány • vyjmenuje a stručně charakterizuje fáze paměti	- Já, moje smysly a paměť		
• vysvětlí pojem „životní styl“ • objasní, co je to závislost • rozpoznává druhy návykových látek • na internetu vyhledá organizace, které pomáhají drogově závislým	- Já a životní styl		Výchova ke zdraví

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti** • **objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života** • **uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích**	**ČLOVĚK MEZI LIDMI**		Český jazyk Dějepis Výchova ke zdraví
• charakterizuje pojem sociální skupiny, uvede příklady a charakterizuje jednotlivé skupiny • objasní pojem tolerance, konsenzus, kompromis a stereotyp • rozpozná své začlenění do sociálních vztahů • uvede přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi • respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití	- Lidská setkání	MKV: Lidské vztahy OSV: Poznávání lidí	
• uvede příklady kladného a záporného vlivu různých lidí a skupin na osobnost dospívajícího člověka • uvede rozdíl mezi altruismem a egoismem • uvede příklady formální autority	- Vztahy mezi lidmi	OSV: Mezilidské vztahy	
• objasní pojem konflikt a uvede příklady konfliktů z historie našeho státu • popíše vnitřní a vnější konflikt, uvede fáze konfliktu a navrhne možná jednání v konfliktních situacích • objasní rozdíl mezi agresivním a asertivním jednání	- Chování v konfliktních situacích	OSV: Komunikace OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Výchova ke zdraví
• posuzuje svá vlastní práva a práva jiných a respektuje je • vysvětlí, co jsou to předsudky	- Rovnost a nerovnost		
• charakterizuje menšiny žijící v ČR • rozpozná národnostní, rasové, náboženské a jiné projevy lidské nesnášenlivosti • objasní pojmy diskriminace, xenofobie a rasismus	- Národnostní menšiny		

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **rozlišuje nejčastější typy a formy státu a na příkladech porovná jejich znaky** • **rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci v ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu** • **objasní výhody demokratického způsoby řízení státu pro každodenní život** • **vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů** • **přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod**	**ČLOVĚK VE STÁTĚ** - Stát, jeho funkce a typy	VDO: Občan, občanská společnost a stát	Dějepis
• vyjmenuje vnější a vnitřní funkce státu • uvede typy státu dle formy vlády, dle způsobu vlády i dle správního uspořádání, uvede příklady • vysvětlí pomoc v situacích ohrožení a obrany státu	- Státní správa a samospráva		Dějepis
• vysvětlí význam základních státoprávních pojmů: stát, prezident, Parlament, vláda • objasní základní rozdělení moci ve státě a uvede příklady orgánů a institucí • objasní význam soudů, státního zastupitelství, advokacie, notářství	- O demokracii	VDO: Formy participace občanů v politickém životě OSV: Hodnoty, postoje a praktická etika VDO: Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	Dějepis
• objasní pojem „demokracie“ • objasní princip demokratických voleb • uvede aktuální volební strany naší země • vysvětlí pojem participace • uvede práva a povinnosti občana ČR • chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy • seznámí se s pojmem politický pluralismus	- Já – občan	OSV: Hodnoty, postoje a praktická etika	
• uvede podmínky nabývání i pozbývání státního občanství ČR			

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• vyjmenuje základní povinnosti občana v demokratickém státě • vysvětlí, co je to ústava • uvede, co obsahuje Ústava ČR • objasní pojmy právo a morálka, právní vztahy a právní normy • respektuje základní právní normy • stručně popíše právní řád ČR • uvede příklady práv dle právních odvětví • vysvětlí pojem „právní předpis“	- Ústava ČR - Právní řád ČR		Dějepis Český jazyk
ŽÁK: • **trestných činů uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci** • **dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování** • **rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování** • **rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady** • **diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání** • vyjmenuje orgány právní ochrany a stručně je charakterizuje • uvědomuje si závažnost trestních činů • uvede příklady postihů • orientuje se v základních právech a povinnostech v právních vztazích. • respektuje práva a zájmy druhých lidí • uvede příklady základních práv a svobod každého člověka	**PRÁVNÍ OCHRANA** - Orgány právní ochrany	OSV: Mezilidské vztahy MKV: Lidské vztahy VDO: Formy participace občanů v politickém životě	Dějepis
• charakterizuje pojmy právní jednání, smlouva a reklamace • uvede postup při reklamaci vadného výrobku • uvede příklady smluv • respektuje základní právní předpisy	- Právní jednání	OSV: Hodnoty, postoje, praktická etika	
• rozliší přestupek od trestného činu	- Protiprávní jednání		

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• vysvětlí pojem kriminalita • charakterizuje kriminalitu dětí, mladistvých i dospělých • uvede nejčastější příklady kriminality dětí a mladistvých **ŽÁK:** • **rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady** • **objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství** • uvede způsoby nabývání vlastnictví • uvědomuje si důsledek poškození cizího majetku • uvede příklad některých smluv upravující občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci • na webu vyhledá stránku o určitém tématu • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • používá informace z různých zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji • ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost • zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	**VLASTNICTVÍ A MAJETEK** - Vlastnictví a majetek - Ochrana majetku - Smlouvy **PRŮBĚŽNĚ** - práce s počítačem, tabletem - práce s různými informačními zdroji - tvorba prezentací a referátů	OSV: Hodnoty, postoje, praktická etika	Dějepis Matematika

Vzdělávací oblast: **Člověk a společnost**
Vyučovací předmět: **Občanská výchova**
Ročník: **9.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zajímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti** • formuluje svůj názor na náboženství obecně • orientuje se v hlavních světových náboženstvích • rozliší náboženství monoteistická a polyteistická • objasní pojem náboženská tolerance • seznámí se s hlavními myšlenkami jednotlivých náboženství, jejich tradicemi, zvyky, svátky a symboly • rozpozná netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy chování lidí	**NÁBOŽENSTVÍ** - Náboženství a náboženská tolerance - Judaismus, křesťanství, islám, hinduismus, buddhismus - Extremismus a fanatismus	MKV: Kulturní diference MKV: Etnický původ MKV: Principy sociálního smíru a solidarity	Dějepis Výchova ke zdraví
ŽÁK: • objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek • pozná svoje zájmy, schopnosti a dovednosti • snaží se přiměřeně prosazovat • orientuje se v typech středních škol • dokáže napsat strukturovaný životopis • ví, jak by měla vypadat pracovní smlouva	**MOJE BUDOUCNOST** - Než se rozhodnu - Volba povolání - Volba střední školy - Nástup do zaměstnání	OSV: Hodnoty, postoje a praktická etika OSV: Kooperace a kompetice OSV: Sebepoznání a sebepojetí	Pracovní činnosti Český jazyk
ŽÁK: • **sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje domácnosti, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti** • **na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení**	**FINANČNÍ GRAMOTNOST**		Dějepis Matematika

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• **vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí** • **vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít** • **uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu** • **na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz**			
• uvede formy placení • uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení	- Peníze		
• navrhne, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší než výdaje • navrhne, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy menší než výdaje • vysvětlí zásady hospodárnosti na rozpočtu domácnosti	- Hospodaření domácností	OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
• vyjmenuje a stručně popíše vybrané finanční produkty bank – penzijní připojištění, stavební spoření, pojištění, úvěr, hypotéka, leasing • vysvětlí rozdíl mezi aktivními a pasivními operacemi	- Trh výrobků a služeb - Úspory, úvěry, úroky - Banky a jejich služby		
ŽÁK:	**NÁRODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ**		
• **rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu**		MV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MV: Fungování a vliv médií ve společnosti	Dějepis Matematika
• charakterizuje pojem národní hospodářství • pojmenuje a objasní principy ekonomických systémů • vysvětlí pojmy: HDP, nezaměstnanost, inflace, obchodní bilance	- Struktura národního hospodářství - Ukazatelé národního hospodářství		Matematika
• uvede, kdo provádí hospodářskou politiku státu a rozdělí ji do čtyř oblastí	- Hospodářská politika státu		
• uvede, kdo sestavuje státní rozpočet a čím je tvořen • rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje	- Státní rozpočet		
• vysvětlí pojem daň • uvede příklady daní	- Daně		

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• orientuje se v sociální politice státu • uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu	- Záchytná sociální síť		
ŽÁK:	**MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE**		
• **popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů uplatňování** • **uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky** • **objasní souvislosti globálních a lokálních problémů** • vysvětlí význam, podstatu i výhody mezinárodní spolupráce • seznámí se s existencí a činností jednotlivých mezinárodních organizací i s jejich strukturou	- Úvod do mezinárodních vztahů Světové organizace - Evropská integrace Evropská unie - Globalizace a globální svět - Významné globální problémy	MKV: Multikulturalita EV: Vztah člověka k přírodě EGS: Jsme Evropané EGS: Evropa a svět nás zajímá	Zeměpis Přírodopis Dějepis
• na webu vyhledá stránku o určitém tématu • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • používá informace z různých zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji • ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost • na uživatelské úrovni prezentuje informace v textové, grafické a multimediální formě	**PRŮBĚŽNĚ** - práce s počítačem, tabletem - práce s různými informačními zdroji - tvorba prezentací a referátů		

6.5 Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

6.5.1 Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět fyzika je vyučován jako samostatný předmět v 6. – 8. ročníku dvě hodiny týdně, v 9. ročníku jedna hodina týdně.

Vzdělávání v předmětu fyzika:

- směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí
- vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy
- vede k vytváření a ověřování hypotéz
- učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi
- směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování
- vede k porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel, pracovních listů, odborné literatury)
- laboratorní práce
- samostatné pozorování, řešení problémů, provádění pokusů
- krátkodobé projekty
- exkurze

Předmět fyzika úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- chemie: jaderné reakce, radioaktivita, skupenství a vlastnosti látek, atomy, atomové teorie
- přírodopis: světelná energie (fotosyntéza), optika (zrak), zvuk (sluch), přenos elektromagnetických signálů, srdce – kardiostimulátor
- zeměpis: magnetické póly Země, kompas, sluneční soustava;
- matematika: početní výkony, řešení rovnic;
- informatika – využití ICT

Předmětem prolínají průřezová témata:

- rozvíjení kritického myšlení, navrhování způsobů řešení problémů, ochota pomoci a spolupracovat (VDO)
- rozvíjení dovedností a schopností (OSV)
- posuzování obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie, princip výroby elektrické energie, klady a zápory jaderné energetiky (EV)
- komunikace a kooperace, kritické čtení (MDV)
- evropská a globální dimenze v efektivním využívání zdrojů energie v praxi, výroba a potřeba energie v globálním měřítku, udržitelný rozvoj (EGS)
- vzájemné respektování (MKV)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání, třídění a propojování informací
- k používání odborné terminologie
- k samostatnému měření, experimentování a porovnávání získaných informací
- k nalézání souvislostí mezi získanými daty

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadává takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat
- klade důraz na aplikaci poznatků v praxi

Kompetence komunikativní

Učitel:

- řídí práci ve skupinách tak, aby byla založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- využíváním skupinového vyučování vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti
- vede žáky k ochotě pomoci

Kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů
- podněcuje žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů energie ve svém budoucím životě

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními
- podněcuje žáky k využívání znalostí a dovednosti v zájmu jejich rozvoje a přípravy na budoucí povolání, směřující k dalšímu vzdělávání a profesní orientaci

Kompetence digitální

Učitel:

- vede k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatnému rozhodování, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- vede k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volení vhodných postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vede k využívání digitálních technologií k usnadnění práce, zautomatizování rutinní činnosti, zefektivnění či zjednodušení svých pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce
- vede k chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, k seznamování se s novými technologiemi, ke kritickému hodnocení jejich přínosů a reflektování rizika jejich využívání
- vede k předcházení situacím ohrožujících bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí vede k etickému jednání

Vzdělávací oblast: **Člověk a příroda**
Vyučovací předmět: **Fyzika**
Ročník: **6.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • dokáže rozlišit pojmy – těleso, látka, skupenství • dokáže charakterizovat vlastnosti pevných, kapalných a plynných látek • uvede konkrétní příklady jevů dokazujících neustálý pohyb částic látek a jejich vzájemné působení • dokáže popsat a zakreslit z čeho je složen model atomu • rozliší od sebe prvky, molekuly, sloučeniny • ověří existenci gravitační síly • dokáže popsat jevy způsobené zemskou gravitací • používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji	**STAVBA LÁTEK** - tělesa a látky - vlastnosti pevných, kapalných a plynných látek - složení látek - vzájemné silové působení částic - atomy a molekuly - gravitační síla, gravitační pole	EV: základní podmínky života	Pří – 4. roč ZE – 6. roč.
ŽÁK: • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • ověří pokusem existenci elektrického pole • dokáže rozlišit pojmy – elektrický náboj, el. síla, el. pole • prakticky ukáže, jak lze těleso elektrovat • ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů	**ELEKTRICKÉ VLASTNOSTI LÁTEK** - elektrování při vzájemném dotyku - elektrické pole - vysvětlení elektrování těles - laboratorní práce	OSV: psychohygiena	
ŽÁK: • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • ověří pokusem existenci magnetického pole • popíše části magnetu, rozliší typy a druhy magnetu • dokáže znázornit působení magnetického pole • má představu, proč je kolem Země také magnetické pole a jak funguje kompas a buzola	**MAGNETICKÉ VLASTNOSTI LÁTEK** - působení magnetu - magnetické pole - magnetické indukční čáry - magnetické pole Země - laboratorní práce	OSV: kooperace a kompetice	Pří – 5.roč. ZE – 6.roč

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové a grafické formě **ŽÁK:** • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa • předpoví, jak se mění délka, či objem tělesa při dané změně jeho teploty • využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů • ovládá práci s textovými a tabulkovými editory **ŽÁK:** • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • rozhodne, jaký druh pohybu vykonává těleso vzhledem • k jinému tělesu • využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah • mezi rychlostí, drahou a časem u rovnoměrného pohybu těles • využívá vhodné jednoduché aplikace pro práci s textovým, grafickým a tabulkovým editorem	**MĚŘENÍ FYZIKÁLNÍCH VELIČIN** - měření délky - měření objemu kapalin a pevného tělesa - měření hmotnosti pevných těles a kapalin - hustota látky – vztah s objemem a hmotností - měření teploty a času - laboratorní práce **POHYB A KLID** - pohyb a klid těles - dráha trajektorie - nerovnoměrný a rovnoměrný pohyb - rychlost pohybu - laboratorní práce	EGS: objevujeme Evropu a svět	M – 6.roč. M – 6.roč ZE – 6.roč. TV

Vzdělávací oblast: **Člověk a příroda**
Vyučovací předmět: **Fyzika**
Ročník: **7.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • určí v konkrétní situaci druhy sil působících na těleso • umí znázornit působiště, velikost a směr síly • dokáže znázornit skládání sil stejným a opačným směrem • ověří pokusem, zda se těleso nachází v rovnovážné poloze • ověří pokusem účinky síly • vyhledá informace o jednoduchých strojích • chápe vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy • popíše druhy tření v praxi a jeho ovlivňování • používá informace z různých informačních zdrojů a ověřuje jejich věrohodnost • zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	**SÍLA** - gravitační, elektrická, magnetická síla - znázornění síly - skládání sil stejného a opačného směru - rovnováha dvou sil a těžiště tělesa - rovnovážná poloha tělesa - účinky síly posuvné, otáčivé, deformační - tlaková síla, tlak - třecí síla, tření - laboratorní práce	MV: kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	ZE – 6.roč.
ŽÁK: • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • ověří pokusem Pascalův zákon • popíše funkci hydraulického zařízení • chápe souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny • ověří pokusem chování těles v klidné kapalině • chápe souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře Země • dokáže rozlišit podtlak a přetlak a uvést příklady • vyhledá informace o Pascalovi a Archimédovi • používá informace z různých informačních zdrojů a ověřuje jejich věrohodnost	**MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN** - Pascalův zákon - hydraulická zařízení - hydrostatický tlak - Archimédův zákon - vztlaková síla - chování těles v klidné kapalině - atmosférický tlak - změny atmosférického tlaku - tlak plynu v uzavřené nádobě - laboratorní práce	EV::základní podmínky života	Dě – 6.roč. PČ – 6. - 9.roč.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě • ovládá práci s tabulkovými editory **ŽÁK:** • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • dokáže rozlišit světelné zdroje a osvětlená tělesa • má představu o fázích Měsíce a zatmění Měsíce a Slunce • dokáže graficky znázornit zákon odrazu světla • umí popsat zobrazení těles rovinnými zrcadly a vysvětlit použití v praxi • porozumí lomu světla a rozkladu světla optickým hranolem, umí rozlišit spektrum barev • uplatňuje základní estetická pravidla pro práci s textem a obrazem při tvorbě prezentace	**SVĚTELNÉ JEVY** - světelné zdroje, rychlost světla - stín, fáze Měsíce, zatmění Měsíce a Slunce - zobrazení odrazem – zrcadla rovinná, kulová - zobrazení lomem – čočky – spojky, rozptylky - rozklad bílého světla optickým hranolem - laboratorní práce	OSV: rozvoj schopnosti poznávání	ZE – 6. – 7.roč. Pří – 6.roč.

Vzdělávací oblast: **Člověk a příroda**
Vyučovací předmět: **Fyzika**
Ročník: **8.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem • určí v jednoduchých případech změnu polohové a pohybové energie • vysvětlí změnu vnitřní energie tělesa při změně teploty • rozpozná jednotlivé skupenské přeměny a bude schopen uvést praktický příklad (tání, tuhnutí, vypařování, var, kondenzace) • vyhledá informace o anomálii vody a jejích důsledků v přírodě • používá informace z různých informačních zdrojů a ověřuje jejich věrohodnost • zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě • ovládá práci s textovými a tabulkovými editory	**ENERGIE** - formy energie - pohybová a polohová energie - vnitřní energie - práce a výkon - přeměny skupenství – tání/tuhnutí, vypařování/kapalnění - faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny - laboratorní práce	EV: lidské aktivity a problémy životního prostředí	FY – 7.roč. CHE – 8.roč. TV – 6. – 9.roč
ŽÁK: • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • rozpozná zdroje zvuku a vhodnost prostředí pro jeho šíření • vysvětli odraz zvuku a dovede objasnit vznik ozvěny • objasní závislost rychlosti zvuku na prostředí, kterým se zvuk šíří • rozlišuje hlasitost zvuku a má představu, jak hlasité jsou různé zdroje zvuku v jeho okolí • dokáže určit možnosti, jak omezit nepříznivý vliv nadměrně hlasitého zvuku na člověka a životní prostředí	**ZVUKOVÉ JEVY** - zvuk, zdroj zvuku - šíření zvuku – prostředí, rychlost - odraz zvuku – ozvěna - pohlcování zvuku – akustika - hlasitost zvuku - laboratorní práce	OSV: psychohygiena	Pří – 8.roč.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• uplatňuje základní estetická pravidla pro práci s textovým a tabulkovým editorem při tvorbě přehledu hlasitosti zvuku v praxi **ŽÁK:** • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • porozumí základním pojmům (atom a jeho složení, molekula, iont) • sestaví správně podle schématu elektrický obvod • analyzuje správně schéma reálného obvodu • pokusně ověří, za jakých podmínek prochází obvodem elektrický proud • objasní účinky elektrického proudu (tepelné, světelné, pohybové) • změří elektrický proud ampérmetrem a elektrické napětí voltmetrem • dodržuje pravidla bezpečné práce při zacházení s elektrickými zařízeními • rozliší pokusně vodič od izolantu • porozumí pojmům elektrická energie a výkon/příkon • využívá vhodné aplikace při práci s textovým, grafickým a tabulkovým editorem	**ELEKTRICKÉ JEVY** - částicové složení látek - elektrický náboj - elektrická síla, elektrické pole - elektrický obvod – zdroj, spotřebič, spínač - elektrický proud - elektrické napětí - elektrický odpor - elektrická energie a výkon/příkon - pravidla bezpečné práce	OSV: řešení problémů a rozhodovací dovednosti	CHE – 8.roč.

Vzdělávací oblast: **Člověk a příroda**
Vyučovací předmět: **Fyzika**
Ročník: **9.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • ověří existenci magnetického pole • u konkrétního magnetu dokáže pokusně určit druh pólu a graficky znázornit indukční čáry • rozliší stejnosměrný proud od střídavého na základě jejich časového průběhu • umí změřit charakteristické fyzikální veličiny • využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí • popíše funkci transformátoru a jeho využití při přenosu elektrické energie • dokáže popsat způsob výroby a přenosu elektrické energie • popíše některé nepříznivé vlivy při výrobě elektrické energie v elektrárnách na životní prostředí • rozliší vodič, izolant a polovodič na základě jejich vlastností • rozliší zdroje stejnosměrného a střídavého napětí • používá informace z různých informačních zdrojů a ověřuje jejich věrohodnost • zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě • ovládá práci s tabulkovými editory	**ELEKTROMAGNETICKÉ DĚJE** - magnetické vlastnosti látek - magnetické pole, magnetická síla, indukční čáry - magnetické pole Země - magnetické pole cívky - stejnosměrný elektromotor - elektromagnetická indukce - střídavý proud - transformátor - výroba a přenos elektrické energie - vedení elektrického proudu ve vodičích - vedení elektrického proudu v izolantech - vedení elektrického proudu v polovodičích - prezentace	EGS: Evropa a svět nás zajímá	ZE-6.r. FY-8.r. CH-9.r.
ŽÁK: • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • vysvětlí, jak se štěpí atomové jádro, pojmy radioaktivita, řetězová reakce a popíše, na jakém principu funguje jaderný reaktor a jaderná elektrárna	**JADERNÁ ENERGIE** - nuklidy, radionuklidy – přirozené, umělé - štěpení atomového jádra, jaderné síly - radioaktivita, radioaktivní záření - řetězová reakce, jaderná energie - jaderná elektrárna, jaderný reaktor	EGS: objevujeme Evropu a svět EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí	FY-6.,8.r. CH-8.r. PŘ-9.r.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• porozumí, jak je zajištěn bezpečný provoz v jaderné elektrárně • umí vyhledat informace o objevech v oblasti radioaktivity a jaderné energie • dokáže porovnat výhody a nevýhody výroby elektrické energie v jaderné a tepelné elektrárně • dokáže popsat nepříznivý vliv radioaktivního záření na lidský organismus a uvést příklady zneužití • zná příklady využití radionuklidů a radioaktivního záření v různých oborech • zná zásady ochrany před účinky radioaktivního záření • uplatňuje základní estetická pravidla pro práci s textovým a tabulkovým editorem při tvorbě prezentace	- účinky radioaktivity, jaderné zbraně, havárie - prezentace		
ŽÁK: • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • popíše Sluneční soustavu a má představu o pohybu vesmírných těles na základě poznatků o gravitačních silách • popíše hlavní součásti Sluneční soustavy (planety, měsíce, planetky, komety) • vyhledá informace o výzkumu vesmíru • používá informace z různých informačních zdrojů a ověřuje jejich věrohodnost • zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	**VESMÍR** - astronomie, astrofyzika - Sluneční soustava – planety a další tělesa - struktura a vývoj vesmíru - výzkum vesmíru - prezentace	EV: vztah člověka k prostředí MV: kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	ZE – 6.roč. FY – 6. – 7.roč.

6.5.2 Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět chemie se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku po dvou hodinách týdně.

Vzdělávání v předmětu chemie:
- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o obor
- vede k poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů
- učí řešit problémy a správně jednat v praktických situacích, vysvětlovat a zdůvodňovat chemické jevy
- učí poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů
- učí získávat a upevňovat dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky
- vede k porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:
- frontální výuka je spojována s praktickými cvičeními
- nácviky jednoduchých laboratorních metod a postupů
- práce ve skupinách
- laboratorní práce
- demonstrační pokusy
- projektová výuka
- exkurze

Rozdělení žáků do skupin, počet skupin a počet žáků ve skupině je omezen vybavením školy pomůckami. Vždy je kladen důraz na dodržování zásad bezpečné práce a postupů.
Řád učebny chemie a laboratorní řád je nedílným vybavením učebny a laboratoře, dodržování uvedených pravidel je pro každého žáka i vyučujícího závazné.

Předmět chemie je úzce spjat s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda a volitelný předmět fyzikálně – chemická praktika:
- zeměpis - surovinové zdroje chemického průmyslu, naleziště
- přírodopis – význam zelených rostlin, životní prostředí, zdraví,
- fyzika – vlastnosti látek, fyzikální veličiny
- matematika – chemické výpočty
- informatika – využití ICT

Předmětem prolínají průřezová témata:
- zodpovědnost každého jedince za své zdraví (OSV, VDO)
- zodpovědnost a spoluzodpovědnost za stav životního prostředí (EV, EGS).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
Učitel:

- vede žáky k systematickému pozorování jako základní formě zjišťování chemických vlastností látek, jejich přeměn a podmínek, za kterých tyto přeměny nastávají, k jejich popisu, hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlení
- vede žáky ke správnému používání chemických termínů, symbolů a značek
- dává žákům možnost samostatně či ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a pokusů

Kompetence k řešení problémů
Učitel:
- předkládá problémové situace související s učivem chemie
- dává žákům možnost volit různé způsoby řešení
- dává možnost obhajovat svá rozhodnutí
- vede žáky k promýšlení pracovních postupů praktických cvičení
- vede žáky k nacházení příkladů chemických dějů a jevů z běžné praxe, k vysvětlování jejich chemické podstaty
- klade důraz na aplikaci poznatků v praxi

Kompetence komunikativní
Učitel:
- vede žáky ke správnému užívání chemických symbolů a značek
- podněcuje žáky k argumentaci
- zadává takové úkoly, při kterých mohou žáci navzájem komunikovat

K**ompetence sociální a personální**
Učitel:
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podněcuje žáky ke smysluplné diskusi
- vytváří situace, při kterých se žáci učí respektovat názory jiných

Kompetence občanské
Učitel:
- společně s žáky respektuje pravidla pro práci s chemickými látkami, řád učebny a laboratorní řád
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- předkládá situace, ve kterých se žáci učí chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí
- vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích (přivolat pomoc a poskytnout první pomoc)

Kompetence pracovní
Učitel:
- vede žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení
- vyžaduje dodržování vymezených pravidel / povinností z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých a ochrany životního prostředí
- zadává úkoly tak, aby žáci byli schopni využít poznatků v běžné praxi
- podněcuje žáky k využívání znalostí a dovedností v zájmu jejich rozvoje a přípravy na budoucí povolání, směřující k dalšímu vzdělávání a profesní orientaci

Kompetence digitální
Učitel:

- vede k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatnému rozhodování, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- vede k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volení vhodných postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vede k využívání digitálních technologií k usnadnění práce, zautomatizování rutinní činnosti, zefektivnění či zjednodušení svých pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce
- vede k chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, k seznamování se s novými technologiemi, ke kritickému hodnocení jejich přínosů a reflektování rizika jejich využívání
- vede k předcházení situacím ohrožujících bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí vede k etickému jednání

Vzdělávací oblast: **Člověk a příroda**
Vyučovací předmět: **Chemie**
Ročník: **8.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • zařadí chemii mezi přírodní vědy • uvede příklady chemického děje • popíše společné a rozdílné vlastnosti vybraných látek • rozpozná skupenství látek a jejich změny • vyhledá v tabulkách (u vybraných látek) hodnoty hustoty, teploty tání, teploty varu a orientuje se v jejich hodnotách • uvede zásady bezpečné práce v chemické laboratoři, poskytne a přivolá první pomoc při úrazu • uvede příklady nebezpečných chemických látek a zásady bezpečné práce s nimi - H-věty, P-věty, piktogramy • používá informace z různých informačních zdrojů a ověřuje jejich věrohodnost • zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	**POZOROVÁNÍ, POKUS, BEZPEČNOST PRÁCE** - vlastnosti látek – barva, skupenství, rozpustnost ve vodě, kujnost, tepelná a elektrická vodivost, hustota - změny skupenství – tání, tuhnutí, vypařování, zkapalnění a sublimace - vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek - zásady bezpečné práce v laboratoři - první pomoc při úrazu v laboratoři (poleptání, popálení, pořezání) - laboratorní práce	OSV: seberegulace a sebeorganizace	FY-6.r., 8.r. PČ- VkZ PŘ- 8.r.
ŽÁK: • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • rozliší různorodé a stejnorodé směsi, uvede příklady • rozliší různé druhy různorodých směsí (suspenze, emulze, pěna, dým, mlha), uvede příklady z běžného života • správně (v souvislostech) použije pojmy: složky roztoku, rozpouštěná látka, rozpouštědlo, rozpustnost, koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok • vypočítá příklady na výpočet složení roztoků (hmotnostní zlomek, hmotnost roztoku, hmotnost rozpouštěné látky) a připraví roztok o požadovaném složení • sestaví jednoduchou filtrační aparaturu a provede filtraci	**SMĚSI, VODA, VZDUCH** - různorodé a stejnorodé směsi (roztoky) - složky směsi - složení roztoků - hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku - oddělování složek směsí – usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace - voda – destilovaná, odpadní, pitná - výroba pitné vody - čistota vody - vzduch – složení - čistota ovzduší - ozónová vrstva - laboratorní práce	EGS: objevujeme Evropu a svět EV: ekosystémy	FY-6.r.,7.r. MA-7.r. ZE-6.,7.r. PŘ-6.,7.r. PČ-VkZ

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová	Mezipředmětové vztahy
• popíše jednoduchou destilační aparaturu a vysvětlí princip destilace • navrhne postup oddělování složek směsí v běžném životě • zhodnotí význam vody pro život na Zemi • rozliší vodu destilovanou, pitnou, užitkovou, odpadní, uvede příklady jejich výskytu a využití • popíše proces výroby pitné vody ve vodárnách • prokáže znalost složení vzduchu • uvede příklady znečišťování vody a vzduchu • využívá vhodné jednoduché aplikace pro práci s textovým, grafickým a tabulkovým editorem			
ŽÁK: • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • používá pojmy atom, molekula ve správných souvislostech • popíše složení atomu a vznik kationtu a aniontu z neutrálních atomů používá značky a názvy nejznámějších chemických prvků • vysvětlí, co udává protonové číslo • používá pojmy chemické látky, chemický prvek, chemická sloučenina a chemická vazba • ze vzorce (a z modelu molekuly) chemické sloučeniny odvodí kvalitativní i kvantitativní složení chemické látky (počet prvků a jejich název, počet atomů jednotlivých prvků v molekule) • rozliší kovy a nekovy a uvede příklady vlastností a praktického využití vybraných kovů, slitin a nekovů • rozliší periody a skupiny v PSP a vyhledá známé prvky s podobnými vlastnostmi, periodický zákon • zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě • ovládá práci s tabulkovými editory	**ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY** - molekuly, atomy, prvky, sloučeniny - atomové jádro – protony, neutrony - elektronový obal – elektrony - změny v el. obalu při chemických reakcích - chemické prvky – názvy a značky – výběr - vlastnosti a použití prvků – výběr - periodická soustava – skupiny, periody - protonové číslo - chemická vazba, elektronegativita prvků - názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin - prezentace	MV: kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	FY-6.r. PŘ-9.r. ZE – 7., 9.r. PČ-VkZ
ŽÁK: • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	**CHEMICKÉ REAKCE** - chemická reakce – reaktanty a produkty - zákon zachování hmotnosti - chemické rovnice	OSV: kooperace a kompetice	M – 7. roč.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová	Mezipředmětové vztahy
• rozliší výchozí látky a produkty chemické reakce a určí je správně v konkrétních příkladech • provede jednoduché chemické reakce • uvede zákon zachování hmotnosti pro chemické reakce a využije ho při řešení úloh • zapíše jednoduchými chemickými rovnicemi vybrané chemické reakce • ovládá práci s textovými a tabulkovými editory	- látkové množství, mol, molární hmotnost - faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah, katalyzátory - laboratorní práce		
ŽÁK: • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • určí oxidační číslo atomů prvků ve sloučeninách • zapíše z názvů vzorce sloučenin, a naopak ze vzorců jejich názvy • popíše vlastnosti a použití vybraných sloučenin a posoudí vliv vybraných zástupců těchto látek na životní prostředí • rozliší kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů pH a změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem • uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi • používá informace z různých informačních zdrojů a ověřuje jejich věrohodnost • uplatňuje základní estetická pravidla pro práci s textovým a tabulkovým editorem při tvorbě prezentace	**ANORGANICKÉ SLOUČENINY** - oxidační číslo - oxidy – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů - kyselost a zásaditost roztoků – pH stupnice - neutralizace - kyseliny a hydroxidy – vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů - soli nekyslíkaté – halogenidy – vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných halogenidů - soli kyslíkaté – vlastnosti a použití vybraných solí - prezentace	EV: základní podmínky života	PŘ - 6.,8.,9.r. ZE - 6.,7.,8.r. PČ-VkZ

Vzdělávací oblast: **Člověk a příroda**
Vyučovací předmět: **Chemie**
Ročník: **9.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • rozliší anorganické a organické sloučeniny • zná zdroje, vlastnosti a použití uhlovodíků • uvede příklady fosilních a průmyslově vyráběných paliv a popíše jejich vlastnosti a použití • zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie • posoudí vliv spalování různých paliv (včetně pohonných látek pro automobily) na životní prostředí • rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie • vyhledá a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy • rozliší pojmy „uhlovodíky“ a „deriváty uhlovodíků“ • rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití • rozliší bílkoviny, tuky, sacharidy a vitaminy, uvede příklady zdrojů těchto látek pro člověka a posoudí různé potraviny z hlediska obecně uznávaných zásad zdravé výživy • používá informace z různých informačních zdrojů a ověřuje jejich věrohodnost • uplatňuje základní estetická pravidla pro práci s textovým a tabulkovým editorem při tvorbě prezentace	**ORGANICKÉ SLOUČENINY** - uhlovodíky – čtyř-vaznost uhlíku - alkany, alkeny, alkiny, areny - zástupci uhlovodíků - paliva – ropa, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva - obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - deriváty uhlovodíků – významní zástupci - přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů - prezentace	EV: ekosystémy OSV: seberegulace a sebeorganizace OSV: hodnoty, postoje, praktická etika EV: základní podmínky života	ZE-6.-9.r. FY-8.,9.r. CH-8.r. PŘ-9.r. PČ-VkZ
ŽÁK: • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • doloží na příkladech význam chemických výrob pro naše hospodářství a pro člověka	**CHEMIE A SPOLEČNOST** - chemický průmysl ČR – výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze - průmyslová hnojiva	EV: lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV: rozvoj schopnost poznávání	CH-8.,9.r. PČ-VkZ PŘ-8.r. ZE-7.-9-r.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• uvede příklady prvotních a druhotných surovin pro chemické výroby • zhodnotí ekonomický a ekologický význam recyklace odpadů • zná pojmy makromolekula, monomer, polymer • rozliší plasty od dalších látek, uvede příklady názvů, vlastností a použití, zná běžné zkratky pro plasty • posoudí vliv používání plastů na životní prostředí, recyklace vysvětlí pojem „biotechnologie“, uvede příklady • rozpozná označení hořlavých, toxických a výbušných látek, uvede zásady bezpečné práce s běžně prodávanými hořlavinami a výbušninami • uvede a zdůvodní nejúčelnější jednání v případě požáru • uvede příklady volně i nezákonně prodávaných drog a popíše příklady následků, kterým se vystavuje jejich konzument • využívá vhodné jednoduché aplikace pro práci s textovým, grafickým a tabulkovým editorem • zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	- tepelně zpracovávané materiály – cement, vápno, sádra, keramika - plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace - detergenty, pesticidy, insekticidy - hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti - léčiva a návykové látky - prezentace	VDO: formy participace občanů v politickém životě EGS: Evropa a svět nás zajímá MV: fungování a vliv médií ve společnosti	

6.5.3 Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět přírodopis je vyučován jako samostatný předmět v 6. - 9. ročníku. V učebním plánu jsou v 6. – 9. ročníku vymezeny dvě hodiny týdně.

Vzdělávání v předmětu přírodopis:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny
- poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům
- umožňuje poznat vztahy mezi živou a neživou přírodou
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování
- učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě
- snaží se vytvořit zdravý přístup k vlastní osobě a zdravému životnímu stylu, osvojit si zásady zdravého životního stylu
- vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví a učí je být za ně zodpovědný
- rozvíjí i problematiku sexuální výchovy
- zdůrazňuje ochranu zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech
- vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích
- vytváří představu o jednotlivých skupinách organismů a jejich významu pro člověka
- zapojuje žáka do aktivit směřujících k ochraně životního prostředí

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami (sbírky, modely, obrazy, herbáře, videonahrávky, DVD)
- skupinová a týmová práce (s využitím přírodnin, pracovních listů, odborné literatury)
- přírodovědné vycházky s pozorováním
- krátkodobé projekty
- laboratorní práce
- výuka s interaktivní tabulí
- výuka v počítačové učebně
- výukové programy (OZO, Vita, zoologická zahrada aj.)

Předmět přírodopis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověka příroda:

- fyzika: fotosyntéza, světelná energie, sluch, zrak
- zeměpis: rozšíření živočichů a rostlin, výskyt, biotopy, CHKO, Národní parky
- chemie: ochrana životního prostředí – chemické znečištění, chemické vlastnosti minerálů a hornin, herbicidy, pesticidy, insekticidy

Předmětem prolínají průřezová témata:

- konstruktivní řešení problémů, demokratické vztahy ve škole a ve třídě, respektování zásad slušnosti, tolerance a odpovědnosti, ochota pomoci (VDO)
- jednání spojené se vztahem k přírodnímu prostředí, evoluce lidského chování, zvířecí a lidské komunikace (OSV)

- porozumění vztahům člověka a prostředí, důsledkům lidských činností na prostředí, souvislostem v biosféře, rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí a utváření zdravého životního stylu (EV)
- komunikace a kooperace, kritické čtení, sledování a využívání informací z tisku, médií, odborné literatury, rozvíjení dovedností při práci s internetem (MDV)
- evropská a globální dimenze v základech ekologie, udržitelný rozvoj (EGS)
- vstřícný postoj k odlišným sociokulturním skupinám, vzájemné respektování a tolerance, harmonizace mezilidských vztahů (MKV)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání, třídění a propojování informací
- ke správnému používání odborné terminologie
- k samostatnému pozorování a porovnávání získaných informací
- k nalézání souvislostí
- k využívání učiva v praxi

Kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky:

- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje více postupů
- učitel zařazuje metody, při kterých žáci sami navrhují řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná fakta

Kompetence komunikativní

Učitel vede žáky:

- k práci ve skupinách, která je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě
- učitel umožňuje prezentaci práce žáků, žáci mají možnost sami zhodnotit výsledky své práce a reagovat na hodnocení ostatních, argumentovat, přijmout kritiku

Kompetence sociální a personální

Učitel vede žáky:

- učitel využívá skupinové vyučování, které vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- učitel přiřazuje žákům různé role v pracovní skupině
- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- učitel navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti

Kompetence občanské

Učitel vede žáky:

- k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví i zdraví svých blízkých

Kompetence pracovní

Učitel vede žáky:

- k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s mikroskopickými preparáty a s živými přírodninami

- učitel zadává úkoly tak, aby měli žáci možnost si práci sami organizovat, navrhnout postup a časový rozvrh

Kompetence digitální

Učitel:

- vede k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatnému rozhodování, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- vede k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volení vhodných postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vede k využívání digitálních technologií k usnadnění práce, zautomatizování rutinní činnosti, zefektivnění či zjednodušení svých pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce
- vede k chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, k seznamování se s novými technologiemi, ke kritickému hodnocení jejich přínosů a reflektování rizika jejich využívání
- vede k předcházení situacím ohrožujících bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí vede k etickému jednání

Vzdělávací oblast: **Člověk a příroda**
Vyučovací předmět: **Přírodopis**
Ročník: **6**.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života** • uvede příklady rozmanitosti přírody a porovná názory na vznik života • pochopí rozdíl mezi bakterií a virem • **vysvětlí význam virů a bakterií v přírodě a pro člověka** • **má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích** • **pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka**	**OBECNÁ BIOLOGIE** - biologické vědy - vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, - vývin, reakce na podněty; názory na vznik život planeta Země - atmosféra, hydrosféra - názory na vznik života - vznik ozonosféry, biosféry, Slunce - mikroskop - viry a bakterie - výskyt, význam a praktické využití, nemoci	EV: rozmanitost přírody, základní podmínky života ovzduší- význam pro život na Zemi, neléčit virová onemocnění antibiotiky OSV: rozvoj schopností poznání EGS: Objevujeme Evropu a svět - pandemie nemocí, očkování, problémy 3. světa	ZE: CH
• umí popsat jednotlivé části hub, vysvětlí význam hub v přírodě i pro člověka • **rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků**	**BIOLOGIE HUB** - jednobuněčné houby – kvasinky - mnohobuněčné houby - nižší (plísně), vyšší - stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami - lišejníky - výskyt a význam	MV: Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality - pandemie nemocí, očkování, problémy 3. světa EV: ekosystémy - význam lesa, ubývání lesních porostů, emise, imise lišejníky jako indikátory čistoty ovzduší, mořské řasy a kyslík	
• zná význam řas a vybrané zástupce	**BIOLOGIE ROSTLIN** - rostliny (jednobuněčné řasy) - systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas		
• **porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů** • **rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce**	**BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ** - jednobuněčné a mnohobuněčné organismy s pravým jádrem - stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování		PŘ: roztoči a onemocnění nervové soustavy CH: insekticidy

• **odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí** • **ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy** • rozlišuje vnitřní a vnější parazity • vysvětlí význam a postavení živočichů v přírodě **ŽÁK:** • **využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu** **ŽÁK PRŮBĚŽNĚ:** • používá informace z různých informačních zdrojů, ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost • zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě • Ovládá práci s textovými procesory • V textovém procesoru dokáže napsat krátký text včetně dodržení základních typografických pravidel • Vloží obrázek, změní jeho vlastnosti a umístí jej v textu • Z webové stránky dokáže zkopírovat a uložit obrázek	- vývoj, vývin a systém živočichů - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci (jednobuněčné organismy), bezobratlí - žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši (plži, mlži, hlavonožci), kroužkovci, členovci (pavoukovci, korýši, hmyz) - ochrana bezobratlých **PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY** - práce s lupou, mikroskopem a práce s určovacími klíči, atlasy	EV: ekosystémy - narušení přírodní rovnováhy, přemnožené druhy hmyzu, důsledky VDO: Občanská společnost a škola - pravidla bezpečnosti práce	

Vzdělávací oblast: **Člověk a příroda**
Vyučovací předmět: **Přírodopis**
Ročník: **7.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů** • **rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce** • **odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí** • **ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy** • zná význam živočichů v přírodě i pro člověka, jejich postavení v ekosystému, chápe jejich ochranu	**BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ** - stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla, vývoj, vývin a systém živočichů - strunatci - třídy: kruhoústí, paryby, ryby, obojživelníci, plazi (ještěři, hadi, želvy, krokodýli), ptáci, savci - rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva - projevy chování živočichů	OSV: rozvoj schopností poznání EGS: Jsme Evropané - mezinárodní smlouvy o rybolovu, ohrožené druhy, nezákonný lov EV: Ekosystémy - zamořené vodní plochy, ptačí krmítka, chov papoušků, tropické deštné lesy, druhová rozmanitost	ZE: rozšíření organismů, migrace DĚ: rybníkářství v Čechách ZE: cesty ptáků
ŽÁK: • vysvětlí vývoj rostlin, odvodí závislost a přizpůsobení rostlin podmínkám prostředí • **odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům** • **rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití** • **uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování** • **rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce** • dokáže rozlišit nižší a vyšší rostlinu, vysvětlí rozdíl mezi výtrusnými a semennými rostlinami • vysvětlí rozdíl mezi nahosemennou a krytosemennou rostlinou a uvede konkrétní příklady • zná význam rostlin v přírodě • vysvětlí stavbu a funkci jednotlivých částí rostlinného těla (kořen, stonek, list, květ, plod – semeno)	**BIOLOGIE ROSTLIN** - přechod rostlin na souš - výtrusné rostliny (mechorosty, kapraďorosty) - rostliny nahosemenné – jehličnany, ekosystém les - anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) - fyziologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování, vývin rostlin a pohyby rostlin - rostliny krytosemenné - vybrané čeledi rostlin dvouděložných a jednoděložných - ekosystém louka	EV: Základní podmínky života - rostliny – producenti, potravní řetězec, význam lesa, ochrana lesů, léčivé rostliny, bio – produkty, umělé ekosystémy EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí - zásahy člověka do přírody EGS: Objevujeme Evropu a svět - hospodářsky významné rostliny, import, potravinové zdroje	CH: uhlí PČ: zelenina, ovocné rostliny rozmnožování rostlin

• **využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu** **ŽÁK PRŮBĚŽNĚ:** • používá informace z různých informačních zdrojů, ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost • zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě • Ovládá práci s textovými procesory • V textovém procesoru dokáže napsat krátký text včetně dodržení základních typografických pravidel • Vloží obrázek, změní jeho vlastnosti a umístí jej v textu • Z webové stránky dokáže zkopírovat a uložit obrázek	**PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY** - práce s lupou, práce s mikroskopem, práce s určovacími klíči, atlasy	VDO: Občanská společnost a škola - pravidla bezpečnosti práce	

Vzdělávací oblast: **Člověk a příroda**
Vyučovací předmět: **Přírodopis**
Ročník: **8**.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů** • vysvětlí význam dědičnosti a proměnlivosti organismu, zná pojem gen, křížení • **vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti** • **uvede příklady dědičnosti v praktickém životě**	**OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA** - dědičnost a proměnlivost organismů - chromozomy a DNA - chromozomy a buněčné dělení - chromozomy v jádrech buněk člověka - význam dědičnosti	OSV: mezilidské vztahy EV: Vztah člověka k prostředí - geneticky upravené potraviny léčby vrozených vad	CH
ŽÁK: • **určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy** • dovede vysvětlit, jak tělo získává energii – metabolismus • objasní význam správné výživy a argumentuje ve prospěch správného životního stylu • zná nejdůležitější hormony lidského těla • **rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby** • **charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka** • **popíše vznik a vývin jedince**	**BIOLOGIE ČLOVĚKA** - buňky, tkáně, orgány - opěrná a pohybová soustava - oběhová soustava - dýchací soustava - trávicí soustava - vylučovací soustava - kožní soustava - nervová soustava - soustava žláz s vnitřní sekrecí - smyslové orgány - pohlavní soustava - nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie - vývin jedince před narozením i po narození - početí , těhotenství, vývoj plodu - růst vývoj kojence v prvním roce života - Vývoj člověka - živočišný předchůdce, australopiték, člověk zručný, člověk vzpřímený, člověk rozumný, člověk vyspělý	OSV: rozvoj schopností poznání psychohygiena MV: Fungování a vliv medii ve společnosti - stav ovzduší EGS: Evropa a svět nás zajímá - hladomor, problémy zemí třetího světa, přístup k pitné vodě OSV: Řešení problému a rozhodovací dovednosti - sexualita, pohlavně přenosné chorob, péče o své zdraví (rakovina kůže), pitný režim, nebezpečí návykových látek, kouření, alkoholismus EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí - ochrana	TV CH FY: světlo, zvuk OV, PČ VKZ: vývin jedince dětské nemoci návykové látky DĚ: vývoj člověka

ŽÁK: • **využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu** **ŽÁK PRŮBĚŽNĚ**: • používá informace z různých informačních zdrojů, ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost • zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě • Ovládá práci s textovými procesory • V textovém procesoru dokáže napsat krátký text včetně dodržení základních typografických pravidel • Vloží obrázek, změní jeho vlastnosti a umístí jej v textu • Z webové stránky dokáže zkopírovat a uložit obrázek	**PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY** - laboratorní práce	vodních zdrojů – udržitelný rozvoj, znečištěné ovzduší, exhalace, VDO: pravidla bezpečnosti práce	

Vzdělávací oblast: **Člověk a příroda**
Vyučovací předmět: **Přírodopis**
Ročník: **9.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • vysvětlí teorii vzniku Země • **rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny** • zná fyzikální a chemické vlastnosti nerostů • zná význam některých důležitých nerostů (rudy) a hornin • **rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů** • uvede konkrétní příklad vnitřních a vnějších geologických. dějů • porovná význam půdních činitelů pro vznik půdy • popíše teorii o vzniku a vývoji života na Zemi • **na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi**	**NEŽIVÁ PŘÍRODA** - Země – Země ve Vesmíru, vznik a stavba Země - Základní geologické vědy - Krystal, fyzikální a chemické vlastnosti nerostů - nerost, hornina - vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců - vnitřní a vnější geologické děje - Pedologie - vznik, složení, vlastnosti a význam a ochrana půd - podzemní vody a prameny - Vznik a vývoj života na Zemi - jak začal život, éry vývoje Země - význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka - příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi	OSV: rozvoj schopností poznání MV: Fungování a vliv medií ve společnosti - přírodní katastrofy, zemětřesení EV: Vztah člověka k prostředí - způsoby hospodaření, ochrana půdy, zdroj výživy, rekultivace	FY: sluneční soustava ZE: planeta Země, stavba F, CH: terminologie, rozpustnost CH: chemické vzorce, značky prvků ZE: vznik pohoří, pohoří v ČR, ve světě CH: působení vody ve vápencích ZE: pedosféra
ŽÁK: • orientuje se v základních ekologických pojmech • **uvede konkrétní příklad potravního řetězce v různých ekosystémech a vysvětlí podstatu** • **popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky** • rozlišuje živé a neživé složky životního prostředí	**ZÁKLADY EKOLOGIE** - ekologické pojmy - živé a neživé složky životního prostředí - vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému	EV: Ekosystémy - aktivní přístup k ochraně životního prostředí, principy udržitelného rozvoje EGS: Jsme Evropané - ochrana přírodního a kulturního bohatství, organizace UNESCO	Z, CH: ochrana životního prostředí, vzduch, voda, teplo PC: odpady ZE: krajina

• uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi • **pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí** **ŽÁK:** • **využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu** **ŽÁK PRŮBĚŽNĚ**: • používá informace z různých informačních zdrojů, ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost • zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě • Ovládá práci s textovými procesory • V textovém procesoru dokáže napsat krátký text včetně dodržení základních typografických pravidel • Vloží obrázek, změní jeho vlastnosti a umístí jej v textu • Z webové stránky dokáže zkopírovat a uložit obrázek	- globální problémy a jejich řešení, chráněná území - člověk a biosféra - ochrana přírody - zeleň v krajině a její význam **PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY** - práce s určovacími klíči a atlasy nerostů a hornin, s mikroskopem - seznamování se se zkamenělinami	VDO: pravidla bezpečnosti práce	

6.5.4 Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět zeměpis je vyučován jako samostatný předmět v 6. - 9. ročníku. V 6. - 8. ročníku dvě hodiny týdně, v 9. ročníku jedna hodina týdně.
Zeměpis se vyučuje většinou v odborné učebně. Řád učebny zeměpisu je nedílným vybavením učebny, dodržování uvedených pravidel je pro každého žáka závazné.

Vzdělávání v předmětu zeměpis:

- vede k zájmu o zeměpis
- poskytuje žákům metody a prostředky k osvojení hlavních geografických pojmů, objektů a jevů,
- vede k pochopení vlivu lidské činnosti na planetu Zemi a důsledků lidské činnosti pro život na Zemi,
- motivuje žáky pracovat s mapou (atlasem nebo turistickou mapou), glóbusem, buzolou, kompasem,
- učí žáky, jak přežít v krizových situacích (povodně, zemětřesení a sopečná činnost, pohyb v neznámých prostředích apod.),
- seznamuje žáky s chováním, které vede k ochraně přírody a trvale udržitelnému rozvoji,
- ukazuje možnosti využití získaných poznatků v praxi,
- soustřeďuje se na rozvoj schopností žáka individuálně i při práci ve skupinách,
- podporuje u žáků tvořivé a logické myšlení.

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- obhajování výsledků své práce, komunikace s lidmi, hledání cesty ke správnému
- řešení, spolupráce se spolužáky, žáci jsou vedeni k jasnému, zřetelnému a srozumitelnému vyjadřování svých vědomostí
- frontální výuka s demonstračními pomůckami, s různými druhy map, grafy, obrazovým materiálem, portfolio žáka, statistickými materiály
- výkladové hodiny propojené diskuzemi a debatami, hodiny s problémově pojatou výukou
- skupinová práce (s využitím map, pracovních listů, odborné literatury, časopisů, internetu), práce ve dvojicích, individuální formy výuky
- zeměpisné vycházky s pozorováním
- zeměpisné projekty s následným vystoupením před kolektivem

Předmět zeměpis se realizuje rovněž v úzké koordinaci s dalšími vyučovacími předměty, se kterými má některá související témata v oblasti Člověk a příroda:

- chemie: znečištění atmosféry, hydrosféry, biosféry
- fyzika: sluneční soustava, vesmír, počasí
- přírodopis: rozšíření živočichů a rostlin, biotopy, CHKO, národní parky, pedosféra

Mezipředmětové vztahy jsou aplikovány i na předměty z ostatních vzdělávacích oblastí:

- matematika: měřítko mapy, převody jednotek, práce s grafy, diagramy
- ICT: zdroj aktuálních informací a jejich zpracování
- dějepis: kultura národů a osídlování, historie států

Předmětem prolínají průřezová témata:

- OSV: spoluvytváří dovednosti spolupráce a komunikace v týmu, přispívá k utváření mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni, vede ke komunikaci k řešení problémů a rozhodovacím dovednostem
- VDO: podporuje aktivity vedoucí k respektování zásad slušnosti, tolerance, ohleduplnosti, dodržování principu demokracie v občanském životě, respektování kulturní, etnické a jiné odlišnosti (rasy, náboženství, jazyky), vede k ohleduplnosti a ochotě pomáhat jiným lidem
- EGS: vede k orientaci na mapě dnešního světa, k chápání globalizačních procesů a jejich důsledky, vytváří představy o humanitární spolupráci, vytváří poznatky o cestování
- MKV: seznamuje s různými kulturami, jejich tradicemi, zvyky, podporuje pozitivní mezilidské vztahy, poskytuje základní znalosti o etnických a kulturních skupinách obyvatel, ukazuje cestu k jejich soužití
- EV: podporuje konkrétní pracovní aktivity ve prospěch životního prostředí, uvědomování si základních podmínek života a možností jejich ohrožení, problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí
- MV: spoluvytváří předpoklady ke kritickému čtení a vnímání mediálního sdělení, vede ke sledování zpravodajských relací, zájmu o odbornou literaturu a časopisy, rozvíjí dovednosti při práci s internetem, vede ke kritickému přebírání získaných informací

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- na základě práce s mapou zpracovávají informace v ní obsažené, ty třídí a vyvozují obecně platné závěry,
- aktivně a samostatně vyhledávají aktuální informace a zapojují je do výuky v hodinách zeměpisu,
- využívají více možností řešení pro zpracování úkolů a docházejí různými cestami ke správným výsledkům,
- aktivně hodnotí svou práci a poučují se z vlastních chyb.

Kompetence komunikativní

- aktivně komunikují při skupinové práci a snaží se společně hledat řešení zadaných problémů,
- prezentují své výsledky, aktivně odpovídají na otázky k danému tématu, jsou schopni oponovat a přijmout kritiku své práce,
- užívají správné odborné názvosloví.

Kompetence k řešení problémů

- k řešení zadaných problémů využívají předchozích zkušeností nebo hledají nové způsoby řešení,
- ověřují si správnost svých výsledků,
- na základě nově získaných informací (encyklopedie, internet) hledají nová řešení zadaných úkolů a využívají jich v praxi.

Kompetence sociální a personální

- jsou odpovědni za práci celé skupiny a jsou schopni prosazovat ve skupině svůj názor,
- při práci ve skupině využívají svých předností pro dosažení co nejlepších výsledků,
- chovají se podle pravidel slušného chování,
- pomáhají slabším členům skupiny při pochopení a zpracování zadaného úkolu,
- respektují názory druhých, dokážou se od nich poučit, aktivně argumentovat a obhajovat svůj názor.

Kompetence občanské

- chrání své zdraví a zdraví svých spolužáků, v případě úrazu jim pomohou nebo zavolají na pomoc dospělého,
- znají základní pravidla, jak udržovat kvalitní životní prostředí a jak chránit přírodu.

Kompetence pracovní

- svědomitě vykonávají zadanou práci a hodnotí její výsledky i z hlediska ochrany zdraví a životního prostředí.

Kompetence digitální

Učitel:

- vede k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatnému rozhodování, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- vede k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volení vhodných postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vede k využívání digitálních technologií k usnadnění práce, zautomatizování rutinní činnosti, zefektivnění či zjednodušení svých pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce
- vede k chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, k seznamování se s novými technologiemi, ke kritickému hodnocení jejich přínosů a reflektování rizika jejich využívání
- vede k předcházení situacím ohrožujících bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí vede k etickému jednání

Vzdělávací oblast: **Člověk a příroda**
Vyučovací předmět: **Zeměpis**
Ročník: **6.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů** • na webu dokáže vyhledat stránku o určitém tématu • **používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii.** **ŽÁK:** • **prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů**. • **rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu** • **porovnává působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost.**	**GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE** - komunikační geografický a kartografický jazyk - důležité body, plán, mapa - geografická kartografie a topografie - glóbus - zeměpisná síť - určování zeměpisné polohy - měřítko map - praktická cvičení **PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ** - Země jako vesmírné těleso - tvar, velikost a pohyby Země - časová pásma krajinná sféra - přírodní a společenská sféra - systém přírodní sféry na planetární úrovni - šířková pásma a výškové stupně - systém přírodní sféry na regionální úrovni - přírodní oblasti	OSV: rozvoj schopností poznávání, kreativita, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV: změny v krajině, vliv člověka na životní prostředí, základní podmínky života – voda, vzduch, půda, ekosystémy, vztah člověka k prostředí EGS: Evropa a svět nás zajímá, odlišné pojetí kalendáře, časová pásma, model země, MV: vnímání mediálních sdělení - problematika přírodních složek, aktuality, sledování a vyhodnocování předpovědi počasí	INF – internet ČJ - encyklopedie, slovníky, názvosloví, správná výslovnost MA – tabulky, grafy, jednotky vzdálenosti, porovnávání rozměrů, úhel, měřítko mapy, převody jednotek VV – estetická stránka mapy FY – sluneční soustava, skupenství látek, gravitační síla, teplota, tlak PŘ -vznik a život ve ves-míru, roční období – změny v přírodě, vznik a stavba země, vnější a vnitřní geologické děje, vývoj zemské kůry, neživá příroda DĚ – starověké a středověké představy o vesmíru, existence lidstva, vývoj mořeplavby CH – chemické prvky, směsi – vzduch, voda

Vzdělávací oblast: **Člověk a příroda**
Vyučovací předmět: **Zeměpis**
Ročník: **7.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny.** • **porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států.** • **zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich.** • v textovém procesoru dokáže napsat krátký text včetně dodržení základních typografických pravidel • vloží obrázek, změní jeho vlastnosti a umístí jej v textu • z webové stránky dokáže zkopírovat a uložit obrázek	**GEOGRAFICKÉ INFORMACE** - zdroje dat, kartografie a topografie - geografický komunikační jazyk **SVĚTADÍLY, OCEÁNY, MAKROREGIONY SVĚTA** - přírodní a socioekonomické poměry - Amerika - Afrika - Asie - Austrálie a Oceánie - Antarktida **MODELOVÉ REGIONY SVĚTA** - vybrané přírodní, politické, hospodářské a environmentální problémy	EGS: objevujeme Evropu a svět - spolupráce zemí světa VDO: občan, občanská společnost a stát MKV: kulturní diference, etnický původ OSV: rozvoj schopností poznávání, kreativita, mezilidské vztahy MV: kritické čtení a vnímání mediálních sdělení EV: vztah člověka k prostředí - ochrana přírody, přístupy k přírodě	INF – vyhledávání informací a komunikace, zpracování informace PŘ – základy ekologie, ochrana přírody a životního prostředí, DĚ – počátky lidské společnosti, nejstarší civilizace, objevy a dobývání, počátky nové doby, modernizace společnosti, rozdělený a integrující se svět, průmyslová revoluce, OV – lidská práva, význam vzdělání pro člověka RV – zdravý životní styl MA – rozbor grafů, porovnávání čísel, určování hustoty zalidnění, průměrné hodnoty, jednotky plochy CH – využití nerostných surovin, chemický průmysl, petrochemie, FY – typy elektráren CJ– reálie v anglickém příp. v německém jazyce

Vzdělávací oblast: **Člověk a příroda**
Vyučovací předmět: **Zeměpis**
Ročník: **8.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **lokalizuje na mapách světa oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny** • **porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní. Společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států.** • **zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich.** • v textovém procesoru dokáže napsat krátký text včetně dodržení základních typografických pravidel • vloží obrázek, změní jeho vlastnosti a umístí jej v textu • z webové stránky dokáže zkopírovat a uložit obrázek **ŽÁK:** • **vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy** • **hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu** • **hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu.** • **lokalizuje na mapách jednotlivé kraje ČR a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit.** • **uvádí příklady účasti a působnosti ČR ve světových, mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států.**	**REGIONY SVĚTA** - světadíly - Evropa **ČESKÁ REPUBLIKA** - místní region - základní, přírodní a socioekonomická charakteristika - specifika regionu - Česká republika - přírodní, demografická a hospodářská charakteristika - hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě - regiony České republiky - krajské členění - spolupráce se sousedními státy	EGS: Objevujeme Evropu a svět VDO: občan, občanská společnost a stát MKV: kulturní diference, multikulturalita OSV: rozvoj schopností poznávání, kreativita, mezilidské vztahy, hodnoty, postoje, praktická etika MV: interpretace vztahu mediálních sdělení a reality EV: vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí VDO: prvky demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování EGS: Jsme Evropané	INF – internet ČJ - encyklopedie, slovníky MA – tabulky, grafy PŘ – geologická stavba, ochrana přírody – chráněná území FY – podnebí, počasí, meteorologické prvky CH – těžba nerostných surovin DĚ – urbanizace, vznik měst MA – porovnávání údajů, hustota obyvatel, grafy ČJ – nářečí, národopisné oblasti OV – národnost, státní příslušnost, rasismus DĚ – průmyslová revoluce CH- využití nerostných surovin, chemický průmysl PŘ – zemědělství, obživa obyvatel, rostlinná a živočišná výroba, suroviny pro textilní a potravinářský průmysl, fosilní paliva FY – typy elektráren DĚ – historie regionů, euroregiony ČJ – významné osobnosti, kultura PŘ – stav krajiny a životního prostředí

Vzdělávací oblast: **Člověk a příroda**
Vyučovací předmět: **Zeměpis**
Ročník: **9.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace** • **posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje základní geografické znaky sídel**. • **zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové suroviny a energetické zdroje.** • **porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit.** • **porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků.** • **lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech.** • v textovém procesoru dokáže napsat krátký text včetně dodržení základních typografických pravidel • vloží obrázek, změní jeho vlastnosti a umístí jej v textu • z webové stránky dokáže zkopírovat a uložit obrázek • zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě **ŽÁK:** • **porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin.** • **uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů).** • **uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí.**	**SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ** - obyvatelstvo světa - kvantitativní, demografické a kulturní charakteristiky - globalizační společenské, politické a hospodářské procesy - aktuální poměry současného světa - sídelní systémy - urbanizace - světové hospodářství - sektorová a odvětvová struktura - životní úroveň - regionální společenské, politické a hospodářské útvary - národní a mnohonárodnostní státy - města - bezpečnostní a hospodářská seskupení - světová konfliktní ohniska **ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ** - krajina, vztah přírody a společnosti.	MKV: lidské vztahy, kulturní diference, etnický původ OSV: mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahů mediálních sdělení a reality EGS – Evropa a svět nás zajímá - mezinárodní spolupráce, orientace v evropském a mezinárodním prostoru, nebezpečí terorismu OSV: hodnoty, postoje, praktická etika EV – vztah k přírodě, vliv hospodářství na krajinu a životní prostředí, ochrana přírody OSV – vztahy mezi lidmi, diskuse na dané téma, skupinová práce	PŘ – lidská populace, lidské rasy, podmínky života na Zemi, obživa obyvatelstva, produkty rostlinné a živočišné výroby, suroviny pro textilní a potravinářský průmysl, vliv přírodních podmínek na osídlení DĚ – nejstarší osídlené oblasti, zvyšování tempa růstu obyvatelstva od 19. st., vznik prvních měst, vývoj urbanizace, průmyslová revoluce, vývoj dopravy, rozvoj služeb, kláštery a univerzity jako centra vzdělanosti v minulosti OV – lidská práva, pokrok lidstva, šetření surovinami, bezpečnost dopravy MA – rozbor grafů, kartogramů, porovnávání čísel, určování hustoty zalidnění, průměrné hodnoty, jednotky plochy CH – chemizace v zemědělství – vliv na přírodu, kvalitu potravin, využití nerostných surovin, chemický průmysl, složení výfukových plynů FY – parní stroj, typy elektráren, jaderná reakce, rychlost dopravních prostředků MA – zpracování statistických údajů OV – státní zřízení, forma vlády, principy demokracie, náboženství, národnostní menšiny, příčiny válek, CJ – zdroj informací

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu.** • **aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny.** • **uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech.** .	**TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE:** - cvičení a pozorování v terénu místní krajiny - geografické exkurze - světové strany, pohyb podle mapy a azimutu, hodnocení přírodních jevů - ochrana člověka při ohrožení zdraví a života		PŘ – podvýživa, hlad, AIDS, kyselé deště, oteplování, ekologické katastrofy, rozšiřování pouští, vyčerpatelné nerostné suroviny CH – skleníkový efekt, kyselé deště, složení atmosféry, ozón, oteplování, výfukové plny, nerostné suroviny, jiné zdroje energie, pitná voda – znečištění

6.6 Vzdělávací oblast: Umění a kultura

6.6.1 Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět Výtvarná výchova je vyučován jako samostatný předmět v 6. a 7. ročníku 2 hodiny týdně a v 8. a 9. ročníku jednu hodinu týdně (v jednohodinových nebo dvouhodinových blocích).

Vzdělávání v předmětu Výtvarná výchova:

- je postaveno na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci
- vede k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojení se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace
- vede k pochopení umění jako specifického způsobu poznání
- vede k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, prožívání a představy
- vede k pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech
- vede k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- vede k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům ve světě

Formy a metody práce:
Výběr a systém závisí na specifickém obsahu předmětu, na tematických celcích a na konkrétních úkolech, který vyplývají z následujících hledisek:

- vstupní estetické informace – estetické vnímání, prožívání, hodnocení a poznávání celé skutečnosti
- tvořivé výtvarné činnosti
- respektování osobitých výtvarných schopností

Metody:

- slovní – rozhovory, výklad, vyprávění, poučení, beseda
- názorné – pozorování, demonstrace postupu na tabuli, poučení o technice, kompozici
- praktické – samostatná výtvarná činnost, praktické poznávání umění

Předmět Výtvarná výchova úzce souvisí s předměty vzdělávací oblasti Umění a kultura, Člověk a svět práce, Jazyk a jazyková komunikace a Člověk a příroda. Při prudkém nárůstu estetických, zejména zrakových informací vzniká požadavek rozvíjet schopnost žáků esteticky vnímat, prožívat a hodnotit krásu umění, přírody, předmětů a života, kultivovat jejich estetický vkus.

Předmětem prolínají průřezová témata:

- specifická řeč obrazu, znakové kódy, kritický postoj (MV)
- vlastní kreativita, nápad a originalita, estetické souvislosti (OSV)
- vnímání rozmanitosti, harmonie, diferenciace (MKV)
- vzájemné obohacování se, svébytnost kultur, evropské kulturní kořeny, kulturní dědictví (EGS)

- ochrana přírody a kulturních památek (EV)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení
Učitel vede žáky:
- učení se prostřednictvím vlastní tvorby
- k zprostředkování pohledu na umění a kulturu jako na způsob poznávání světa
- k rozvoji tvořivosti aktivním osvojováním různých výtvarných technik
- k vnímání uměleckých slohů a děl v jejich historickém kontextu

Kompetence k řešení problémů
Učitel vede žáky:
- vedení žáků k tomu, aby vyhledávali vazby mezi druhy umění a uměleckými žánry na základě podobnosti jejich znaků a témat, která jsou jimi zpracovávána
- otevírání možnosti volby vhodných výtvarných vyjadřovacích prostředků
- kritické myšlení při posuzování uměleckého díla i vlastní tvorby

Kompetence komunikativní
Učitel vede žáky:
- rozvoj dovedností důležitých pro vedení dialogu nebo diskuse o dojmu z uměleckého díla
- otvírání možností přistupovat k umění jako způsobu dorozumívání

Kompetence sociální a personální
Učitel vede žáky:
- učitel předkládá dostatečné množství příkladů pro vytváření potřeby pohybovat se v estetickém prostředí
- učitel poskytuje prostor pro osobité výtvarné projevy žáků

Kompetence občanské
Učitel vede žáky:
- učitel seznamuje žáky s významnými výtvarnými díly a jejich autory
- učitel vytváří potřeby návštěv výstav výtvarných prací
- učitel podchycuje individuální zájem žáků o kulturní dění a podporuje jej

Kompetence pracovní
Učitel vede žáky:
- učitel vysvětlí žákům, jak správně používat výtvarné potřeby a jak o ně pečovat
- osvojení výtvarných technik
- učitel vede žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s různým materiálem a pomůckami, vysvětlí nutnost ochrany zdraví svého i druhých

Kompetence digitální
Učitel:
- vede k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatnému rozhodování, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít

- vede k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volení vhodných postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vede k využívání digitálních technologií k usnadnění práce, zautomatizování rutinní činnosti, zefektivnění či zjednodušení svých pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce
- vede k chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, k seznamování se s novými technologiemi, ke kritickému hodnocení jejich přínosů a reflektování rizika jejich využívání
- vede k předcházení situacím ohrožujících bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí vede k etickému jednání

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**
Vyučovací předmět: **Výtvarná výchova**
Ročník: **6.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků**	**KRESEBNÉ STUDIE** - linie, tvar, objem – jejich rozvržení v obrazové ploše, v objemu, v prostoru, jejich vztahy, podobnost, kontrast, rytmus. **JEDNODUCHÉ PLOŠNÉ KOMPOZICE Z GEOMETRICKÝCH TVARŮ** - spirály, elipsy, řazení, rytmus, prolínání, množení, vyvažování, přímka, křivka	OSV: kreativita	HV – rytmus, melodie
• **zaznamenává vizuální zkušenost i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie**	**ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI** - souvislost zrakového vnímání s vjemy ostatních smyslů	OSV: rozvoj schopností poznávání	HV: hudební nahrávky Výtvarný projekt: oči
• **zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích**	**PLASTICKÁ A PROSTOROVÁ TVORBA** - papír, hlína, drát, sádra - společná práce na jednom objektu – koordinace, komunikace		
• **rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku**	POČÍTAČOVÁ GRAFIKA - fotografie, video, animace - práce s www stránkami	EV: lidské aktivity a problémy životního prostředí	
• **interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků**	**ABSTRAKCE** - abstraktní umění **MALBA**	OSV: Komunikace EGS: Jsme Evropané	DĚ: pravěk – starší doba kamenná – způsob života Výtvarný projekt: Pravěké umění (tvorba v přírodě, jsem šaman, pravěké nádoby)

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• **ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření** • správně užívá techniku malby, texturu, míchá a vrství barvy • vytváří společné kompozice v prostoru – instalace, své představy dokáže převést do objemových rozměrů • dokáže využít perspektivu ve svém vlastním výtvarném vyjádření • k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace Seznamuje se s některými netradičními výtvarnými postupy. • z webové stránky dokáže zkopírovat a uložit obrázek • zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v grafické a multimediální formě • zobrazuje vlastní fantazijní představy a odhaluje interpretační kontext vlastního vyjádření • umí využívat znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření • osobitě stylizuje vizuální skutečnost, zvládá kompozici, dokáže vhodně rozvrhnout hlavní motivy na ploše	- teorie barev - Goethův barevný kruh – teplé a studené barvy, barvy příbuzné. Plastická a prostorová tvorba. Společná práce na jednom objektu – koordinace, komunikace. - subjektivní vyjádření fantastických představ za využití různorodých materiálů a výtvarných postupů - kategorizace představ, prožitků, zkušeností, poznatků **NAUKA O PERSPEKTIVĚ** - perspektiva paralelní a šikmá - umístění postav na plochu, velikost objektů. - Třetí prostor budovaný liniemi. Práce s www stránkami. - Subjektivní vyjádření fantastických představ za využití různorodých materiálů a výtvarných postupů – kombinované techniky. Kategorizace představ, prožitků, zkušeností, poznatků – uplatnění při vlastní tvorbě. **PŘÍRODNÍ MOTIVY** - rostliny, neživá příroda, živočichové, člověk, náš svět, vesmír, bytosti, události - zvětšování - makrokosmos - zmenšování -mikrokosmos - detail, polodetail, celek	MV: tvorba mediálního sdělení VDO: principy demokracie EV: ekosystémy EGS: jsme Evropané MV: fungování a vliv médií ve společnosti OSV: sebepoznání a sebepojetí, komunikace	Výtvarná hra – plody země ČJ – Řecko a Řím – báje a pověsti DĚ – Egypt Výtvarný projekt: Egypt (hieratická perspektiva, kánon lidské postavy, hieroglyfy, výzdoba pyramid, papyrus) ČJ – poezie a próza s tématem Vánoc

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• využívá dekorativních postupů – rozvíjí si estetické cítění • výtvarně se vyjadřuje k lidovým tradicím, zvykům a svátkům • užívá vizuálně obrazných vyjádření k zachycení vztahu ke konkrétní osobě	**LIDSKÁ FIGURA** - tvarová stylizace – Řecko, Řím - tvarová a barevná kompozice **DEKORAČNÍ PRÁCE** - využití tvaru, linie - kombinace barev a pravidelného střídání lineárních symbolů - písmo a užitá grafika - plakát, reklama, obal na CD, obal na knihu, časopis **TEMATICKÉ PRÁCE** - Vánoce, Velikonoce - výtvarný projekt – oči - výtvarný projekt - pravěké umění (tvorba v přírodě, jsem šaman, pravěké nádoby) - výtvarná hra – plody země - výtvarný projekt – Egypt (hieratická perspektiva, kánon lidské postavy, hieroglyfy, výzdoba pyramid, papyrus) **SUBJEKTIVNÍ VÝTVARNÉ VYJÁDŘENÍ REALITY** - vnímání okolních jevů		

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**
Vyučovací předmět: **Výtvarná výchova**
Ročník: **7.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků** • **zaznamenává vizuální zkušenost i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie** • **zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích** • **rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku** • **interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků** • **ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření**	**PRVKY VIZUÁLNĚ OBRAZNÝCH VYJÁDŘENÍ** - kresebné etudy – objem, tvar, linie – šrafování - analýza celistvě vnímaného tvaru na skladebné prvky - experimentální řazení, seskupování, zmenšování, zvětšování, zmnožování - vrstvení tvarů a linií v ploše i prostoru - horizontála, vertikála, kolmost, střed, symetrie, asymetrie, dominanta - Průběžně - práce s různými informačními zdroji - počítačová grafika, fotografie, video, animace **ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI** - přenášení prostoru na plochu - záznam autentických smyslových zážitků, emocí, myšlenek. **BAREVNÉ VYJÁDŘENÍ** - byzantské, arabské umění - odstín – sytost, tón, harmonie, kontrast, jemné rozdíly, využití ve volné tvorbě i praktickém užití	OSV: rozvoj schopností poznávání EV: vztah člověka k prostředí OSV: seberegulace a sebeorganizace EV: lidské aktivity a problémy životního prostředí MKV: multikulturalita MV: tvorba mediálního sdělení OSV: sebepoznání a sebepojetí OSV: kreativita EGS: Evropa a svět nás zajímá	HV: rytmus, melodie, hudební nahrávky DĚ: pravěk – starší doba kamenná – způsob života ČJ: báje a pověsti ČJ – pranostiky

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• zaznamenává vizuální zkušenost k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem • správně užívá techniku malby, texturu, míchá a vrství barvy. • hodnotí a využívá výrazové možnosti barev a jejich kombinací • rozliší působení vizuálně obrazných vyjádření v rovině smyslového účinku a v rovině subjektivního účinku • využívá dekorativních postupů – rozvíjí si estetické cítění. • vybírá, kombinuje a vytváří výtvarné prostředky pro vlastní osobité vyjádření • užívá prostředky k zachycení jevů a procesů v proměnách, vývoji a vztazích. • vytváří společné kompozice v prostoru – instalace. Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvářených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci • průběžně pracuje s různými informačními zdroji - počítačová grafika, fotografie, video, animace	- Kategorizace představ, prožitků, zkušeností, poznatků. **UŽITÁ GRAFIKA.** Písmo – styly a druhy písma. Tematické práce – Vánoce, Velikonoce, pálení čarodějnic. **VLASTNÍ PROŽÍVÁNÍ** - interakce s realitou **UDÁLOST** – originální dokončení situace – vyprávění výtvarnými prostředky - uplatnění subjektivity ve vizuálně obrazném vyjádření - fantazijní variace na základní tvary písmen **PRÁCE S UMĚLECKÝM DÍLEM** - experimenty s reprodukcemi um. děl – hledání detailu, základních geometrických tvarů, skládání, deformování, dotváření kresbou a barvou, koláž. - Kategorizace poznatků a uplatnění při vlastní tvorbě a interpretaci. Barevné kompozice geometrických tvarů, tvarová kompozice. **PROSTOROVÁ TVORBA**	OSV: poznávání lidí EGS: Jsme Evropané	DĚ: kultura dálného východu

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**
Vyučovací předmět: **Výtvarná výchova**
Ročník: **8.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků** • **zaznamenává vizuální zkušenost i zkušenost získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie** • **zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích** • **rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku** • **interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků**	**KRESEBNÉ ETUDY** - etuda s linií jako výtvarným prostředkem. - různé typy zobrazení (podhledy, rovnoběžné promítání). - stylizace a abstrakce tvarů **PRÁCE S INTERNETEM** - vyhledávání www stránek – orientace - výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě, počítačová grafika, fotografie, video, animace **KOMPOZIČNÍ PRINCIPY** - praktické ověřování a postupné využívání kompozičních principů (dominanta, subdominanta, vertikála, horizontála, diagonála, zlatý řez, kontrast harmonie) v experimentálních činnostech a vlastní tvorbě **PRÁCE S UMĚLECKÝM DÍLEM** - teoretické práce – renesance, baroko, klasicismus – na příkladech konkrétních výtvarných děl vyhledávat a srovnávat různé způsoby uměleckého vyjadřování. - Pozorují, porovnávají a zařazují do historických souvislostí základní stavební prvky architektury	OSV: rozvoj schopností poznávání OSV: řešení problémů a rozhodovací dovednosti EGS: Jsme Evropané OSV: řešení problémů a rozhodovací dovednosti EGS: Evropa a svět nás zajímá OSV: kooperace a kompetince	DĚ: historické souvislosti 20. stol. HV: výtvarné směry 20. stol. promítající se v hudbě. Výtvarná řada – výtvarné trendy 20. stol

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• **ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření** • rozvíjí se v estetickém cítění – využívá dekorativních postupů. • správně uplatňuje techniku kresby a zachycuje prostor. • zobrazuje vlastní fantazijní představy a odhaluje interpretační kontext vlastního vyjádření, kombinuje výtvarné prostředky a experimentuje s nimi • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • správně užívá techniku malby, využívá texturu, míchá a vrství barvy. • užívá perspektivních postupů. • umí využívat znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření.	(římsa, okno, portál, sloup, sgrafita, mozaika) – renesance, baroko. **TEMATICKÉ PRÁCE** - Vánoce, Velikonoce v jiných zemích. - písmo, užitá grafika, reklama a propagační prostředky. **ZDOKONALOVÁNÍ TECHNIK KRESBY** - způsoby stínování, kontrast **PRÁCE S NETRADIČNÍMI MATERIÁLY** **OBJEMOVÉ VYJÁDŘENÍ NÁMĚTU BARVAMI** - doplňkové a lomené barvy, valéry - barvy podobné a příbuzné - subjektivní barevná škála. **LINEÁRNÍ PERSPEKTIVA** - sbíhavá, oběžníková. **SPRÁVNÁ TECHNIKA MALBY** - zvládnutí větší plochy. - krajinářské školy 19. stol. - technika akvarelu, pastel	OSV: rozvoj schopností poznávání EV: lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV: sebepoznání a sebepojetí MKV: lidské vztahy EV: vztah člověka k prostředí MDV: fungování a vliv médií ve společnosti	

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**
Vyučovací předmět: **Výtvarná výchova**
Ročník: **9.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vtahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků** • **zaznamenává vizuální zkušenost i zkušenost získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie** • **zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích** • **rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku** • **interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků** • **ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření**	**TECHNIKY KRESBY** - tužka, perko, uhel, rudka - dynamická kresba - kruh, koloběh vody, zátiší, figura **USPOŘÁDÁNÍ OBJEKTŮ DO CELKŮ** - v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu - vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty **ANIMOVANÝ FILM** - spolupráce, komunikace - reklama a propagační prostředky (obaly, plakáty, prostředky doplňkové reklamy, jednotlivé propagační materiály) - počítačová grafika, fotografie, video, animace - práce s internetem – vyhledávání www stránek – orientace **SOUČASNÉ TRENDY VÝTVARNÉHO UMĚNÍ** - instalace, performance, videoart, multimedia, akční umění - akční tvar malby a kresby, land-art, happening - základní obrazotvorné prvky a kompoziční přístupy - rozdíly výtvarných vyjádření - abstraktní, popisné, alegorické, symbolické **KOMPLEMENTÁRNÍ BARVY** - textura	EV: vztah člověka k prostředí EGS: Jsme Evropané OSV: hodnoty, postoje, praktická etika OSV: komunikace EV: ekosystémy	DĚ – historické souvislosti 20. stol. HV – výtvarné směry 20. stol. promítající se v hudbě. Výtvarná řada – výtvarné trendy 20. stol

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• umí využívat znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření. • orientuje se v grafických technikách – zvládá tisk z výšky. • interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků • ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření • užívá vizuálně obrazná vyjádření k zachycení jevů v proměnách, vývoji a ve vztazích • zasazuje předměty do neobvyklých souvislostí, vytváří nové a neobvyklé • zvládá zachycení pomíjivého okamžiku – skicování.	- symbolika barev, mísení barev, působení barev, vztahy mezi barvami - kontrast -barevný, světelný **TISK** - z výšky, plochy, hloubky **PRÁCE S UMĚLECKÝM DÍLEM** - umění 1. pol. 20 stol. a 2. pol. 20. stol. - kubismus, surrealismus, impresionismus - společná práce – komunikace - vyjádření procesuálních a kvalitativních proměn. **REFLEXE** - vztahy zrakového vnímání s ostatními smysly - uplatňování subjektivity ve vizuálně obrazném vyjádření. - převádění pocitů těla na obrazové znaky s hledáním vzájemných souvislostí. - vytváření obrazových znaků na základě fantazie, kombinací představa znalostí – rozvíjení schopnosti rozlišovat z jaké vrstvy představivosti znaky pocházejí. **PROSTOROVÁ TVORBA** - modelování **PRÁCE V PLENÉRU** - krajinomalba, frontáž	MDV: práce v realizačním týmu OSV: sebepoznání a sebepojetí EV: vztah člověka k prostředí	

6.6.2 Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Časové vymezení předmětu:
Předmět hudební výchova je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7. a 9. ročníku jednu hodinu týdně.

Hudební výchova je rozčleněna do čtyř oblastí:

- Vokální činnost – práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluvního projevu
- Instrumentální činnost – hra na hudební nástroje a jejich využití při produkci a reprodukci
- Hudebně pohybová činnost – tanec, ztvárnění hudby pohybem
- Poslechová činnost – aktivní vnímání hudby, poznávání podob hudby

Vzdělávání v oboru hudební výchova**:**

- snaží se probudit v dětech zájem o hudbu a o dění, které se hudby dotýká
- směřuje k vnímání hudby jako součásti života jedince a celé společnosti prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových, poslechových i jiných aktivit
- vede k chápání hudebního jazyka jako specifické formy komunikace
- směřuje k získávání orientace v širokém spektru hudebních stylů a žánrů současnosti a minulosti
- snaží se učinit z dětí pozorné a vnímavé diváky divadelních a hudebních produkcí
- rozvíjí celkovou hudebnost žáků

Organizační vymezení předmětu:
Výuka probíhá v odborné učebně hudební výchovy, kmenových učebnách, popř. ve specializovaných zařízeních (knihovna, divadlo …).

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- skupinové vyučování
- samostatná práce (využití hudebních nástrojů, zpěvníků …)
- kolektivní práce
- krátkodobé projekty
- frontální výuka (využití audiovizuální techniky)
- dalšími formami jsou návštěvy divadelních představení, koncertů, pěvecká vystoupení na naší škole atd.

Předmětem prolínají průřezová témata:

- rozvíjení schopností a dovedností, kreativity, komunikace, cvičení naslouchání (OSV)
- lidová slovesnost, zvyky, tradice národů; hudba naší vlasti ve vztahu k evropskému historickému vývoji, znalost státních symbolů – státní hymna; poznání a pochopení života a díla významných Evropanů – zájem o osobnostní vzory (EGS)
- vztah člověka k přírodě, příroda v hudbě, příroda a kultura obce + její ochrana (EV)
- rozvoj kritického myšlení, ochota spolupracovat a pomoci, aktivita, tolerance (VDO)
- multikulturalita - naslouchání druhým, vstřícný postoj k odlišnostem; kulturní diferenciace; etnický původ – etnické skupiny žijící v české a evropské společnosti (MKV)
- kritické myšlení a vnímání mediálního sdělení, rozlišování bulvárních prvků, vnímání autora mediálního sdělení (MDV)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení
Učitel
- vede žáky k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- k používání odborné terminologie
- k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využitím v praxi
- k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů
- k používání hudební terminologie
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu

Kompetence k řešení problémů
Učitel
- vede žáky ke správným způsobům řešení problémů
- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- předkládá žákům dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů
- vede žáka, aby na základě individuální hudební vyspělosti postihoval z hudebních ukázek významné sémantické prvky, srovnával je, slovně charakterizoval,
- hledal spojitosti mezi vlastní hudební zkušeností a zkušeností autora

Kompetence komunikativní
Učitel
- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- zajímá se o náměty a názory žáků
- vede žáky k umění naslouchat a poslouchat
- vede žáky k tomu, aby dokázali reprodukovat vlastními slovy své pocity, dokázali vhodným způsobem argumentovat a prezentovat své názory

Kompetence sociální a personální
Učitel
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- vede žáky k objektivnímu přístupu ke své práci, jejímu zhodnocení
- vede žáky k respektování pravidel při práci v týmu a svou pracovní činností ke kladnému ovlivňování kvality práce
- poskytuje prostor pro osobité hudební projevy žáků

Kompetence občanské
Učitel
- vede žáky ke kultuře projevu
- vede žáky k respektování kulturních hudebních odlišností
- vede žáky k pozitivnímu vztahu k uměleckým dílům, k tradicím a kulturně-historickému dědictví
- podporuje individuální zájem žáků o kulturní dění
- vede žáky k aktivnímu zapojení do kulturního dění

Kompetence pracovní
Učitel:
- vyžaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů a termínů
- při samostatné práci jsou žáci vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení; dodržují vymezená pravidla

- vede žáky k osvojení hudební techniky a hry na hudební nástroje

Kompetence digitální

Učitel:

- vede k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatnému rozhodování, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- vede k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volení vhodných postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vede k využívání digitálních technologií k usnadnění práce, zautomatizování rutinní činnosti, zefektivnění či zjednodušení svých pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce
- vede k chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, k seznamování se s novými technologiemi, ke kritickému hodnocení jejich přínosů a reflektování rizika jejich využívání
- vede k předcházení situacím ohrožujících bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí vede k etickému jednání

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**
Vyučovací předmět: **Hudební výchova**
Ročník: **6.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • Ovládá teoreticky zásady hlasové hygieny • Zpívá podle zásad hlasové hygieny a neničí si hlas • Rozšiřuje svůj hlasový rozsah • Rozšiřuje si repertoár • Zajímá se o písně a interprety různých druhů a žánrů • Uvědomuje si vzájemné souvislosti mezi rytmem řeči a hudby • Využívá rytmické zákonitosti při vokálním projevu / čtení nahlas, recitace, deklamace/ • Dodržuje rytmus • Je schopen rozeznat durovou a mollovou tóninu • Základním způsobem se orientuje v notovém zápisu/ rozezná notu, pomlku,…/ • Umí provést základní rozbor písně / takt, rytmus,…/ • Orientuje se v základních dynamických znaménkách • Je schopen reprodukovat na základě svých individuálních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb • Dokáže kriticky zhodnotit vlastní vokální projev • Snaží se o nápravu možných hlasových nedostatků • Rozlišuje těžkou a lehkou dobu v taktu • Realizuje a rozlišuje písně ve 2/4,3/4,a 4/4 taktu • Dokáže pomocí Orffových nástrojů reprodukovat různé motivy a témata • Vytváří a volí jednoduché doprovody • Dokáže určit, v jakém taktu je píseň či jednoduchá skladba • Dokáže taktovat ve 2/4,3/4 a 4/4 taktu • Registruje změny v proudu znějící hudby • Je schopen na tyto změny reagovat • Orientuje se v proudu znějící hudby	**VOKÁLNÍ ČINNOSTI** - pěvecký a mluvní projev - hudební rytmus - intonace a vokální improvizace - orientace v notovém záznamu skladby - rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti - reflexe vokálního projevu **INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOST** - hra a tvorba doprovodů s využitím Orffova instrumentáře **HUDEBNĚ POHYBOVÁ ČINNOST** - pohybový doprovod znějící hudby - pohybové reakce na změny proudu znějící hudby	OSV: rozvoj schopnosti poznávání MKV: kulturní diference, multikulturalita EGS: objevujeme Evropu a svět, Evropa a svět nás zajímá MKV: lidské vztahy OSV: rozvoj schopnosti poznávání EGS: Jsme Evropané OSV: sebepoznání a sebepojetí, kreativita	PŘ: lidské tělo RV: dospívání, mutace DĚ: historické epochy ČJ: verš, sloka, rým MA: zlomky

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• Zná hudebně výrazové prostředky, poznává je při poslechu a chápe jejich význam v hudbě • Na webu dokáže vyhledat stránku o určitém tématu • Používá jednoduché metody a nástroje vyhledávání • Používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi nimi	**POSLECHOVÁ ČINNOST** - orientace v hudebním prostoru **PRŮBĚŽNĚ** - práce s různými informačními zdroji	MKV: multikulturalita, etnický původ	

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**
Vyučovací předmět: **Hudební výchova**
Ročník: **7.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • Ovládá teoreticky zásady hlasové hygieny • Zpívá podle zásad hlasové hygieny, neničí si hlas • Rozšiřuje si svůj hlasový rozsah • Rozšiřuje si repertoár • Zná lidové tradice, lidové písně • Je si vědom vzájemné souvislosti mezi rytmem řeči a hudby • Využívá rytmické zákonitosti při vokálním projevu • Dodržuje rytmus • Orientuje se v notovém zápisu • Umí provést rozbor písně • Orientuje se v dynamických znaménkách • Zná základní italské názvosloví • Dokáže intonovat dle zahraného tónu, reagovat na změnu • Dokáže reprodukovat zahraný tón a současně poslouchat jiný • Dokáže zachytit jednoduchý rytmus písně pomocí grafického záznamu • Je schopen kriticky hodnotit vlastní vokální projev • Sám se snaží o nápravu možných hlasových nedostatků • Oceňuje kvalitní projev jiných • Je shovívavý k nedokonalému hlasovému projevu jiných • Rozlišuje těžkou a lehkou dobu v taktu • Rozlišuje a realizuje skladby v 2/4,3/4 a 4/4 taktu • Vytváří a volí jednoduché doprovody • Zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě • Ovládá základní taneční kroky	**VOKÁLNÍ ČINNOSTI** - pěvecký a mluvní projev - hudební rytmus - intonace a vokální improvizace - orientace v notovém záznamu skladby - rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti - reflexe vokálního projevu **INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOST** - Hra na Orffovy nástroje - Tvorba doprovodů s využitím Orffova instrumentáře **HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI** - taneční kroky	OSV: rozvoj schopnosti poznávání MKV: kulturní diference EGS: Evropa a svět nás zajímá OSV: sebepoznání a sebepojetí MKV: lidské vztahy OSV: kreativita	RV: dospívání ČJ: ÚLS poezie ZV: polkový krok, valčíkový krok DĚ: renesance, baroko VV/ZE/INF

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• Dokáže jednoduše pohybově ztvárnit hudbu /např. pantomima/ improvizace • Všímá si významných sémantických prvků užitých ve skladbě /zvukomalba, pohyb melodie, pravidelnost hudební formy / • Přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku • Zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období • Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění • Na webu dokáže vyhledat stránku o určitém tématu • Používá jednoduché metody a nástroje vyhledávání • Používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi nimi	**POSLECHOVÉ ČINNOSTI** - orientace v hudebním prostoru - analýza hudební skladby **PRŮBĚŽNĚ:** - práce s různými informačními zdroji	MKV: multikulturalita, etnický původ	

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**
Vyučovací předmět: **Hudební výchova**
Ročník: **8.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **Využívá své individuální schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách** • **Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě** • **Zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase** • **Reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace** • Orientuje se v zápise písní a skladeb různých stylů a žánrů • **Rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě** • **Orientuje se v proudu znějící hudby** • **Zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období** • Zná významné skladatele jednotlivých slohů • Orientuje se v hudebních formách • **Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění**	**VOKÁLNÍ ČINNOSTI** - Zásady hlasové hygieny **INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOST** - Rytmické zákonitosti - Notový záznam hudby - Analýza významných prvků skladby - Kontrasty vzhledem k stylu a žánru **HUDEBNĚ POHYBOVÁ ČINNOST** - Taneční kroky - Tanec jako součást velkých hudebních forem **POSLECHOVÁ ČINNOST** - Hudba období pravěku, starověku a gotiky - Gregoriánský chorál - Hudba období renesance a baroka - opera - Hudba období klasicismu a romantismu - Nové hudební formy – symfonie, sonátová forma, - vokální tvorba - USA jako kolébka moderní populární hudby - Jazz, swing - USA – 50. léta, rock and roll, country, - moderní hudba 60. let – Beatles	OSV: rozvoj schopností poznávání MKV: lidské vztahy OSV: kreativita OSV: hodnoty, postoje, praktická etika EGS: objevujeme Evropu a svět MKV: multikulturalita	PŘ: lidské tělo TV: taneční kroky DĚ: historické slohy ZE: USA, Anglie

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• Na webu dokáže vyhledat stránku o určitém tématu • Používá jednoduché metody a nástroje vyhledávání • Používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi nimi • Zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	- Hudební styly 70. a 80. let - Artificiální hudba 20. století - Kulturní sloh, hudební forma, hudební dílo a jeho autor, - život autora - Módnost a modernost, kýč - Provázanost, inspirace - Hudba, architektura a výtvarná díla ve staletích **PRŮBĚŽNĚ:** - práce s různými informačními zdroji	MV: fungování a vliv médií ve společnosti	

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**
Vyučovací předmět: **Hudební výchova**
Ročník: **9.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK:	**VOKÁLNÍ ČINNOSTI**	OSV: rozvoj schopností poznávání	Výchova ke zdraví: dospívání, puberta
• Ovládá zásady hlasové hygieny	- pěvecký a mluvní projev		
• Zpívá podle zásad hlasové hygieny	- zásady hlasové hygieny		
• Rozšiřuje si svůj hlasový rozsah	- vokální aktivity individuální a společné		
• Na základě svých dispozic se pokouší o intonačně čistý a rytmicky přesný vícehlas	- orientace v notovém zápisu skladby - rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti	MKV: multikulturalita	
• Zajímá se o písně a interprety různých druhů a žánrů	- reflexe vokálního projevu	MKV: lidské vztahy	ČJ: ÚLS
• Dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	- hudební rytmus		
• Umí rozeznat 2/4 , 3/4 , 4/4 takt v písních a skladbách			
• Zvládne taktování			
	HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI		
• Disponuje určitou pohybovou pamětí	- rytmický výcvik	OSV: kreativita	TV: orientace v prostoru
• Dokáže reprodukovat pohyby prováděné při tanci či pohybových hrách	- taktování - dynamika - gradace, tempo, variace, rondo - pohybový doprovod znějící hudby - orientace v prostoru		
	POSLECHOVÉ ČINNOSTI		
• Dokáže pozorně naslouchat hudbě	- české hudební dějiny		DĚ: české dějiny
• Má základné znalosti z oblasti hudebních dějin	- hudba období renesance a baroka		VV: umělecké směry
• Zná nejdůležitější skladby hudebních dějin	- chrámová hudba		
• Chápe význam hudby v dějinách	- hudba období klasicismu a romantismu		
	- významní hudební skladatelé	EGS: Jsme Evropané	OV: tradice a zvyky
	- počátky české národní hudby		
			ČJ: drama
• Chápe význam národních tradic a lidových zvyků	- česká opera		
• Rozlišuje funkce hudby	- divadlo		ČJ: diskuze, úvaha
• Dokáže slovně charakterizovat hudební dílo	- interpretace znějící hudby		

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• Je schopen a ochoten si vyslechnout i díla z oblastí hudby, které mu nejsou blízké • Je schopen si vytvořit vlastní názor na poslouchanou skladbu, říci, zda se mu líbí nebo nelíbí, argumentovat • Je tolerantní k lidem, kteří poslouchají jinou hudbu než on • Orientuje se v pojmech daného oboru • Na webu dokáže vyhledat stránku o určitém tématu • Používá jednoduché metody a nástroje vyhledávání • Používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi nimi • Zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě • Vyjadřuje hudební i nehudební představy a myšlenky pomocí hudebního nástroje	- populární hudba 20. století - technika nahrávání a nahrávací studia **PRŮBĚŽNĚ:** - práce s různými informačními zdroji	MV: kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MV: fungování a vliv médií ve společnosti	FY: tón, hluk, zvuk

6.7 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

6.7.1 Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět tělesná výchova je vyučován jako samostatný povinný předmět v 6. – 9. ročníku s dotací dvou vyučovacích hodin týdně (v jednohodinových nebo dvouhodinových blocích).
Tělesná výchova plní ve vzdělávání především funkci regenerace a kompenzace jednostranné zátěže působené pobytem ve škole i při činnostech mimo školu (dlouhodobé sezení, dlouhodobé využívání počítačů atd.). Další význam tohoto vzdělávacího oboru je v rozvoji pohybových dovedností i v kultivaci pohybu, především pak v poznávání možností rozvoje zdravotně orientované zdatnosti (vytrvalost, svalová síla, pohyblivost, podkožní tuk), jejíž úroveň má zásadní význam pro aktuální zdraví a významně ovlivňuje zdravotní předpoklady i v dospělosti. Pohybové vzdělávání přechází od spontánních pohybových činností, k řízené a výběrové pohybové činnosti s uspokojováním vlastních pohybových potřeb i zájmů a k poznávání a využívání možností ovlivňovat svůj pohybový projev a svou tělesnou zdatnost.

Vzdělávací cíle: postoje, dovednosti a schopnosti, vědomosti:

- Žák projevuje radost z pohybu a zdravou soutěživost.
- Má osvojené správné držení těla, dechové návyky a přiměřené relaxační a regenerační techniky.
- Dovede sestavit individuální ozdravný program a vytvořit denní režim v souladu se zásadami zdravého životního stylu.
- Pečuje o svoji tělesnou zdatnost a zdraví.
- Reaguje na povely a organizační pokyny učitele, rozumí názvosloví tělesných cvičení, dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny.
- Dovede poskytnout první pomoc v improvizovaných podmínkách.
- Umí se samostatně rozcvičit, má osvojenu techniku rychlého a vytrvalostního běhu, skoku do dálky a do výšky, vrhu a hodu.
- Umí sladit pohyb s hudebním nebo rytmickým doprovodem.
- Zvládá základní akrobatická cvičení a jejich kombinace.
- Přiměřeně tělesné stavbě a pohlaví je schopen aktivně se zapojit alespoň do jedné sportovní hry.
- Umí se orientovat v přírodě podle mapy, buzoly a přírodních úkazů, má osvojené zásady a základní dovednosti pro pobyt v přírodě.
- Zvládá základní techniku lyžování.
- Dovede měřit základní tělesné a fyziologické parametry i měřit a zapisovat pohybové výkony.

Vzdělávání v předmětu tělesná výchova:
K volbě učiva je přistupováno diferencovaně podle pohlaví a vyspělosti žáků, ale i v souladu s místními tradicemi.

Poznatky z oblasti tělesné kultury a péče o zdraví:

- základní informace z dějin tělesné kultury
- aktuální informace z oblasti zdravotní a ekologické výchovy
- informace a aktualizace dění v tělesné výchově a sportu (ve světě, republice, regionu, obci, škole)

- tělovýchovná a sportovní terminologie, soutěžní pravidla a sportovní strategie vybraných sportů a sportovních her
- hygienické návyky a poskytování první pomoci při pohybové činnosti
- tvorba individuálních ozdravných programů a denních režimů

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:
Tělesná výchova je součástí celodenního programu třídy a není vázána pouze na určitou konkrétní vyučovací jednotku. Její prvky prostupují i jinými vyučovacími předměty a jsou součástí rekreačních přestávek.

Základní organizační formou je vyučovací hodina tělesné výchovy, která obsahuje rušné, průpravné, nácvičné nebo výcvikové, kondiční, ale i uvolňovací a relaxační části. Náplň vyučovacích hodin stanovuje učitel na základě vlastního rámcového plánu, vycházejícího z konkrétních podmínek školy a fyzické i psychické vyspělosti žáků.

Formy výuky:
- frontální vyučování s využitím pomůcek
- práce ve dvojicích a ve skupinách
- vycházky, kurzy, výlety

Metody výuky:
- metody názorně demonstrační (předvádění pohybových dovedností)
- metody praktické (nácvik pohybových dovedností)
- metody motivační
- metody samostatné práce žáků
- metody diagnostické

Mezipředmětové vztahy:
- Biologie člověka se zaměřuje na poznávání lidského těla a jeho fyziologických funkcí. Přispívá k sebepoznávání a sebeuvědomování si sebe sama. Vede nejen k poznávání biologických potřeb člověka a možností jejich ovlivňování a naplňování, ale i k poznávání vzájemného vztahu člověka a přírody. Vzdělávání v daném oboru vychází z poznání stavby a funkce zdravých lidských orgánů a orgánových soustav. Od tohoto poznání se směřuje k poznávání příznaků a pravděpodobných příčin nemocí a jiných poškození zdraví. Žáci by si měli postupně uvědomovat, že člověk je existenčně závislý na přírodě a na kvalitě životního prostředí.
- Občanská výchova a výchova ke zdraví přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Učí především dívat se na vlastní život a činnosti z pohledu zdraví. U mladších žáků jde o poznávání a utváření vhodných vztahů v rodině, ve škole a ve společenství vrstevníků. Důležité je osvojování základních hygienických, stravovacích, pracovních i jiných zdravotně preventivních návyků. Postupně by mělo vzdělávání přecházet k praktickému osvojování zdravého životního stylu (v chování a jednání), který směřuje k vědomému ovlivňování zdraví a k aktivnímu nastolování pocitu tělesné a duševní pohody.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení
- Poznávání vlastních pohybových schopností a jejich individuální rozvoj
- Prožívání souvislostí mezi tělesnou kondicí a psychickou pohodou
- Systematické sledování vývoje vlastní fyzické zdatnosti

Kompetence k řešení problémů

- Přemýšlení o problému při ovládnutí cviku, sportovního prvku a hledání tréninkové cesty k jeho odstranění
- Hledání vhodné taktiky v individuálních i kolektivních sportech

Kompetence komunikativní

- Vyslechnutí a přijetí pokynu vedoucího družstva
- Otevírání prostoru diskuzi o taktice družstva
- Pořizování záznamů a obrazových materiálů ze sportovních činností a jejich prezentace

Kompetence sociální a personální

- Dodržování pravidel fair-play
- Prezentace a podpora myšlenek olympijského hnutí
- Rozvoj spolupráce uvnitř kolektivu sportovního družstva
- Rozdělování a přijímání úkolů v rámci sportovního družstva

Kompetence občanské

- Podpora aktivního sportování
- Objasnění a podání příkladů potřeby dodržování hygieny při tělesných aktivitách
- První pomoc při úrazech lehčího charakteru
- Emoční i věcné seznámení se škodlivostí požívání drog a jiných škodlivin

Kompetence pracovní

- Příklady nutnosti dodržování pravidel ve sportu, v celém životě
- Vyhledávání možných rizik při pohybových činnostech a hledání cest jejich minimalizace
- Zpracovávání a prezentace naměřených výkonů

Kompetence digitální

Učitel:

- vede k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatnému rozhodování, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- vede k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volení vhodných postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vede k využívání digitálních technologií k usnadnění práce, zautomatizování rutinní činnosti, zefektivnění či zjednodušení svých pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce
- vede k chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, k seznamování se s novými technologiemi, ke kritickému hodnocení jejich přínosů a reflektování rizika jejich využívání
- vede k předcházení situacím ohrožujících bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí vede k etickému jednání

Vzdělávací oblast: **Člověk a zdraví**
Vyučovací předmět: **Tělesná výchova**
Ročník: **6.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem • usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program • odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím, upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost • zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech, • posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	**VÝZNAM POHYBU PRO ZDRAVÍ** - rekreační a výkonnostní sport - sport dívek a chlapců **ZDRAVOTNĚ ORIENTOVANÁ ZDATNOST** - rozvoj zdravotně orientované zdatnosti - manipulace se zatížením **PREVENCE A KOREKCE** - jednostranné zatížení a svalové dysbalance - průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení **HYGIENA A BEZPEČNOST** - při pohybových činnostech v nestandardním prostředí **POHYBOVÉ HRY** - s různým zaměřením - netradiční pohybové hry a aktivity **GYMNASTIKA** - akrobacie (kotoul vpřed a vzad, stoj na rukou s dopomocí, přemet stranou) - přeskok (odraz, roznožka), šplh na tyči, - cvičení s náčiním a na nářadí **ESTETICKÉ A KONDIČNÍ FORMY CVIČENÍ** - s hudbou a rytmickým doprovodem - základy rytmické gymnastiky	OSV: osobnostní rozvoj-sebepoznávání a sebepojetí, psychohygiena OSV: seberegulace a sebeorganizace OSV: komunikace	OV: škodlivost návykových látek, sociálně patologické jevy OV: ochrana osob v mimořádných situacích HV: pohybem vyjadřuje jednotlivé prvky hudby

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
. • užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu • naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu • dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji • rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora • sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	**ÚPOLY** - základy sebeobrany (přetahy, přetlaky, úpolové odpory, střehové postoje, pády) **ATLETIKA** - technika běhu, rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu - skok do dálky, hod míčkem - měření výkonů a posuzování pohybových dovedností **SPORTOVNÍ HRY** - vybíjená, fotbal, přehazovaná, florbal, basketbal, házená - herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy **TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ** - přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty - chůze se zátěží i v mírně náročném terénu **DALŠÍ I (NETRADIČNÍ) POHYBOVÉ ČINNOSTI** - korfbal, badminton **KOMUNIKACE V TV** - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností - smluvené povely, signály, gesta, značky **ORGANIZACE PROSTORU A POHYBOVÝCH ČINNOSTÍ** - v nestandardních podmínkách **HISTORIE A SOUČASNOST SPORTU**	EV: vztah člověka k prostředí MKV: lidské vztahy OSV: řešení problémů a rozhodovací dovednosti	PŘ: ochrana přírody, ekologie ZE/MA: orientace na mapě, měřítko mapy, azimut DĚ: antické OH, novodobé OH . FY: základy měření, jednotky S I

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení • aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení	- významné soutěže a sportovci **PRAVIDLA OSVOJOVANÝCH POHYBOVÝCH ČINNOSTÍ** - her, závodů, soutěží **ZÁSADY JEDNÁNÍ A CHOVÁNÍ** - v různém prostředí a při různých činnostech **ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA** - základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky - základní pojmy osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení - oslabení podpůrně pohybového systému - poruchy funkce svalových skupin a páteře, poruchy stavby dolních končetin - oslabení vnitřních orgánů - oslabení oběhového a dýchacího systému, obezita - oslabení smyslových a nervových funkcí - oslabení zraku a sluchu, koordinace pohybu, rovnovážné polohy - pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací obsah TV - s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení	OSV: kooperace a kompetice	INF: zpracování dat, práce s tabulkovým procesorem (excel)

Vzdělávací oblast: **Člověk a zdraví**
Vyučovací předmět: **Tělesná výchova**
Ročník: **7.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem • usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program • odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím, upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost • zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech • posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	**VÝZNAM POHYBU PRO ZDRAVÍ** - rekreační a výkonnostní sport - sport dívek a chlapců **ZDRAVOTNĚ ORIENTOVANÁ ZDATNOST** - kondiční programy **PREVENCE A KOREKCE** - jednostranné zatížení a svalové dysbalance - průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení **HYGIENA A BEZPEČNOST PŘI POHYBOVÝCH ČINNOSTECH** - první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách **POHYBOVÉ HRY** - s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity **GYMNASTIKA** - akrobacie (kotoul vpřed a vzad, stoj na rukou s dopomocí, přemet stranou) - přeskok (odraz, roznožka), šplh na tyči - cvičení s náčiním a na nářadí **ESTETICKÉ A KONDIČNÍ FORMY CVIČENÍ** - s hudbou a rytmickým doprovodem - kondiční formy cvičení pro daný věk žáků, tance **ÚPOLY** - základy sebeobrany (přetahy, přetlaky, úpolové odpory, střehové postoje, pády) **ATLETIKA** - technika běhu, rychlý běh, vytrvalý běh - skok do dálky, hod míčkem	OSV: osobnostní rozvoj sebepoznávání a sebepojetí, psychohygiena OSV: seberegulace a sebeorganizace OSV: komunikace	OV: škodlivost návykových látek sociálně patologické jevy OV: ochrana osob v mimořádných situacích HV: pohybem vyjadřuje jednotlivé prvky hudby

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
	- měření výkonů a posuzování pohybových dovedností - měření výkonů a posuzování pohybových dovedností **SPORTOVNÍ HRY** - volejbal, přehazovaná, florbal, basketbal, házená - herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy - utkání podle pravidel žákovské kategorie **TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ** - táboření, ochrana přírody, přežití v přírodě **LYŽOVÁNÍ, SNOWBOARDING** - sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu - bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku **DALŠÍ I (NETRADIČNÍ) POHYBOVÉ ČINNOSTI** - korfbal **KOMUNIKACE V TV** - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností - smluvené povely, signály, gesta, značky **ORGANIZACE PROSTORU A POHYBOVÝCH ČINNOSTÍ** - v nestandardních podmínkách **HISTORIE A SOUČASNOST SPORTU** - významné soutěže a sportovci **PRAVIDLA OSVOJOVANÝCH POHYBOVÝCH ČINNOSTÍ** - her, závodů, soutěží	EV: vztah člověka k prostředí MKV: lidské vztahy OSV: řešení problémů a rozhodovací dovednosti	PŘ: ochrana přírody, ekologie ZE/MA: orientace na mapě, měřítko mapy, azimut DĚ: antické OH, novodobé OH FY: základy měření, jednotky S I
• užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu • naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu • dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji • rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora • sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí			

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
	ZÁSADY JEDNÁNÍ A CHOVÁNÍ - v různém prostředí a při různých činnostech	OSV: hodnoty, postoje, praktická etika	INF: zpracování dát, práce s tabulkovým procesorem (excel)
• uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení • aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení	**ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA** - základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky – denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení - oslabení podpůrně pohybového systému – lokální a celková relaxace, správné držení hlavy, pletence ramenního, kolen - oslabení vnitřních orgánů – rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů - oslabení smyslových a nervových funkcí – adaptace srdečně-cévního a dýchacího systému - pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací obsah TV – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení	OSV: kooperace a kompetice	

Vzdělávací oblast: **Člověk a zdraví**
Vyučovací předmět: **Tělesná výchova**
Ročník: **8.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem • usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program • samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly • odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím, upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost • zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech, • posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	**VÝZNAM POHYBU PRO ZDRAVÍ** - rekreační a výkonnostní sport - sport dívek a chlapců **ZDRAVOTNĚ ORIENTOVANÁ ZDATNOST** - kondiční programy, manipulace se zatížením **PREVENCE A KOREKCE** - jednostranné zatížení a svalové dysbalance - průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení **HYGIENA A BEZPEČNOST PŘI POHYBOVÝCH ČINNOSTECH** - improvizované ošetření poranění a odsun raněného **POHYBOVÉ HRY** - s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity **GYMNASTIKA** - akrobacie (kotoul letmo a do zášvihu, stoj na rukou s výdrží, rondat, přemet vpřed) - přeskok roznožka, skrčka – našíř i nadél) - hrazda (výmyk, přešvihy, podmet) - šplh na tyči, na laně - cvičení s náčiním a na nářadí **ESTETICKÉ A KONDIČNÍ FORMY CVIČENÍ** - s hudbou a rytmickým doprovodem - kondiční formy cvičení pro daný věk žáků - tance **ÚPOLY** - základy sebeobrany (přetahy, přetlaky, úpolové odpory, střehové postoje, pády) **ATLETIKA** - technika běhu, rychlý běh, vytrvalý běh - skok do dálky, hod granátem	OSV: osobnostní rozvoj sebepoznávání a sebepojetí, psychohygiena OSV: seberegulace a sebeorganizace OSV: komunikace	OV: škodlivost návykových látek, sociálně patologické jevy OV: ochrana osob v mimořádných situacích HV: pohybem vyjadřuje jednotlivé prvky hudby

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu • naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu • dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji • rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora • sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí • zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže • uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení • zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení • aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení	- měření výkonů a posuzování pohybových dovedností **SPORTOVNÍ HRY** - volejbal, fotbal, florbal, basketbal, házená - herní činnosti jednotlivce, herní kombinace - herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie **TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ** - táboření, ochrana přírody, přežití v přírodě **DALŠÍ I (NETRADIČNÍ) POHYBOVÉ ČINNOSTI** - badminton, softball **KOMUNIKACE V TV** - vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech **ORGANIZACE PROSTORU A POHYBOVÝCH ČINNOSTÍ** - v nestandardních podmínkách **HISTORIE A SOUČASNOST SPORTU** - olympismus – olympijská charta **PRAVIDLA OSVOJOVANÝCH POHYBOVÝCH ČINNOSTÍ** - her, závodů, soutěží **ZÁSADY JEDNÁNÍ A CHOVÁNÍ** - v různém prostředí a při různých činnostech **MĚŘENÍ VÝKONŮ A POSUZOVÁNÍ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ** - měření, evidence, vyhodnocování **ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA** - základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky – vědomá kontrola cvičení, - oslabení podpůrně pohybového systému – protažení prsních a bederních svalů, zadní strany stehen a ohybačů kyčle, posilování svalstva - oslabení vnitřních orgánů – adaptace na zvýšenou zátěž	EV: vztah člověka k prostředí MKV: lidské vztahy OSV: řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV: kooperace a kompetice	PŘ: ochrana přírody, ekologie ZE/MA: orientace na mapě, měřítko mapy, azimut DĚ: antické OH, novodobé OH FY: základy měření, jednotky S I INF: zpracování dát, práce s tabulkovým procesorem (excel)

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
	- oslabení smyslových a nervových funkcí – rozvoj sluchového a zrakového vnímání rytmu, cvičení s hudebním doprovodem - pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací obsah TV – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení		

Vzdělávací oblast: **Člověk a zdraví**
Vyučovací předmět: **Tělesná výchova**
Ročník: **9.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem • usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program • samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly • odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím, upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	**VÝZNAM POHYBU PRO ZDRAVÍ** - rekreační a výkonnostní sport - sport dívek a chlapců **ZDRAVOTNĚ ORIENTOVANÁ ZDATNOST** - kondiční programy, manipulace se zatížením **PREVENCE A KOREKCE** - jednostranného zatížení a svalových dysbalancí průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení **HYGIENA A BEZPEČNOST PŘI POHYBOVÝCH ČINNOSTECH** - improvizované ošetření poranění a odsun raněného **POHYBOVÉ HRY** - s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity **GYMNASTIKA** - akrobacie (kotoul letmo a do zášvihu, stoj na rukou s výdrží, rondat, přemet vpřed) - přeskok roznožka, skrčka – našíř i nadél) - hrazda (výmyk, přešvihy, podmet - komíhání ve svisu, toč jízdmo) - šplh na tyči, na laně, cvičení s náčiním a na nářadí **ESTETICKÉ A KONDIČNÍ FORMY CVIČENÍ**	OSV: osobnostní rozvoj sebepoznávání a sebepojetí, psychohygiena OSV: seberegulace a sebeorganizace	OV: škodlivost návykových látek, sociálně patologické jevy OV: ochrana osob v mimořádných situacích

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
	- s hudbou a rytmickým doprovodem - kondiční formy cvičení pro daný věk žáků, tance		HV: pohybem vyjadřuje jednotlivé prvky hudby
• zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	**ÚPOLY** - základy sebeobrany (přetahy, přetlaky, úpolové odpory, střehové postoje, pády)	OSV: komunikace	
• posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	**ATLETIKA** - technika běhu, rychlý běh, vytrvalý běh - skok do dálky, hod granátem - měření výkonů a posuzování pohybových dovedností	OSV: hodnoty, postoje, praktická etika	
	SPORTOVNÍ HRY - volejbal, florbal, fotbal, basketbal, házená) - herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy		
• užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	**TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ** - táboření, ochrana přírody, přežití v přírodě	EV: vztah člověka a prostředí	PŘ: ochrana přírody, ekologie
• naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	**DALŠÍ I (NETRADIČNÍ) POHYBOVÉ ČINNOSTI** - badminton		ZE/MA: orientace na mapě, měřítko mapy, azimut
• dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	**KOMUNIKACE V TV** - vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech	MKV: lidské vztahy	DĚ: antické OH, novodobé OH
• rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	**ORGANIZACE PROSTORU A POHYBOVÝCH ČINNOSTÍ** - v nestandardních podmínkách		
• sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	**HISTORIE A SOUČASNOST SPORTU** - olympismus – olympijská charta		
	PRAVIDLA OSVOJOVANÝCH POHYBOVÝCH ČINNOSTÍ		

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	- her, závodů, soutěží **ZÁSADY JEDNÁNÍ A CHOVÁNÍ** - v různém prostředí a při různých činnostech **MĚŘENÍ VÝKONŮ A POSUZOVÁNÍ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ** - měření, evidence, vyhodnocování **ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA**	OSV: řešení problémů a rozhodovací dovednosti	FY: základy měření, jednotky S I INF: zpracování dát, práce s tabulkovým procesorem (excel)
• uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení • zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení • aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení	- základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky – vědomá kontrola cvičení, - oslabení podpůrně pohybového systému – protažení prsních a bederních svalů, zadní strany stehen a ohybačů kyčle, posilování svalstva - oslabení vnitřních orgánů – adaptace na zvýšenou zátěž - oslabení smyslových a nervových funkcí – rozvoj sluchového a zrakového vnímání rytmu, cvičení s hudebním doprovodem - pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací obsah TV – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení	OSV: kooperace a kompetice	

6.7.2 Výchova ke zdraví

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět Výchova ke zdraví je vyučován jako samostatný povinný předmět v 7. a 9. ročníku s dotací 1 vyučovací hodiny týdně případně jako blok dvou vyučovacích jednotek každých 14 dnů.
Vzdělávací obor Výchova ke zdraví vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný.
Svým obsahem navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět na 1. stupni a prolíná se do ostatních vzdělávacích oblastí. Smyslem předmětu je utváření správných životních postojů i návyků u žáků. Podstatnými obsahovými prvky předmětu jsou zdraví a rodina jako základní předpoklad utváření aktivního zdraví každého jedince a jeho sociálních vztahů. Jedním ze základních cílů předmětu je tedy podpora zdravého způsobu života a ochrana zdraví. Komplexní charakter předmětu dává možnost zabývat se jednotlivými tématy z různých pohledů a naplňovat je učivem podle vyspělosti a zájmu žáků. Je zde zahrnuta rovněž problematika mezilidských vztahů, psychosomatických změn v období dospívání, společensky nežádoucích jevů, zásady bezpečného jednání v konfliktních a krizových situacích, orientace v pramenech týkajících se zdravého životního stylu, ekologických a klimatických vlivů na zdraví a dovednost využívat získaných poznatků k ochraně a upevňování zdraví.

Vzdělávání v předmětu Výchova ke zdraví

Vzdělávací cíle - postoje, vědomosti:

- Žák si uvědomuje základní problémy a potřeby v oblasti zdraví, zdravého životního stylu, rodinného života, rodičovství a osobního bezpečí
- Žák si uvědomuje důsledky způsobu chování jedince z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých osob.
- Žák si osvojí a postupně kultivuje odpovědné chování, rozhodování a komunikaci v situacích souvisejících s rodinným životem, rodičovstvím, mezilidskými a partnerskými vztahy.
- Žák se bezpečně orientuje v konfliktních a krizových situacích souvisejících se zdravím, mezilidskými vztahy a osobním bezpečím, zvládne je identifikovat a adekvátně na ně reagovat.
- Žák na základě svých znalostí a zkušeností aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí.
- Žák zná základní informační prameny týkající se zdravého životního stylu a dovede využívat získaných poznatků k ochraně a k aktivnímu upevňování zdraví.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:
Výuka předmětu se realizuje primárně v kmenových učebnách, příp. v učebně informatiky nebo v blízkém okolí školy (školní zahrada, školní hřiště). Frontální výuka je doplňována metodami aktivizujícími utváření vlastních hodnot a postojů, sociálních vztahů a komunikačních dovedností.
Uplatňuje se rovněž práce s moderními technologiemi, především využívání elektronických zdrojů informací a jejich kritické zhodnocení, vzdělávacích projekcí a výukových programů.

Formy a metody práce:

- frontální vyučování s využitím pomůcek
- skupinová a týmová práce

- diskuse, beseda, rozhovor
- simulace problémových situací
- myšlenková mapa
- prvky zkušenostního učení
- dramatizace
- projektové vyučování
- brainstorming
- využití moderních technologií

Předmět Výchova ke zdraví se realizuje v koordinaci s dalšími vyučovacími předměty:

- Tělesná výchova - preventivní pohybová činnost, zdravotně orientovaná zdatnost, celkové posilování svalového aparátu, drogy a jiné škodliviny, reakce těla při zhoršení rozptylových podmínek, vhodná úprava pohybových aktivit, seznámení žáků s vhodným a bezpečným chováním při pohybových aktivitách
- Občanská výchova - osobnost, psychické procesy a stavy, člověk v sociálních vztazích, život v rodině, život mezi lidmi, kam patřím, místo, kde žiji, rodina a zákony, já a společenský systém, právo, občan a právo, právní ochrana
- Pracovní činnosti - provoz a údržba domácnosti, zdravý způsob života a péče o zdraví, léčivé rostliny koření, rizika ohrožující zdraví a jejich prevence, dopravní výchova a ochrana člověka za běžných rizik, ochrana člověka za mimořádných událostí
- Biologie - člověk a zdraví, orgánové soustavy, vývoj jedince, péče o dítě, genetika

Předmětem prolínají průřezová témata:
OSV - sebepoznání a sebepojetí, komunikace, mezilidské vztahy, poznávání lidí, hodnoty, postoje, praktická etika, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, řešení problémů a rozhodovací dovednosti
MV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, stavba mediálních sdělení
MKV - lidské vztahy, multikulturalita
EV - vztah člověka k prostředí, základní podmínky života

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení
Učitel vede žáky:

- k vyhledávání, využívání, třídění a kritickému posuzování informací z různých typů zdrojů
- k plánování, organizaci vlastního učení
- k nacházení vlastních řešení daných úkolů, vyjadřování vlastních názorů
- k vytváření komplexního pohledu na přírodní a společenské jevy

Kompetence k řešení problémů
Učitel vede žáky:

- k adekvátnímu vnímání nejrůznějších problémových situací, např. mimořádných situací, krizových situací a k následnému plánování způsobů řešení problémů
- k samostatnosti a osobní zodpovědnosti žáků v jednání a rozhodování
- k správnému řešení problémů, využívání argumentace, kritického myšlení, obhajobě vlastních rozhodnutí

Kompetence komunikativní
Učitel vede žáky:

- k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu
- k otevřenému vyjadřování a formulaci svých názorů, postojů a myšlenek
- k akceptování pravidel diskuse, vnímaní názorů ostatních, naslouchání druhým

Kompetence sociální a personální
Učitel vede žáky:

- ke spolupráci ve skupině, vzájemnému respektu
- dodržování pravidel slušného chování a práce v týmu
- k vytváření pozitivní atmosféry vedoucí k efektivní diskusi a práci ve skupině

Kompetence občanské
Učitel vede žáky:

- k respektování názorů a postojů ostatních, vzájemné ohleduplnosti a spolupráci
- k chápání základních ekologických souvislostí
- k respektování požadavků na kvalitní životní prostředí
- k rozhodování v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní
Učitel vede žáky:

- k využívání široké škály dostupných studijních zdrojů (odborné zdroje, encyklopedie apod.)
- k získávání informací prostřednictvím vhodných moderních a informačních technologií
- k dodržování obecných pravidel bezpečného chování

Kompetence digitální
Učitel:

- vede k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatnému rozhodování, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- vede k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volení vhodných postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vede k využívání digitálních technologií k usnadnění práce, zautomatizování rutinní činnosti, zefektivnění či zjednodušení svých pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce
- vede k chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, k seznamování se s novými technologiemi, ke kritickému hodnocení jejich přínosů a reflektování rizika jejich využívání
- vede k předcházení situacím ohrožujících bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí vede k etickému jednání

Vzdělávací oblast: **Člověk a zdraví**
Vyučovací předmět: **Výchova ke zdraví**
Ročník: **7.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • rozumí základní terminologii dané problematiky - osobnost, typologie osobnosti, vlastnosti, sebepojetí, sebereflexi atd. • vyjádří vztah k sobě samému a druhým lidem, rozpoznává charakterové a volní vlastnosti u sebe i ostatních • je schopen sebepoznání a sebekritiky • hodnotí a upravuje své chování a jednání • respektuje rozdílnost osobností a chápe, co ji vytváří • projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu	**ROZVOJ OSOBNOSTI** - osobnost jedince, typologie osobnosti - volní a charakterové vlastnosti - sebepoznání a sebepojetí - vztah k sobě samému a k druhým lidem - stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení - sebereflexe, sebekontrola, sebeovládání - stanovení hodnotového systému, prosociální chování v mezilidských vztazích	OSV: Sebepoznání a sebepojetí Komunikace Mezilidské vztahy	OV: Osobnost Psychické procesy a stavy Člověk v sociálních vztazích
ŽÁK: • **vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví** • vysvětlí pojem rodina z pohledu sociální skupiny • vysvětlí význam a funkce rodiny • vyjmenuje rozdělení rolí v rodině, rozumí příbuzenským vztahům • vysvětlí pojmy úplná, neúplná, náhradní rodina • uvědomí si závislost dítěte na rodinném prostředí • hledá příčiny negativních vlivů v rodině, vysvětlí příčiny konfliktu v rodině • chápe význam dobrého soužití mezi členy rodiny • uplatňuje hygienické a bezpečnostní požadavky při provozu domácnosti	**RODINA** - význam, funkce rodiny - postavení a role muže a ženy - typy rodin - vztahy mezi členy rodiny (otec, matka, děti) - změny v rodině (narození, úmrtí, nemoc) - konflikty v rodině (příčiny, způsoby řešení, modelové situace) - komunikace v rodině - výchovný styl v rodině - vliv rodinného prostředí na rozvoj osobnosti (socializace, sebepoznání, sebeúcta) - ekonomické a právní otázky rodinného života - provoz a vybavení domácnosti	OSV: Mezilidské vztahy Poznávání lidí Komunikace Sebepoznání a sebepojetí Hodnoty, postoje, praktická etika	OV: Život v rodině Život mezi lidmi Místo, kde žiji Rodina a zákony PČ: Péče o dítě Provoz a údržba domácnosti

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví** • **usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví** • vysvětlí základní pojmy: zdraví, nemoc, infekční onemocnění, civilizační choroba zdravý způsob života • vysvětlí význam odpočinku, spánku a pravidelného režimu pro zdraví • jmenuje příčiny narušení zdraví • rozpozná příznaky běžných nemocí • zná zásady poskytnutí základní péče při nemoci v rodině • vyjmenuje obsah lékárničky, ošetří lehčí ošetření • ovládá zásady osobní a intimní hygieny a hygieny odívání • uplatňuje zásady duševní hygieny • chrání se podle možností před škodlivými vlivy vnějšího prostředí	**PÉČE O ZDRAVÍ A ZDRAVÝ ŽIVOTNÍ STYL** - zdravý způsob života - režim dne - pasivní a aktivní odpočinek - základní principy zdravé výživy - nemoci - základní typologie (infekční, civilizační) příčiny, prevence a léčba - péče o nemocného, nemoc v rodině, ošetřování člena rodiny, vybavení lékárničky - osobní hygiena a její prostředky, hygiena odívání, duševní hygiena, hygiena provozu domácnosti - vliv prostředí na zdraví - aktivní využívání volného času - úrazová prevence	OSV: Seberegulace a sebeorganizace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Komunikace EV: Vztah člověka k prostředí	PČ: Zdravý způsob života a péče o zdraví Léčivé rostliny, koření PŘ: Člověk a zdraví TV
ŽÁK: • vyjmenuje základní druhy návykových látek • vyjmenuje možná závažná zdravotní rizika návykových látek (alkohol, tabák, kanabinoidy atd.) • orientuje se v zákazu prodeje tabákových a alkoholických výrobků nezletilým osobám • vysvětlí souvislosti mezi zneužíváním návykových látek a bezpečností silničního provozu • předvede různé způsoby odmítnutí návykových látek • vyjmenuje způsoby vhodné využívání volného času • orientuje se v nabídce specializované odborné pomoci	**PREVENCE ZNEUŽÍVÁNÍ NÁVYKOVÝCH LÁTEK** - základní typologie přírodních látek (léčivé a toxické) - návykové látky a jejich negativní účinky na zdraví - drogy v historii lidstva - nebezpečí užívání léků bez vědomí lékaře - jak odmítnout návykové látky - návykové látky a jejich důsledky pro bezpečnost v dopravě - preference pozitivních životních cílů, rozvíjení a vhodná náplň volného času	OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Komunikace Mezilidské vztahy Hodnoty, postoje, praktická etika MV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	OV: Člověk v sociálních vztazích PČ: Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence Léčivé rostliny, koření DĚ TV

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
	- právní ujednání týkající se návykových látek - subjekty zajišťující odbornou pomoc		
ŽÁK: • **respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě** • **vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi** • **projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc** • **uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí** • objasní základní pojmy dané problematiky (nebezpečná situace, ohrožení zdraví a života, násilí, bezpečí) • přivolá pomoc dospělých, policie v situacích cizího ohrožení • chová se odpovědně k sobě i ostatním, dodržuje pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví • objasní rizika silniční a železniční dopravy • komunikuje se službami odborné pomoci	**OSOBNÍ BEZPEČÍ** - bezpečné chování v kontaktu s vrstevníky - nebezpečí při komunikaci s neznámými lidmi - nácvik způsobů chování v různých krizových situacích - problematika týraných a zneužívaných dětí - odborná pomoc - dětská krizová centra, linky důvěry, poradny - poskytování první pomoci při úrazu - odpovědnost za bezpečnost svou i ostatních - nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií - dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví - bezpečnost a rizika v dopravě, vztahy mezi účastníky silničního provozu, postup v případě dopravní nehody - ochrana člověka za mimořádných událostí a prevence jejich vzniku	OSV: Poznávání lidí Komunikace Mezilidské vztahy MV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	OV: Život mezi lidmi Místo, kde žiji Já a společenský systém Právo PČ: Dopravní výchova a ochrana člověka za běžných rizik Ochrana člověka za mimořádných událostí Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence TV
ŽÁK: • **projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce** • **respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví** • rozpozná pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou	**SEXUÁLNÍ VÝCHOVA** - sociální vztahy - rodina, přátelství, partnerství, manželství, rodičovství - komunikace s vrstevníky a dospělými osobami - volba partnera	OSV: Sebepoznání a sebepojetí Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Poznávání lidí Komunikace Mezilidské vztahy Hodnoty, postoje, praktická etika	OV: Kam patřím Pracovní činnosti - Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence PŘ: Orgánové soustavy Vývoj jedince TV

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• orientuje se ve změnách, ke kterým dochází v těle dívek a chlapců v období dospívání a respektuje je • objasní rozdíl mezi zamilovaností a láskou, krátkodobou známostí a dlouhotrvajícím vztahem • uvědomuje si zdravotní rizika pohlavně přenosných chorob • dbá na bezpečnost před sexuálním zneužitím • chápe morální hodnoty partnerských vztahů • uvědomuje si hodnotu zdraví a nutnosti zdravého životního stylu • orientuje se v informacích sdělovacích prostředků týkajících se sexuality (vhodné a nevhodné pořady, zdroje) **ŽÁK:** • zná zásady hygieny práce s počítačem • v textovém procesoru dokáže napsat krátký text včetně dodržení základních typografických pravidel • vloží obrázek, změní jeho vlastnosti a umístí jej v textu • na webu dokáže vyhledat stránku o určitém tématu • používá jednoduché metody a nástroje vyhledávání • z webovské stránky dokáže zkopírovat a uloží obrázek • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji • ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	- ontogenetické změny v období puberty a dospívání - sexuální dospívání a reprodukční zdraví, anatomie a fyziologie pohlavní soustavy - sexualita jako součást formování osobnosti - základy lidské reprodukce - početí, vývoj jedince před narozením - ochrana před sexuálním zneužitím - rozhodování v oblasti sexuálního chování - sexualita ve sdělovacích prostředcích Průběžně - tvorba referátů a prezentací, práce s různými informačními zdroji, vyhledávání informací k daným tématům	MKV: Lidské vztahy Multikulturalita MV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Stavba mediálních sdělení	

Vzdělávací oblast: **Člověk a zdraví**
Vyučovací předmět: **Výchova ke zdraví**
Ročník: **9.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím** • vysvětlí základní pojmy dané problematiky - asertivita, empatie, tolerance, psychohygiena, efektivní komunikace apod. • popíše, jak lze překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru je schopen sebepoznání a sebekritiky • vyjmenuje základní pravidla slušného jednání a vystupování ve společnosti	**ROZVOJ OSOBNOSTI** - utváření vědomí vlastní identity - seberegulace a sebeorganizace činností a chování - stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení - sebeovládání a zvládání problémových situací - psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu - efektivní komunikace a kooperace s ostatními - respektování sebe sama a druhých - asertivní jednání - vliv stresu na zdraví - kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání stresových situací a únavy	OSV: Sebepoznání a sebepojetí Komunikace Mezilidské vztahy Psychohygiena Seberegulace a sebeorganizace	OV: Osobnost Psychické procesy a stavy Člověk v sociálních vztazích PČ: Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence TV
ŽÁK: • **respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě** • chápe vliv rodiny na individuální vývoj jedince a správný rozvoj osobnosti • uvědomuje si důležitost vzájemného pochopení, tolerance a podpory mezi partnery • vyjmenuje rizika spojená s neuváženou volbou životního partnera • uvědomuje si zodpovědnost za své chování • uvědomuje si nutnost dodržování zásad bezpečného bydlení • utváří vztah k sobě samému, k druhým lidem	**RODINA** - vztahy v rodině - vliv rodiny na individuální vývoj jedince - výchovný styl v rodině - změny v dospívání, volba partnera, vznik manželství - představa o budoucnosti, zakládání rodiny - právní otázky rodinného života - konflikty a soužití v rodině - přebírání odpovědnosti za sebe a své jednání - ekologie bydlení	OSV: Mezilidské vztahy Poznávání lidí Komunikace Sebepoznání a sebepojetí Hodnoty, postoje, praktická etika	OV: Život v rodině Život mezi lidmi Místo, kde žiji Rodina a zákony PČ: Péče o dítě Provoz a údržba domácnosti

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví** • **usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví** • **vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí** • **dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem, civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky** • **uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc** • vysvětlí význam péče o zdraví • rozvrhne svůj režim vzhledem k vlastním potřebám podpory zdraví • rozlišuje mezi běžnými infekčními a civilizačními chorobami, aktivně se proti nim brání • uplatňuje hygienické zásady a návyky vztahující se k osobní a intimní hygieně, hygieně odívání • zařazuje do svého denního režimu aktivní pohyb, rozlišuje mezi rekreačním a výkonnostním sportem • chrání se před škodlivými vlivy vnějšího prostředí, včetně negativního vlivu užívání návykových látek na zdraví • objasní podstatu prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění	**PÉČE O ZDRAVÍ A ZDRAVÝ ŽIVOTNÍ STYL** - fyzické, psychické a sociální zdraví - odpovědnost za zdraví - význam pohybu a výživy pro zdraví - nemoci a jejich příznaky - civilizační choroby a jejich prevence - hendikepovaní jedinci ve společnosti - alternativní medicína - osobní a intimní hygiena - péče o celkový vzhled - aktivní využívání volného času - sestavování vlastních programů péče o osobní zdraví - nebezpečí návykových látek - rekreační pohybová činnost - úrazová prevence	OSV: Seberegulace a sebeorganizace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Komunikace EV: Vztah člověka k prostředí	PČ: Zdravý způsob života a péče o zdraví Léčivé rostliny, koření PŘ: Člověk a zdraví TV
ŽÁK: • **uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým**	**PREVENCE ZNEUŽÍVÁNÍ NÁVYKOVÝCH LÁTEK** - návykové látky - rozdělení, účinky, rizika zneužívání, závislosti - vliv návykových látek na těhotenství a rodinu - přenos infekce HIV/AIDS - propagace tabákových výrobků a alkoholických nápojů formou reklamy	OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Komunikace Mezilidské vztahy Hodnoty, postoje, praktická etika	OV: Člověk v sociálních vztazích PČ: Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence Léčivé rostliny, koření TV

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• orientuje se v účincích nejznámějších návykových látek • předvede různé způsoby odmítnutí návykových látek ve styku s vrstevníky • obhájí příklady pozitivních životních cílů a hodnot jako protiargument zneužívání návykových látek • popíše strategie reklam při propagaci tabákových výrobků a alkoholu • orientuje se v trestně právní problematice návykových látek, uvede důsledky porušování trestního zákona v souvislosti s výrobou, distribucí a držením návykových látek	- první pomoc při problémech s návykovými látkami - problematika gamblingu, hazardních her - nácvik způsobů odmítání, odolávání nátlaku vrstevníků - drogová trestná činnost v ČR, držení, distribuce, výroba - právní ujednání týkající se návykových látek - subjekty zajišťující odbornou pomoc	MV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	¨
ŽÁK: • **vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi** • **uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí** • aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, výchova navrhuje způsoby, jak předcházet nebezpečným situacím • objasní důsledky vlastního chování a jednání • chová se odpovědně k sobě i ostatním, dodržuje pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví • ovládá základní postupy první pomoci	**OSOBNÍ BEZPEČÍ** - bezpečné chování v různých prostředích - nebezpečí při komunikaci s neznámou osobou, příp. osobou ohrožující naši bezpečnost - nácvik způsobů chování v různých situacích ohrožení (deviantní osoba, týrané a zneužívané děti) - asociální a násilné chování a ochrana vůči němu - vhodný výběr partnera z hlediska osobního bezpečí - poskytnutí první pomoci - služby specializované odborné pomoci - autodestruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí namířené proti sobě samému - skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání - manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt	OSV: Sebepoznání a sebepojetí Komunikace Mezilidské vztahy MV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	OV: Život mezi lidmi Místo, kde žiji Já a společenský systém Občan a právo Právní ochrana PČ: Dopravní výchova a ochrana člověka za běžných rizik Ochrana člověka za mimořádných událostí Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence TV
ŽÁK: • **respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování**	**SEXUÁLNÍ VÝCHOVA** - hodnoty partnerského vztahu - reprodukce jedince, fyziologie početí, těhotenství - problematika těhotenství a rodičovství mladistvých	OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Poznávání lidí	OV: Rodina a zákony PČ: Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• vysvětlí rozdíly mezi přátelstvím, zamilovaností a rozvinutou láskou • uvede rizika spojená s neuváženou volbou životního partnera • vysvětlí početí a vývoj dítěte před narozením • objasní význam rolí matky a otce při péči o dítě a při jeho výchově • uvede rizika související s předčasným ukončením těhotenství • vyjmenuje nejčastější pohlavní choroby, zdůvodní preventivní opatření boje proti šíření HIV • orientuje se v rozdílech sexuálního chování jednotlivců (heterosexuální, homosexuální, bisexuální vztahy) • orientuje se v právní problematice sexuálního zneužívání dítěte **ŽÁK:** • zná zásady hygieny práce s počítačem • v textovém procesoru dokáže napsat krátký text včetně dodržení základních typografických pravidel • vloží obrázek, změní jeho vlastnosti a umístí jej v textu • na webu dokáže vyhledat stránku o určitém tématu • používá jednoduché metody a nástroje vyhledávání • z webovské stránky dokáže zkopírovat a uloží obrázek • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji • ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	- rozhodování v oblasti sexuálního chování (odmítnutí, předčasný pohlavní styk) - plánované a neplánované rodičovství - antikoncepce, umělé přerušení těhotenství - pohlavně přenosné choroby - sexuální orientace - negativní jevy a ohrožení zdraví - promiskuita, pornografie, prostituce, sexuální deviace, návykové látky a sex - poruchy pohlavních identit - právní ustanovení (věková hranice trestní odpovědnosti) Průběžně - tvorba referátů a prezentací, práce s různými informačními zdroji, vyhledávání informací k daným tématům	Komunikace Mezilidské vztahy Hodnoty, postoje, praktická etika MKV: Lidské vztahy MV: Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality EV: Základní podmínky života	PŘ: Genetika TV

6.8 Člověk a svět práce

6.8.1 Pracovní činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, organizační a časové vymezení

Vyučovací předmět pracovní činnosti se vyučuje jako samostatný předmět v 6. - 9. ročníku. Časová dotace v učebním plánu je 1 vyučovací hodina týdně (v jednohodinových nebo dvouhodinových blocích). Vzhledem k materiálně technickým podmínkám a pedagogickým záměrům školy jsou vybrány tematické okruhy, které jsou vyučovány: v 6. ročníku – Práce s technickými materiály, Pěstitelské práce a chovatelství/ Příprava pokrmů (každá oblast vyučována jedno pololetí). V 7. ročníku oblast – Práce s technickými materiály, Pěstitelské práce a chovatelství/ Příprava pokrmů (každá oblast vyučována jedno pololetí). V 8. ročníku oblast Svět práce/ Design a konstruování a v 9. ročníku oblast Svět práce/ Provoz a údržba domácnosti.

Vzdělávání v pracovních činnostech směřuje k:

- získání základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí (při ručním opracování materiálu, práci na pozemku, činnostech v domácnosti apod.)
- osvojování správné volby a používání vhodných nástrojů, nářadí, náčiní a pomůcek při práci
- poznání vybraných technologických výrobních postupů, materiálů a jejich užitných vlastností, surovin a plodin a osvojení si jednoduchých pracovních postupů pro běžný život
- osvojení si a uplatňování zásad bezpečnosti a ochrany při práci, hygieny práce, základů
- organizace a plánování práce
- získání pozitivního vztahu k práci a odpovědného a tvořivého postoje k vlastní činnosti a její kvalitě
- osvojování si dovedností a způsobů chování, které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávání potřebné míry odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných
- uplatňování zásad zdravého životního stylu ve svém životě
- poznávání příčin nemocí a úrazů a jejich předcházení
- upevňování preventivního chování a účelného rozhodování v rizikových a mimořádných situacích
- získání orientace v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce
- osvojování potřebných poznatků a dovedností významných pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- praktické činnosti v dílně, na pozemku, ve cvičné kuchyni, v učebně
- skupinová a týmová práce
- samostatné pozorování, řešení problémů, vlastní tvořivá činnost
- práce s interaktivní tabulí, počítači

Předmět pracovní činnosti souvisí s ostatními předměty:

- přírodopis: stavba rostlinného těla, výživa rostlin, plody, čeledi rostlin, pedologie, stavba a funkce lidského těla, zdravý životní styl, péče o zdraví, vývin lidského jedince
- chemie: voda, pH, roztoky, hnojiva
- matematika: převody jednotek, rýsování, geometrie

- fyzika: vážení, hmotnost látek, skupenství, převodové poměry
- občanská výchova: volba povolání, rodina, správná životospráva, vitamíny, drogy
- výtvarná výchova: barvy, estetické cítění

Předmětem pracovní výchova prolínají průřezová témata:

- zásady slušnosti, tolerance a odpovědného jednání,
- řešení problémů samostatně a odpovědně, navzájem komunikovat, podporovat aktivitu, kooperovat (VDO)
- orientovat se v sobě samém, rozvíjet dovednosti a schopnosti, dobré vztahy k sobě samému, k dalším lidem a k dalším složkám životního prostředí (OSV)
- pozorovat a popisovat okolní prostředí, získávat informace o ekologické problematice, získané poznatky kriticky zvažovat a domýšlet možné důsledky, provádět konkrétní pracovní aktivity ve prospěch životního prostředí, péče o zeleň, třídění odpadů, zlepšování okolního prostředí (EV)
- schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z médií, tisk, rozhlas, televize, internet (MDV)
- zavést evropskou dimenzi, evropský rozměr do vzdělávání jako prostředek mezinárodní a multikulturní orientace, rozvíjet vědomí evropské identity při respektování identity národní (EGS)
- zlepšovat klima třídy a školy, harmonizovat mezilidské vztahy,
- zlepšovat vztahy žák-žák, žák-učitel, učitel- rodič (MKV).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel vede žáky:

- k poznávání smyslu a cíle učení
- k pozitivnímu vztahu k učení prostřednictvím zadávaných úkolů v rámci výuky
- ke kritickému zhodnocení výsledků své práce a diskusi o nich
- k práci s odbornou literaturou
- k samostatnému pozorování
- k plánování činnosti při práci, k úspoře materiálu
- učitel zadává úkoly, které umožní volbu různých postupů

Kompetence k řešení problémů

- k promýšlení pracovních postupů
- k pochopení, že se při práci budou setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, naučí je analyzovat a správně se rozhodnout
- učitel se zajímá o náměty
- učitel klade otevřené otázky
- učitel otevírá prostor pro zodpovědné rozhodování o vlastní profesní orientaci
- učitel seznamuje žáky s možností poradenství v oblasti partnerských vztahů, antikoncepce, těhotenství a přípravy na rodičovství

Kompetence komunikativní

- aby při komunikaci používali správné technické názvosloví
- aby využívali informační zdroje k získání nových poznatků
- aby na sebe brali ohledy
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují

Kompetence sociální a personální

- k práci ve skupinách
- ke spolupráci při řešení problémů
- k diskusi a respektování názorů jiných
- k věcné argumentaci
- učitel podle potřeby pomáhá žákům
- učitel každému žákovi umožňuje zažít úspěch
- učitel dodává žáků sebedůvěru
- učitel přiřazuje žákům různé role v pracovní skupině

Kompetence občanské
- k respektování pravidel při práci
- k ochraně vlastního zdraví i zdraví druhých
- k pochopení základních ekologických souvislostí a ochraně našich kulturních tradic a historického dědictví
- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- učitel dodává žákům sebedůvěru
- učitel seznamuje žáky s osobní zodpovědností za své jednání a za vývoj potomka

Kompetence pracovní
- k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci
- k používání bezpečných a účinných nástrojů, vybavení, materiálu
- k dodržování technologického postupu a pravidel
- ke snaze o provedení práce v co nejlepší kvalitě
- učitel jasnými pokyny směřuje činnosti ke stanovenému cíli
- učitel hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- učitel seznamuje žáky s konkrétními podnikatelskými aktivitami od záměrů až po jejich realizaci

Kompetence digitální
Učitel:
- vede k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatnému rozhodování, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- vede k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volení vhodných postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vede k využívání digitálních technologií k usnadnění práce, zautomatizování rutinní činnosti, zefektivnění či zjednodušení svých pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce
- vede k chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, k seznamování se s novými technologiemi, ke kritickému hodnocení jejich přínosů a reflektování rizika jejich využívání
- vede k předcházení situacím ohrožujících bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí vede k etickému jednání

Vzdělávací oblast: **Člověk a svět práce**
Vyučovací předmět: **Pracovní činnosti - Pěstitelské práce a chovatelství / Příprava pokrmů**
Ročník: **6.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin** • **pěstuje a využívá květiny pro výzdobu** • **používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu** • **dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu** • vysvětlí vznik a význam půdy • popíše složení, zpracování půdy před setím, výsadbou • zhodnotí význam přírodních a průmyslových hnojiv pro výživu rostlin • vysvětlí princip ochrany půdního fondu • pečuje o zeleň v okolí školy i v interiéru (přesazování rostlin) • uvede zástupce jednotlivých skupin rostlin • dokáže vysvětlit princip hydroponického pěstování pokojových rostlin, pěstování bonsají • aplikuje zásady aranžování a vazby květin • zhodnotí význam léčivých rostlin a koření, jejich účinky • uvede některé zástupce léčivých rostlin a koření • vysvětlí zásady pěstování, sběru, sušení, uchovávání vybraného druhu léčivé rostliny • dokáže se orientovat v odborné literatuře • rozpozná některé jedovaté rostliny • posoudí vliv neuváženého užívání drog na zdraví člověka • průběžně - práce s různými informačními zdroji **ŽÁK:** • **používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče** • **připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy**	**BEZPEČNOST A HYGIENA PRÁCE** **PĚSTITELSKÉ PRÁCE** - půda a její zpracování - výživa rostlin - ochrana rostlin a půdy **Okrasné rostliny** - okrasné rostliny – základy ošetřování pokojových květin - pěstování vybraných okrasných dřevin a květin - květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květin - léčivé rostliny, koření – pěstování vybrané rostliny - rostliny a zdraví člověka, léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté - rostliny jako drogy a jejich zneužívání - alergie **PŘÍPRAVA POKRMŮ** - seznámení s kuchyní – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu	OSV: seberegulace a sebeorganizace psychohygiena EV: vztah člověka k prostředí, ekosystémy EV: lidské aktivity a problémy životního prostředí	PŘ: prevence úrazů zásady 1. pomoci pedologie, fotosyntéza CH: průmyslová hnojiva VV: estetika MA: rozpočet, slevy

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• **dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti** • **dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni** • používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji • zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové formě	- seznámení s potravinami – výběr, nákup, skladování - příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů - úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu - výrobky - předkrmy / polévky / masité pokrmy / dezerty / saláty	OSV – sebepoznání a sebepojetí MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	

Vzdělávací oblast: **Člověk a svět práce**
Vyučovací předmět: **Pracovní činnosti – Práce s technickými materiály**
Ročník: **6.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň** • **řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí** • **dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu** • je seznámen s řádem učebny, s bezpečností a hygienou práce • poskytne první pomoc při úrazu • rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti • zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu • správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky • dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku • Používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji • zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové formě	**PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY** - první pomoc při úrazech, řád školní dílny - vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování - jednoduché pracovní operace a postupy **PRŮBĚŽNĚ** - práce s různými informačními zdroji	OSV: psychohygiena OSV: kooperace a kompetice - stanovení osobních cílů, spolupráce a komunikace v týmu VDO: občan, občanská společnost a stát	PŘ: péče o životní prostředí ekologické problémy dřeviny, význam lesa FY: technika, nástroje a stroje MA: geometrie

Vzdělávací oblast: **Člověk a svět práce**
Vyučovací předmět: **Pracovní činnosti - Pěstitelské práce a chovatelství / Příprava pokrmů**
Ročník: **7.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu** • zná vhodné pracovní postupy při pěstování zeleniny • uvede zástupce jednotlivých druhů ovocných rostlin • zná vhodné pracovní postupy pěstování, uskladnění a zpracování ovoce • **prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty** • **dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty** • používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji, zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové formě **ŽÁK:** • používá kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje spotřebiče • **připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy** • **dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti** • **dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni** • používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji • zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové formě, dodržuje hygienická pravidla a předpisy • umí užívat profesní informace • volí správnou odpovídající technologii • organizuje a plánuje pracovní činnost	**BEZPEČNOST A HYGIENA PRÁCE** **PĚSTITELSKÉ PRÁCE** - zelenina – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; - pěstování vybraných druhů zeleniny - ovocné rostliny – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování **CHOVATELSTVÍ** - chovatelství – chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se známými a neznámými zvířaty **PŘÍPRAVA POKRMŮ** - kuchyně – pokročilé vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu - potraviny – samostatný výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku, životospráva, BMI, výživová pyramida - příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, způsoby tepelné úpravy, pokročilé postupy při přípravě pokrmů a nápojů, kuchařské knihy, vhodná sestava jídel - úprava stolu a stolování – prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole - průběžně - práce s různými informačními zdroji	OSV: seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena OSV: řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV: vztah člověka k prostředí - konkrétní pracovní aktivity ve prospěch životního prostředí zodpovědnost za své prostředí, zlepšování životního prostředí OSV: sebepoznání a sebepojetí EV: základní podmínky života VDO: občan, občanská společnost a stát MV: kritické čtení a vnímáním mediálních sdělení EGS: Evropa a svět nás zajímá	PŘ: prevence úrazů, zásady 1. pomoci čeledi rostlin správná výživa, vitamíny MA: rozpočet, slevy

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• orientuje se v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci • získává informace o ekonomice v rodině	- Výrobky: předkrmy / polévky / masité pokrmy dezerty / saláty		

Vzdělávací oblast: **Člověk a svět práce**
Vyučovací předmět: **Pracovní činnosti – Práce s technickými materiály**
Ročník: **7.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu** • **organizuje a plánuje svoji pracovní činnost** • **užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku** • je seznámen s řádem učebny, s bezpečností a hygienou práce • zná zásady a poskytne první pomoc při úrazu • rozlišuje různé druhy materiálu a zná jejich vlastnosti • správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky • dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku • Používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji • zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové formě	**PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY** - organizace a bezpečnost práce - první pomoc při úrazech - organizace práce, důležité technologické postupy - vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity - technické náčrty a výkresy, technické informace, návody - úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla **PRŮBĚŽNĚ** - práce s různými informačními zdroji	OSV: psychohygiena OSV: kooperace a kompetice VDO: občan, občanská společnost a stát	PŘ: péče o životní prostředí ekologické problémy dřeviny, význam lesa FY: technika nástroje a stroje MA: geometrie

Vzdělávací oblast: **Člověk a svět práce**
Vyučovací předmět: **Pracovní činnosti – Svět práce / Design a konstruování**
Ročník: **8.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • **sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model** • **navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj**. • **provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení** • **dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu** **ŽÁK:** • **orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí** • **posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy** **ŽÁK:** • na webu vyhledá stránku o určitém tématu • dokáže v textovém procesoru napsat krátký text, včetně dodržení základních typografických pravidel	**DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ** - stavebnice (konstrukční, elektrotechnické, elektronické) - sestavování modelů, tvorba konstrukčních prvků, montáž a demontáž - návod, předloha, náčrt, plán, schéma, jednoduchý program **SVĚT PRÁCE** - povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností, požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní, rovnost příležitostí na trhu práce **Volba profesní orientace** - základní principy - sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace - informační základna pro volbu povolání, práce - s profesními informacemi - využívání poradenských služeb - nezaměstnanosti, úřady práce, práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů	EV: lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV: sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena, kreativita MV: fungování a vliv médií ve společnosti	PŘ: ekologie CH: plasty FY: energie MA/OV: finanční gramotnost OV: činnost lidí, povolání školská soustava volba povolání

Vzdělávací oblast: **Člověk a svět práce**
Vyučovací předmět: **Pracovní činnosti - Svět práce / Provoz a údržba domácnosti**
Ročník: **9.**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
ŽÁK: • orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí • **využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělání** • **prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce**	**SVĚT PRÁCE** **Možnosti vzdělávání** - náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby - zaměstnání: pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele problémy nezaměstnanosti, úřady práce, práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů **Zaměstnání** - pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce, práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů **Podnikání** - druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání	OSV: sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena, poznávání lidí MV: fungování a vliv médií ve společnosti EV: lidské aktivity a problémy životního prostředí	OV: činnost lidí, povolání školská soustava volba povolání MA/OV: finanční gramotnost PŘ: ekologie CH: plasty FY: energie
ŽÁK: • **provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví** • **ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů** • **správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu** • **dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem** • na webu vyhledá stránku o určitém tématu • dokáže v textovém procesoru napsat krátký text, včetně dodržení základních typografických pravidel	**PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI** - finance, provoz a údržba domácnosti – rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory; hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti; údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace; spotřebiče v domácnosti - elektrotechnika v domácnosti – elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika, funkce, ovládání a užití, ochrana, údržba, bezpečnost a ekonomika provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem		

7 Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

7.1 Pravidla pro hodnocení žáků

Nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu ve škole je hodnocení žáků. Hodnocení žáků je běžnou činností, kterou učitel ve škole vykonává průběžně ve výuce po celý školní rok.
Hodnocení prospěchu žáků v 1. – 9. ročníku je prováděno dle pravidel hodnocení žáků klasifikačními stupni nebo je využíváno kombinované hodnocení žáka na žádost zákonného zástupce a se souhlasem ředitele školy.
Cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, prostřednictvím které získává informace o tom, jak danou problematiku zvládá, jak dovede zacházet s tím, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem chybuje. Nedílnou součástí hodnocení je konkrétní návod, jak má žák postupovat, aby přetrvávající nedostatky odstranil.
Hodnocení nesmí být zaměřeno primárně na srovnávání žáka s jeho spolužáky, mělo by se soustředit i na individuální pokrok každého žáka, respektive na hodnocení naplnění předem stanovených požadavků.
Součástí hodnocení žáka ve škole je též hodnocení jeho chování a projevu. Celkově však hodnocení nesmí vést ke snižování důstojnosti a sebedůvěry žáka.
Hlavním cílem pedagogické práce by neměla být – motivace prostřednictvím známek, ale motivace, která podporuje žákovo vlastní (sebe)hodnocení.
Velmi cenným nástrojem je uplatňování formativního hodnocení žáků

Kritéria hodnocení:

Závazná kritéria hodnocení jsou dána pravidly hodnocení žáků a jsou stanovena dle charakteru předmětu – klasifikace předmětů s převahou teoretického zaměření, s převahou praktických činností a předmětu výchovného charakteru.

7.2 Hodnocení žáků s OMJ

Hodnocení a podpora žáků s odlišným mateřským jazykem (OMJ) se v naší škole řídí legislativou a zahrnuje úpravu hodnocení, poskytování jazykové podpory a individuální přístup.
Klíčem je posuzování žákova výkonu v kontextu jeho znalosti češtiny a rozvíjet jeho jazykové schopnosti, např. prostřednictvím plánu jazykové podpory (PJP), vizualizace učiva a spolupráce s asistentem pedagoga. Důležité je také navázat spolupráci s rodiči a aktivně sledovat pokrok žáka.

Hodnocení:

Zákonný rámec:

Hodnocení se řídí vyhláškami o základním vzdělávání, přičemž nedostatečná znalost češtiny je považována za závažnou okolnost ovlivňující výkon žáka.

Vztah k výkonu:

U vícejazyčných žáků se přihlíží k úrovni jejich jazykových znalostí při hodnocení v jakémkoli předmětu.

Individuální posouzení:

Každý žák je jiný a hodnocení zohledňuje jeho osobnostní nastavení, předchozí zkušenosti a situaci v nové jazykové i kulturní prostředí.

Podpora žáků s OMJ

a) **Jazyková podpora:**
   Žáci potřebují osvojit si akademický jazyk pro maximální využití svého potenciálu.

b) **Plán jazykové podpory (PJP):**
   Učitel ve spolupráci s ŠPP vytváří PJP pro systematický rozvoj jazykových schopností žáka.

c) **Asistent pedagoga:**
   Může pomáhat s vysvětlením zadání a podporou žáka v běžné výuce.

Úprava vzdělávacího obsahu:

a) **Vizualizace:**
   Pomáhá žákům s OMJ vnímat a pochopit učivo zasazené do smysluplného kontextu.

b) **Části aktivit:**
   Aktivity by měly postupně přecházet od kontextových úkolů k úkolům bez kontextu, které jsou více náročné na porozumění jazyku.

c) **Sledování pokroku:**
   Je klíčové pro efektivitu podpory; školy by měly cíleně monitorovat pokrok žáků v osvojování češtiny.

d) **Spolupráce s rodinou:**
   Komunikace s rodiči je důležitá pro úspěšnou adaptaci a integraci dítěte ve škole.

Obsah

1 KLÍČ KE VZDĚLÁNÍ – ŠANCE PRO KAŽDÉHO 1
2 Charakteristika školy 2
2.1 Úplnost a velikost školy 2
2.2 Charakteristika pedagogického sboru 3
3 Charakteristika ŠVP 4
3.1 Zaměření školy 4
3.2 Výchovné a vzdělávací strategie 5
3.3 Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami 10
3.4 Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných 12
3.5 Začlenění průřezových témat 13
4 Učební plán 20
5 Učební osnovy - I. stupeň 22
5.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace 22
5.1.1 Český jazyk a literatura 22
5.1.2 Anglický jazyk 35
5.2 Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace 43
5.2.1 Matematika 43
5.3 Vzdělávací oblast: Informatika 56
5.3.1 Informační technologie 56
5.4 Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět 61
5.4.1 Prvouka 61
5.4.2 Přírodověda 74
5.4.3 Vlastivěda 79
5.5 Vzdělávací oblast: Umění a kultura 88
5.5.1 Výtvarná výchova 88
5.5.2 Hudební výchova 98
5.6 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví 107
5.6.1 Tělesná výchova 107
5.7 Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce 115
5.7.1 Pracovní činnosti 115
6 Učební osnovy – II. stupeň 120
6.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace 123
6.1.1 Český jazyk a literatura 123
6.1.2 Anglický jazyk 143
6.1.3 Německý jazyk 150
6.1.4 Španělský jazyk 154

6.2 Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace 161
6.2.1 Matematika 161
6.3 Vzdělávací oblast: Informatika 174
6.3.1 Informační technologie 174
6.4 Vzdělávací oblast: Člověk a společnost 185
6.4.1 Dějepis 185
6.4.2 Občanská výchova 197
6.5 Vzdělávací oblast: Člověk a příroda 211
6.5.1 Fyzika 211
6.5.2 Chemie 221
6.5.3 Přírodopis 229
6.5.4 Zeměpis 240
6.6 Vzdělávací oblast: Umění a kultura 248
6.6.1 Výtvarná výchova 248
6.6.2 Hudební výchova 260
6.7 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví 271
6.7.1 Tělesná výchova 271
6.7.2 Výchova ke zdraví 286
6.8 Člověk a svět práce 297
6.8.1 Pracovní činnosti 297
7 Hodnocení výsledků vzdělávání žáků 308
7.1 Pravidla pro hodnocení žáků 307
Obsah 309
KLÍČ KE VZDĚLÁNÍ – ŠANCE PRO KAŽDÉHO - sport 311
Učební plán 313
Volitelné předměty - sportovní hry 313

Školní vzdělávací program

KLÍČ KE VZDĚLÁNÍ – ŠANCE PRO KAŽDÉHO - sport

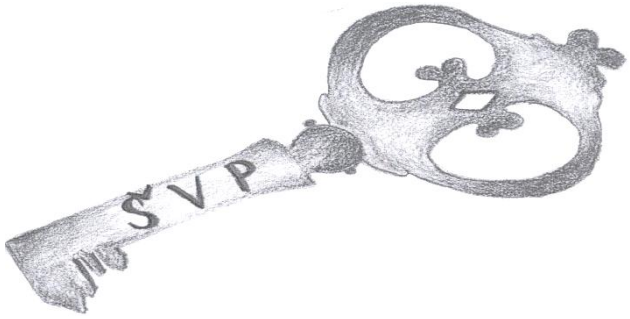

Od školního roku 2019/20 plní na naší škole povinnou školní docházku žáci, kteří působí v Regionální fotbalové akademii Moravskoslezského kraje (RFA MSK). V dlouhodobém plánu se jedná o třídy 8. a 9. ročníku. Z tohoto důvodu došlo k úpravě Školního vzdělávacího programu běžných školních tříd. Upraven byl učební plán pro žáky 8. a 9. ročníku. Byl zařazen povinně volitelný předmět Sportovní hry a vzhledem k posílené dotaci výuky předmětu tělesná výchova, se nevyučuje předmět výchova ke zdraví. Výuka žáků FAČR probíhá ve škole, vyjma předmětů tělesná výchova a sportovní činnosti. Tyto předměty se vyučují na nedalekém fotbalovém stadionu Bazaly

Volitelné vzdělávací obory

Zařazeny v 8. a 9. roč. v rozsahu 2 vyučovací hodiny týdně pro žáky z Regionální fotbalové akademie MSK.

Povinně volitelné předměty	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.
Sportovní hry	X	X	2	2

Učební osnovy – volitelné předměty

Sportovní hry

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět sportovních her je určen pro žáky se sportovním zaměřením z RFA MSK 8. a 9. ročníku s dotací 2 vyučovací hodiny týdně. Předmět sportovní hry je součástí doplňujících vzdělávacích oborů, navazuje na Tělesnou výchovu a rozšiřuje ji. Základ tvoří kolektivní sporty kopaná, házená, florbal, softball, basketbal, odbíjená a netradiční sportovní hry. Náročnost a náplň jednotlivých sportovních her je přizpůsobena danému ročníku (věku a zdatnosti dětí).
Sportovní hry plní ve vzdělávání především funkci regenerace a kompenzace jednostranné zátěže způsobené pobytem ve škole i při činnostech mimo školu (dlouhodobé sezení, dlouhodobé využívání počítačů atd.). Cílem bude pochopení pravidel jednotlivých sportů, dále zvládnutí správné techniky hry a rozvoj spolupráce, která je ve sportovních hrách jedním z nejdůležitějších prvků. Sportovní hry zařazujeme jako kompenzační cvičení, která by měla zabránit rané specializaci dětí.

Vzdělávací cíle: postoje, dovednosti a schopnosti, vědomosti:

- Žák projevuje radost z pohybu a zdravou soutěživost.
- Má osvojené správné držení těla, dechové návyky a přiměřené relaxační a regenerační techniky.
- Dovede sestavit individuální ozdravný program a vytvořit denní režim v souladu se zásadami zdravého životního stylu.
- Pečuje o svoji tělesnou zdatnost a zdraví.
- Reaguje na povely a organizační pokyny učitele, rozumí názvosloví tělesných cvičení, dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny.
- Dovede poskytnout první pomoc v improvizovaných podmínkách.
- Umí se samostatně rozcvičit, má osvojeny techniky základních sportovních her.
- Přiměřeně tělesné stavbě a pohlaví je schopen aktivně se zapojovat do sportovních her.

- Dovede měřit základní tělesné a fyziologické parametry i měřit a zapisovat pohybové výkony.

Vzdělávání v předmětu sportovní hry:

Sportovní hry umožňují žákům poznat vlastní pohybové možnosti a přednosti i zdravotní a pohybová omezení, rozumět jim, respektovat je u sebe i jiných a aktivně je využívat nebo cíleně ovlivňovat. Vedou žáky od spontánního pohybu k řízené pohybové činnosti (s narůstajícím podílem žáka na tomto řízení) a zpět k vlastní pravidelné seberealizaci v oblíbeném sportu nebo jiné pohybové aktivitě. K volbě učiva je přistupováno diferencovaně podle vyspělosti žáků.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

Základní organizační formou je vyučovací hodina sportovních her, která obsahuje rušné, průpravné, nácvičné nebo výcvikové, kondiční, ale i uvolňovací a relaxační části. Náplň vyučovacích hodin stanovuje učitel na základě vlastního rámcového plánu, vycházejícího z konkrétních podmínek školy a fyzické i psychické vyspělosti žáků.

Formy výuky:

- frontální vyučování s využitím pomůcek
- práce ve dvojicích a ve skupinách

Metody výuky:

- metody názorně demonstrační (předvádění pohybových dovedností)
- metody praktické (nácvik pohybových dovedností)
- metody motivační
- metody samostatné práce žáků
- metody diagnostické

Mezipředmětové vztahy:

- Občanská výchova a výchova ke zdraví přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Učí především dívat se na vlastní život a činnosti z pohledu zdraví. U mladších žáků jde o poznávání a utváření vhodných vztahů v rodině, ve škole a ve společenství vrstevníků. Důležité je osvojování základních hygienických, stravovacích, pracovních i jiných zdravotně preventivních návyků. Postupně by mělo vzdělávání přecházet k praktickému osvojování zdravého životního stylu (v chování a jednání), který směřuje k vědomému ovlivňování zdraví a k aktivnímu nastolování pocitu tělesné a duševní pohody.
- Biologie člověka se zaměřuje na poznávání lidského těla a jeho fyziologických funkcí. Přispívá k sebepoznávání a sebeuvědomování si sebe sama. Vede nejen k poznávání biologických potřeb člověka a možností jejich ovlivňování a naplňování, ale i k poznávání vzájemného vztahu člověka a přírody. Vzdělávání v daném oboru vychází z poznání stavby a funkce zdravých lidských orgánů a orgánových soustav. Od tohoto poznání se směřuje k poznávání

příznaků a pravděpodobných příčin nemocí a jiných poškození zdraví. Žáci by si měli postupně uvědomovat, že člověk je existenčně závislý na přírodě a na kvalitě životního prostředí.
- Tělesná výchova se zaměřuje na činnosti ovlivňující zdraví, úroveň pohybových dovedností, činností podporující pohybové učení.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Poznávání vlastních pohybových schopností a jejich individuální rozvoj
- Prožívání souvislostí mezi tělesnou kondicí a psychickou pohodou
- Systematické sledování vývoje vlastní fyzické zdatnosti

Kompetence k řešení problémů

- Přemýšlení o problému při ovládnutí cviku, sportovního prvku a hledání tréninkové cesty k jeho odstranění
- Hledání vhodné taktiky v individuálních i kolektivních sportech

Kompetence komunikativní

- Vyslechnutí a přijetí pokynu vedoucího družstva
- Otevírání prostoru diskuzi o taktice družstva
- Pořizování záznamů a obrazových materiálů ze sportovních činností a jejich prezentace

Kompetence sociální a personální

- Dodržování pravidel fair-play
- Prezentace a podpora myšlenek olympijského hnutí
- Rozvoj spolupráce uvnitř kolektivu sportovního družstva
- Rozdělování a přijímání úkolů v rámci sportovního družstva

Kompetence občanské

- Podpora aktivního sportování, které vede k účelnému využívání volného času
- Objasnění a podání příkladů potřeby dodržování hygieny při tělesných aktivitách
- První pomoc při úrazech lehčího charakteru
- Emoční i věcné seznámení se škodlivostí požívání drog a jiných škodlivin
- Naplňuje základní olympijské myšlenky, čestné soupeření, pomoc handicapovaným,
- respekt k opačnému pohlaví, boj proti rasismu a xenofobii

Kompetence pracovní

- Příklady nutnosti dodržování pravidel ve sportu i v celém životě
- Vyhledávání možných rizik při pohybových činnostech a hledání cest jejich minimalizace
- Zpracovávání a prezentace naměřených výkonů

Kompetence digitální

Učitel:

- vede k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatnému rozhodování, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- vede k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volení vhodných postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vede k využívání digitálních technologií k usnadnění práce, zautomatizování rutinní činnosti, zefektivnění či zjednodušení svých pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce
- vede k chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, k seznamování se s novými technologiemi, ke kritickému hodnocení jejich přínosů a reflektování rizika jejich využívání
- vede k předcházení situacím ohrožujících bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí vede k etickému jednání

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Sportovní hry
Ročník: 8. – 9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím, upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu, uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci – improvizované ošetření poranění a odsun raněného • splňuje zásady fair play, naplňuje základní olympijské myšlenky, pomoc handicapovaným • dodržuje základní hygienická pravidla	**Zdraví, hygiena, bezpečnost a fair play v TV a sportu**	OSV- osobnostní rozvoj, sebepoznání, sebepojetí OSV – psychohygiena	Dějepis – antické olympijské hry a novodobé olympijské hry Přírodopis – ochrana přírody, ekologie Občanská výchova – škodlivost návykových látek, sociálně patologické jevy
• aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu • zlepšuje svou tělesnou zdatnost, zlepšuje nedostatky pohybových činností	**Pohybové dovednosti a schopnosti** -správné držení děla, zvyšování kloubních pohybů, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu	MV – fungování a vliv médií ve společnosti EV – vztah člověka a prostředí	
• zná a užívá tělocvičná názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka	**Terminologie – komunikace v TV** smluvené povely, signály, gesta, značky, pokyny, povely		
• individuální rozcvičení, posilování, strečink celého těla před a po ukončení hodiny, na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla	**Protahovací, posilovací, kompenzační a relaxační cvičení**		
• znalost základních pravidel míčových her • zvládne základní techniku práce s míčem	**Míčové hry** Vybíjená, přehazovaná, fotbal, florbal, basketbal, volejbal, házená, netradiční sporty – ringo, softbal		

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
• zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech • rozvíjí pohybové schopnosti a dovednosti • dohodne se na spolupráci a jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji • posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny • dodržuje respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu, boj proti rasismu a xenofobii • zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže • zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se ne jejich prezentaci	**Vybíjená** Chytání a házení míče **Přehazovaná** Přehození míče přes síť, přihrávka, odehrání míče ve výskoku jednoruč a obouruč **Fotbal** Manipulace s míčem, přihrávky, střelba, hra, herní činnosti jednotlivce, herní činnosti družstva **Florbal** Driblink, vedení míčku, přihrávka, střelba **Basketbal** Driblink, driblink se slalomem, driblinková abeceda přihrávky obouruč a jednoruč trčením, dvojtakt, střelba **Volejbal** odbití spodem a vrchem, podání spodem, vrchem, příjem podání **Házená** Vrchní hod jednoruč, přihrávání a chytání míče, střelba, trojtakt, uvolňování bez míče, s míčem **Netradiční sportovní hry** **Ringo** Házení a chytání kroužku přes síť, podání **Softbal** Chytání míče, odpalování míče, hod míče s nápřahem, hod s výkrokem, pohyb na hřišti (mety)	OSV – sociální rozvoj, kooperace a kompetice	Fyzika – základy měření, jednotky SI Informatika – zpracování dat, práce s tabulkovým procesorem (Excel